

The background of the entire image is a dark, abstract painting by Joan Miró. It features a dense, speckled pattern of small, glowing orange and yellow dots against a dark, textured background. Overlaid on this are several thin, dark, branching lines that resemble tree branches or organic forms. A large, irregular shape in the upper right corner is filled with a similar orange and yellow speckle pattern.

JOAN F. MIRA

*Antoni Miró
Sobre el crèdit de la realitat
(Imatges i transfiguracions)*

BANCAIXA

COBERTA: DUEL, 1998
(PINTURA - OBJECTE, FRAG.) RECICLATS.

Antoni Miró
Sobre el crèdit de la realitat
(Imatges i transfiguracions)

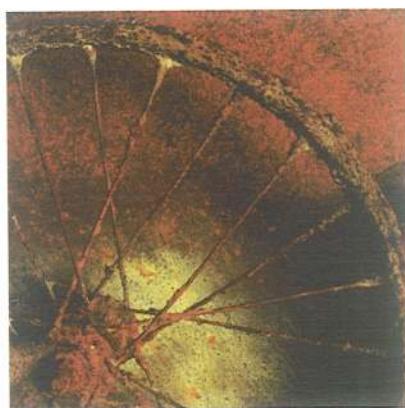
1

JOAN F. MIRA

3

Antoni Miró
Sobre el crèdit de la realitat
(Imatges i transfiguracions)

POEMA DE JORDI BOTELLA

BANGAIXA

4

5

BICI D'ESTIU, 1998 (PINTURA-OBJECTE, 68 x 98 x 5).

BICI BLAVA, 1998 (PINTURA-OBJECTE, 68 x 98 x 5).

DEDICAT A AUSIÀS MARCH

6

Presidenta d'Honor de la Fundació Bancaixa S.A.R. la infanta Na Cristina, Duquesa de Palma de Mallorca	Textos catalèg Jordi Botella Joan F. Mira	Col·laboren Manuel Boix Romà de la Calle Manuel Vicent Enric Cerdà-Tato Wences Rambla Joan Valls Svetlana Mimica Joan F. Mira J. Lluís Pèris Jordi Botella Josep M ^a . Gonzàlez Sofia Bofill Vicent Vicedo Cristina Segura Paloma Climent Pau Domènech Marius López Picó Enric Miró Filibert Bou	Ausiàs Miró Jordi Amorós Disseny i maquetació AMB - Disseny
	Traduccions Servei de traduccions Bancaixa		Transport i muntatge Expomed S.L.
	Fotografia S. Bofill Abelló Mateo Gamon Paco Grau Daniel G. Sala Pilar Garcia W. Rambla		Assegurança Zurich España, per mitjà de Segurval (Corredoria especialitzada en assegurances, S.A.)
			Realització i impressió Gràfiques Alcoi S.A. © Fundació Bancaixa, 1999 © Dels textos: els autors
			ISBN: 84-89413-34-7 DIP. L.: A- 1.037 -1998

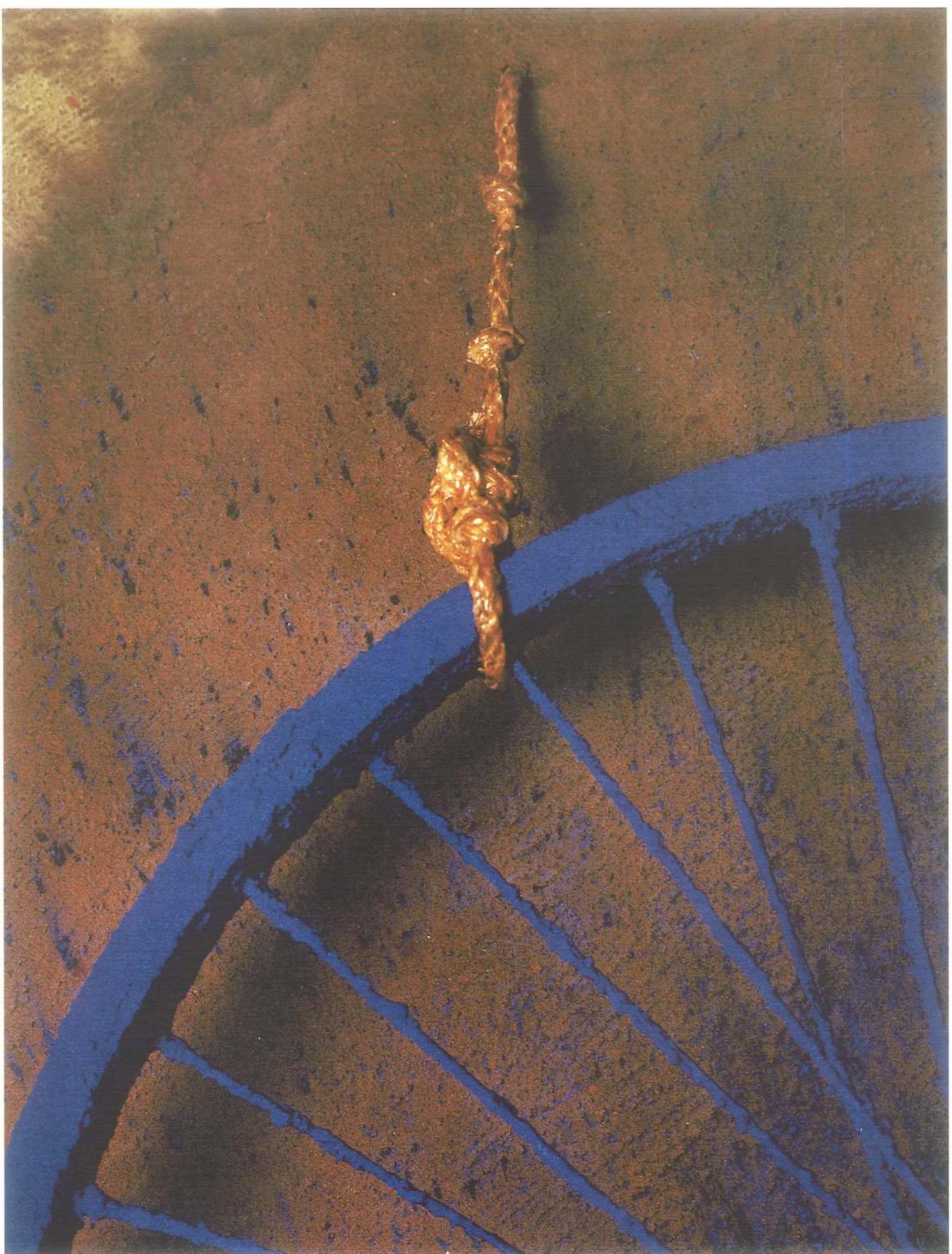
En donar una visió general de l'art contemporani del nostre país, resulta imprescindible ressaltar la figura d'Antoni Miró i detenir-se en la seua obra que, a més a més de destacar per la seua importància artística, ajuda a sensibilitzar-nos en la tasca de protegir la natura.

Miró, a través de la sèrie denominada *Vivace*, amb la seu mirada inquieta i preocupada, observa la realitat del seu entorn i es compromet amb ell mitjançant un entramat d'imatges, convertit en un crit de denúncia davant les injustícies i en un crit de llibertat davant l'opressió; un testimoni, en definitiva, de la seu memòria visual.

Especialment en aquests últims anys, Miró presta una particular atenció a les relacions de l'home amb el medi ambient i assumeix, al mateix temps, la importància de la natura, la presència de la qual adquireix un paper fonamental en el seu itinerari artístic.

Aquesta exposició, patrocinada per la Fundació Bancaixa, té un doble vessant; per una banda, mostrar al públic l'obra d'un dels nostres artistes més destacats en les últimes dècades i, per l'altra, estimular la reflexió sobre la necessitat, cada dia més imperiosa, del nostre compromís en la conservació de la natura.

FUNDACIÓ BANCAIXA

PENJADA. 1998 (PINTURA-OBJECTE, FRAG.) RECICLATS.

EN LA FRONTERA

Quan vaig a casa teua creue el gorg
On va caure l'exèrcit del Rei Jaume
En l'últim colp de mà sarrài.
Davant m'esperen cingles i carrasques,
Darrere deixe els barris que s'enfilen
Pels tallers on pintaves camions.
Fou així, més o menys, la teua escola:
Amb la llet en pols, el mestre nocturn,
I un torn doble amb descans dominical,
Aquelles beceroles reflexaven
Gargots d'Alcoi.

L'empeny dels pioners
En sobreviure enmig de les muntanyes
Pujà fàbriques que ara m'acompanyen
Amb l'arnat orgull d'una catedral.
Aquest camí refusa el tiralínia.
Aquest asfalt és com la pell del sacre.
Aquesta terra esguita els nostres somnis,
Perquè ací baix tot costa doble esforç.
Cada gir del volant pren una corba
Després d'una altra.

Enfront el puig iber,
I al tos el barranc àrab. Davant l'escata
On rellisca el cautxú envers ponent,
I darrere no-res.

El cotxe em porta
A tu com si habitares una balma
-el nom que bateja casa teua-,
La cova que entafora els peixos
Dels furtius, les sequeres i l'hivern.
Davant el sol va a perdre's per la Mancha,
Darrere ja fosqueja entre les serres:
Vius prop de la frontera.

En la cruïlla
On alçares la balma amiga alenen
L'eco romà del teu mon i la llei
Que imposa l'enforcall de territoris.
Davant l'idioma mor en la planicie,
Darrere rig la llei del mediocre.
Restes, doncs, en aquest punt zero i solques
Tot sol la nit dels llenços.

Com un peix
Surant als passadissos de la roca.
Sota el fang.

Mentre arriba un aiguat
Que et llance al mar vius, plena, la vigília
De qui treballa l'or entre les gatges,
Fita el cel i obri la lluna d'un mos.
Davant la llum que et mou la fe en els altres,
Darrere el riu que estreny ta casa i fuig.

JORDI BOTELLA

S O B R E   E L   C R È D I T   D E   L A   R E A L I T A T : I M A T G E S   I   T R A N S F I G U R A C I O N S   D ' A N T O N I   M I R Ò .

Només l'amable insistència d'Antoni Miró ha pogut vèncer les reserves que tantes vegades em fan dubtar de l'oportunitat d'escriure sobre matèries en què la meua competència és escassa, com és, ara mateix, el cas de la pintura i els pintors. Però la voluntat d'aquest pintor —la voluntat de fer-me parlar de pintura, i de la seu pintura— ha estat finalment més forta que els meus dubtes. També és cert que els qui practiquem amb més o menys assiduïtat el vici o art incert de l'assaig —aquesta arriscada “literatura d'idees”—, de tant en tant hem de parlar de coses en què no som de cap manera experts; altrament no faríem assaig, que és per definició un intent o provatura, sinó únicament treball d'especialistes o prosa acadèmica i d'investigació. En qualsevol cas, he al·ludit a la meua “escassa competència” davant de l'art de la pintura, no a un desconeixement perfecte i de foscor completa: en definitiva, jo també, com tants altres, he mirat de viure els anys de la meua vida amb els ulls oberts, amb una mica de curiositat universal i amb l'esperit obert a les coses que, especialment en aquell camp indefinit i immens que en diem “cultura”, van produint-se al meu voltant. I, també com tants altres, he visitat assíduament els museus que cal visitar, i tinc i coneix alguns dels llibres —d'art o sobre art, de pintors i de pintura— que se suposa que hom ha de conèixer i guardar en la biblioteca domèstica. De manera que en això, i només en això, s'hauran de fonamentar els comentaris que vindran, a propòsit o al voltant de l'obra més recent d'Antoni Miró: en el petit marge que queda entre la condició de poc expert i la de qui pot aportar aquella reflexió que és producte de la curiositat i de l'interès, no del domini d'un especialista.

11

Tinc com qui diu davant dels ulls, mentre escriu aquest text, algunes mostres de la meua modestíssima col·lecció de pintura (més d'obra gràfica que d'originals, i tan curta que parlar de “col·lecció” resulta excessiu), penjades a les parets que deixen lliures els llibres. En una obra de Ràfols Casamada un rectangle negre emmarca un fons blau irregular, i sobre el blau hi ha, en ratlles negres grosses, un angle recte gran i un de petit, un triangle, un angle agut i dues petites formes més, això és tot. En una altra, del mateix autor, hi ha dibuixats uns mares que recorden una finestra de guillotina (a mi m'ho recorden: no sé si ho volen ser o no), amb un fons meitat groc blanquinós i meitat ratllat de blau o gris. En un gravat de Tàpies destaca una gran “x” i un signe curt horitzontal, com el de la resta aritmètica, a banda i banda d'una taca ocre i un garbuix de ratlles, i les xifres “2” i “3”. En un quadre de Salvador Sòria s'endevina, tot en colors marrons i secs, la forma d'un marc i potser d'una guitarra o instrument semblant. En un Alfaro hi ha dibuixades pures geometries del tipus de les seues “generatrius” en escultura, però en un altre hi ha uns netíssims dibuixos de cosos femenins nus, amb el títol *Les dones de Pablo* formant la planta del peu d'una figura. Hernández Mompó omple un gran paper blanc amb signes de colors vius, entre els

quals hi ha lletres mig soltes que formen paraules: *campo, perfil, color, calor, rezando, diferente, todos, rien...* En un gravat de Pilar Dolç —no sé si algú fa gravats més perfectes — una tanca o paret està formada de pedres minuciosament detallades, incloses les taques de liquen i de molsa. En una obra de Valdés, una cara feta de diversos plans, com de Braque o de Picasso cubista, porta enganxat —collé— un retall de diari. Semblant a un altra imatge, penjada al costat mateix, on un retrat blau del comte-duc d'Olivares porta també un tros de diari que parla d'esports: el lector reconixerà, en aquest últim exemple, la mà d'Antoni Miró. I per si la referència no és clara, al peu hi ha escrit “*Comte-Duc. Pinteu Pintura*”. Deixaré ací l'explicació per no fer-me prolix. Menys d'una dotzena d'obres, d'autors contemporanis i sense eixir del nostre país, juntes per atzar en una mateixa paret, són prou per constatar allò que em sembla més important: que l'art del nostre temps gaudeix, gràcies a Déu, d'una llibertat insòlita en la història. La llibertat, sobretot, de referir-se a la “realitat” o no, d'ignorar-la, refer-la, interpretar-la, construir-la o deformar-la. La llibertat de crear només conjunts de ratlles i colors, de combinar signes i grafismes, o de presentar retrats fidels de personatges cèlebres o pedres exactes d'un marge de secà. De prescindir de la paraula i de la referència explícita, o d'incorporar-la al peu del quadre o dins del quadre.

I tot això, si bé es mira, no havia passat mai. Ha estat possible durant aquest terrible, inacabable segle XX: durant els darrers cent anys, i no abans. No sé si començà a ser possible a partir de les *Catedrals de Rouen* de Monet i de les pomes i les banyistes de Cézanne, o només després de Matisse, Picasso i Kandinski, però certament *abans* de tot això, aquesta forma de llibertat no existia. Vull dir la llibertat de pintar prop o lluny, dins o fora, dalt o baix de la realitat. Tant que, si bé es mira (o almenys si ho mira una persona com jo, tan poc experta), l'art del nostre segle té justament com a divisòria substancial aquesta relació amb la realitat “externa” o amb la seu imatge i la seu forma: relació nonexistent, en un extrem, i del tot estricta en l'altre. El concret més rigorós, o l'abstracte absolut. I entremig, amb variacions infinites, qualsevol distància o proximitat possible. No cal ser un especialista, torne a insistir: tot hom entén que Andy Warhol o Antonio López —tan distants entre ells— estan en el mateix extrem, i Pollock o Eusebi Sempere —tan “antagònics”— es troben en l'extrem oposat. És simple cultura general (ho hauria de ser, si aquesta miqueta de “cultura” fóra un bé realment general), com ho és el principi que un extrem i l'altre, i tot allò que queda “entremig”, són igualment *moderns*. Curiosament, hi ha una certa percepció popular, segons la qual l’“art modern” és aquell que no és realista, que no pinta o representa “les coses com són”, que no és concret, i que no és “fàcil d'entendre”. Pitjor encara: l'art modern, per ser modern, hauria de ser incomprendible, lleig (lleig vol dir “no bonic”), o les dues coses alhora. I si és comprensible per al llec, si és agradable a la vista, i si presenta formes i referents clarament identificables, ja no és considerat modern sinó clàssic, o fins i tot “antic” i fora del seu temps. Coses així, que per

desgràcia són idees més escampades que no sembla, han arribat a produir una relació enrarida i distant entre l'art contemporani i els seus destinataris i beneficiaris, que haurien de ser una part cada vegada més extensa de la societat. Quant a la relació entre els artistes, els marxants, els crítics i els compradors, ja és tota una altra qüestió —conceptual o monetària—, de vegades més inescrutable encara.

L'any 1955, un Joan Fuster encara molt jove va publicar un llibret, curt però intens, amb títol ben suggestiu: *El descrèdit de la realitat*. Hi exposava —amb una intel·ligència i una varietat de coneixements gairebé miraculoses en el País Valencià d'aquells anys— una visió de l'art europeu, des de Giotto fins a mitjan segle XX, precisament centrada en aquesta línia subtil i crucial que uneix l'artista amb la realitat que representa. Fins que, justament, deixa de *representar-la*, i aquella línia es recarga, es fa difusa, o es trenca del tot. És un procés que comença potser ja en el barroc: què té de real, o de “realista”, una bona part de la pintura de Velázquez o de Rembrandt vista de ben a prop, és a dir vista estrictament com a pintura, com a suma i combinació de pinzellades de colors? Si el “descrèdit” comença per ací, i continua més tard amb Goya, i es fa més profund amb els impressionistes i amb Cézanne, la seu culminació arriba amb les diferents variants de l'art no figuratiu o abstracte, que per a Fuster tenen el punt més alt en Kandinski, Mondrian i Klee. A Fuster, per cert, l'abstracció geomètrica el deixa perfectament fred: fins i tot arriba a reproduir amb simpatia aquella opinió segons la qual la pintura no figurativa és poca cosa més que pura ornamentació: “L'art abstracte”, escriu, “es veu condemnat, pels seus propis principis, a no dir res, i és allò que diu, que comunica, el que fa útil un art. L'art abstracte, mut, resulta només bell —i una obra d'home, exclusivament bella, té una qualificació específica: és decorativa.” Afirmació que segurament és bastant injusta i reductiva, però que en tot cas ens dóna peu per a plantejar altres qüestions addicionals o complementàries: la relació de l'obra d'art amb la bellesa que conté (tautologia?, hi ha “art” si no conté *alguna forma* de bellesa?, i moltes preguntes més), i la seu relació amb el “missatge” que transmet, comunica o transporta (pot una obra d'art *no dir res?*). Però de tot açò, i sobretot d'allò que *diuen* les pintures d'Antoni Miró, ja en parlarem més endavant.

Tot això és molt elemental, i si he fet d'entrada aquesta petita digressió tan poc documentada com jo mateix, és per explicar-li al lector d'aquest volum, o al visitant d'aquesta exposició, on em sembla a mi que cal entendre l'obra d'Antoni Miró dins de la multiplicitat de versions, línies i tendències de l'art del segle XX. I per recordar que l'adhesió a la realitat —fins i tot l'adhesió més estricta— és també, i molt radicalment, una d'aquestes versions de la modernitat o de la “contemporaneïtat”. No debades la fotografia, i la pintura feta sobre o “a manera de” fotografia, és una de les formes més representatives d'aquest mateix art contemporani. Ho expressa molt bé, i de manera infinitat més autoritzada que jo, el professor Romà de la Calle en un altre text de

presentació (*Antoni Miró: imatges de les imatges*) de les mateixes obres que són objecte d'aquestes reflexions. Afirma, per exemple: “Alguna vegada s’ha comentat que les imatges d’Antoni Miró són capaces d’aconseguir tant la possible fredor, la duresa, el distanciament i la cruetat fotogràfiques com també d’emfasitzar, per contra, el contacte descriptivament vital amb el referent.” Hi ha en aquesta observació alguns conceptes que m’agradaria comentar: la fotografia, diu, capta l’objecte d’una manera dura, freda, cruel i distanciada, i per tant se suposa que com més “fotogràfica”, és a dir com més exacata i “objectiva” siga la presentació que el pintor fa de la realitat, més prop estarà de presentar-la amb aquest conjunt d’atributs o qualitats; i tanmateix, es tracta d’atributs —les qualitats de fredor o de duresa amb què apareix el referent— que poden ser contrarestats o completats amb un “contacte descriptivament vital”, és a dir amb aquella aproximació càlida i viva, tendra i plena de sentit, que el pintor practica i expressa en l’acte de presentar l’objecte —el referent mateix, la realitat reproduïda, interpretada o creada— d’aquesta manera i no d’una altra, amb aquestes connotacions ideològiques i emocionals i no amb unes altres.

La realitat, doncs, amb aquesta pràctica, torna a recuperar del tot aquell “crèdit” que Fuster pensava —i temia— que havia perdut progressivament. No sé si és correcció afirmar que “la realitat” arriba al seu màxim descrèdit amb l’abstracció geomètrica o amb les diferents variants de l’informalisme: en definitiva, ací es tractaria de produir una altra versió o dimensió dins el camp infinit de les realitats possibles, que no es limita a les que vénen “de fora” sinó que comprèn també les que vénen “de dins”. En tot cas, les pors de Fuster (que el feien pensar, fins i tot, que ens podíem trobar davant de la liquidació final de l’art europeu tal com l’hem entès d’ençà que Giotto començà a pintar ovelles “del natural”) eren del tot infundades: la realitat, és a dir el “realisme” i fins el realisme més extrem, té el seu lloc garantit sense risc ni perill en l’art dels nostres dies. Qualsevol que siga la manera com aquest *realisme* siga practicat, expressat i entès. La realitat es desfeia i es dissolia en Monet o en Pissarro, fins a quedar definida només com a “impressió” incerta i fugaç, esfumada, irreals: tan irreals, que la seua veritat consistia precisament en aquesta indefinició i fugacitat. Però alhora, des dels collages de Braque o els artefactes de Duchamp fins al pop-art o l’hiperrealisme més recent, ha mantingut de les més diferents maneres el seu crèdit, la seua consistència i la solidesa de les formes permanents i definides: no una impressió, sinó un estat o condició; no una veritat fugaç, sinó ferma i perenne. És ben evident que ací, en aquest *crèdit de la realitat* —que mai no s’havia perdut, i que ha anat renovant-se i expressant-se de tantes maneres— és on s’instal·la conscientment i vitalment l’obra d’Antoni Miró.

Això vol dir també que Antoni Miró s’ha instal·lat, amb plena consciència, dins d’una tradició il·lustre i acreditada, i per tant no és gratuit, ni és casual, que tantes de les seues obres ens permeten il·lustrar una mena de “retorn a les fonts”, com si amb elles poguérem reunir una antologia de precedents insignes. Hi ha qui diu que les

avanguardes del primer terç de segle —o fins i tot ja en el primer quart— van inventar o reinventar tot l'art possible, i que a partir de llavors només queden comentaris, desfics, repeticions, o molt sovint banalitats efímeres sens cap substància ni interès. No sé si això és cert en molta o poca mesura, però sí que bona part de l'art d'aquest final extrem del segle és un homenatge (directe o indirecte, per aproximació o per voluntat de distanciament) als mestres de quan el segle era jove. Més val, doncs, que l'homenatge siga conscient i agraiit, com els que Antoni Miró dedica ací repetidament a Magritte i a Picasso, o als “Quatre Gats” en bicicleta. I, si no m'equivoque, també a les fruites i a les botelles de Juan Gris, que a mi em recorden el pare Cézanne, que és l'avi de tots. En qualsevol cas, l'observador pot fer confiadament la seu pròpia tria de referències, “citacions” o imatges recordades. Pot evocar, per exemple, els collages de Braque amb culs de cadira, violins, gots o paper de diari quan contempla els d'Antoni Miró. Pot recordar la roda de bicicleta de Duchamp (ja el 1913!) o el seu cèlebre urinari *Fountain*, al costat d'aquestes bicicletes més o menys *ready-made* —bici de passeig, bici plegada, bici dinàmica— o de la tassa de wàter de por(cellana) “cel o nosa”. Pot imaginar les peces de maquinària fantàstica i exacta de Picabia, amb títols tan suggeridors com *Parade amoureuse* o *Volià la fille née sans mère*, després de contemplar aquestes màquines de Toni Miró que semblen tretes d'un catàleg industrial però es diuen *Enginy de guerra* o *Costa Blanca*, i no suggereixen amors metà·lics sinó destruccions.

L'observador pot igualment, amb la mateixa confiança, pensar que en bona part d'aquestes imatges i combinacions d'imatges d'Antoni Miró hi ha un punt subtil —o una al·lusió— de surrealisme, si l'entenem com la intenció de fer que la representació real o realista aparega com element d'una il·lusió, d'un somni o d'una suggestió que ens remet a un món de possibilitats inexpressables: una “*bici d'aiguamoll*”, la insòlita bicicleta que diu que “volem l'impossible”, les pipes de Magritte que sí que són pipes (o potser no), o un dibuix inquietant on les zebres travessen l'empedrat lluent d'una “*selva urbana*” que no és selva i que posseeix una quietud fantasmal. I de passada, cal recordar que si Dalí pretenia, com ell mateix va escriure, “contribuir al descrèdit total del món de la realitat,” fa la impressió que el resultat és més aviat el contrari: la realitat, en ser sub-realment o super-realment interpretada, guanya un nou crèdit i una nova dimensió. (Igualment de passada: recorde pocs quadres més rigorosament “surrealistes” que *El ladrón de Bagdad*, ...l'autor o autors del qual es presentaven amb el conegudíssim i programàtic nom d' “Equipo Realidad” !). També pot l'espectador, quan veu els abundants pots de Coca-Cola d'Antoni Miró, recordar pots de sopa Campbell de Warhol, o pensar si la “*gran boca*” oberta sobre la xemeña d'una central nuclear no és també la més que cèlebre boca roja de Marilyn Monroe. I si per aquest camí ens trobem amb ressonàncies més pròximes i directes, com les de l'Equip Crònica, vol dir que ja som una altra vegada a casa. Perquè si algú, entre nosaltres, ha donat un nou valor i una dimensió nova al “realisme”, són, en efecte, Genovés i els qui es proposaven fer aquella “Crònica de la realitat”, que també, a

la seu manera personal, ha volgut “escriure” Antoni Miró amb els successius capítols del seu llibre d’imatges. Amb la qual cosa tornaríem també a la “utilitat” d’aquest art, a la ideologia, a la càrrega crítica, i al “missatge” que intenta transmetre. Un “comenduc” de l’Equip Crònica i un d’Antoni Miró —a pesar del “marc nacional” diferent des d’on són pensats: espanyol en un cas, valencià i català en l’altre— transmeten la mateixa idea: el poder és inflat, prepotent i grotesc, i podem fer-li front associant la seua imatge amb elements que n’accentuen la banalitat, com un tros de diari vell o una ridícula tisoreta per tallar una cinta.

He fet abans una al·lusió a la llibertat d’associar o no la pintura amb les paraules —la pintura o l’escultura, tant se val: l’obra “plàstica”—, que seria tant com la possibilitat d’incloure o no una relació explícita, amb paraules i per tant amb conceptes, entre la imatge i el “missatge”. Almenys així ho entén l’espectador més o menys innocent, com ara jo mateix, quan visita un museu o una exposició i, inevitablement, s’acosta a la paret per llegir el cartellet o rètol que acompanya l’obra contemplada. L’espectador, llavors, es converteix en lector: *lector* potser d’una sola paraula, però suficient per a imaginar, també inevitablement, que la imatge que contempla és d’una manera o una altra una “il·lustració” del text que l’acompanya, o que el text —el títol— és una “explicació” de la imatge. I això, tant si aquesta relació és percebuda com a directa i claríssima, com si apareix velada, ambigua, intrigant o incomprendible a primera vista. La prova d’aquesta necessitat d’associació entre imatge i paraula, és el fet que quan l’obra va acompanyada del rètol “sense títol” l’espectador ingenu, també inevitablement, es troba entre la perplexitat i l’impuls de trobar ell mateix el referent verbal que li falta. Quan aquesta forma de concreció —el “títol”— es troba associada a l’obra informal o abstracta, la perplexitat de l’espectador pot adquirir tot un altre caràcter: i *per què*, es pregunta més d’una vegada, això “es diu” així, i no d’una altra manera? Quan la paraula va associada a imatges que ens remeten a “realitats” conegeudes o “concretes”, el títol pot ser entès com una simple etiqueta que no passa de l’obvietat, com una “explicació” de l’obra, com una al·lusió, com una suggerència, una endevinal·la, una afirmació ideològica, una ironia, una trampa o un recurs de l’autor a fi de desconcertar-nos o de fer que no ens quedem amb la “primera impressió” sinó que continuem buscant i pensant. Dic tot açò perquè em fa l’efecte que en moltes obres d’aquesta sèrie *Vivace* d’Antoni Miró —segurament també en sèries anteriors— a mi em resulta bastant difícil *mirar* les imatges amb total independència de les paraules que puc llegir com a títol, en tant que el títol mateix —la paraula— pot ser el lligam amb una “realitat” de referència —el concepte, la “intenció”— cap a la qual ens ha de portar la imatge, en el designi de l’autor. Vull expressar una cosa molt simple: si un quadre com *Mar sinuosa* no portara aquest títol sinó, per exemple, “Venus sorgint de les ones”, el *veuriem* exactament de la mateixa manera?; la referència mitològica, per exemple, no ens faria associar l’acte de la visió amb connotacions potser allunyades d’aquesta sinuositat física dels fragments de cos sobre la mar ondulada?

Ja he dit, tanmateix, que la connotació pot ser purament denotativa o descriptiva, com *Tors antropomorf acèfal*, amb un punt irònic en l'explicació redundant; ideològica, com les torres de la central nuclear “sense futur”, o la boca tapada per la “*mala sort*” de ser negre i segurament pobre; o estrictament literària com els títols d'aire ausiasmarquià en “*la mar se plany*” o “*essent absent*” (per cert: qui és absent d'aquesta petita mar de cuixes dibuixades en gris i negre i de culls blancs triangulats pel sol, o qui voldria ser-hi present?), quanta literatura es pot fer a partir d'aquest dibuix?). I així podríem continuar, seguint el joc d'imatges, paraules, al·lusions i suggerències, mirant de seguir també la intenció de l'autor —que és en últim extrem l'inventor d'aquest joc—, i sense perdre de vista que, molt sovint, el que pretén és això: jugar, fer-nos l'ullet o portar-nos al parany, a l'ambigüïtat i a la contradicció. Com en el dibuix *Mon cor*, on la mirada va de la referència “sentimental” del títol, a la cara d'una jove seria i preocupada, i al punt inesperat —no precisament el cor!— entre les cuixes no se sap si púdiques o impúdiques, si plenes d'innocència o de malícia. El mateix punt traïdor —la mateixa trampa: ací un mínim triangle blanc— on pot caure la mirada de l'espectador mentre contempla *A joc de daus* i pensa què deu voler dir aquesta superposició de la imatge femenina tan suggestiva sobre aquest fragment tan dur del Gernika de Picasso: “a joc de daus us acompararé”, diu el vers d'Ausiàs March, i l'espectador es queda ple d'un desfici per al qual no sap quina comparació trobar. O ple de la perplexitat que provoca un altre dels abundants paranys que ens prepara el pintor: la dona de *Mà i gairell* és un cos sòlid i compacte, inclinat, de gairó, que reposa confiadament amb una mà en el suport impossible d'un pilar fet només de línies geomètriques, no de pedra o de cap matèria; però el pilar immaterial, inexistent, projecta una ombra compacta sobre la cuixa, i llavors ja no sabem què pensar, i la “trampa” o parany ens obre, precisament, tot un camp de suggerències que altrament no existirien.

17

A mi, que practique l'ofici d'escriptor, no de pintor o de crític d'art, em resulta especialment atractiu aquest univers de possibilitats que s'obre amb el joc entre les imatges —i la *manera* com l'artista ofereix aquestes imatges—, els referents de les imatges, les paraules que les accompanyen, les al·lusions clares o ambígues, el somni o l'emoció, la ironia, la ideologia, la història de l'art i el món en què vivim. Però miraré de frenar el meu instant literari, i em limitaré a constatar que el món en què vivim està fet d'aquestes mateixes “realitats”, acreditades o desacreditades, que pinta, retalla, recull o presenta ací Antoni Miró. Com una petita antologia d'història natural convertida en història contemporània. Per començar, com en els primers dies de la creació, hi ha l'aire i l'aigua, els núvols, la mar i els aiguamolls, la terra, les plantes i els arbres. I els animals. Podria ser un món encara innocent, però la major part de les vegades no ho és: no li ho permet la presència humana, o dels artefactes humans o inhumans que l'home fabrica. De vegades sí, que aquest món originari conserva la seu puresa i la força primitiva dels núvols pacífics o de la mar en tempesta, o la seu

innocència en blanc i blau queda reforçada per una mirada igualment innocent: *Ausiàs al capvespre* mirant la ratlla de l'horitzó com el dia que Jahvé va separar, encara incertament, les aigües del cel de les aigües de la terra.

Però molt més sovint aquesta presència humana té la forma d'una interferència desconcertant (quina mena de companyia, o quina contradicció, volen suggerir les bicicletes sobre la mar o sobre els aiguamolls, per exemple?) o, més encara, la forma d'una agressió violenta. Quan una *bici-bou-blau* apareix sobre el perfil d'un arbre poderós i delicadament esfumat, no estem segurs si la “humanitat” està en la màquina, que és obra d'homes però que pot envestir amb banyes agudíssimes d'acer, o si l'hem de buscar en l'arbre innocent i esvaït. Però quan el mateix arbre —i tots els arbres germans seus, igualment fantasmals— apareix amenaçat per la precisió metàl·lica d'una desstral o d'una pala excavadora, sí que sabem amb qui ens hem d'identificar sense reserves: amb la víctima. La violència ací, com en tanta part de l'obra d'Antoni Miró, és una expressió del mal, i aquest mal —fins i tot un “mal ontològic”, si voleu— no és únicament l'agressió d'uns homes contra uns altres, sinó la dels homes contra el mateix món natural de què formen part. Un món incessantment amenaçat, en el qual els animals *condemnats* s'amunteguen en una massa inexpressiva com els titots blaus i violeta, intenten fugir sense saber de què com les “*zebres escàpols*”, o ens miren, des del seu antic poder i l'antiga sobirania, amb una infinita tristesa als ulls com fan l'àguila —dissecada!—, el tigre o el lleó. Perquè la selva plena de fosques amenaces no és ja l'espai on viuen o vivien els animals, sinó la “*selva urbana*” dels humans: no hi ha res més inhabitable que aquest residu de suburbi gris i esquàlid on han vingut a parar —a fer o escenificar, absurdament, un “*pas de zebra*”— aquells animals lliures que abns fugien innocents sota el cel blau. En l'extrem més absurd de tots, si no hi posem remei, el producte últim d'aquest gran artifici urbà que és la “civilització industrial” podria ser un immens “*parc natural*” fet de deixalles, residus, plàstics, llandes, botelles i bidons. Amb una trampa amagada, com un residu més: un crani humà pelat i no sabem si, ell també, plastificat.

I en aquest món cada vegada més inevitablement urbà, acompanyats d'un poc d'arquitectura i de molta història, de màquines i d'andròmines diverses —incloses les andròmines artístiques—, és on viuen els humans, és a dir els seus cossos, que transporten l'única vida de l'esperit en aquesta terra. Cossos poc o molt vestits, i sobretot cossos nus, i més cossos de dona que d'home: com si l'anatomia femenina posseïra en grau més alt una particular capacitat expressiva (o és que el pintor és home i no dona: veu la pintora dona el cos masculí igualment *expressiu*? ; simplement no ho sé). Un “*poema d'amor*”, doncs, pot ser un cul cobert amb unes braguetes clàssiques de color rosa; un carrer de ciutat —“*America street*”, i no hi falta el potet de Coca-Cola— està ocupat o definit per un cos sense braços ni cap; la “*porta del cel*” té com accés solemne la columnata de Bernini en la plaça de Sant Pere del Vaticà, i com a llindar una

esquena i un cul molt suaus i vellutats: els mateixos que divideixen en dos, o multipliquen per dos, una altra “*columnata*”, però *de paper*, feta de retalls de diari. No sabem si aquestes esquenes i culs pertanyen a la mateixa dona que està “*despullant-se*”, impressionant, com un monument autònom flotant en el no-res (però tampoc és “real”, també hi ha trampa: cap dona no es despulla així, tan monumentalment), o si, vestida i convertida en “*pintura-objecte*”, podria ser Safo, Afrodita o Penèlope. O si ha portat una “*vida atrabolada*”, com la jove lleial i fatigada que ens mira als ulls asseguda en el tamboret d'un bar després d'haver treballat molt en el món de la realitat o en el de la ficció. No sabem tampoc la història de la “*noia amb el cànter*”, propietària d'un altre cul insigne (o del mateix: sembla un arquetip), però qui pot anar a buscar aigua amb un cànter, no a una font sinó a un aiguamoll desolat o a una albufera? Ni sabem què espera la “*persona aquella*” agenollada que pareix que està oferint-se per darrere, ella tan elegant, a un pobre negre contra el mur de la misèria. Els cossos humans, no cal dir-ho, poden estar tan plens de misteri com el cel i la mar.

19

I finalment, entre altres moltes coses, el món està ple no solament de bicletes sinó de sabates. D'humils, quotidianes, humaníssimes sabates: l'artefacte més autònom, consistent i seriós de la nostra indumentària i aquell, també, que està més ran de terra i alhora ens aïlla del contacte amb la terra. La sabata és un altre misteri, més que els pantalons, el barret o la brusa: no hi ha res que expresse millor quin és, en cada moment, el nostre incert camí per la vida. Res que participe tan directament de la pols o del fang, de l'aspror o de la suavitat de tots els camins: el camí transforma la sabata, igual que transforma la persona que el recorre. I és clar que una sabata és una sabata, per molt que Antoni Miró s'enteste a dir-nos el contrari, com la pipa de Magritte que no volia ser una pipa. Aquestes sabates no actuen com a sabates, estan pintades amb colors que no són de sabata, la seua funció no és protegir o embellir peus com les sabates, volen ser “*objectes*” convertits en obres d'art o cosa semblant, pobres meues: però són sabates i no poden fer-hi res. Sabates transfigurades, això sí, i aquesta és tota la qüestió: perquè transfigurar la realitat —fins i tot una realitat tan real com una bicicleta o una sabata de veritat, no una imatge de sabata o de bicicleta— és un dels secrets de l'art d'Antoni Miró.

Transfigurar la realitat per fer-ne més visibles aquelles dimensions ocultes que sovint se'ns amaguen : per retornar-li un crèdit tantes vegades oblidat o perdut. I aconseguir això, a més de ser un secret paradoxalment clamorós, és, efectivament, un art en el ple sentit de la paraula. Que, pels temps que corren, cal dir que no és poca cosa.

JOAN F. MIRA

R E G A R D I N G T H E C R E D I T O F R E A L I T Y I M A G E S A N D T R A N S F I G U R A T I O N S B Y A N T O N I M I R Ó

Only Antoni Miró's gentle insistence has been able to overcome the reservations that so often make me doubt the opportuneness of writing on subjects in which my competence is slight, such as on painting and painters, as is now the case. Yet *this* painter's will - the will of making me discuss painting, his painting in particular - has finally proved to be more powerful than my doubts. It is also true that those of us who practice with more or less frequency the uncertain art, or the bad habit, of the essay - that risky "literature of ideas" - must now and again discuss matters in which we are by no means experts; otherwise we would not devote ourselves to the essay, which is by definition an attempt or a trial, and in its place we would simply produce scholarly work or research and academic prose. Be that as it may, I have referred to my "slight competence" on the art of painting, and I didn't mean by it perfect ignorance or complete darkness; in short, as many others, I have tried to live through the years with open eyes, a touch of universal curiosity and an open mind concerning the things that take place around me, especially in that immense and undefined sphere we call "culture". Also as many others, I have been a frequent visitor of the museums one has to visit, and I either own or am acquainted with some of the books - on or about art, on painters and painting - that one should supposedly be familiar with, and store in the home library. Therefore the comments on, or with regard to, Antoni Miró's most recent work will only be founded on the small margin that separates the condition of not being actually a specialist, and that of someone able to provide reflections born out of curiosity and interest, rather than out of the authority of a scholar.

As I write this text I am facing, as it were, some examples of my very modest painting collection (to a greater extent composed of graphic work than of originals, and too small that to speak of a real "collection"), hanging on the walls that are not filled with books. In a work by Ràfols Casamada, a black rectangle forms the frame of an irregular blue background, on top of which thick black lines reproduce two right angles, large and small, a triangle, an acute angle and two other small shapes, nothing else. In another work by the same artist, frames have been drawn that are reminiscent of a guillotine window (at least they remind me of a guillotine window, I'm not sure whether that is their intention), and here one half of the background is whitish yellow, the other half is striped in blue or grey. In a print by Tàpies, a large "X" and a short horizontal sign stand out, as well as the arithmetical minus sign, on either side of an ochre shading, a mesh of lines and the figures "2" and "3". In a picture by Salvador Sòria one can guess the shape of a frame, and perhaps that of a guitar or a similar instrument, in dry brown tones. In one work by Alfaro there are traces of the pure geometries of the type that appear in his "generative" sculptures, yet in another we find very neat drawings of feminine nudes, under the title *Les dones de Pablo* (Pablo's Women),

forming the sole of the foot of a figure. Hernández Mompó fills a large white sheet of paper with lively-coloured signs, among which we come across free-flowing letters forming words: *campo, perfil, color, rezando, diferente, todos, ríen...* (field, profile, colour, praying, everyone, laughing...). In a print by Pilar Dolç - I wonder whether anyone else makes more perfect prints - a fence or a wall is made up of minutely detailed stones, including moss and lichen stains. In a work by Valdés, a face made up by different planes - as in certain Cubist pictures by Braque or Picasso - includes a newspaper clipping, a true *papier collé*. Similarly, another image that hangs alongside the Valdés, a portrait in blue of the Count Duke of Olivares, also presents a piece of newspaper on the subject of sport; the reader will recognise, in this last example, the hand of Antoni Miró. In case the reference should not be clear, the words *Comte-Duc. Pinteu Pintura* (Count Duke. Paint Paint) appear at the bottom. Suffice explanations, or I shall be too prolix. Less than a dozen works by contemporary domestic artists, gathered randomly on the same wall, are enough to confirm what seems to be most important — that the art of our times enjoys, thank God, a freedom unheard of in history. Freedom, above all, to refer or not refer to “reality”, to ignore it, remake it, interpret it, build it or distort it. Freedom to create only groups of lines and colours, to combine signs and graphic images, or to present faithful portraits of famous characters or precise stones out of a rough wall. To dispense with words and explicit references, or to introduce them, either within or at the foot of the picture.

And all this, if everything is weighed up, had never happened before. It has been possible during this terrible, endless twentieth century — during the last one hundred years, not before. I'm not sure whether it began to be possible following Monet's views of the Cathedral of Rouen, and Cézanne's apples and bathers, or only after Matisse, Picasso and Kandinsky, but certainly *before* all this, such a form of freedom did not exist. I mean the freedom to paint near or far from, inside or outside, above or below, reality. So much so that, somehow (or at least in the opinion of someone like myself, with such little expertise) the substantial dividing line of the art of our century is this relationship with “external” reality, or with its image and its shape — at one end, a non-existent relationship and one which is totally strict at the other. The most rigorous concrete, or the absolute abstract. And in between, with infinite variations, any possible distance or proximity. There is no need to be a specialist, I insist — everybody understands that Andy Warhol or Antonio López, so different from one another, are on the same end, and Pollock or Eusebi Sempere, so “antagonistic”, are on the opposite. It is merely an issue of general culture (or it should be, if these bits of “culture” were truly general), the same as the fact that one extreme and the other, as well as everything “in between”, are equally *modern*. Funnily enough, there is a certain popular perception according to which “modern art” is that which is not realist, that which does not depict or represent “things as they are”, that which is not concrete and not “easy to understand”. Even worse — modern art, precisely because it is modern,

should be incomprehensible, ugly (ugly means “not pretty”), or both. And if it is comprehensible to the layman, if it is pleasant to the eyes and if it presents clearly identifiable shapes and referents, it is no longer regarded modern but classical, or even “ancient” and out-dated. Given this state of affairs, which unfortunately happens to be widely-held, a rarefied and distant relationship has been created between contemporary art and the audience and beneficiaries it addresses, who should be an increasingly larger part of society. As to the relationship between artists, dealers, critics and buyers, this is altogether another matter - conceptual or monetary - at times even more inscrutable.

In 1955 a still very young Joan Fuster published a small book, short yet intense, with a very thought-provoking title — *El descrèdit de la realitat* (The Discredit of Reality). With an intelligence and almost miraculous variety of knowledge to be held in the País Valenciano of the period, the book presented a view of European art, from Giotto to the mid-twentieth century, centred precisely on this subtle and crucial line connecting the artist to the reality he *represents*. Until actually he stops *representing* it, and the line begins to twist and become vague, or even completely breaks. This process could have perhaps begun in the Baroque period — how real or “realistic” is a great deal of Velázquez’ or Rembrandt’s painting when viewed at short distance? In other words, when viewed strictly as painting, as a sum and combination of brushstrokes of colour? If the “discredit” begins here, subsequently continues with Goya and deepens with the Impressionists and with Cézanne, it reaches its peak in the different lines of non-representational or abstract art, which in Fuster’s eyes culminate in Kandinsky, Mondrian and Klee. Fuster is completely indifferent to geometric abstraction, by the way, and he even allows himself to congenially reproduce the opinion according to which non-representational art is little more than mere ornamentation: “Abstract art” - he writes - “is condemned, by its own principles, *to say nothing*, and it is precisely what it *does say*, what it communicates, what makes art useful. Abstract art, silent, *only* proves to be beautiful — and a work of man that is *exclusively* beautiful, has a specific qualifier: it is decorative.” Such a statement is probably quite unfair and limiting, yet at all events it gives us a motive to pose other additional or complementary issues, such as the relationship between the work of art and the beauty it comprises (Tautology? Can there be an art that does not comprise *some form* of beauty?, and many other questions), and its relationship with the “message” it transmits, communicates or transports (Can a work of art *say nothing*?). However we will deal with all this, and above all with what Antoni Miró’s paintings *say*, later on.

All this is very elementary, and if I have begun with this small digression, showing my scarce scholarly knowledge, I have done so in order to show the reader of the present volume, or the visitor of this exhibition, how I believe Antoni Miró’s oeuvre should be approached, within the multiplicity of versions, lines and trends of twentieth-century art, and in order that we should bear in mind that the adherence to rea-

lity - even the strictest adherence - is also, and very radically, one of such versions of modernism or of "contemporaneity". Not in vain is photography, and painting executed about or "in the style of" photography, one of the most representative forms of such contemporary art. This has been very well expressed, in an infinitely more authorised way, by Professor Romà de la Calle in another introductory text to the same works, entitled *Antoni Miró: imatges de les imatges* (Antoni Miró: Images of Images). He states, for instance: "...it has been suggested at times that Antoni Miró's images are capable of both attaining the possible coolness, hardness, distance and cruelty of photography, and of emphasising, contrarily, the descriptively vital contact with the referent." This remark contains certain concepts I would like to comment upon — photography, he says, captures the object in a hard, cold, cruel and distanced way, therefore supposedly the more "photographic" - i.e., the more exact and "objective" - the painter's presentation of reality is, the closer he will get to presenting it with this set of attributes or qualities. Nevertheless, these attributes - the qualities of coldness or hardness under which the referent appears - can be offset or completed by a "descriptively vital contact", in other words, by the lively warm approach, tender and full of meaning, that the painter practices and expresses in the act of *presenting* the object - the referent itself, the reproduced, interpreted or created reality - in this particular way, with these specific ideological and emotional connotations.

With this practice, reality once again recovers all the "credit" that Fuster thought - and feared - it had progressively lost. I'm unsure whether it is correct to state that "reality" attains its maximum discredit with geometric abstraction or with the different variants of Informalism; in short, in this case it is a question of *producing* another version or dimension in the infinite field of possible realities, not restricted to those that come "from without" but comprising also those that come "from within". In any event, Fuster's fears (that even led him to think that we could be facing the final collapse of European art as it has been understood since Giotto began to paint sheep "from life") were totally unfounded: reality, i.e., "Realism" and even the most extreme of realisms, has a guaranteed place, without any risk or danger, in the art of our times, however this *Realism* is practised, expressed and understood. In Monet and in Pissarro, reality was broken up and dissolved, to the point of being defined as merely an uncertain and fleeting "impression", one that has faded away, one that is unreal — so unreal that its *truth* consisted precisely of such vagueness and transitoriness. Yet at the same time, from Braque's collages or Duchamp's artefacts to the most recent Pop Art or Hyper-realism, it has maintained in the most various manners its credit, its consistency and the solidity of permanent defined forms — not an impression, but a state or condition; not a transitory truth, but a firm perennial one. It is quite obvious that here, in this *credit of reality* - which had never been lost and which has been renewing and expressing itself in so many ways - is where Antoni Miró's oeuvre is consciously and vitally established.

This also implies that Antoni Miró has positioned himself, fully and consciously, within an illustrious accredited tradition, and therefore it is neither gratuitous nor fortuitous that so many of his works should enable us to illustrate a kind of “return to the sources”, as if we should thus be able to gather an anthology of distinguished precedents. Some say that the avant-garde trends of the first third of the century - or even of the first quarter - invented or reinvented all possible art, and that from then on all that follow are comments, unease, repetitions and very often ephemeral trivialities, devoid of all substance and interest. I don't know whether this is true to a large or small degree, yet I do know that a significant proportion of the art of this extreme end of the century is a tribute (directly or indirectly, via an approximation or a will of distancing) to the masters of the years in which the century was still young. It would be better therefore, that the tribute be a conscious and grateful one, such as those that Antoni Miró repeatedly devotes to Magritte and to Picasso, or to the *Quatre Gats*¹ on a bicycle, and if I am not mistaken, to the fruits and bottles by Juan Gris, which remind me of father Cézanne, the grandfather of them all. In any event, the observer can confidently make his own choice of references, “quotations” or remembered images. One can evoke, for instance, Braque's collages with chair bases, violins, glasses or newspapers. One can recall Duchamp's bicycle wheel (as early as 1913!), or his famous urinal *Fountain*, alongside these more or less ready-made bicycles - *Bici de passeig, Bici plegada, Bici dinàmica* (Outing Bike; Folded Bike; Dynamic Bike) - or the chilling porcelain lavatory pan *Cel o nosa* (Sky or Nuisance). One can imagine Picabia's pieces of fantastic precise machinery, with thought-provoking titles such as *Parade amoureuse* or *Voilà la fille née sans mère*, after contemplating these machines by Toni Miró that seem to have emerged from an industrial catalogue, yet are entitled *Enginy de guerra* (War machine) or Costa Blanca, and do not suggest metallic loves but destructions.

25

The observer can equally think, with the same confidence, that in most of these images and combinations of images by Antoni Miró there is a subtle touch - or a reference - of Surrealism, understood as the intention of making the real or realistic representation appear as an element of an illusion, a dream or a suggestion referring us to a world of inexpressible possibilities: a *Bici d'aiguamoll* (Marsh Bike), the unwonted bicycle that says “*Volem l'impossible*” (We want the impossible), Magritte's pipes that are pipes (or maybe not), or a disturbing drawing in which some zebras are crossing the shiny paving of an Urban Jungle - *Selva urbana* - that is not a jungle and that possesses a ghostly calm. By the way, we should bear in mind that if Dalí endeavoured, as he himself wrote, “to contribute to the total discredit of the world of reality”, the impression is that the result is quite the opposite — reality, being sub-really or super-really interpreted, gains new credit and a new dimension. (Equally by the way, I recall few pictures as rigorously “Surrealist” as *El ladrón de Bagdad* (The Thief of Baghdad)... the creator or creators of which presented themselves under the well-

known programmatical name of Equipo Realidad!). The watcher, upon seeing the numerous Coca-Cola cans by Antoni Miró can also recall Warhol's tins of Campbell's soup, or wonder whether the *Gran boca* (Large Mouth) that opens on to the chimney of a nuclear power plant is not also the more than famous red mouth of Marilyn Monroe. And, if we come across closer and more direct reverberations on this path, such as those of Equip Crònica, we are once again on home land. For if anyone among us has provided a new value and dimension to "Realism", certainly Genovés and those who proposed the "*Crónica de la realitat*" (Chronicle of Reality) have; a chronicle that Antoni Miró, in his own personal way, has also attempted to "write" throughout the successive chapters of his book of images. And so, we would also come back to the "utility" of this art, to ideology, the critical charge and the "message" it attempts to transmit. A "Count-Duke" by Equip Crònica and one by Antoni Miró - despite the different "national framework" from where they are conceived, Spanish in one case, Valencian and Catalan in the other - transmit the same idea: power is arrogant and grotesque, and we can face up to it by associating its image with the elements that emphasise banality, such as a piece of old newspaper or a ridiculous pair of scissors cutting a ribbon.

I alluded earlier on to the freedom of associating, or not associating painting (painting or sculpture, "plastic" works) with words, which amounts to the possibility of including, or not including an explicit relationship, with words and thus with concepts, between the image and the "message". At least this is how a *spectator* such as myself, more or less innocent, understands it when, visiting a museum or an exhibition, inevitably approaches the wall in order to read the card or label accompanying the work contemplated. The viewer then becomes a *reader* — a reader of one single word perhaps, yet enough to imagine, also inevitably, that the image he contemplates is in one way or another an "illustration" of the text that comes with it, or that the text - the title - is an "explanation" of the image. This is so whether this relationship is perceived at first sight as being direct and very clear, or else as being veiled, ambiguous, intriguing or incomprehensible. This necessary association between image and word is proved by the fact that when the work is accompanied by the label "Untitled", the naïve spectator, again inevitably, finds himself either perplexed or anxious to discover for himself the missing verbal referent. When this form of concretion - the title - is associated with the *Informel* or abstract work, the looker's perplexity is able to acquire a completely different character — Why, he will wonder on more than one occasion, is it "called" this, and not something else? When the word is associated with images that refer us to "concrete" or known "realities", the title can be understood as a mere label that is no more than an obvious remark, like an "explanation" of the work, an allusion, a suggestion, a riddle, an ideological statement, an irony, a trick or a resort of the artist, either to disconcert us or to insure we transcend the "first impression" and continue searching and thinking. I say all this because I feel that in many of the

works in the present *Vivace* series by Antoni Miró - probably also in previous series - I find it difficult to *view* the images totally independent of the words I am able to *read* as titles, insofar as the titles themselves - the words - may be the link to a referred "reality" - the concept, the "intention" - towards which the image should lead us, according to the designs of the artist. What I wish to express is very simple: if a picture such as *Mar sinuosa* (Sinuous Sea) were to bear another title, such as "Venus Emerging from the Waves", would we *see* it in exactly the same way? Wouldn't the mythological reference, for instance, lead us to associate the act of viewing with certain connotations that are perhaps remote from this physical sinuosity of the fragments of body over the wavy sea?

However, I have also stated that the connotation may be purely denotative or descriptive, such as *Tors antropomorf acèfal* (Headless Anthropomorphic Torso), presenting a touch of irony in its superfluous explanation; ideological, such as the towers of the nuclear power station *Sense futur* (No Future), or a mouth sealed by the *Mala sort* (Bad Luck) of being black and probably poor; or strictly literary, such as the titles of a distinctly Ausiàs March style of *La mar se plany* (The Sea Complains) or *Essent Absent* (Being Absent). By the way: Who is absent from this small sea of thighs drawn in grey and black, and of white bottoms triangulated by the sun, or who would want to be present? How much literature can be made taking this drawing as a point of departure? And so we could go on, playing along with the images, words, allusions and suggestions, while trying to follow the artist's intention - who in the long run is the inventor of the game - without losing sight of the fact that, very often, this is precisely the intention — to play, to either wink at us or lead us to the trick, the ambiguity and the contradiction. As in the drawing *Mon cor* (My Heart), where the gaze ranges from the "sentimental" reference of the title, to the face of a serious worried young girl, and finally to that unexpected spot - not exactly the heart! - between the thighs, either chaste or immodest, full of innocence or of naughtiness. That very same treacherous spot - the same trick, in this case a minimum white triangle - where the spectator's glance may stray while he contemplates *A joc de daus* (To A Game of Dice) and wonders what on earth is meant by this provocative feminine image superimposed on such a harsh fragment of Picasso's Guernica; "to a game of die I will compare you" says the line by Ausiàs March, and the spectator is left uneasy, at a loss to find a comparison. Or full of the perplexity caused by another of the many tricks the painter has prepared for us — the woman in *Mà i gairell* (Hand and Oblique) is a solid compact body, slanted, veering, confidently resting one hand on the impossible support of a pillar made of geometric lines instead of stone or of any other matter; yet the immaterial non-existent pillar projects a compact shadow over the thigh, and then we no longer know what to think, and it is precisely the "knack" or trick what opens up a whole field of suggestions that would otherwise not exist.

As a writer, not a painter or an art critic, I am particularly attracted to this universe of possibilities that opens up with the play of images - and the *way* in which the artist offers these images - the referents of the images, the words accompanying them, the clear or ambiguous allusions, the dream or emotion, the irony, the ideology, the history of art and the world in which we live. Yet I will try to curb my literary instinct, and restrict myself to observing that the world in which we live is made up of these very "realities", accredited or discredited, painted, cut out, gathered or presented here by Antoni Miró, like a small anthology of natural history transformed into contemporary history. Initially, as in the first days of creation, there are the air and water, the clouds, the sea and marshes, the earth, the plants and trees. And animals. It could be a world which is still innocent, yet mostly it isn't — the human presence, or that of man-made human or inhuman artefacts, is an impediment. At other times, this original world does retain its purity and the primitive force of pacific clouds or stormy seas, or its innocence in white and blue, reinforced by an equally innocent gaze — *Ausiàs al capvespre* (Ausiàs at Nightfall) observing the line of the horizon, as on the day on which Jehovah separated the waters of the sky from the waters of the earth.

Yet much more often this human presence adopts the form of a disconcerting interference (What kind of company, or what sort of a contradiction do the bicycles over the sea or over the marshes, for instance, attempt to imply?), or even the form of a violent aggression. When a *Bici-bou-blau* (Bike-Bull-Blue) appears over the profile of a powerful tree, delicately shaded in, we are not sure whether "humanity" is in the machine - which is the work of men but that can charge with very sharp steel horns - or whether we have to search for it in the weak innocent tree. Yet when this very tree - and all its brother trees, equally ghostly - appears threatened by the metallic precision of an axe or of a digging machine, we do know with whom we should feel unreservedly identified: with the victim. Violence here, as in so much of Antoni Miró's oeuvre, is an expression of evil, and this evil - an "ontological evil" even, if you will - is not only the aggression of certain men against others, but that of men against the very natural world they belong to. A world endlessly threatened, in which animals that are *Condemnats* (Condemned) either pile up in an inexpressive heap, like the blue and mauve turkey, or try to escape without knowing what they are escaping from, like the *Zebres escàpols* (Runaway Zebras), or look into our eyes, showing their ancient power and sovereignty, with the infinite sadness of the eagle (the stuffed eagle!), the tiger or the lion. For the jungle filled with dark threats is no longer the space where animals live or once lived, but the *urban jungle* of human beings; there is no place less inhabitable than this residue of a grey emaciated periphery, where these free animals that used to run innocently under the blue sky have ended up absurdly creating or staging a "zebra crossing". In the most absurd of extremes, if we do not remedy it, the end product of this great urban artifice which is the "industrial civilisation" could be an immense *Parc natural* (Natural Park) made up of waste material, plastics, tins, bot-

ties and drums, containing a hidden trick, as one other residue — a bare human skull which, who knows, is also perhaps plastified.

And it is in this world inevitably more and more urban, along with little architecture and a lot of history, by machines and various baubles - including artistic baubles - where human beings live, i. e., their bodies, that transport the only life of the spirit on this earth. Bodies more or less clothed, and above all nude bodies, and more female than male bodies, as if the female anatomy possessed a higher degree of a particular expressive capacity. (Or is it that the painter is a man and not a woman? Does the woman painter regard the male body as being equally expressive? I simply don't know.) A *Poema d'amor* (Love Poem), therefore, could be a bottom covered with classical pink panties; a city street - *America street*, including the Coca-Cola can - is occupied or defined by a body without arms or a head; the *Porta del cel* (Door to Heaven) has as its solemn access Bernini's colonnade from Saint Peter's Square in the Vatican, and as its threshold a very soft velvety back and bottom, the same ones that divide in two, or multiply by two, another Colonnade, this one made of paper, concretely of newspaper cuttings - *Columnata de paper*. We do not know whether these backs and bottoms belong to the same woman *Despullant-se* (Undressing) impressively, like an autonomous monument floating in the void (yet this is not "real" either, it conceals a trick: no woman undresses like this, in such a monumental way), or whether, dressed and transformed into an "object-painting", she could be Sappho, Aphrodite or Penelope. Or if she has lead an Afflicted Life - *Vida atrabolada* - like the loyal, weary young girl that looks into our eyes, seated on a bar stool after having worked hard in the world of reality or in that of fiction. We also ignore the story of *La noia amb el cànter* (The Girl with Earthenware Jug), the owner of another remarkable bottom (or of the same one — it appears to be an archetype). Yet, who would go to a desolate marsh or to a lagoon, instead of a fountain, in search of water with an earthenware jug? Nor are we aware of what *Persona aquella* (That Person) awaits, kneeling down and seemingly offering herself from behind, so elegantly, to a poor black man against the wall of misery. It goes without saying that human bodies can be as full of mystery as the sky and the sea.

29

And finally, among many other things, the world is full not only of bicycles but of shoes. Humble, ordinary, all too human shoes — the most autonomous, consistent and serious artefact of our dress, and that which is both closer to the ground and insulates us from contact with the earth. The shoe is another mystery, more so even than a pair of trousers, a hat or a blouse — nothing expresses in a better fashion the different moments of our uncertain path through life. Nothing partakes so directly of dust or of mud, of the rough or smooth condition of all paths; the path transforms the shoe, just as it transforms he who travels along it. And it is clear that a shoe is a shoe, however much Antoni Miró may persist in telling us the opposite, like Magritte's pipe that

didn't want to be a pipe. These shoes do not act as shoes, they are painted in colours that are not shoe colours, their purpose is neither to protect nor to embellish feet as shoes do; they want to be "objects" transformed into works of art or something similar, poor little devils — yet they are shoes and they can't help it. Transfigured shoes, of course, and this is what sums the matter up, for the transfiguration of reality - even a reality as real as a true bicycle or shoe, not an image of a shoe or of a bicycle - is one of the secrets of the art of Antoni Miró. The transfiguration of reality in order to make its hidden dimensions - often concealed from us - visible, with the intention of re-establishing its credit, so often forgotten or lost. Such a feat, besides being a paradoxically clamorous secret, is truly an art in the full sense of the word, a fact that given the times we are living in, we must say is no slight achievement.

T. N.

1. The Quatre Gats (literally, 'Four Cats') refers to Picasso's intimate circle of friends who founded the bar of the same name in Barcelona at the turn of the century.

S O B R E E L C R É D I T O D E L A R E A L I D A D : IMÁGENES Y TRANSFIGURACIONES DE ANTONI MIRÓ

Solo la amable insistencia de Antoni Miró ha podido vencer las reservas que tantas veces me hacen dudar de la oportunidad de escribir sobre materias en las cuales mi competencia es escasa, como es el caso de la pintura y los pintores. Pero la voluntad de este pintor -la voluntad de hacerme hablar de pintura, y de su pintura- ha sido finalmente más fuerte que mis dudas. También es verdad que los que practicamos con más o menos asiduidad el vicio o arte incierto del ensayo -esta arriesgada "literatura de ideas"-, de vez en cuando tenemos que hablar de cosas en las que no somos en absoluto expertos; de no ser así, no haríamos ensayo, que es por definición un intento o probatura, sino únicamente trabajo de especialistas o prosa académica y de investigación. En todo caso, he aludido a mi "escasa competencia" ante el arte de la pintura, no a un desconocimiento perfecto y de obscuridad completa: en definitiva, yo también, como tantos otros, he tratado de vivir los años de mi vida con los ojos abiertos, con un poco de curiosidad y con el espíritu abierto a las cosas que, especialmente en ese campo indefinido e inmenso que llamamos "cultura", van produciéndose a mi alrededor. Y, también como tantos otros, he visitado asiduamente los museos que se han de visitar, y tengo y conozco algunos libros -de arte o sobre arte, de pintores y de pintura- que se supone que uno debe conocer y guardar en la biblioteca doméstica. De forma que en eso, y solo en eso, se deberán fundamentar los comentarios que vendrán, a propósito o entorno de la obra más reciente de Antoni Miró: en el pequeño margen que queda entre la condición de poco experto y la de quien puede aportar esa reflexión que es producto de la curiosidad y del interés, no del dominio de un especialista.

Tengo como quien dice ante mis ojos, mientras escribo este texto, algunas muestras de mi modestísima colección de pintura (más de obra gráfica que de originales, y tan corta que hablar de "colección" resulta excesivo), colgadas en las paredes que dejan libres los libros. En una obra de Ràfols Casamada un rectángulo negro enmarca un fondo azul irregular, y sobre el azul hay, en rayas negras gruesas, un ángulo recto grande y uno pequeño, un triángulo agudo y dos pequeñas formas más, eso es todo. En otra, del mismo autor, hay dibujados unos marcos que recuerdan una ventana de guillotina (a mí me lo recuerdan: no sé si lo quieren ser o no), con un fondo mitad amarillo blanquecino y mitad rayado de azul o gris. En un grabado de Tàpies destaca una gran "x" y un signo corto horizontal, como el de la resta aritmética, a ambos lados una mancha ocre y un embrollo de rayas, y las cifras "2" y "3". En un cuadro de Salvador Sòria se adivina, todo en colores marrones y secos, la forma de un marco y quizás de una guitarra o instrumento parecido. En un Alfaro hay dibujadas puras geometrías del tipo de sus "generatrices" en escultura, pero en otro hay unos limpísimos dibujos de cuerpos femeninos desnudos, con el título *Les dones de Pablo* formando la planta del pie de una figura. Hernández Mompó llena un gran papel blanco con signos de

colores vivos, entre los cuales hay letras medio sueltas que forman palabras: *campo, perfil, color, calor, rezando, diferente, todos, ríen...* En un grabado de Pilar Dolç -no sé si alguien hace grabados más perfectos- una mancha o pared está formada de piedras minuciosamente detalladas, incluso las manchas de liquen i de musgo. En una obra de Valdés, una cara hecha de diversos planos, como de Braque o de Picasso cubista, lleva pegado -*collé*- un recorte de diario. Parecido a otra imagen, colgada al lado mismo, donde un retrato azul del conde-duque de Olivares lleva también un trozo de diario que habla de deportes: el lector reconocerá, en este último ejemplo, la mano de Antoni Miró. Y por si la referencia no es clara, al pie hay escrito “*Comte-Duc. Pinteu Pintura*”. Dejaré aquí la explicación para no hacerme prolíjo. Menos de una docena de obras, de autores contemporáneos y sin salir de nuestro país, juntas por azar en una misma pared, son suficientes para constatar lo que me parece más importante: que el arte de nuestro tiempo goza, gracias a Dios, de una libertad insólita en la historia. La libertad, sobre todo, de referirse a la “realidad” o no, de ignorarla, rehacerla, interpretarla, construirla o deformarla. La libertad de crear solo conjuntos de rayas y colores, de combinar signos y grafismos, o de presentar retratos fieles de personajes célebres o piedras exactas de un margen de secano. De prescindir de la palabra y de la referencia explícita, o de incorporarla al pie del cuadro o dentro del cuadro.

Y todo ello, bien mirado, no había pasado nunca. Ha sido posible durante este terrible, inacabable siglo XX: durante los últimos cien años, y no antes. No sé si empezó a ser posible a partir de las *Catedrales de Rouen* de Monet y de las manzanas y los bañistas de Cézanne, o solo después de Matisse, Picasso y Kandinsky, pero realmente antes de todo ello, esta forma de libertad no existía. Quiero decir la libertad de pintar cerca o lejos, dentro o fuera, arriba o abajo de la realidad. Tanto que, bien mirado (o al menos si lo mira una persona como yo, tan poco experta), el arte de nuestro siglo tiene justamente como divisoria sustancial esta relación con la realidad “externa” o con su imagen y su forma: relación inexistente, en un extremo, y del todo estricta en otro. Lo concreto más riguroso, o lo abstracto absoluto. Y en medio, con variaciones infinitas, cualquier distancia o proximidad posible. No es preciso ser un especialista, vuelvo a insistir: todo el mundo entiende que Andy Warhol o Antonio López -tan distantes entre ellos- están en el mismo extremo, y Pollock o Eusebio Sempere -tan “antagónicos”- se encuentran en el extremo opuesto. Es simple cultura general (lo debería ser, si este poco de “cultura” fuera un bien realmente general), como lo es el principio de que un extremo y otro, y todo lo que queda “en medio”, son igualmente *modernos*. Curiosamente, hay una cierta percepción popular, según la cual el “arte moderno” es aquel que no es realista, que no pinta o representa “las cosas como son”, que no es concreto, y que no es “fácil de entender”. Aún peor: el arte moderno, por ser moderno, debería ser incomprendible, feo (feo quiere decir “no bonito”), o las dos cosas juntas. Y si es comprensible para el lego, si es agradable a la vista, y si presenta formas y

referentes claramente identificables, ya no es considerado moderno sino clásico, o incluso “antiguo” y fuera de su tiempo. Cosas así, que por desgracia son ideas más extendidas de lo que parece, han llegado a producir una relación enrarecida y distante entre el arte contemporáneo y sus destinatarios y beneficiarios, que deberían ser una parte cada vez más extensa de la sociedad. Respecto a la relación entre artistas, marchantes, críticos y compradores, ya es otra cuestión -conceptual o monetaria-, a veces más inescrutable todavía.

En el año 1.955, un Joan Fuster todavía muy joven publicó un libreto, corto pero intenso, con un título muy sugestivo: *El descrèdit de la realitat*. En él, exponía -con una inteligencia y una variedad de conocimientos casi milagrosos en el País Valenciano de aquellos años- una visión del arte europeo, desde Giotto hasta mediados del siglo XX, precisamente centrada en esta línea sutil y crucial que une al artista con la realidad que representa. Hasta que, justamente, deja de *representarla*, y esa línea se retuerce, se hace difusa, o se rompe del todo. Es un proceso que empieza, quizá, ya en el barroco: ¿qué tiene de real, o de “realista”, una gran parte de la pintura de Velázquez o de Rembrandt vista de muy cerca, es decir, vista estrictamente como pintura, como suma y combinación de pinceladas de colores? Si el “descréxito” empieza por ahí, y continua más tarde con Goya, y se hace más profundo con los impresionistas y con Cézanne, su culminación llega con las diversas variedades del arte no figurativo o abstracto, que para Fuster tienen el punto más alto en Kandinsky, Mondrian y Klee. A Fuster, por cierto, la abstracción geométrica le deja perfectamente frío: incluso llega a reproducir con simpatía esa opinión según la cual la pintura no figurativa es poco más que pura ornamentación: *El arte abstracto, escribe, se ve condenado, por sus propios principios, a no decir nada, y es aquello que dice, que comunica, lo que hace útil un arte. El arte abstracto, mudo, resulta no sólo bello –y una obra del hombre, exclusivamente bella, tiene una calificación específica: es decorativa.* Afirmación que seguramente es bastante injusta y reductiva, pero que en todo caso nos da pie para plantear otras cuestiones adicionales o complementarias: la relación de la obra de arte con la belleza que contiene (¿tautología?, ¿hay “arte” si no contiene *alguna forma* de belleza?, y muchas preguntas más), y su relación con el “mensaje” que transmite, comunica o transporta (¿puede una obra de arte *no decir nada*?). Pero de todo eso, y sobre todo de lo que *dicen* las pinturas de Antoni Miró, ya hablaremos más adelante.

Todo ello es muy elemental, y si he hecho de entrada esta pequeña digresión, tan poco documentada como yo mismo, es para explicarle al lector de este volumen, o al visitante de esta exposición, dónde me parece a mí que se debe entender la obra de Antoni Miró dentro de la multiplicidad de versiones, líneas y tendencias del arte del siglo XX. Y para recordar que la adhesión a la realidad -incluso la adhesión más estricta- es también, y muy radicalmente, una de estas versiones de la modernidad o

de la “contemporaneidad”. No en balde la fotografía, y la pintura hecha sobre o “a manera de” fotografía, es una de las formas más representativas de este mismo arte contemporáneo. Lo expresa muy bien, y de forma infinitamente más autorizada que yo, el profesor Romà de la Calle en otro texto de presentación (*Antoni Miró: imágenes de las imágenes*) de las mismas obras que son objeto de estas reflexiones. Afirma, por ejemplo: *Alguna vez se ha comentado que las imágenes de Antoni Miró son capaces de conseguir tanto la posible frialdad, la dureza, el distanciamiento y la crueldad fotográficas así como enfatizar, por el contrario, el contacto descriptivamente vital con el referente.* Hay en esta observación algunos conceptos que me gustaría comentar: la fotografía, dice, capta el objeto de una manera dura, fría, cruel y distanciada, y por tanto, se supone que cuanto más “fotográfica”, es decir, cuanto más exacta y “objetiva” sea la presentación que el pintor hace de la realidad, más cerca estará de representarla con este conjunto de atributos o cualidades; no obstante, se trata de atributos -las cualidades de frialdad o de dureza con que aparece el referente- que pueden ser contrarrestados o completados con un “contacto descriptivamente vital”, es decir, con aquella aproximación cálida y viva, tierna y plena de sentido, que el pintor practica y expresa en el acto de *presentar* el objeto -el referente mismo, la realidad reproducida, interpretada o creada- de esta forma y no de otra, con estas connotaciones ideológicas y emocionales y no con otras.

34

La realidad, por tanto, con esta práctica, vuelve a recuperar del todo aquel “crédito” que Fuster pensaba -y temía- que había perdido progresivamente. No sé si es correcto afirmar que “la realidad” llega a su máximo descrédito con la abstracción geométrica o con las diversas variantes del informalismo: en definitiva, aquí se trataría de producir otra versión o dimensión dentro del campo infinito de las realidades posibles, que no se limita a las que vienen “de fuera” sino que comprende también las que vienen “de dentro”. En cualquier caso, los miedos de Fuster (que le hacían pensar, incluso, que nos podíamos encontrar ante la liquidación final del arte europeo tal y como lo hemos entendido desde que Giotto empezó a pintar ovejas “del natural”) eran totalmente infundadas: la realidad, es decir, el “realismo” y hasta el realismo más extremo, tiene su lugar garantizado sin riesgo ni peligro en el arte de nuestros días. Cualquiera que sea la manera como este *realismo* sea practicado, expresado y entendido. La realidad se deshacía y se disolvía en Monet o en Pissarro, hasta quedar definida solo como “ impresión ” incierta y fugaz, esfumada, irreal: tan irreal, que su verdad consistía precisamente en esta indefinición y fugacidad. Pero a la vez, desde los collages de Braque o los artefactos de Duchamp hasta el pop-art o el hiperrealismo más reciente, ha mantenido en las más diversas maneras su crédito, su consistencia y la solidez de las formas permanentes y definidas: no una impresión, sino un estado o condición; no una verdad fugaz, sinó firme y perenne. Es muy evidente que aquí, en este *crédito de la realidad* - que nunca se había perdido, y que se ha ido renovando y expresando de tantas maneras- es donde se instala conscientemente y vitalmente la obra de Antoni Miró.

Eso quiere decir también que Antoni Miró se ha instalado, con plena conciencia, dentro de una tradición ilustre y acreditada; y por tanto no es gratuito, ni es casual, que tantas de sus obras nos permitan ilustrar una especie de “retorno a las fuentes”, como si con ellas pudiéramos reunir una antología de precedentes insignes. Hay quien dice que las vanguardias del primer tercio de siglo -o incluso ya en el primer cuarto- inventaron o reinventaron todo el arte posible, y que a partir de entonces quedan comentarios, desazones, repeticiones, o muy frecuentemente, banalidades efímeras sin ninguna sustancia ni interés. No sé si eso es cierto en mucha o poca medida, pero sí que en gran parte del arte de este final extremo del siglo es un homenaje (directo o indirecto, por aproximación o por voluntad de distanciamiento) a los maestros de cuando el siglo era joven. Más vale, por tanto, que el homenaje sea consciente y agradecido, como los que Antoni Miró dedica aquí repetidamente a Magritte y a Picasso, o als Quatre Gats en bicicleta. Y, si no me equivoco, también a las frutas y a las botellas de Juan Gris, que a mí me recuerdan al padre Cézanne, que es el abuelo de todos. En todo caso, el observador puede hacer confiadamente su propia elección de referencias, “citas” o imágenes recordadas. Puede evocar, por ejemplo, los collages de Braque con culos de sillas, violines, vasos o papel de diario cuando contempla los de Antoni Miró. Puede recordar la rueda de bicicleta de Duchamp (¡ya en el 1913!) o su célebre urinario *Fountain*, al lado de estas bicicletas más o menos *ready-made* -bici de paseo, bici plegada, bici dinámica- o de la taza de wáter de porcelana “*cel o nosa*”. Puede imaginar las piezas de maquinaria fantástica y exacta de Picabia, con títulos tan sugeridores como *Parade amoureuse* o *Voilà la fille née sans mère*, después de contemplar estas máquinas de Toni Miró que parecen sacadas de un catálogo industrial pero que se llaman *Enginy de guerra* o *Costa Blanca*, y no sugieren amores metálicos sino destrucciones.

35

El observador puede igualmente, con la misma confianza, pensar que en la mayoría de estas imágenes y combinaciones de imágenes de Antoni Miró hay un punto sutil -o una ilusión- de surrealismo, si lo entendemos como la intención de hacer que la representación real o realista aparezca como elemento de una ilusión, de un sueño o de una sugestión que nos remite a un mundo de posibilidades inexpresables: una “*bici de marjal*”, la insólita bicicleta que dice que “*queremos lo imposible*”, las pipas de Magritte que sí que son pipas (o quizás no), o un dibujo inquietante donde las cebras atraviesan el empedrado brillante de una “*selva urbana*” que no es selva y que posee una quietud fantasmal. Y de paso, tenemos que recordar que si Dalí pretendía, como él mismo escribió, “contribuir al descrédito total del mundo de la realidad”, da la impresión que el resultado es más bien el contrario: la realidad, al ser sub-realmente o super-realmente interpretada, gana un nuevo crédito y una nueva dimensión. (Igualmente de paso: recuerdo pocos cuadros más rigurosamente “surrealistas” que *El ladrón de Bagdad*, cuyo autor, o autores, se presentaban con el conocidísimo y programático nombre de ¡Equipo Realidad!). También puede el espectador, cuando ve los

abundantes botes de Coca-Cola de Antoni Miró, recordar botes de sopa Campbell de Warhol, o pensar si la “*gran boca*” abierta sobre la chimenea de una central nuclear no es también la más que célebre boca roja de Marilyn Monroe. Y si por este camino nos encontramos con resonancias más próximas y directas, como las del Equip Crònica, quiere decir que ya estamos una vez más en casa. Porque si alguien, entre nosotros, ha dado un nuevo valor y una dimensión nueva al “realismo”, son, en efecto, Genovés y los que se proponían hacer aquella “Crónica de la realidad”, que también, a su manera personal, ha querido “escribir” Antoni Miró con los sucesivos capítulos de su libro de imágenes. Con lo que volveríamos también a la “utilidad” de este arte, a la ideología, a la carga crítica y al “mensaje” que intenta transmitir. Un “conde-duque” de l’Equip Crònica y uno de Antoni Miró - a pesar del “marco nacional” diferente desde donde son pensados: español en un caso, valenciano y catalán en otro- transmiten la misma idea: el poder es hinchado, prepotente y grotesco, y podemos hacerle frente asociando su imagen con elementos que acentúan la banalidad, como un trozo de diario viejo o un ridículo tijeretazo para cortar una cinta.

He hecho antes una alusión a la libertad de asociar o no la pintura con las palabras -la pintura o la escultura, es igual: la obra “plástica”-, que sería tanto como la posibilidad de incluir o no una relación explícita, con palabras y por tanto con conceptos, entre la imagen y el “mensaje”. Al menos así lo entiende el espectador más o menos inocente, como yo mismo, cuando visita un museo o una exposición e, inevitablemente, se acerca a la pared para leer el cartelito o letrero que acompaña a la obra contemplada. El espectador, entonces, se convierte en *lector*: lector quizás de una sola palabra, pero suficiente para imaginar, también inevitablemente, que la imagen que contempla es en cierta manera una “ilustración” del texto que la acompaña, o que el texto -el título- es una “explicación” de la imagen. Y todo ello, tanto si esta relación es percibida como directa y clarísima, como si aparece velada, ambigua, intrigante o incomprensible a primera vista. La prueba de esta necesidad de asociación entre la imagen y la palabra, es el hecho de que cuando la obra va acompañada del letrero “sin título” el espectador ingenuo, también inevitablemente, se encuentra entre la perplejidad y el impulso de encontrar él mismo el referente verbal que le falta. Cuando esta forma de concreción -el “título”- se encuentra asociada con la obra informal o abstracta, la perplejidad del espectador puede adquirir todo otro carácter: y ¿por qué, se pregunta más de una vez, eso “se llama” así, y no de otra forma? Cuando la palabra va asociada a imágenes que nos remiten a “realidades” conocidas o “concretas”, el título puede ser entendido como una simple etiqueta que no pasa de la obviedad, como una “explicación” de la obra, como una alusión, como una sugerencia, una adivinanza, una afirmación ideológica, una ironía, una trampa o un recurso para desconcertarnos o hacer que no nos quedemos con la “primera impresión” sino que continuemos buscando y pensando. Digo todo esto, porque me da la impresión que en muchas obras de esta serie *Vivace* de Antoni Miró -seguramente también en series

anteriores- a mí me resulta bastante difícil *mirar* las imágenes con total independencia de las palabras que puedo leer como título, dado que el propio título -la palabra- puede ser el vínculo con una “realidad” de referencia -el concepto, la “intención”- hacia la cual nos ha de llevar la imagen, en el designio del autor. Quiero expresar una algo muy simple: si un cuadro como *Mar sinuosa* no llevara este título sino, por ejemplo, “Venus saliendo de las olas”, ¿lo veríamos exactamente de la misma forma?; ¿la referencia mitológica, por ejemplo, no nos haría asociar el acto de la visión con connotaciones quizás alejadas de esta sinuosidad física de los fragmentos de cuerpo sobre la mar ondulada?

Ya he dicho, no obstante, que la connotación puede ser puramente denotativa o descriptiva, como *Tors antropomorf acèfal*, con un punto irónico en la explicación redundante; ideológica, como las torres de la central nuclear “sin futuro”, o la boca tapada por la “mala suerte” de ser negro y seguramente pobre; o estrictamente literaria, como los títulos de aire ausiasmarquiano en “*la mar se plany*” o “*essent absent*” (por cierto: ¿quién está ausente de esta pequeña mar de muslos dibujados en gris y negro y de culos blancos triangulados por el sol, o quién querría estar presente?, ¿cuánta literatura se puede hacer a partir de este dibujo?). Y así podríamos continuar, siguiendo el juego de imágenes, palabras, alusiones y sugerencias, procurando seguir la intención del autor -que es en último extremo el inventor de este juego-, y sin perder de vista que, frecuentemente, lo que pretende es eso: jugar, hacernos un guiño o llevarnos a la trampa, a la ambigüedad y a la contradicción. Como en el dibujo *Mon cor*, donde la mirada va de la referencia “sentimental” del título, a la cara de una joven seria y preocupada, y al punto inesperado - ¡no precisamente el corazón!- entre los muslos no se sabe si púdicos o impúdicos, si llenos de inocencia o de malicia. El mismo punto traidor -la misma trampa: aquí un mínimo triángulo blanco- donde puede caer la mirada del espectador mientras contempla *A joc de daus* y piensa qué querrá decir esta superposición de la imagen femenina tan sugestiva sobre este fragmento tan duro del Gernika de Picasso: “a joc de daus us acompañaré”, dice el verso de Ausiàs March, y el espectador se queda lleno de una desazón para la cual no sabe qué comparación encontrar. O lleno de perplejidad que provoca otra de las abundantes trampas que nos prepara el pintor: la mujer de *Mà i gairell* es un cuerpo sólido y compacto, inclinado, de lado, que reposa confiadamente con una mano en el soporte imposible de un pilar hecho solo de líneas geométricas, no de piedra o de ninguna materia; pero el pilar inmaterial, inexistente, proyecta una sombra compacta sobre el muslo, y entonces ya no sabemos qué pensar, y la “trampa” nos abre, precisamente, todo un campo de sugerencias que de otro modo no existirían.

A mí, que practico el oficio de escritor, no de pintor o de crítico de arte, me resulta especialmente atractivo este universo de posibilidades que se abre con el juego entre las imágenes -y la *manera* como el artista ofrece estas imágenes-, los referentes de las

imágenes, las palabras que las acompañan, la soluciones claras o ambiguas, el sueño o la emoción, la ironía, la ideología, la historia del arte y el mundo en que vivimos. Pero procuraré frenar mi instinto literario, y me limitaré a constatar que el mundo en el que vivimos está hecho de estas mismas “realidades”, acreditadas o desacreditadas, que pinta, recorta, recoge o presenta aquí Antoni Miró. Como una pequeña antología de historia natural convertida en historia contemporánea. Para empezar, como en los primeros días de la creación, estaba el aire y el agua, las nubes, el mar y los marjales, la tierra, las plantas y los árboles. Y los animales. Podría ser un mundo todavía inocente, pero la mayoría de las veces no lo es: no se lo permite la presencia humana, o de los artefactos humanos o inhumanos que el hombre fabrica. A veces sí, que este mundo originario conserva su pureza y la fuerza primitiva de las nubes pacíficas o del mar en tempestad, o su inocencia en blanco y azul queda reforzada por una mirada igualmente inocente: *Ausiàs al capvespre* mirando la raya del horizonte como el día en que Jahvé separó, aún inciertamente, las aguas del cielo de las aguas de la tierra.

Pero mucho más a menudo esta presencia humana tiene la forma de una interferencia desconcertante (¿qué tipo de compañía, o qué contradicción, quieren sugerir las bicicletas sobre el mar o sobre los marjales, por ejemplo?) o, aún más, la forma de una agresión violenta. Cuando una “*bici-toro-azul*” aparece sobre el perfil de un árbol poderoso y delicadamente difuminado, no estamos seguros si la “humanidad” está en la máquina, que es obra de los hombres pero que puede embestir con cuernos agudísimos de acero, o si lo hemos de buscar en el árbol inocente y disipado. Pero cuando el mismo árbol -y todos los árboles hermanos suyos, igualmente fantasmales- aparece amenazado por la precisión metálica de una hacha o de una pala excavadora, sí que sabemos con quien nos tenemos que identificar sin reservas: con la víctima. La violencia aquí, como en la mayor parte de la obra de Antoni Miró, es una expresión del mal, y este mal -incluso un “mal ontológico”, si queréis- no es únicamente la agresión de unos hombres contra otros, sino la de los hombres contra el mismo mundo natural del cual forman parte. Un mundo incesantemente amenazado, en el cual los animales “*condenados*” se amontonan en una masa inexpresiva como los pavos azules y violeta, intentan huir sin saber de qué como las “*cebras huyendo*”, o nos miran, desde su antiguo poder y la antigua soberanía, con una infinita tristeza en los ojos como hacen el àguila -¡disecada!-, el tigre o el león. Porque la selva llena de obscuras amenazas no es ya el espacio donde viven o vivían los animales, sino la “*selva urbana*” de los humanos: no hay nada más inhabitable que este residuo de suburbio gris y escuálido donde han ido a parar -a hacer o escenificar, absurdamente, un “paso cebra”- aquellos animales libres que antes huían inocentes bajo el cielo azul. En el extremo más absurdo de todos, si no ponemos remedio, el producto último de este gran artificio urbano que es la “civilización industrial” podría ser un inmenso “*parque natural*” hecho de desechos, residuos, plásticos, latas, botellas y bidones. Con una trampa escondida, como un residuo más: un cráneo humano pelado y no sabemos si, él también, plastificado.

Y en este mundo cada vez más inevitablemente urbano, acompañados de un poco de arquitectura y de mucha historia, de máquinas y de trastos diversos -incluidos los trastos artísticos-, es donde viven los humanos, es decir, sus cuerpos, que transportan la única vida del espíritu en esta tierra. Cuerpos poco o muy vestidos, y sobre todo cuerpos desnudos, y más cuerpos de mujer que de hombre: como si la anatomía femenina poseyera, en grado más alto, una particular capacidad expresiva (o es que el pintor es hombre y no mujer: ¿ve la pintora mujer el cuerpo masculino igualmente *expresivo*?; simplemente no lo sé). Un “*poema de amor*”, por tanto, puede ser un culo ofrecido con unas braguitas clásicas de color rosa; una calle de ciudad -“*America street*”, y no falta el botecito de Coca-Cola- está ocupado o definido por un cuerpo sin brazos ni cabeza; la “*puerta del cielo*” tiene como acceso solemne la columnata de Bernini en la plaza de San Pedro del Vaticano, y como umbral una espalda y un culo muy suaves y aterciopelados: los mismos que dividen en dos, o multiplican por dos, otra “*columnata*”, pero *de papel*, hecha de diarios. No sabemos si estas espaldas y culos pertenecen a la misma mujer que está “*desnudándose*”, impresionante, como un monumento autónomo flotando en la nada (pero tampoco es “real”), también hay trampa: ninguna mujer se desnuda así, tan monumentalmente), o si, vestida y convertida en “*pintura-objeto*”, podría ser Safo, Afrodita o Penélope. O si ha llevado una “*vida atribulada*”, como la joven leal y fatigada que nos mira a los ojos sentada en el taburete de un bar después de haber trabajado mucho en el mundo de la realidad o en el de la ficción. No sabemos tampoco la historia de la “*muchacha con el cántaro*”, propietaria de otro culo insigne (o del mismo: parece un arquetipo), pero ¿quién pude ir a buscar agua con un cántaro, no a una fuente sino a un marjal desolado o a una albufera? No sabemos qué espera la “*persona aquella*” arrodillada que parece que esta ofreciéndose por detrás, ella tan elegante, a un pobre negro contra el muro de la miseria. Los cuerpos humanos, no es preciso decirlo, pueden estar tan llenos de misterio como el cielo y el mar.

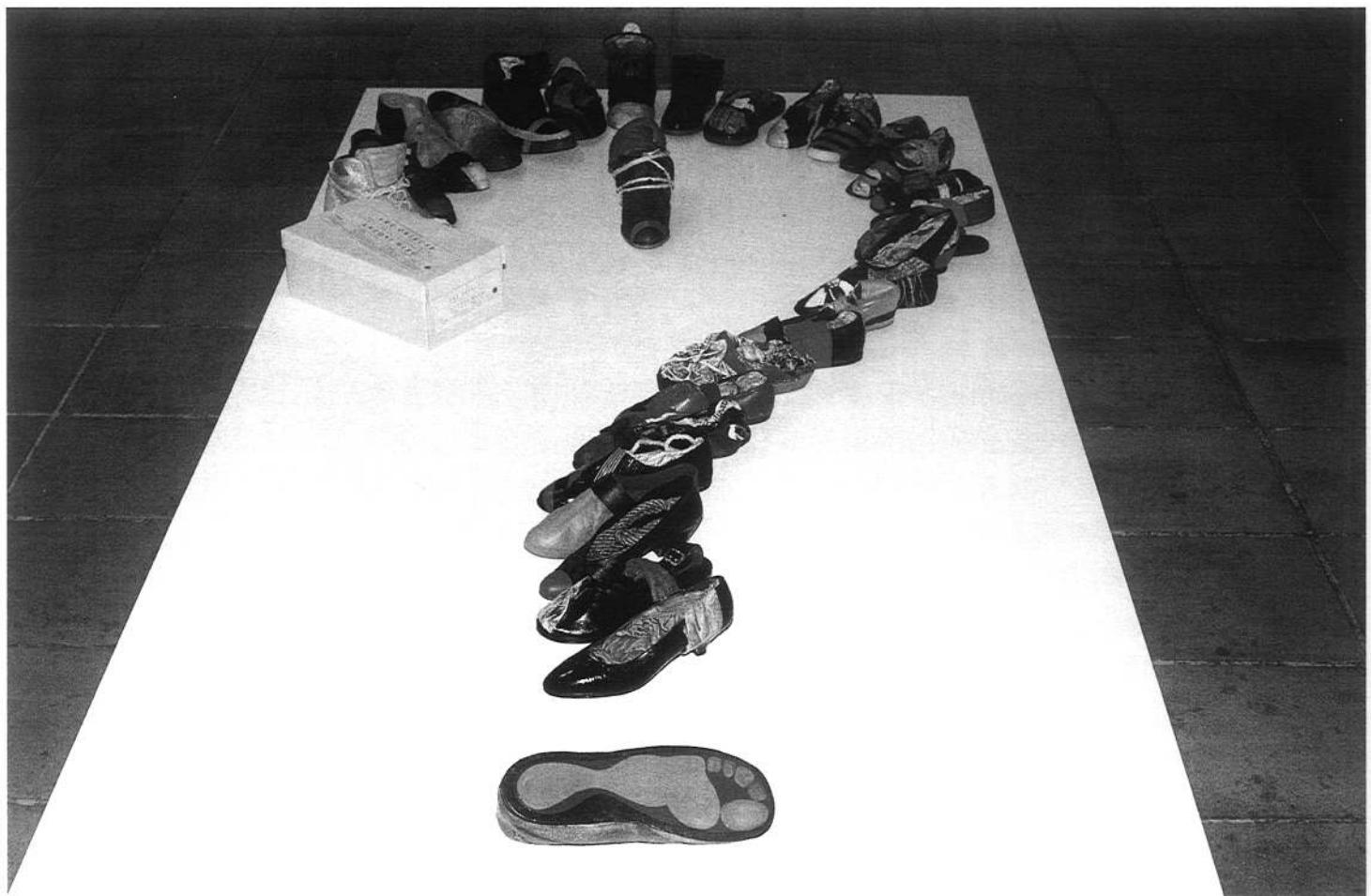
39

Y finalmente, entre otras muchas cosas, el mundo está lleno no solo de bicicletas sino de zapatos. De humildes, cotidianos, humanísimos zapatos: el artefacto más autónomo, consistente y serio de nuestra indumentaria y aquel, también, que está más a ras de suelo y a la vez nos aisla del contacto con la tierra. El zapato es otro misterio, más que los pantalones, el sombrero o la blusa: no hay nada que exprese mejor cual es, en cada momento, nuestro incierto camino por la vida. Nada que participe tan directamente del polvo o del barro, de la aspereza o de la suavidad de todos los caminos: el camino transforma el zapato, al igual que transforma la persona que lo recorre. Y está claro que un zapato es un zapato, por mucho que Antoni Miró se empeñe en decirnos lo contrario, como la pipa de Magritte que no quería ser una pipa. Estos zapatos no actúan como zapatos, están pintados con colores que no son de zapato, su función no es proteger o embellecer pies como los zapatos, quieren ser “*objetos*” convertidos en obras de arte o en algo parecido, pobrecitos míos: pero son zapatos y no

pueden evitarlo. Zapatos transfigurados, eso sí, y esta es toda la cuestión: porque transfigurar la realidad -incluso una realidad tan real como una bicicleta o un zapato de verdad, no una imagen de zapato o de bicicleta- es uno de los secretos del arte de Antoni Miró.

Transfigurar la realidad para hacer más visibles aquellas dimensiones ocultas que frecuentemente se nos ocultan: para volverle un crédito tantas veces olvidado o perdido. Y conseguir eso, además de ser un secreto paradójicamente clamoroso, es, efectivamente, un arte en el pleno sentido de la palabra. Que, en los tiempos que corren, hay que decir que no es poca cosa.

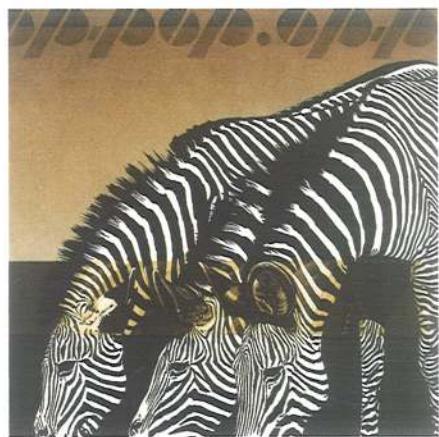
JOAN F. MIRA

NO ÉS UNA SABATA. 1996 (ESCOLTURA-OBJECTE-POLICROMA).

SÈRIE VIVACE

41

OP POP, 1989 (ACRÍLIC-LLENÇ, 100x100). PRECEDENT DE LA SÈRIE VIVACE.

P I N T U R A

INTRÚS A COFRENTS, 1989-90 (ACRÍLIC-LLENÇ, 100 x 100). PRECEDENT DE LA SÈRIE VIVACE - COL. PARTICULAR, VALÈNCIA

43

HORITZÓ FERIT, 1991 (ACRÍLIC-TAULA, 80 x 80). COL. PARTICULAR, ALACANT.

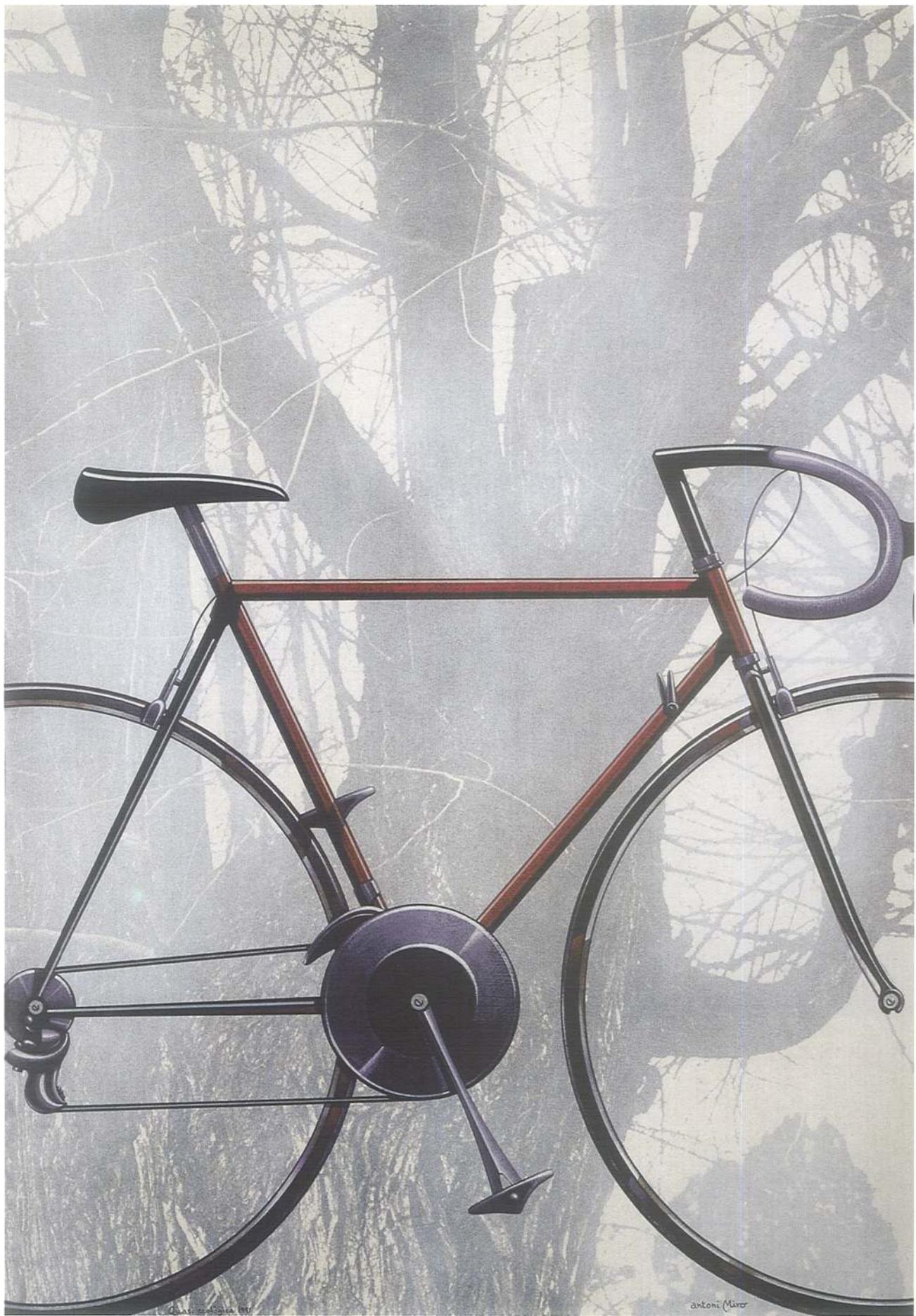
ANTRÓPICA, 1991 (ACRÍLIC-TAULA, 80 x 80). COL. PARTICULAR. CARCAIXENT.

Ceci n'est pas une pipe.

45

NO ÉS UNA PIPA. 1991 (ACRÍLIC-TAULA, 80 x 80). COL. PARTICULAR, ELX.

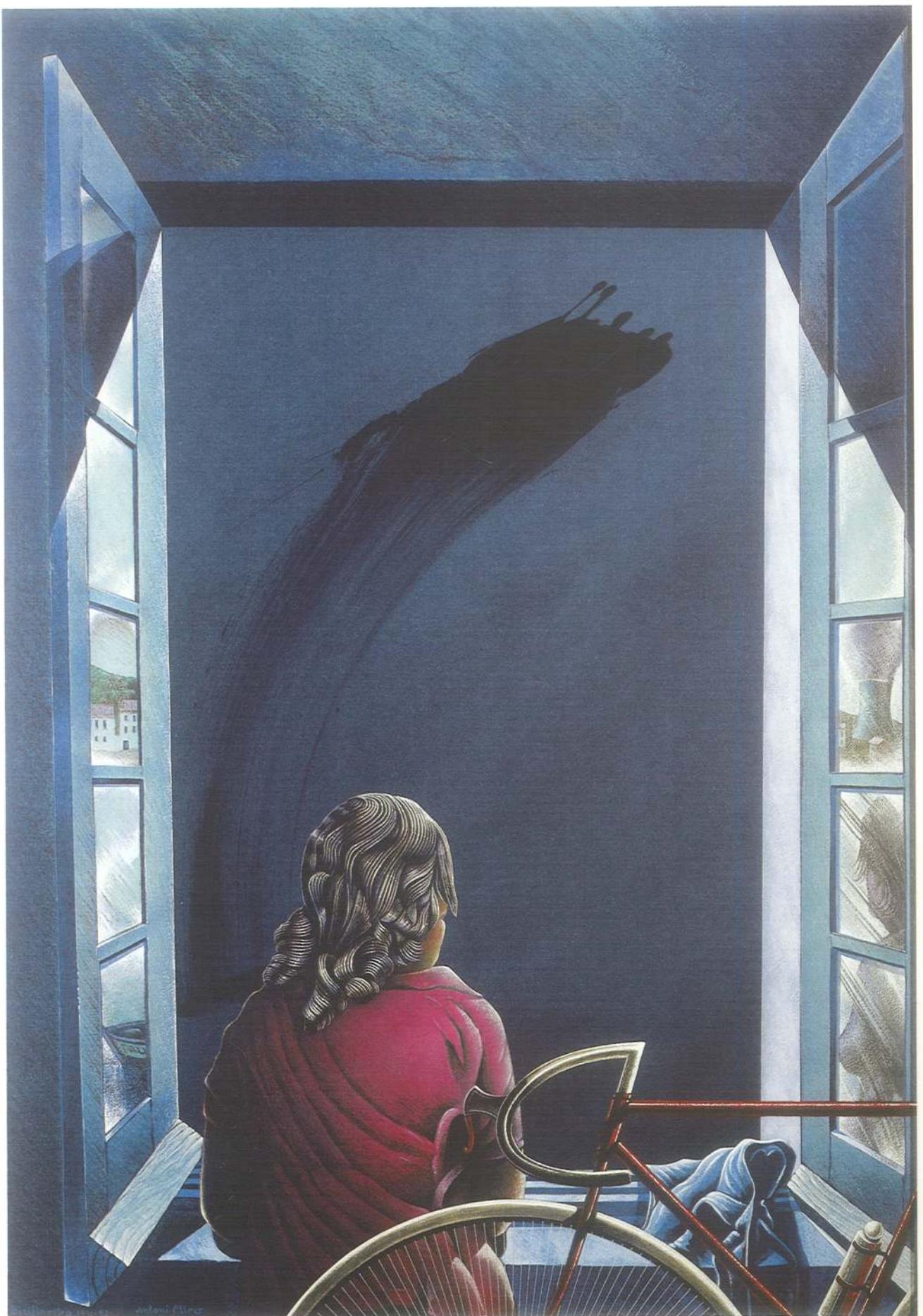
QUASI ECOLÒGICA. 1991 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68).

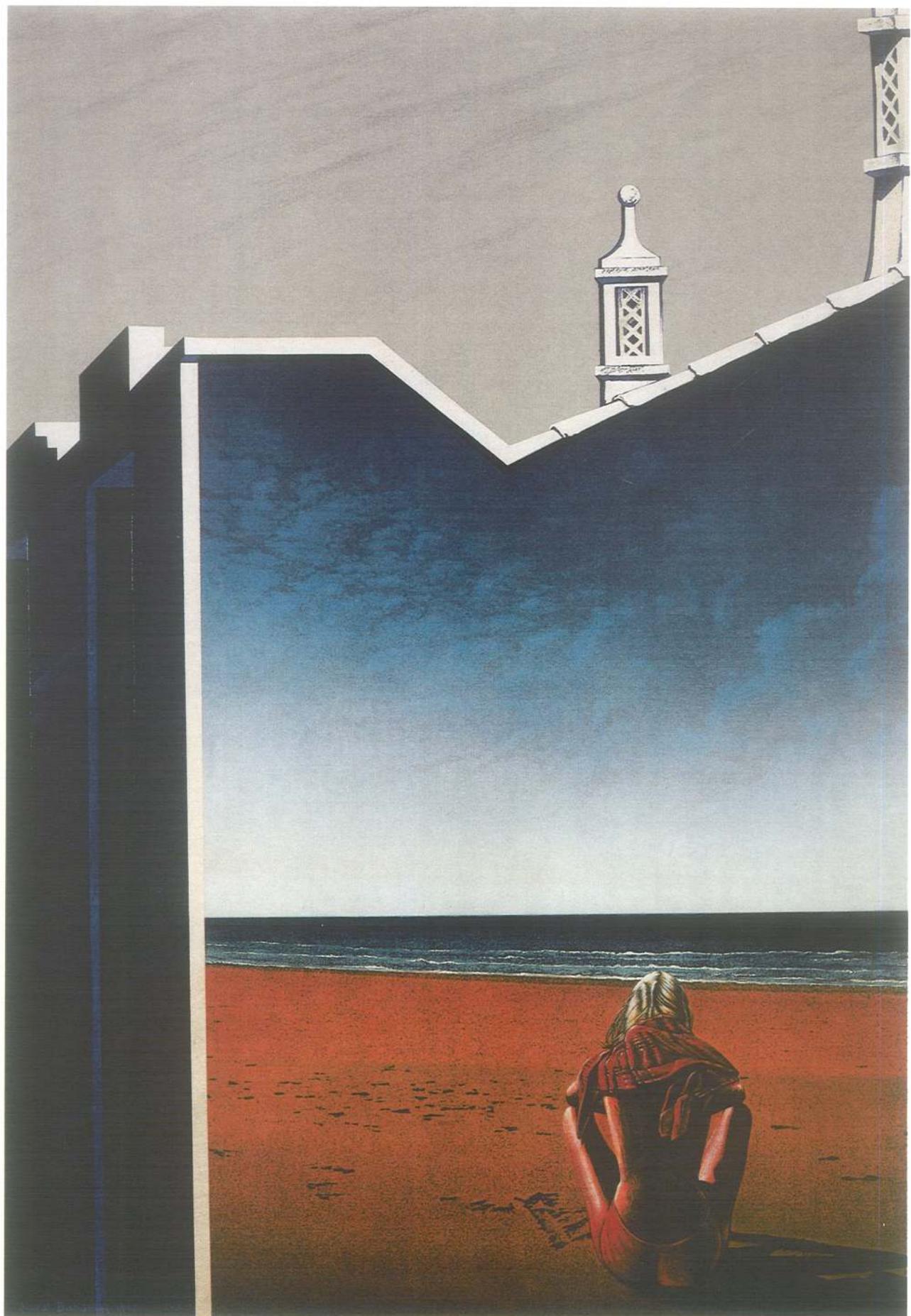
Biciantinuclear 1991

antoní Miró

BICIANTINUCLEAR, 1991 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68). COL. PARTICULAR, MADRID.

BICIFINESTRA. 1991 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68). COL. PARTICULAR. ALCOI.

MURAL BAHAMES, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68). COL. ARTEGUÍA, MADRID.

BICI-BOU-BLAU, 1991 (ACRÍLIC-TAULA, 68 x 98).

51

VELOCÍPEDE TURBO, 1991 (ACRÍLIC-TAULA, 68x 98).

52

53

AUSIÀS AL CAPVESPRE. 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 100 x 200). COL. PARTICULAR.

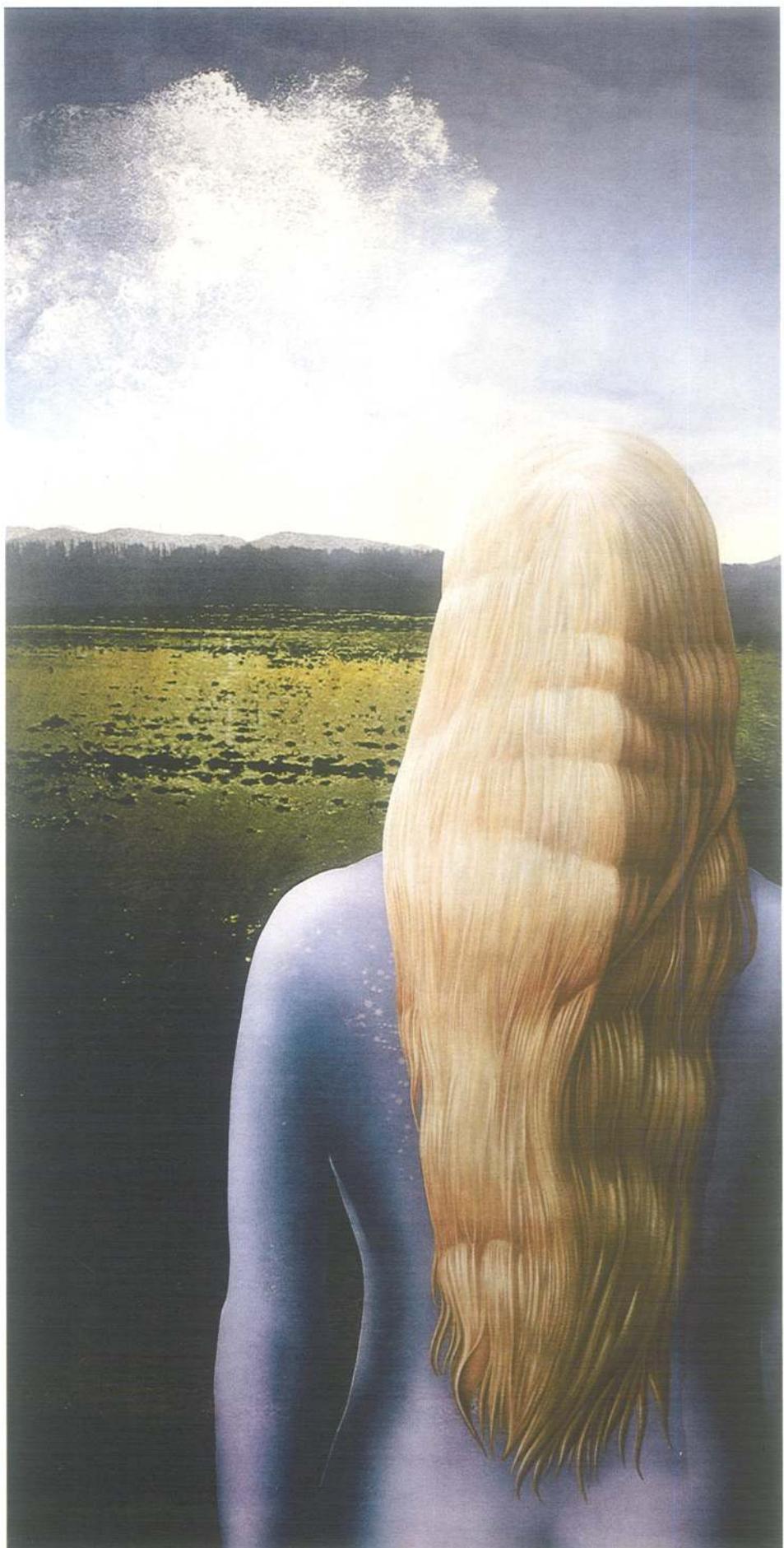

BICICLETA DE MAR. 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 98).

55

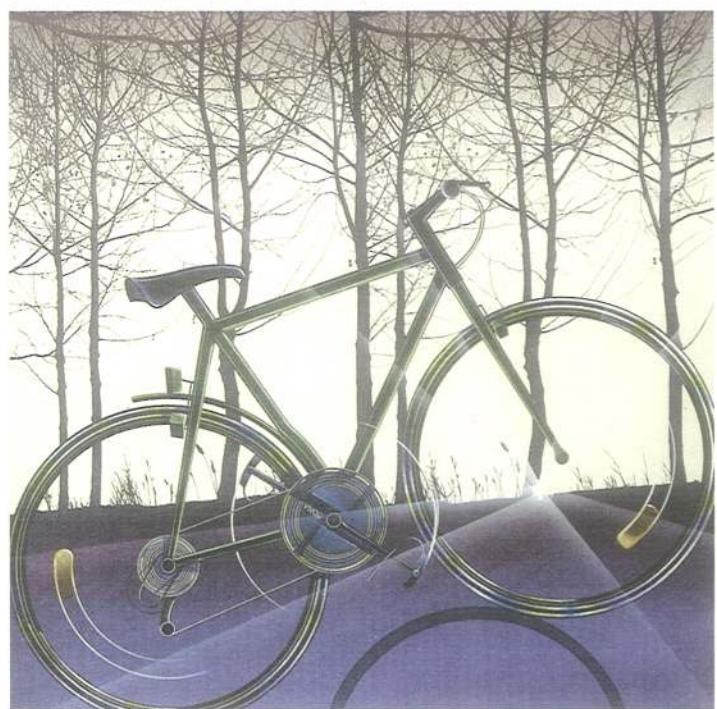
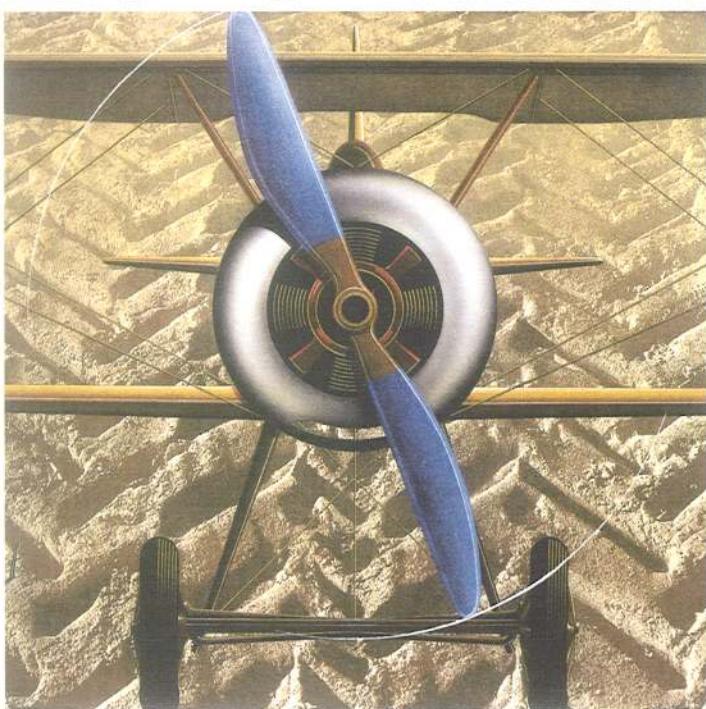
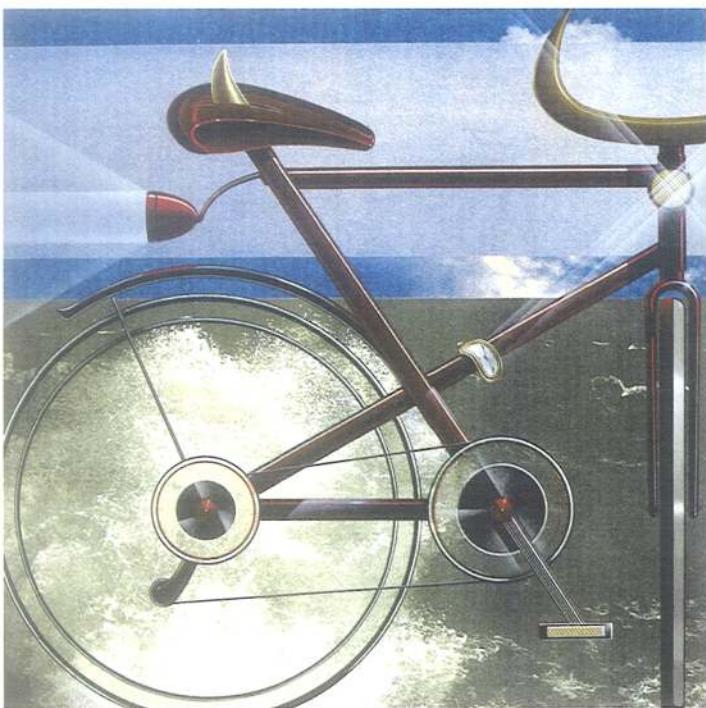
BICI D'AIGUAMOLL, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 98). COL. PARTICULAR, L'ALCÚDIA.

SIRENA D'AIGUAMOLL, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 200 x 100).

ESPIGALLS I CORBELLA, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 200 x 100).

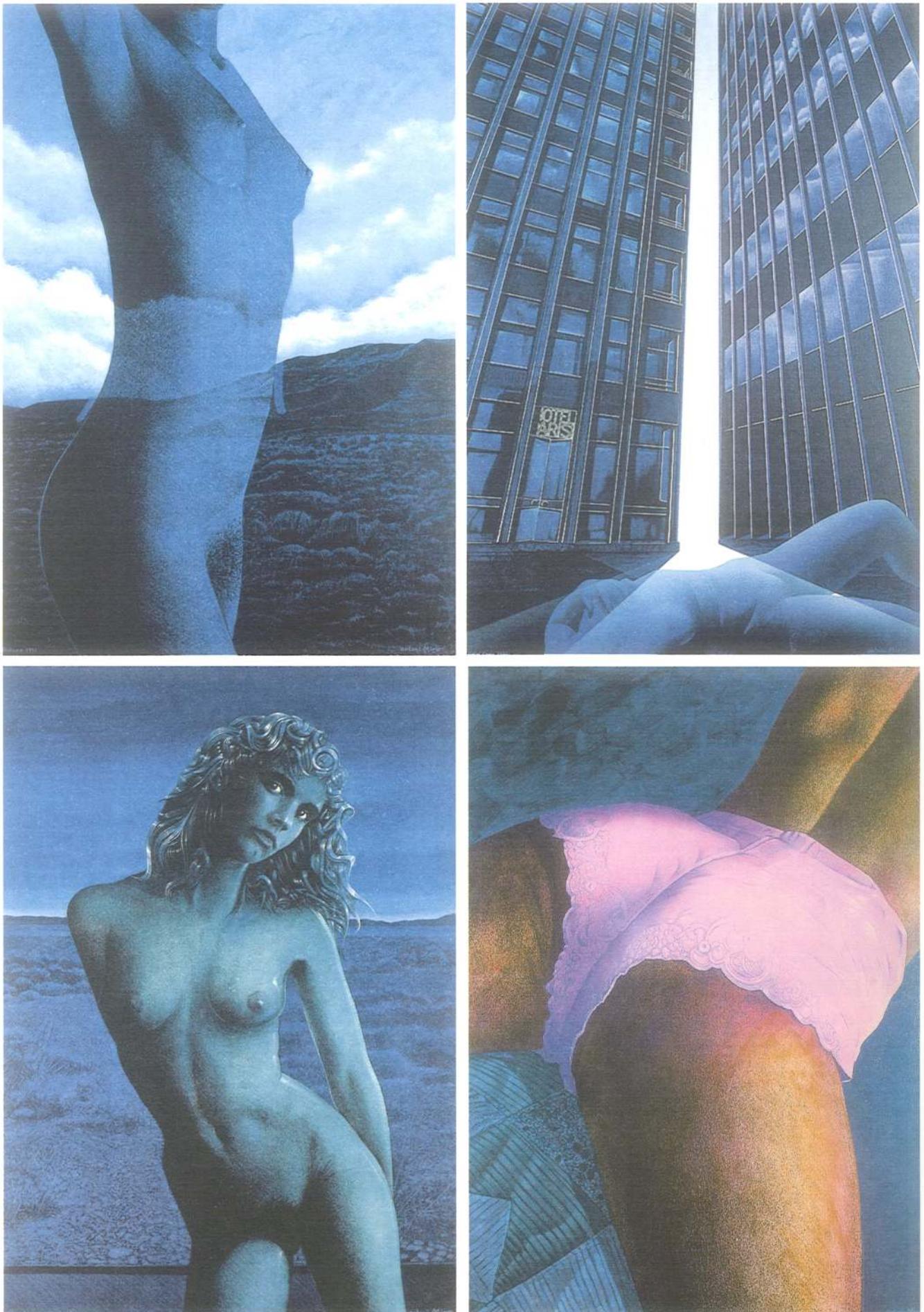
BICI-BRAVA, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68).
INSECTE EXTERMINADOR, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 98).

BICIDESCOEGIRI, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 98). COL. PARTICULAR, ALCOI.
AGRESSIÓ AMESURADA, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 98). COL. IVAM, VALÈNCIA.

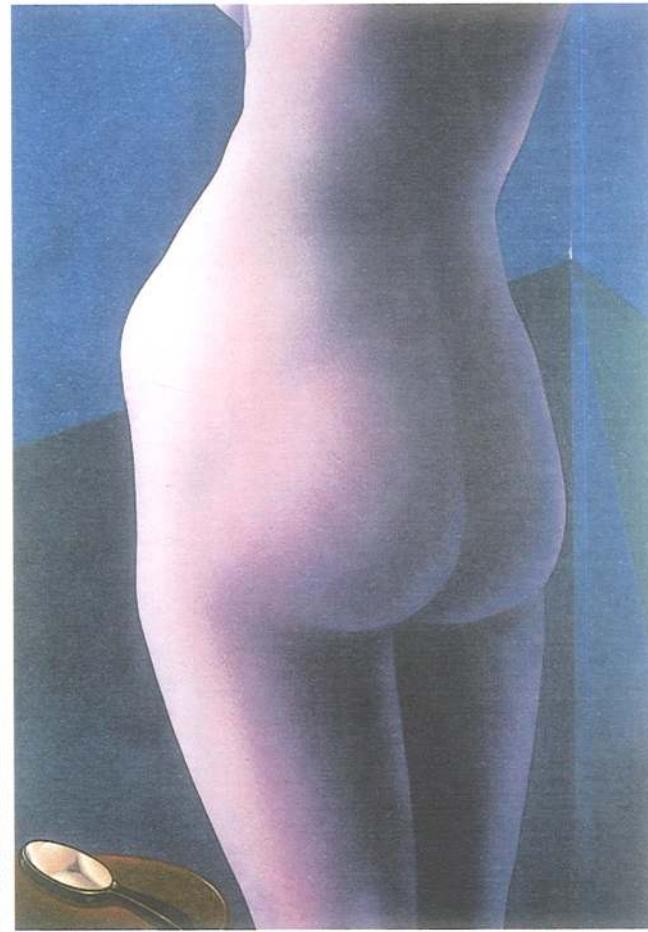
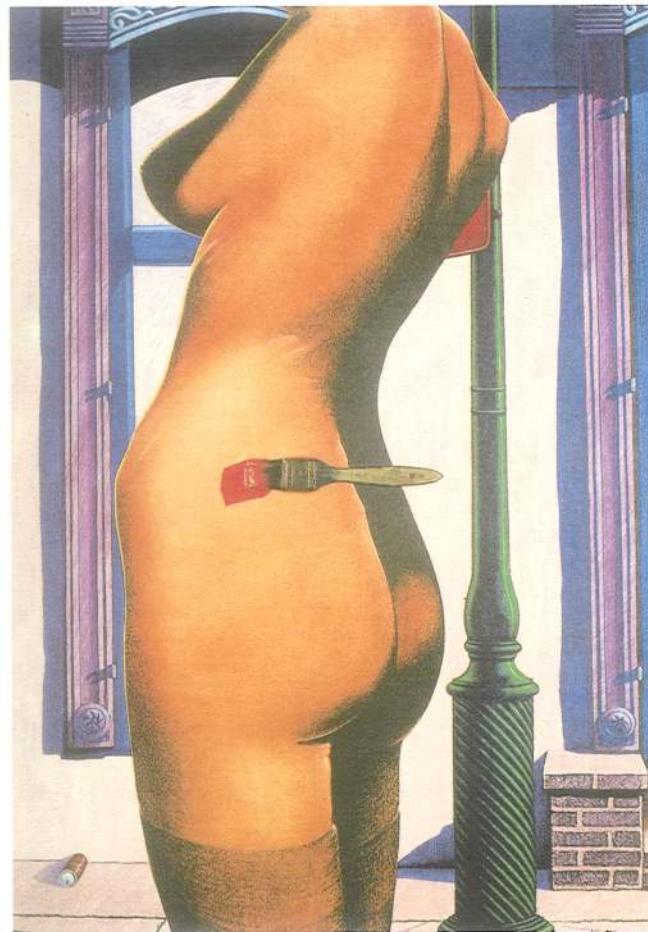
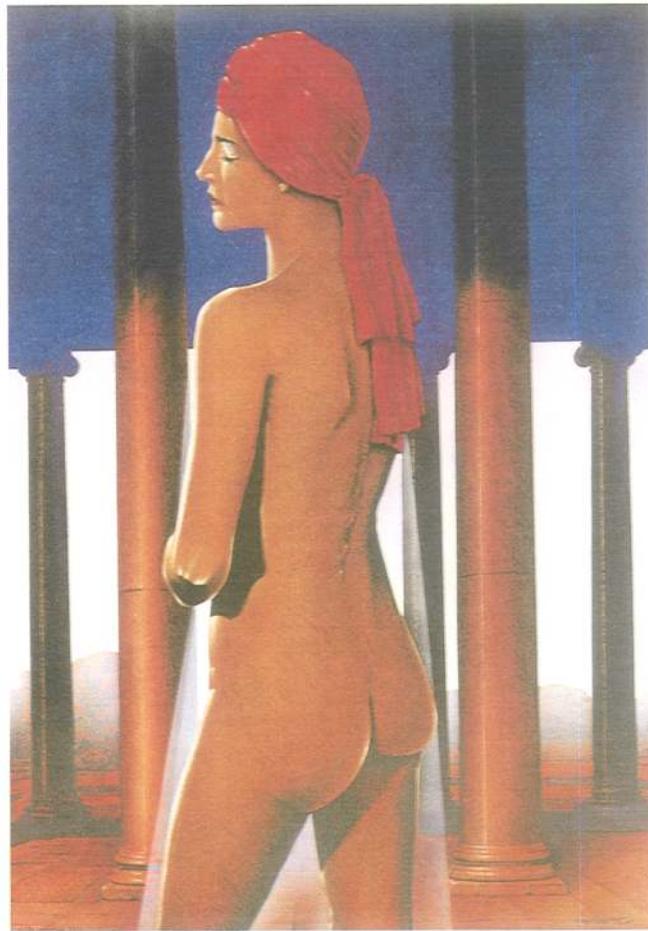
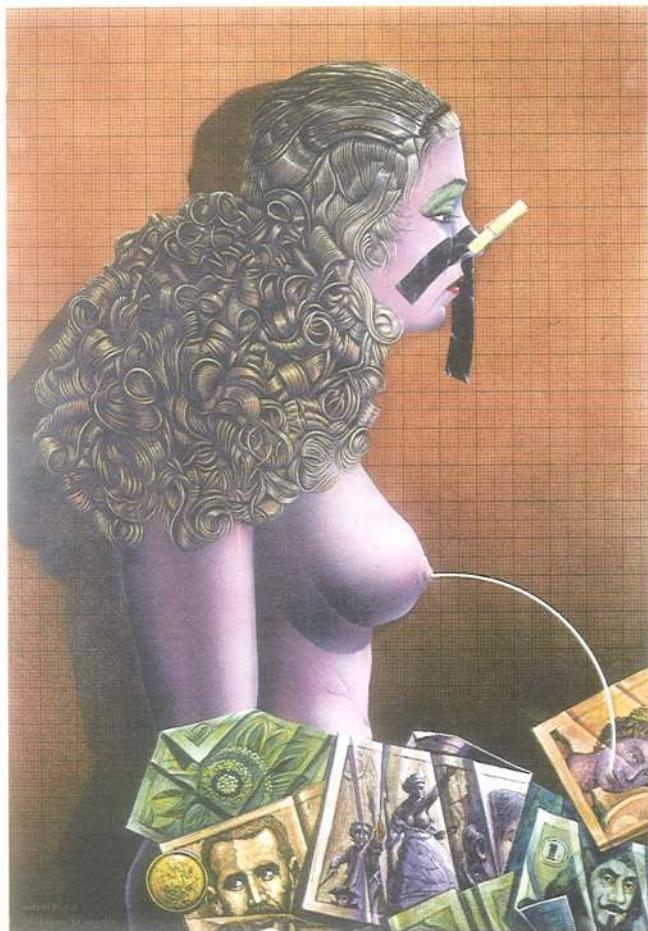
59

GUERRA I PAU / 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 80 x 80). COL. PARTICULAR, SINSHEIM (ALEMANYA).

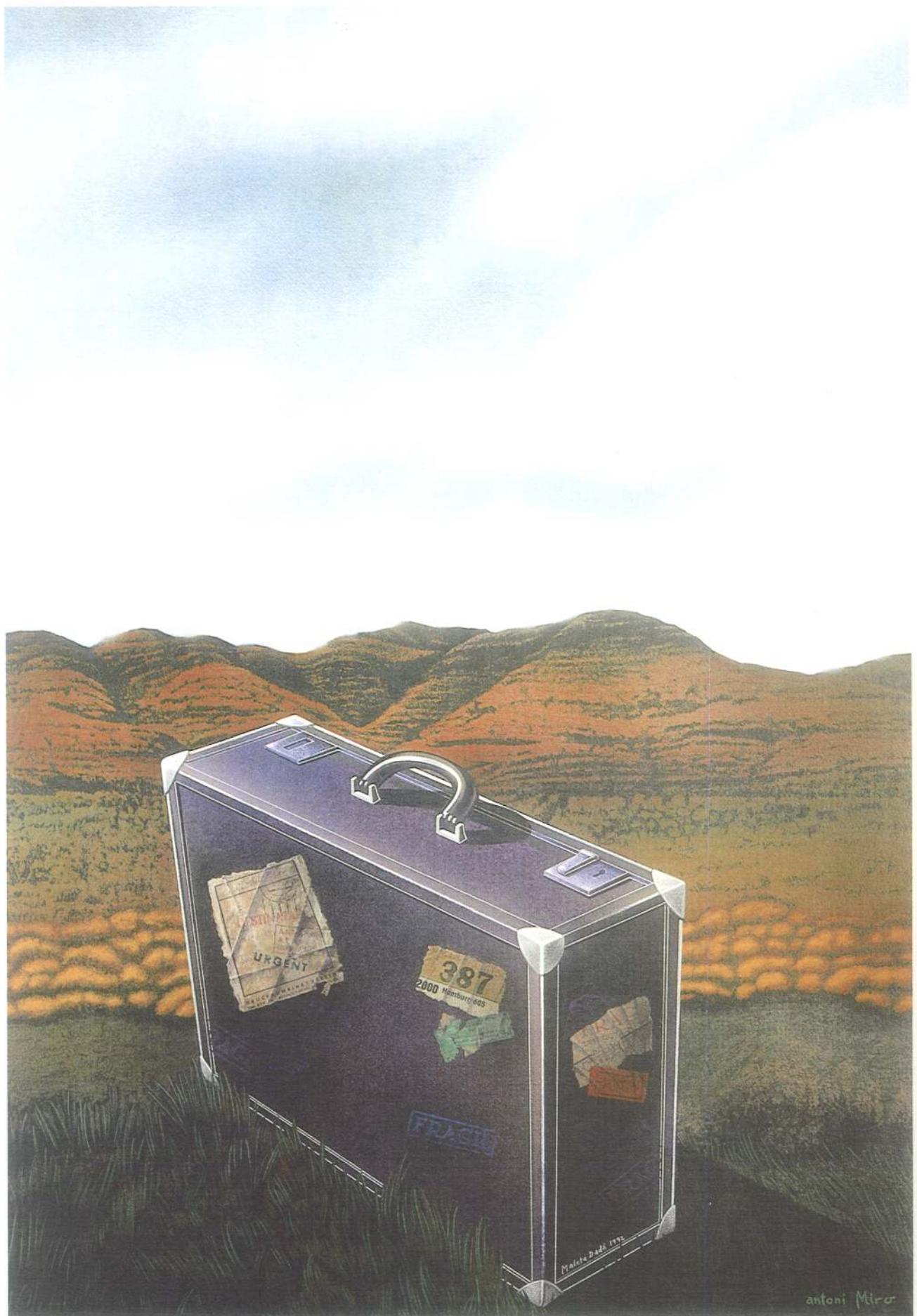
NATURA, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68). COL. PARTICULAR, MALLORCA.
DEESSA NUA DE GAIRO AMB BLAU, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68). COL. PARTICULAR,
MALLORCA.

HOTEL PARÍS, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68). COL. PARTICULAR, CARCAIXENT.
POEMA D'AMOR, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68). COL. PARTICULAR.

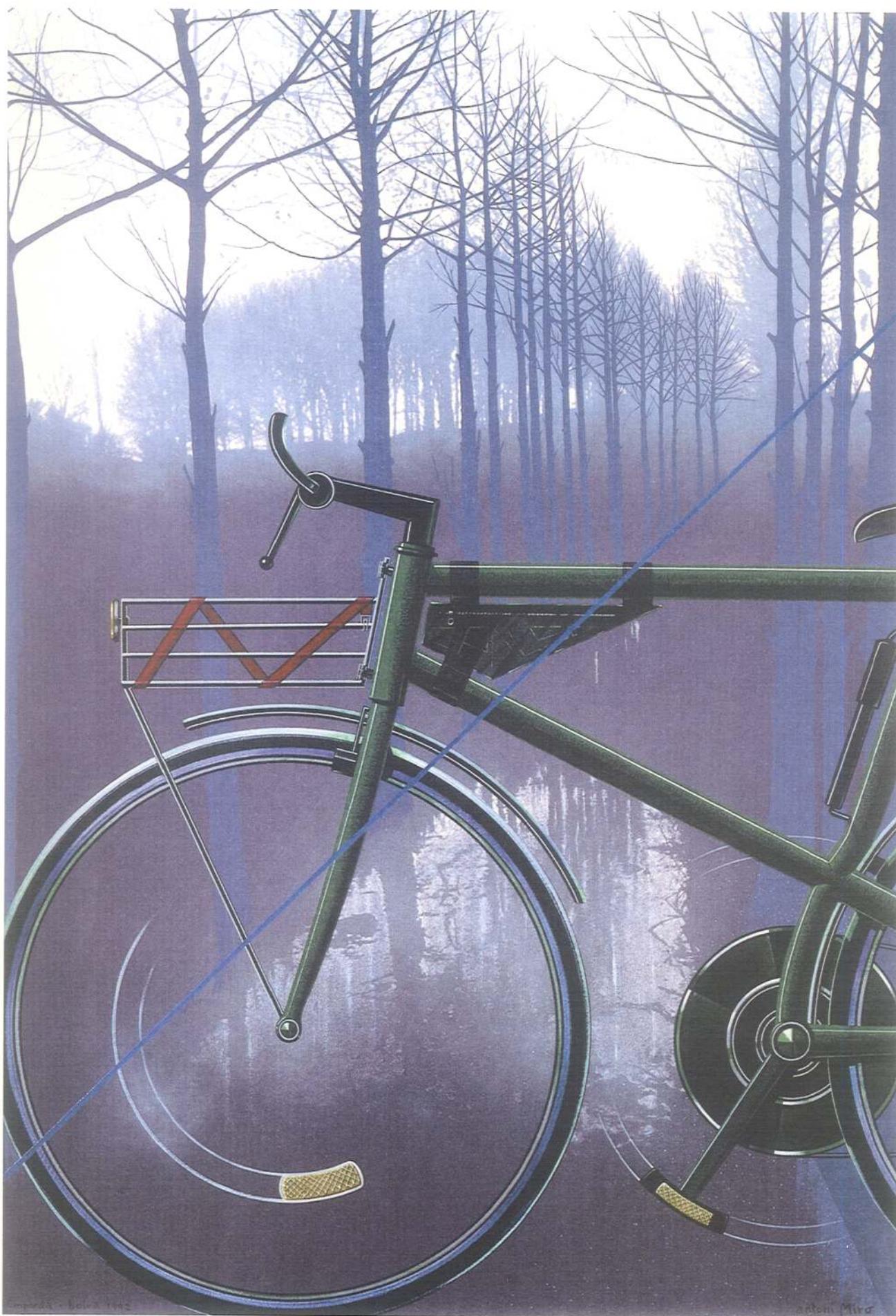
SÍNDROME AEROGRAFÍA, 1993-94 (98 x 68). COL. PARTICULAR, CARCAIXENT.
AMÉRICA STREET, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68).

ALTA SOCIETAT, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68).
EL MIRALLESPILL, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68).

MALETA DADÀ, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68).

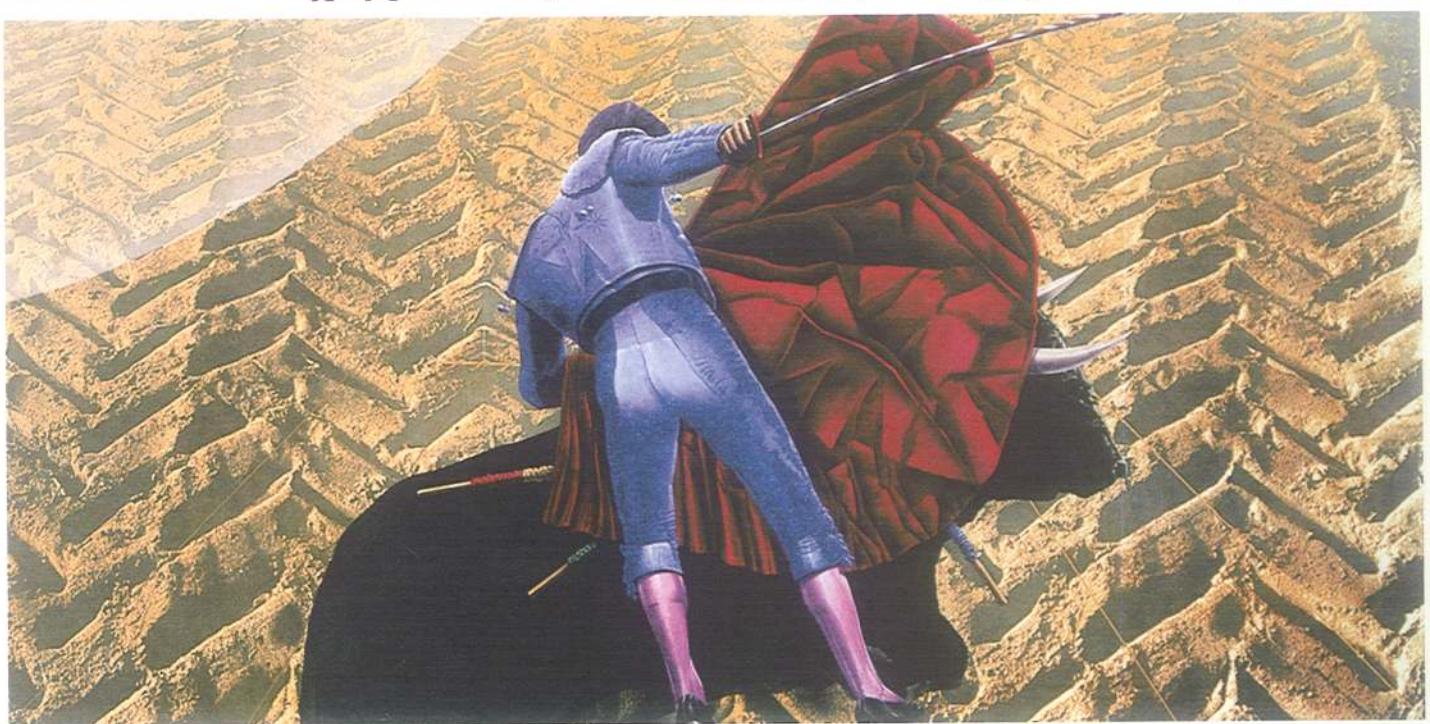
antoní Miró

EMPORDÀ I BOIRA, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68). COL. PARTICULAR, VALÈNCIA.

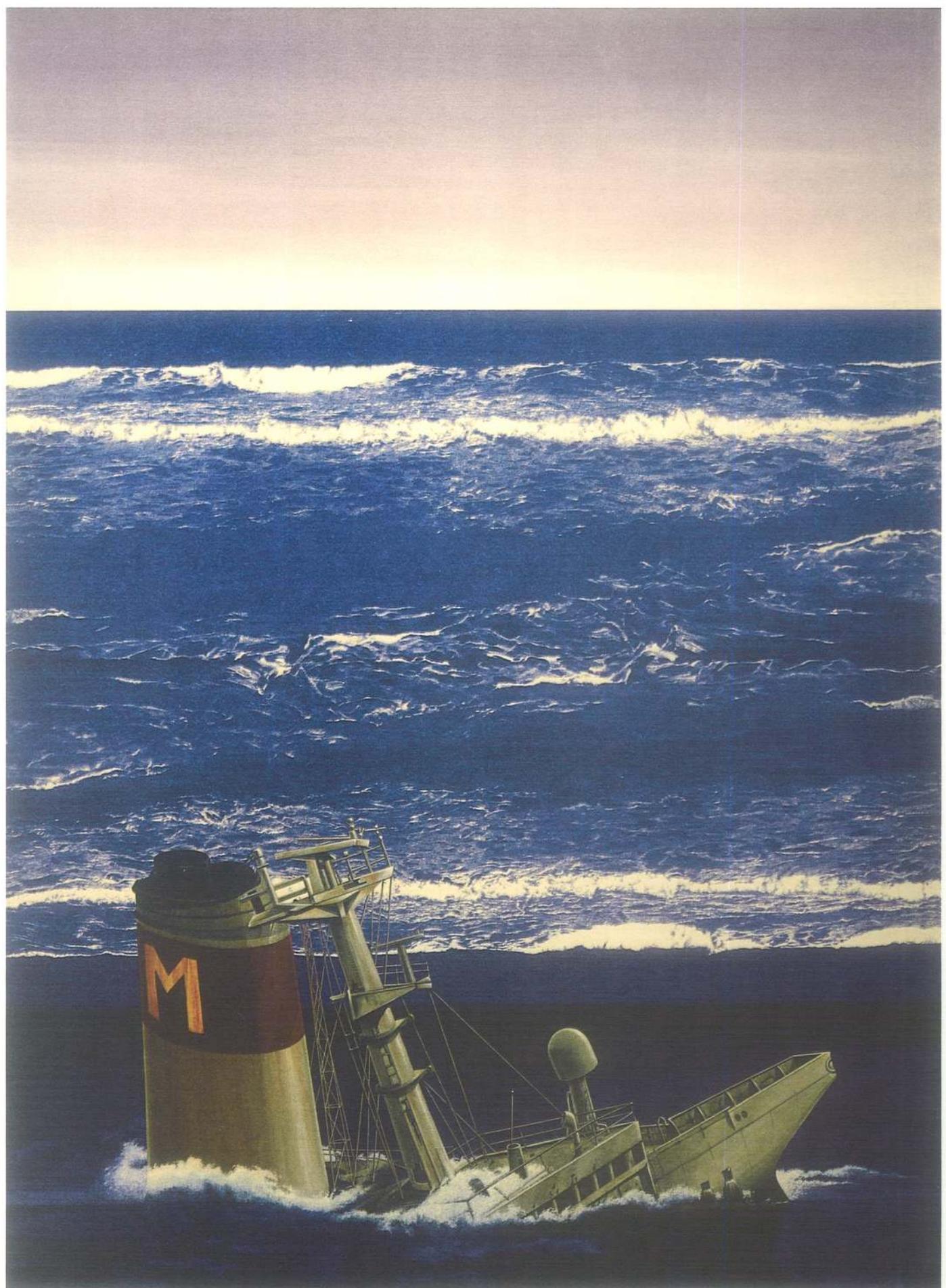
Violí de fusta 1992

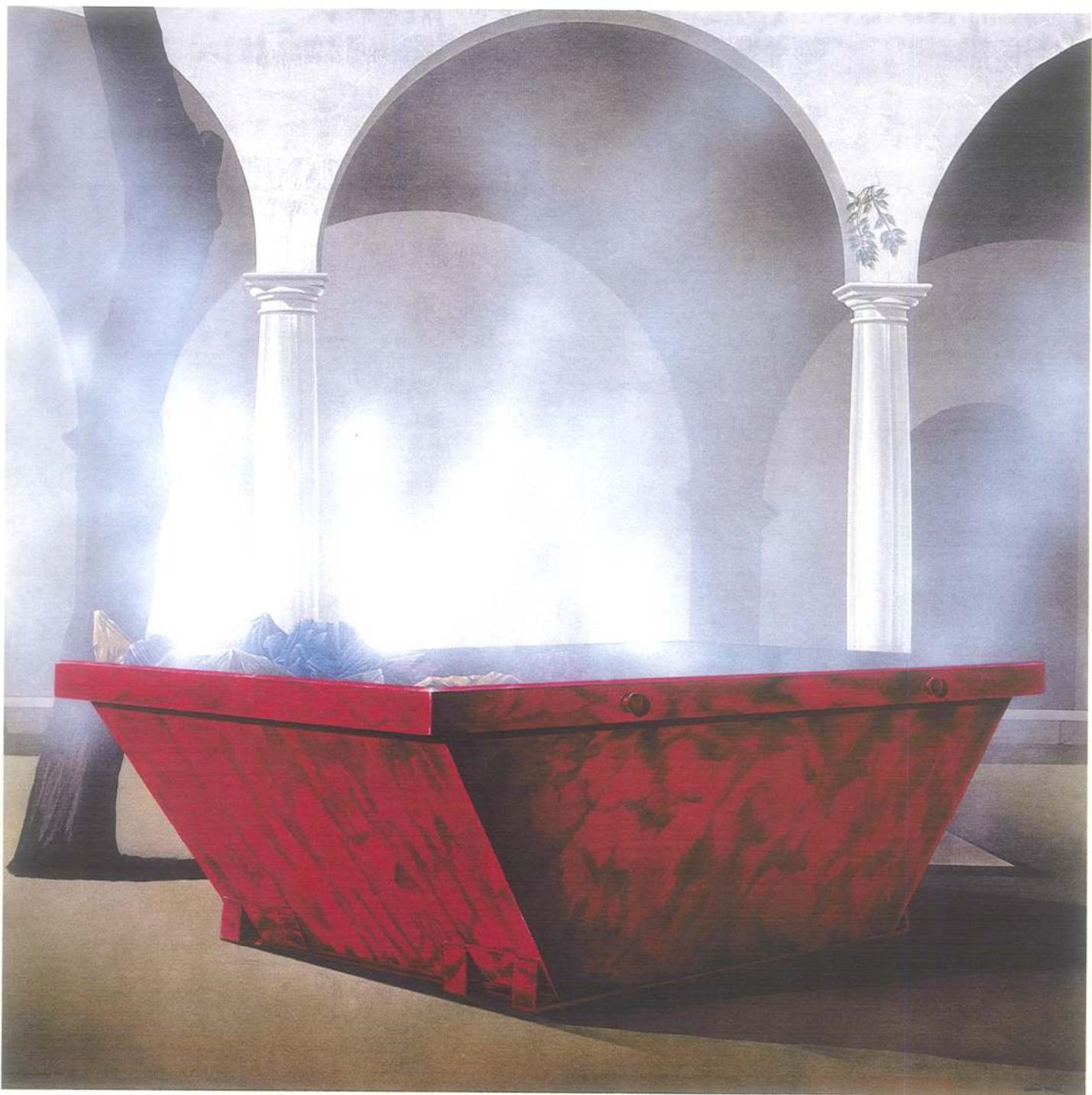
VIOLÍ DE FUSTA, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 68 x 98).
EMPREMTES NACIONALS, 1992 (ACRÍLIC-TAULA, 100 x 200).

MADAME POMA, 1993 (ACRÍLIC-TAULA, 196 x 68).

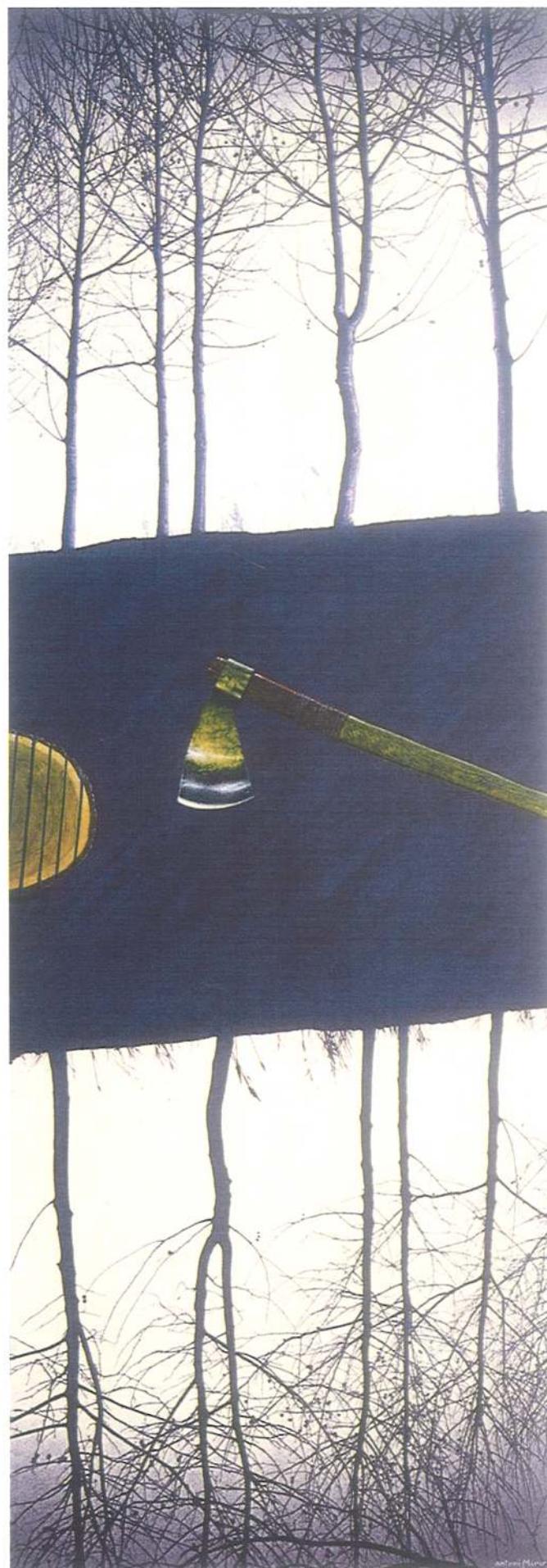

MALASTRUÇ. 1993 (ACRÍLIC-TAULA. 136 x 98). COL. PARTICULAR. VALÈNCIA.

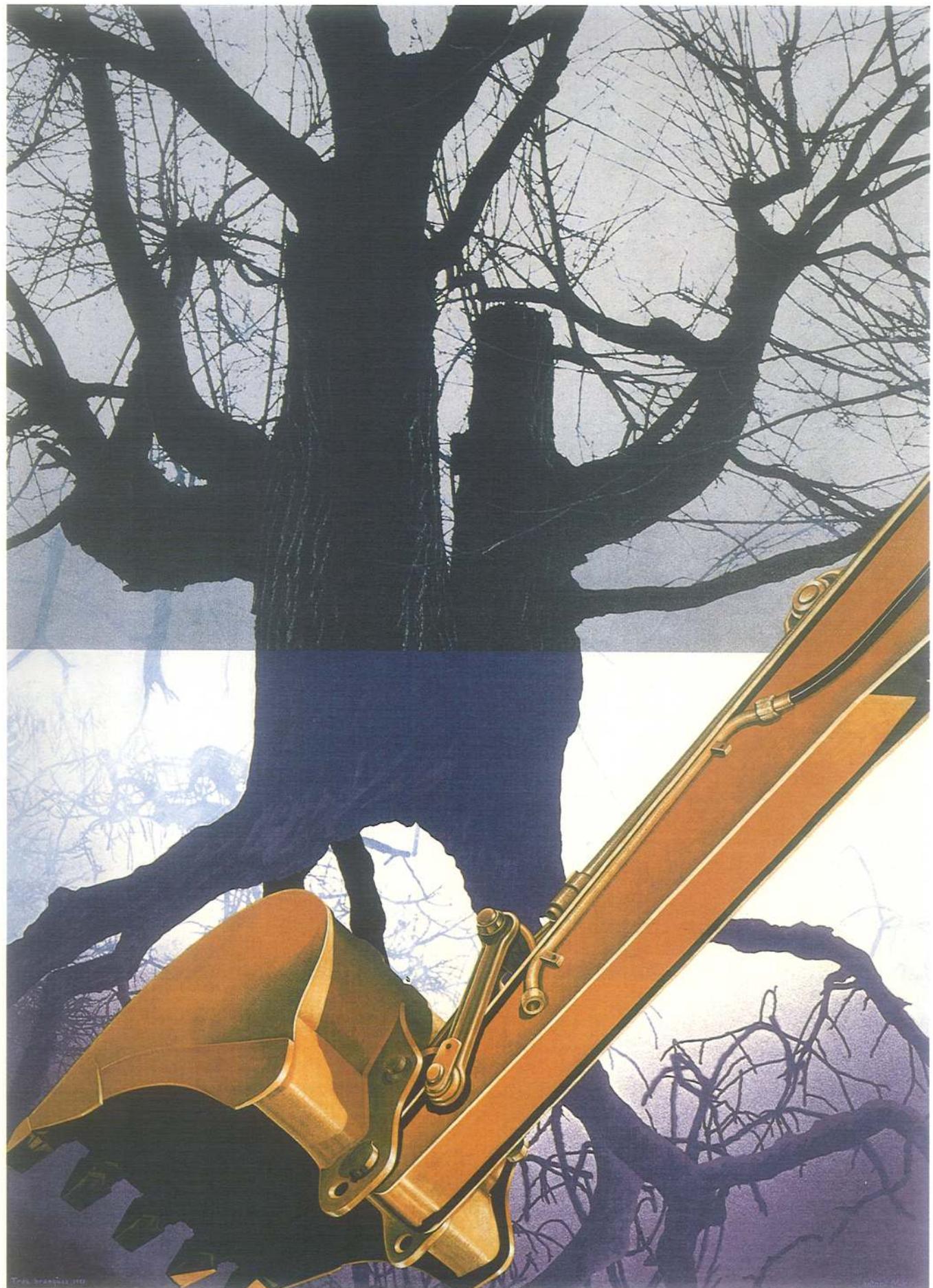

67

PROCÉS DE CAMUFLATGE. 1993 (ACRÍLIC-LLENÇ, 200 x 200). COL. BANCAIXA, VALÈNCIA.

DRETS HUMANS, 1993 (ACRÍLIC-TAULA, 196 x 68).

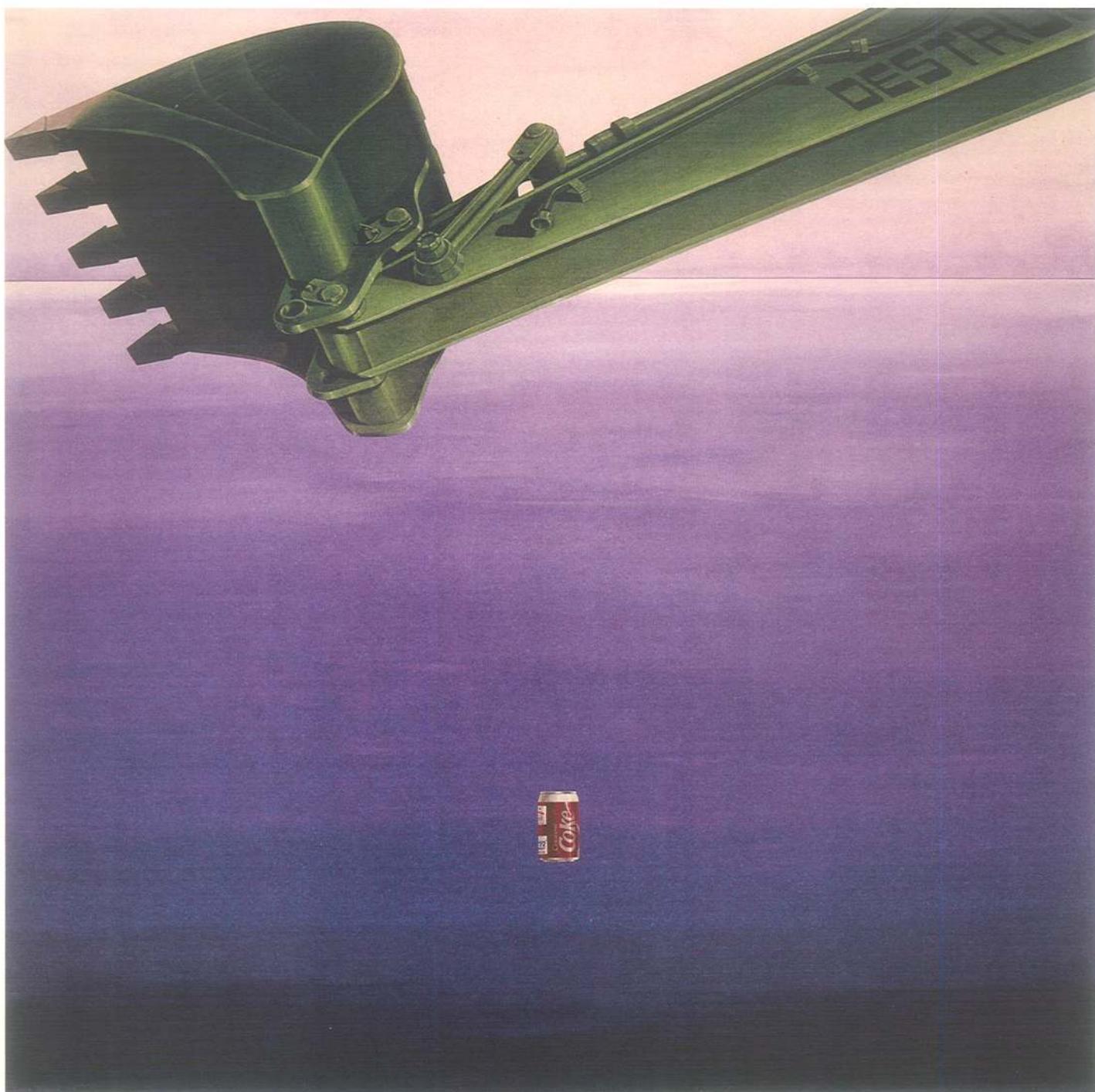

69

TRES BRANQUES, 1993 (ACRÍLIC-TAULA, 136 x 98).

ALTA VELOCITAT, 1993 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 98).

71

COSTA BLANCA, 1993 (ACRÍLIC-LLENÇ, 200 x 200).

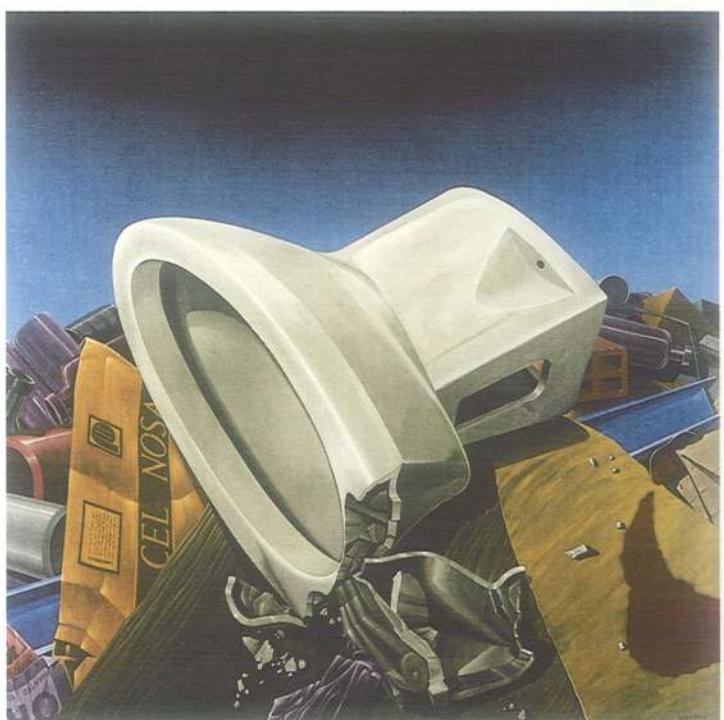
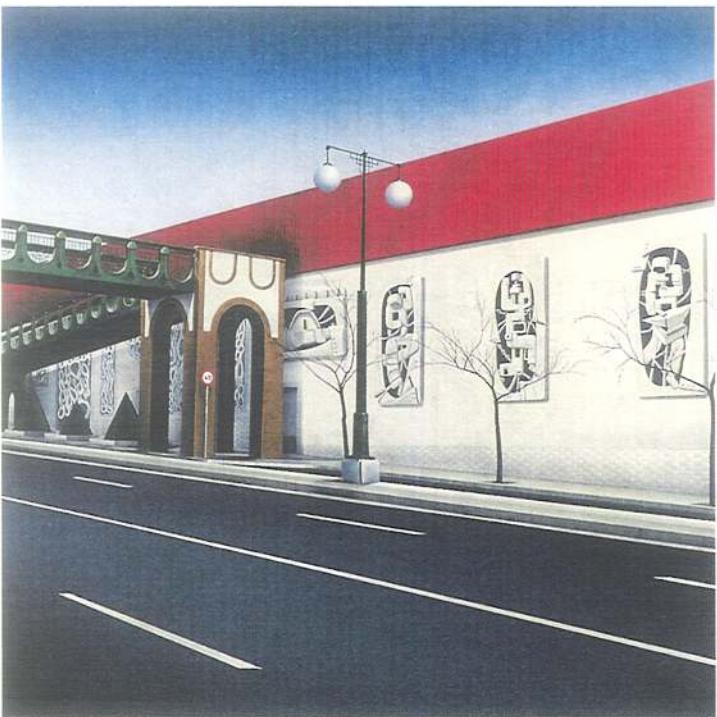

LITORAL MEDITERRANI. 1993 (ACRÍLIC-TAULA. 98 x 98).

73

CULTURA AMENAZADA. 1993 (ACRÍLIC-LLENG, 200 x 200). COL. BANCAIXA, VALÈNCIA.

PASSAREL·LA ANATEMA, 1994 (ACRÍLIC-TAULA, 200 x 200). COL. MIROFRET, ALCOI.
VALISA PER SUBORNAR, 1994 (ACRÍLIC-TAULA, 200 x 200).

VAIXELL DE COMBAT, 1994 (ACRÍLIC-TAULA, 200 x 200).
CEL NOSA, 1993 (ACRÍLIC-LLENÇ, 200 x 200).

75

PARC NATURAL. 1993 (ACRÍLIC-LLENÇ, 200 x 200). COL. PARTICULAR.

CONDEMNATS, 1994 (ACRÍLIC-LLÈNC, 150 x 150).

77

ENGINY DE GUERRA. 1994 (ACRÍLIC-LLÈNC. 150 x 150).

INESPERADA VISITA, 1994 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68).

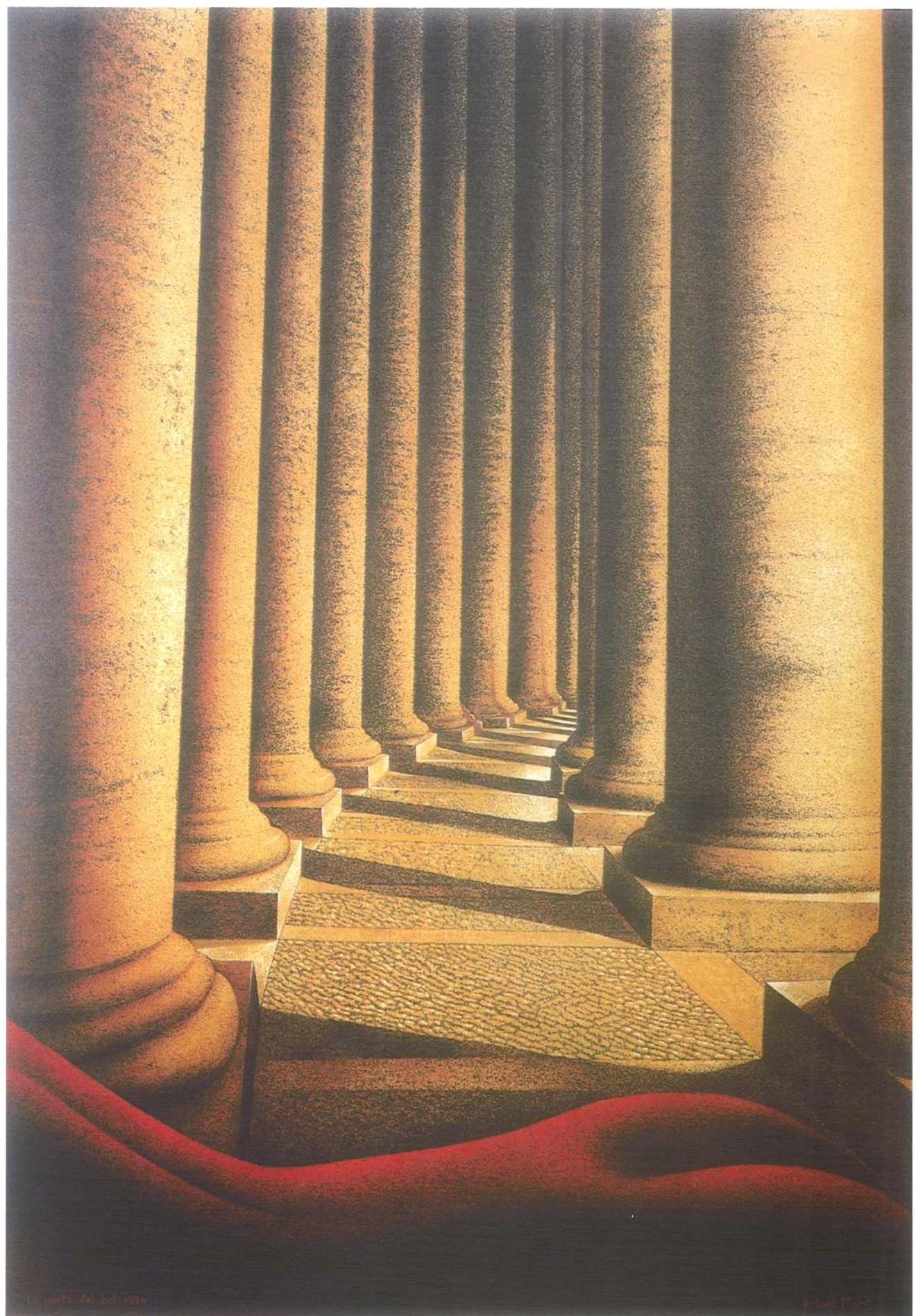

79

Instrument mágic 1994

antoní Miró

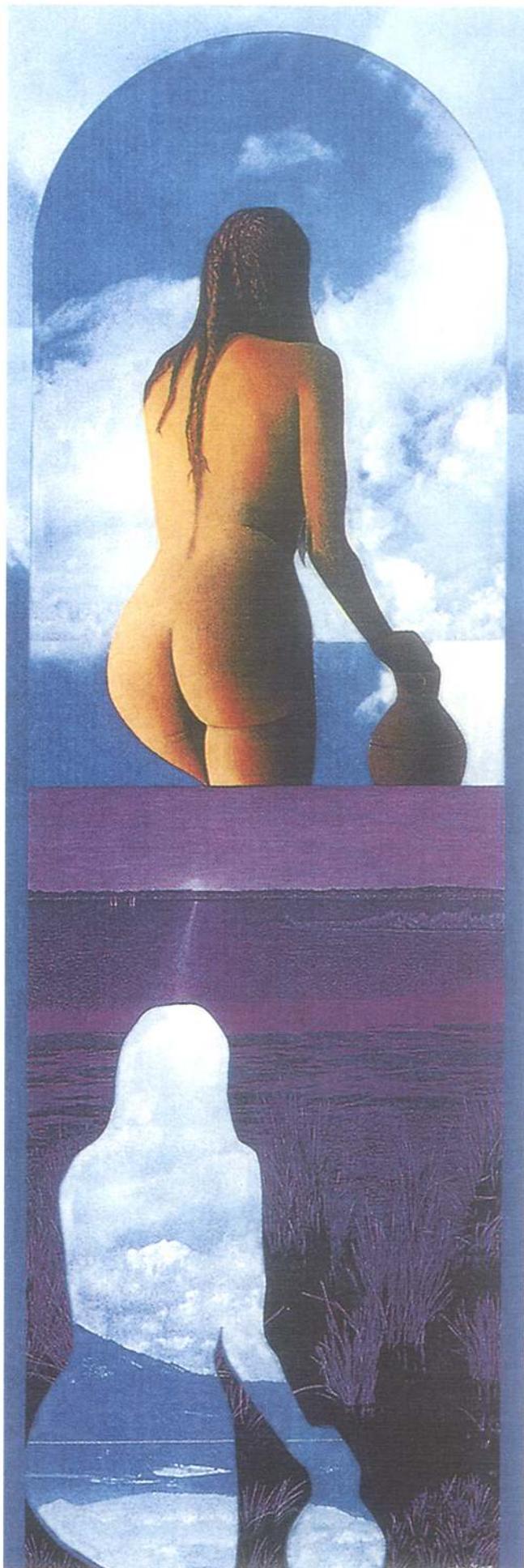
INSTRUMENT MÀGIC. 1994 (PINTURA, 89 x 68). COL. GENERALITAT VALENCIANA, VALÈNCIA.

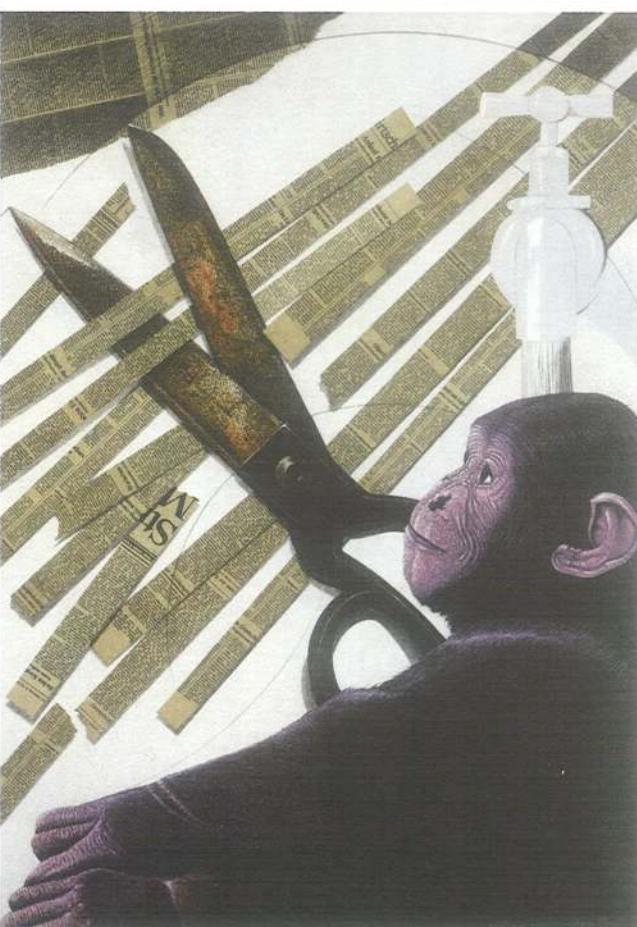
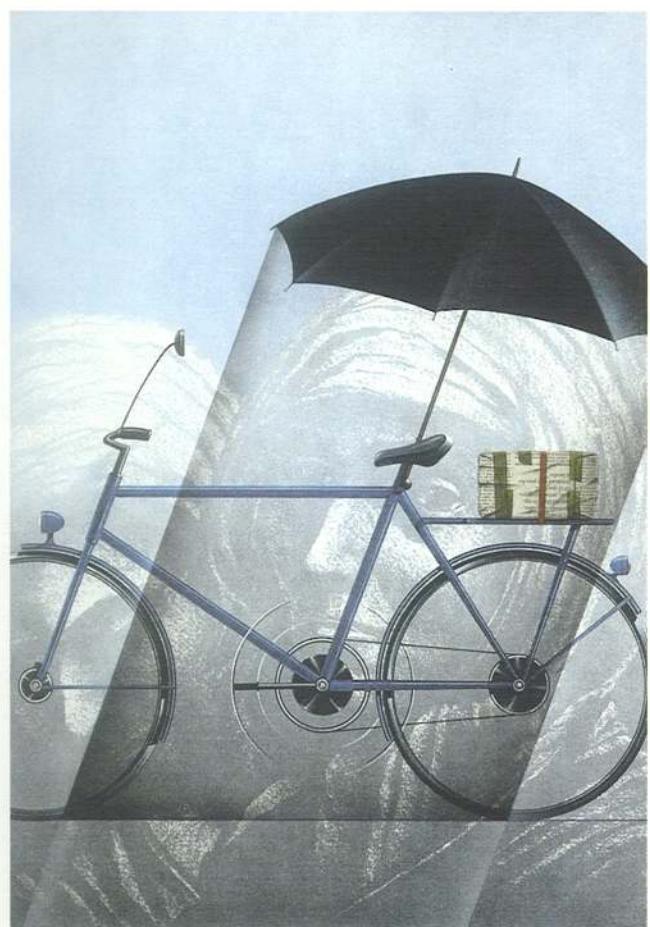
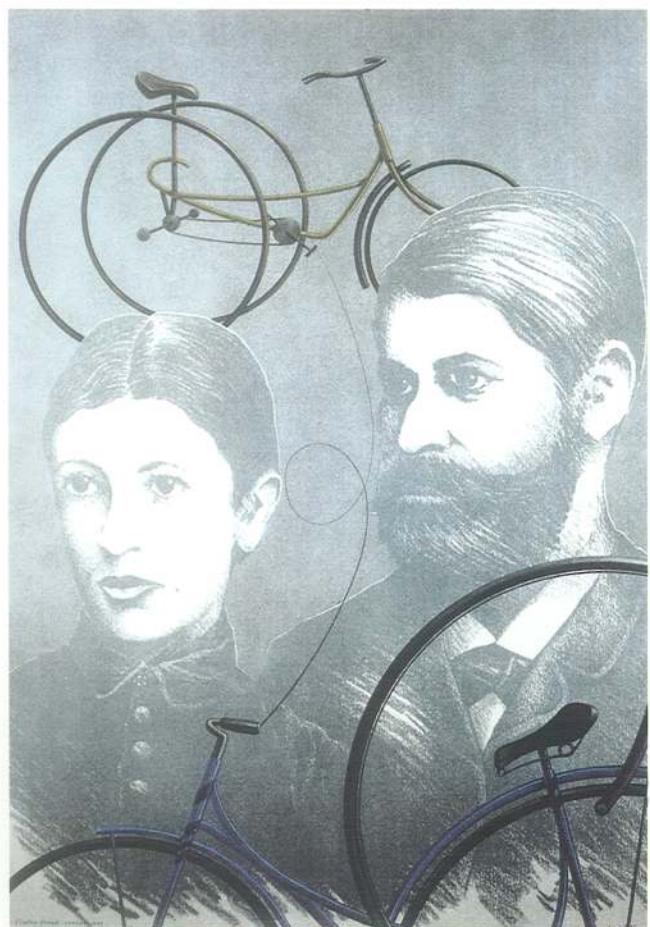
LA PORTA DEL CEL. 1994 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68). COL. PARTICULAR, ALCOI.

NUGADA, 1994 (ACRÍLIC-TAULA, 136 x 98). COL. PARTICULAR, PALMA (BALEARS).

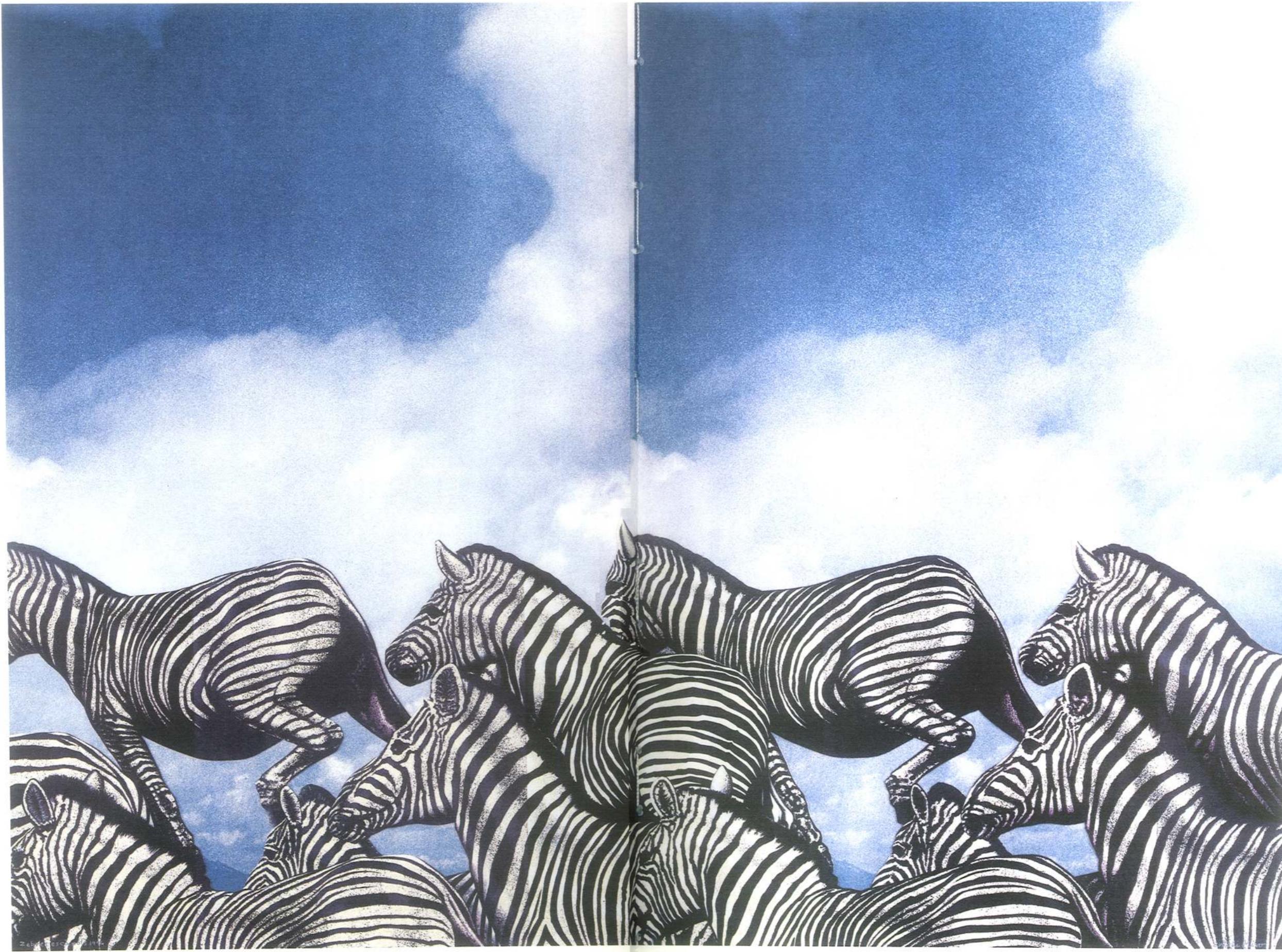

POSITIU-NEGATIU, 1994 (ACRÍLIC-TAULA, 196 x 68).

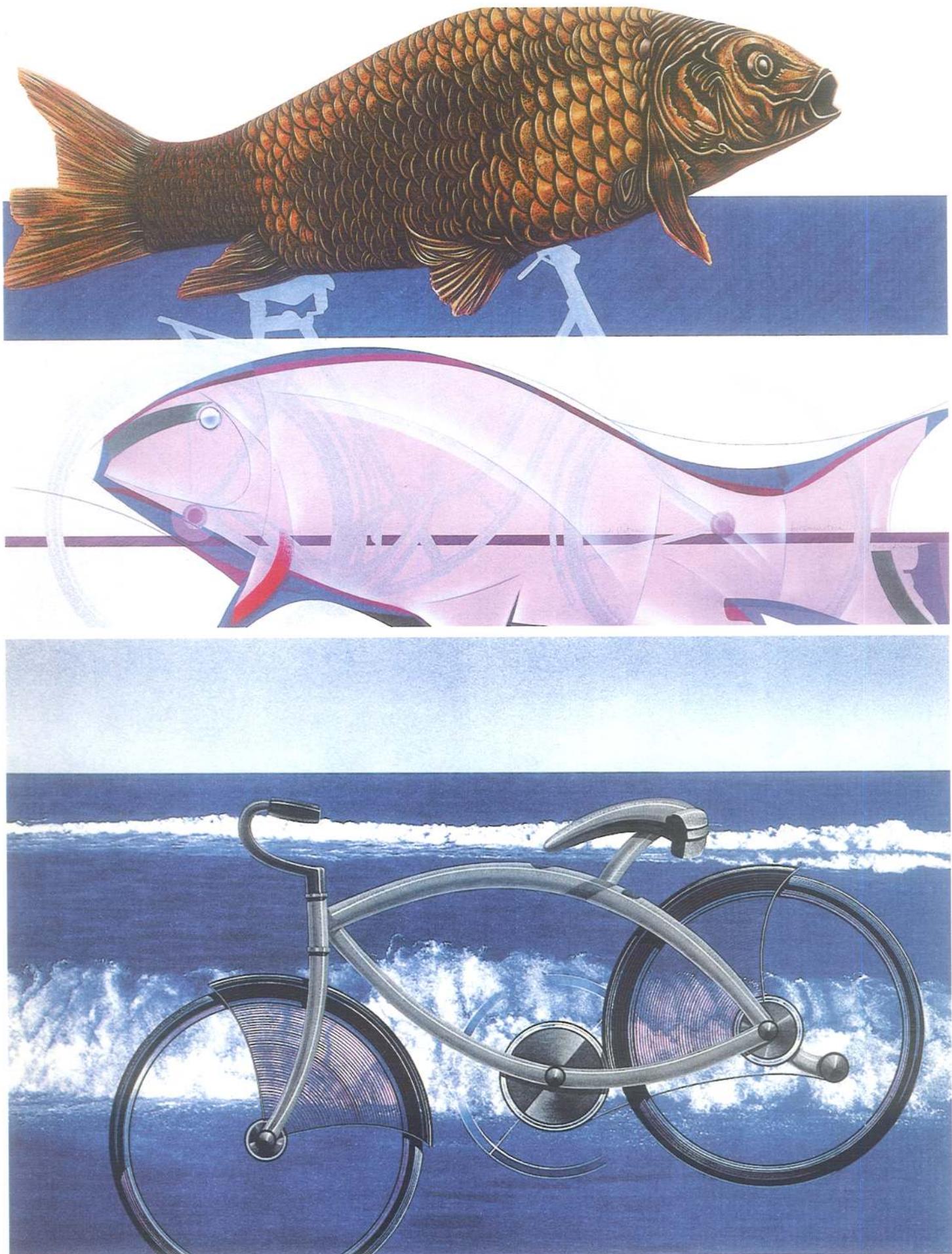

MARTHA, FREUD I CERCLES. 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68). COL. PARTICULAR,
ALCOI.
BICI DE PLUJA. 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68). COL. PARTICULAR, ALTEA.

ENCREUAMENT. 1994 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68).
ANATEMA. 1994 (PINTURA, 98 x 68). COL. PARTICULAR.

ZEBRES ESCÀPOLS. 1994 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 136).

86

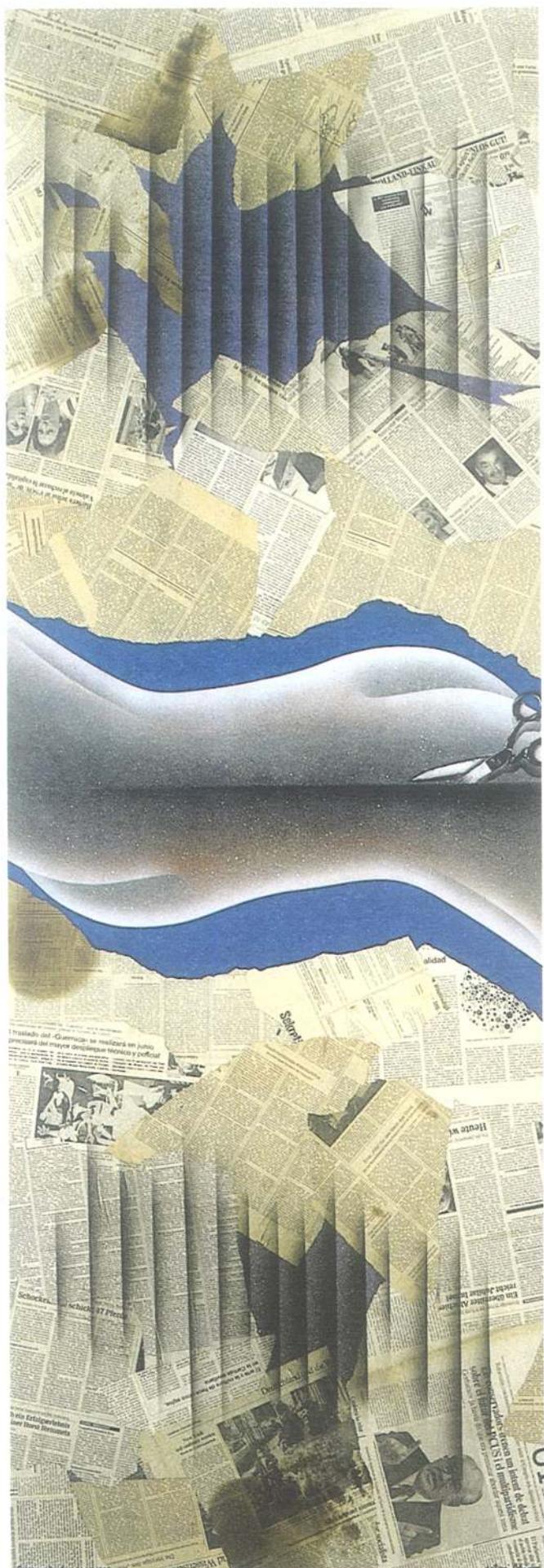
VIATGE SENSE RETORN, 1994 (ACRÍLIC-TAULA, 68 x 98).
BICI-ROMA, 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 68 x 98). COL. PARTICULAR, CANADÀ.

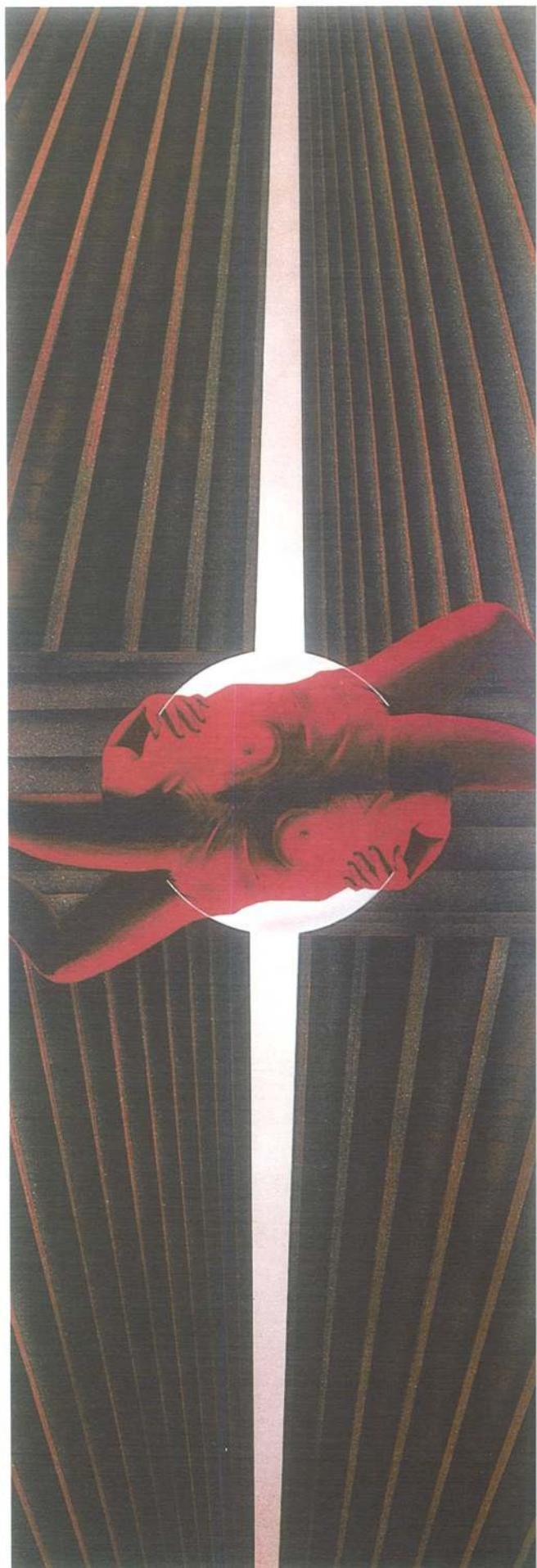
87

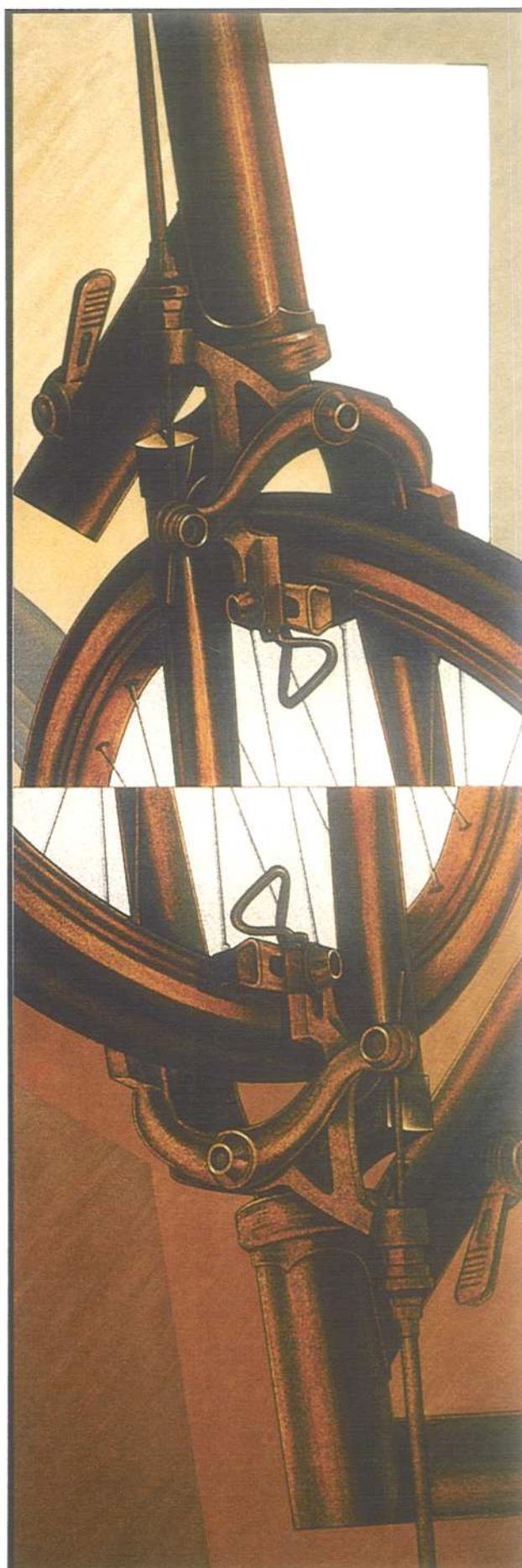
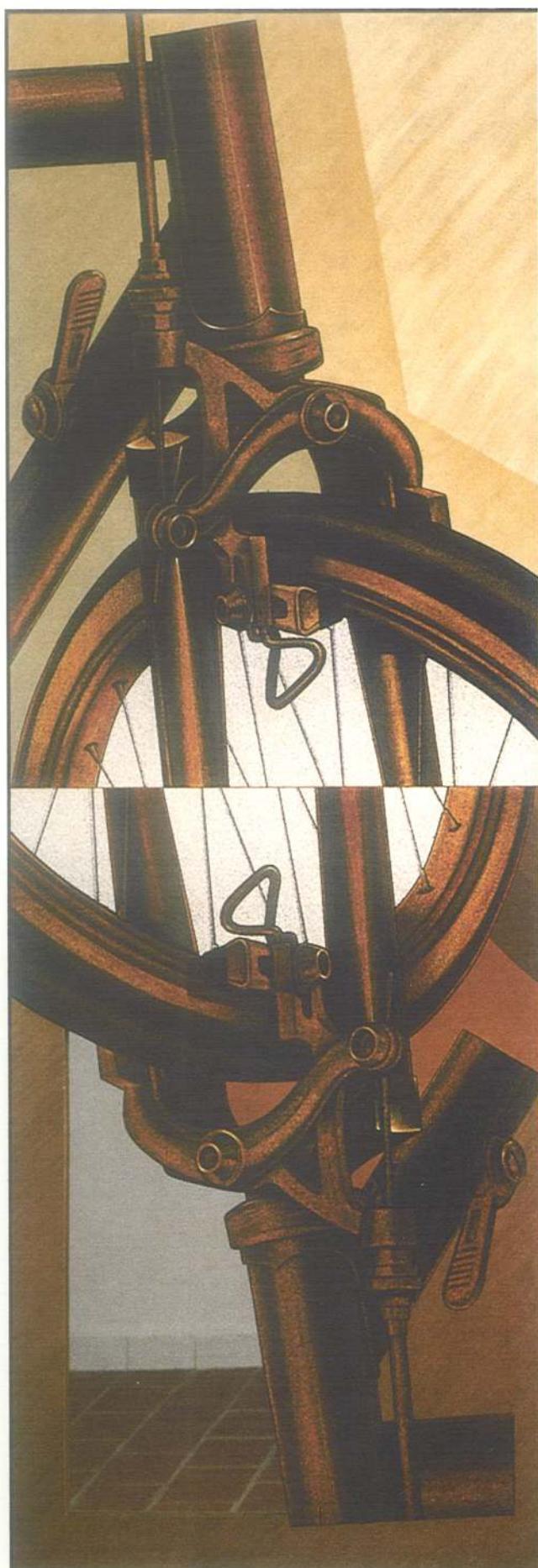
BICI-BRESCIA, 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 68 x 98). COL. PARTICULAR, VALÈNCIA.
A RAMON LAPIEDRA, 1994 (ACRÍLIC-TAULA, 68 x 98). COL. SAO, VALÈNCIA.

COLUMNATA DE PAPER, 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 196 x 68).

CERCLE VITAL, 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 196 x 68).

ANDRÒMINA, 1995 (ACRÍLIC-LLENÇ, 200 x 200).

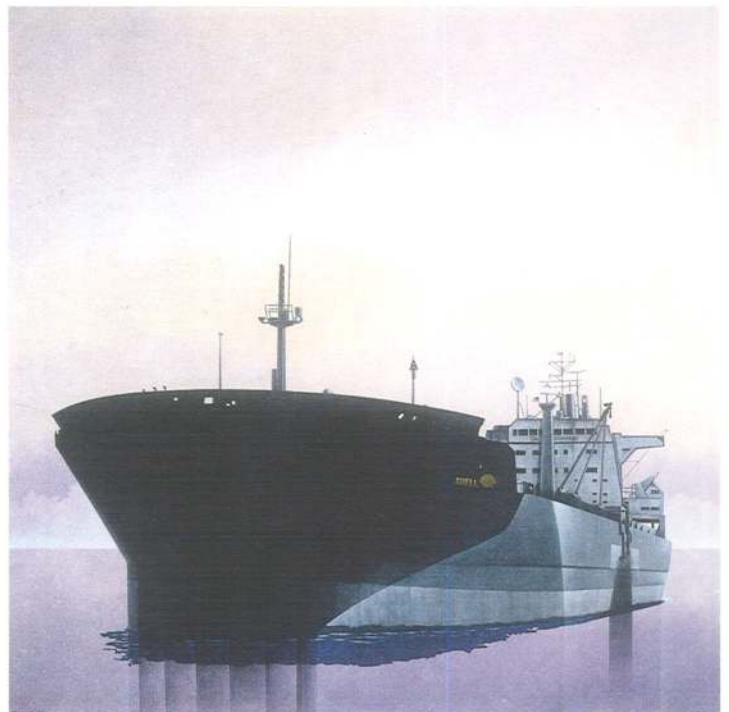

91

NORAI 11 DE SETEMBRE, 1995 (ACRÍLIC-LLENÇ, 200 x 200). COL. PARTICULAR.

92

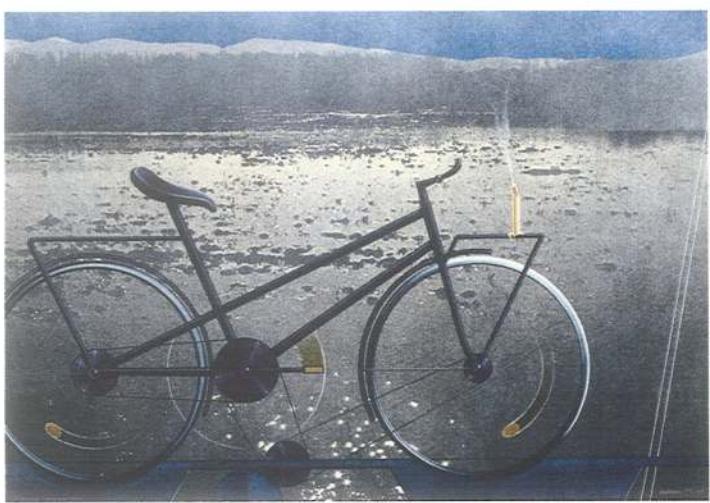
APAGAFOCS VALENCIÀ, 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 68 x 196). COL. PARTICULAR, MALLORCA.
DOS GATS AMB BICI, 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 200 x 200).

OIL COMPANY, 1995 (ACRÍLIC-LLENÇ, 200 x 200).

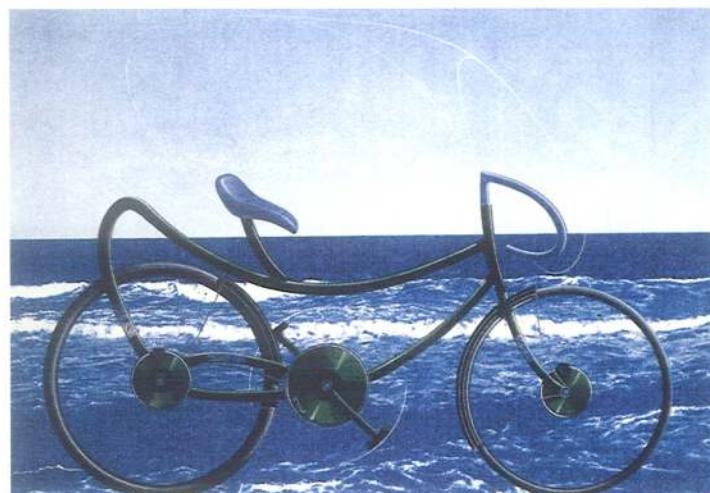

93

DOLÇA CUBA (ACRÍLIC-LLÈNC, 200 x 200).

94

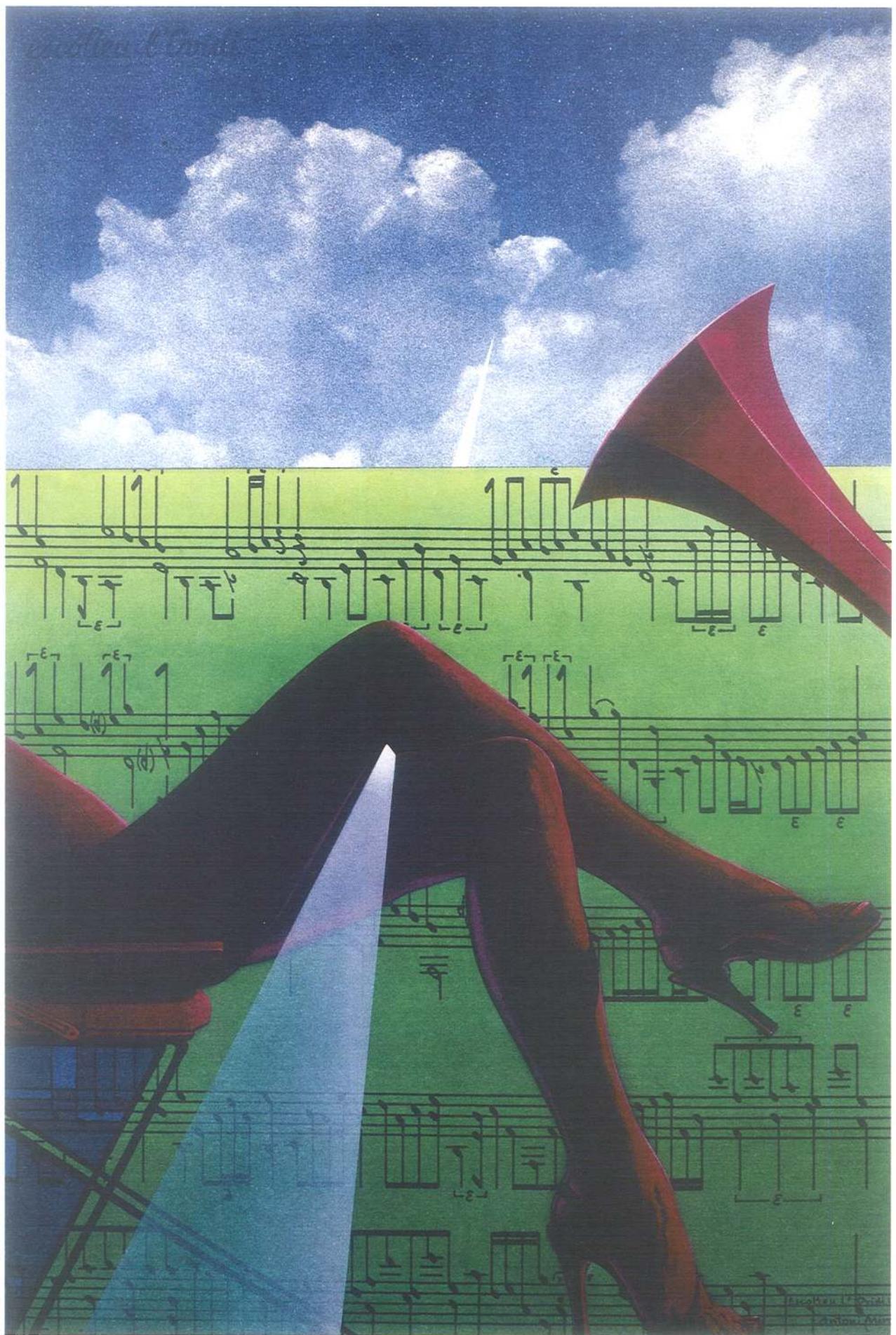
PROTOTIP-VENÈCIA, 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 68 x 98).
TAURO-BICI, 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 68 x 98).
BICICLO-MILANO, 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 68 x 98).

BICI-BODEGÓ, 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 68 x 98). COL. PARTICULAR, TERRASA.
TÀNDEM, 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 68 x 98). COL. PARTICULAR, ALTEA.
TRENET DEL RECORD, 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 68 x 98). COL. PARTICULAR, VALÈNCIA.

95

INTERLUDI MUSICAL. 1995 (ACRÍLIC-TAULA. 98 x 68).

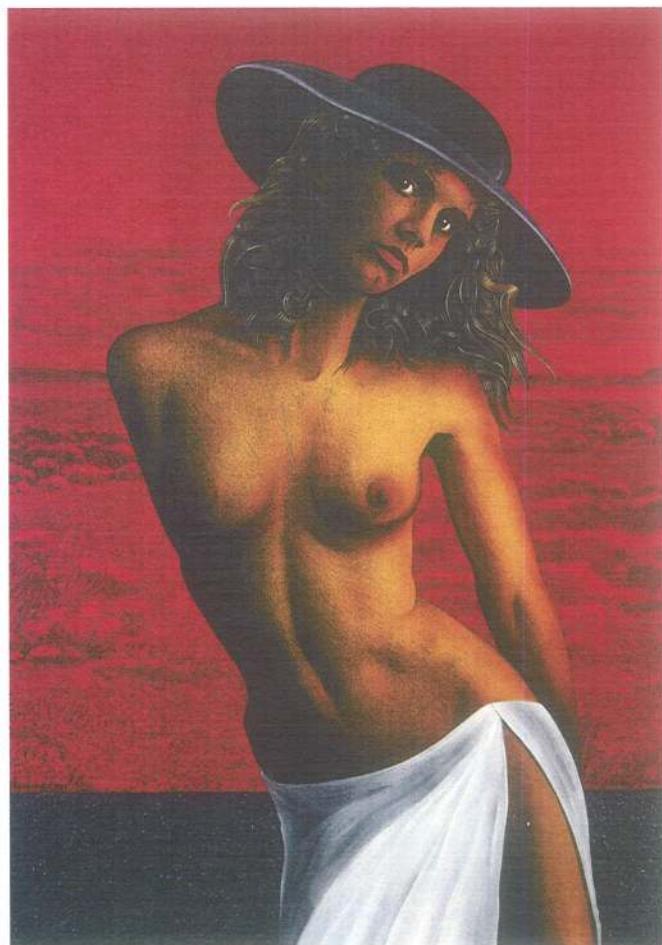
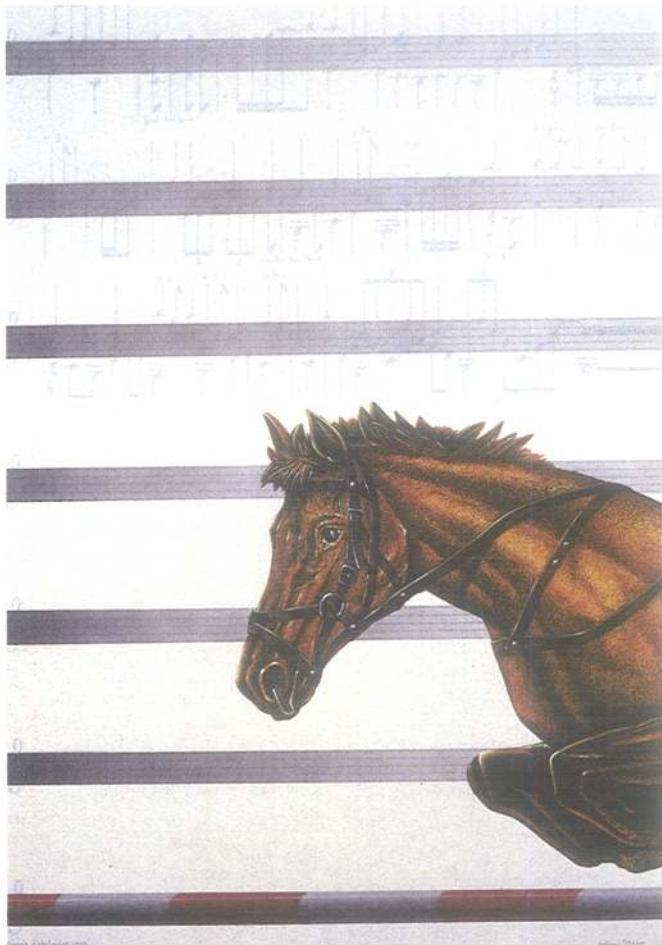
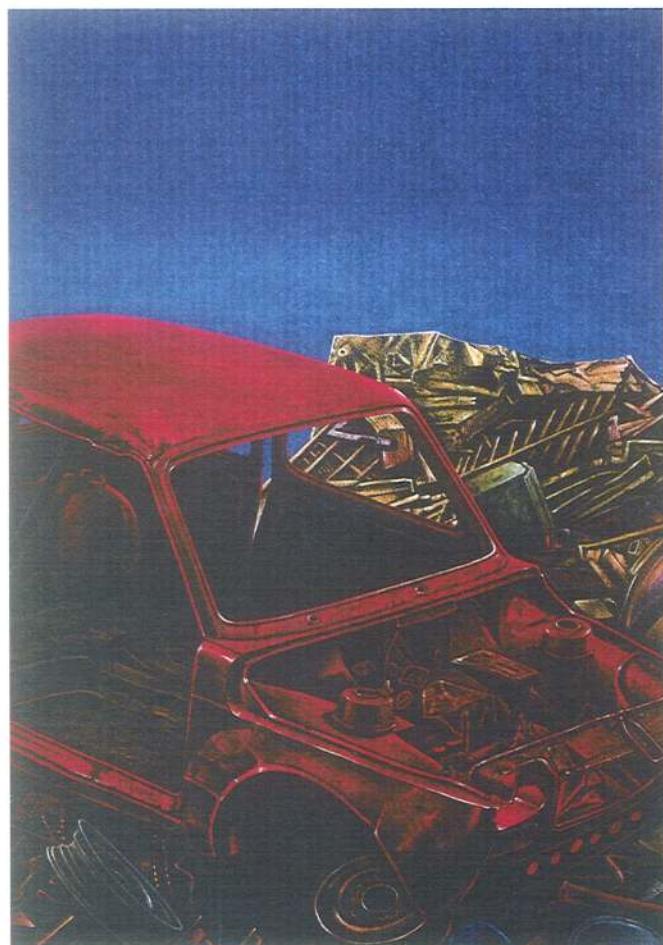
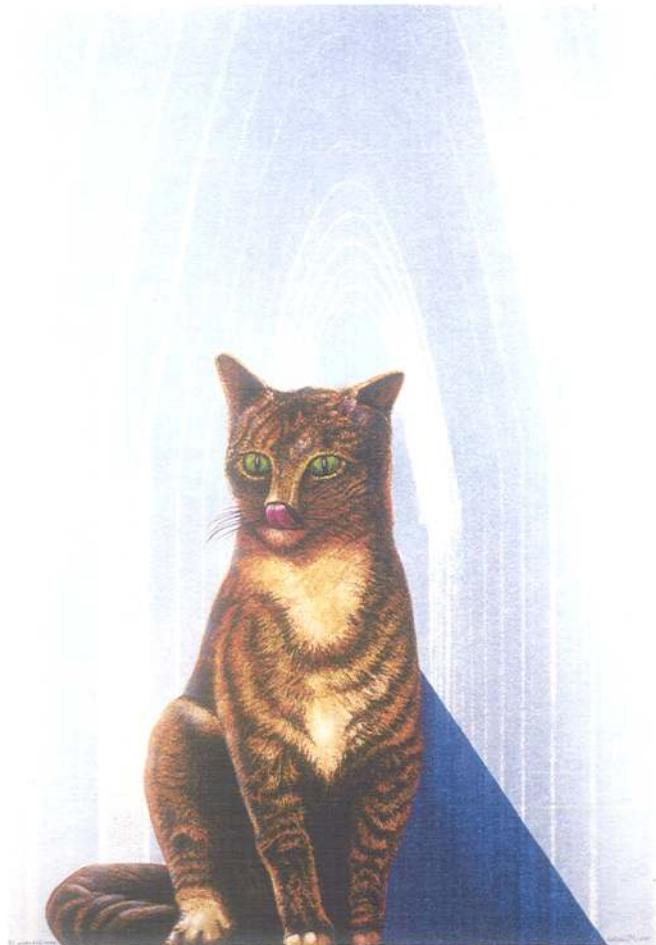

ESCOLTEU L'OVIDI, 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68). COL. PARTICULAR.

97

REI REPUBLICÀ, 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68).

EL GUARDIÀ. 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68).
DEIXALLA CULTURAL, 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68).

CURSA D'OBSTACLES. 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68).
LA LLIBERTAT. 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68). COL. PARTICULAR, ALEMANYA.

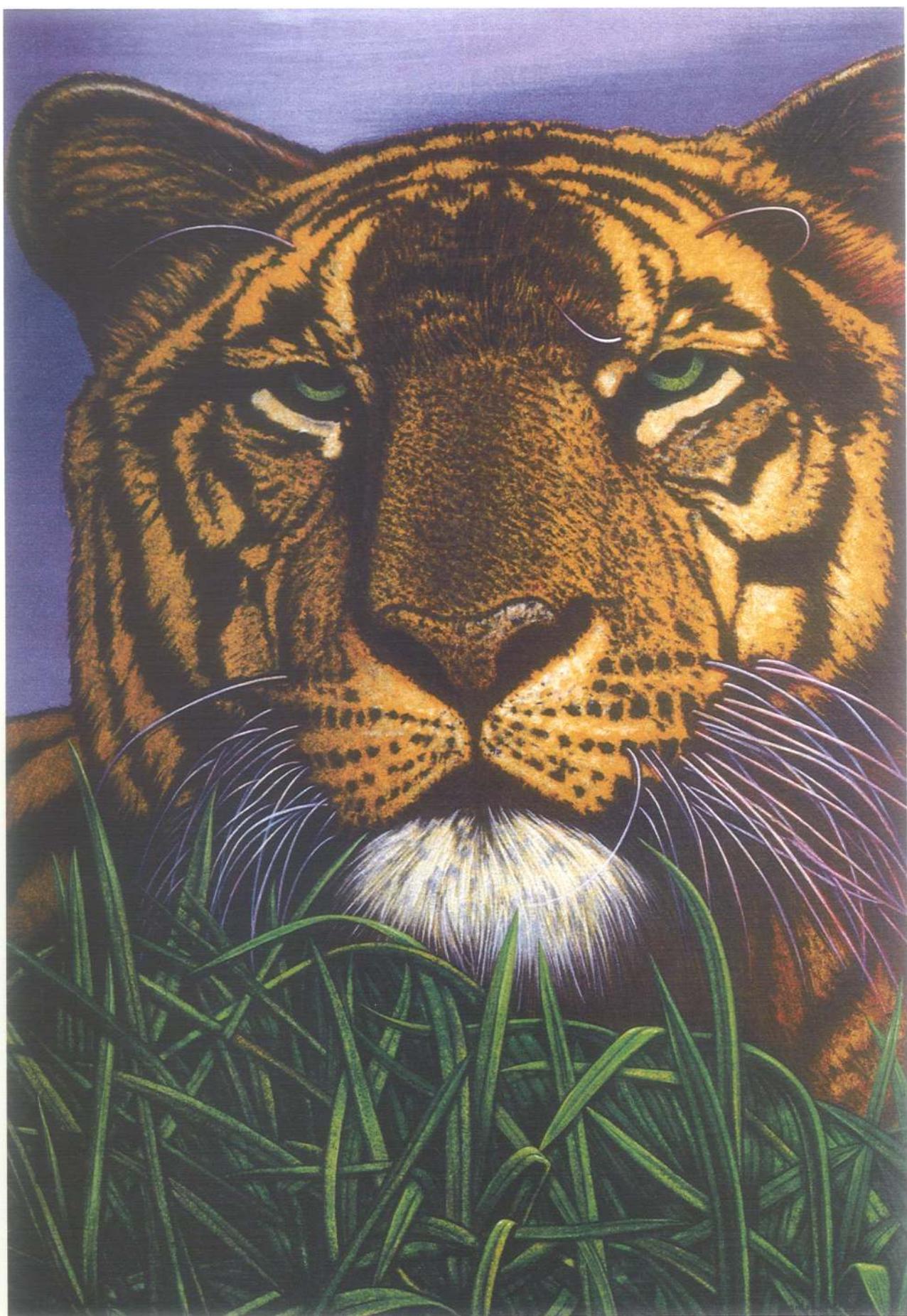

ÀLIGA DISSECADA. 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 200x 200).

ÀLIGA DISSECADA. 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 200x 200).

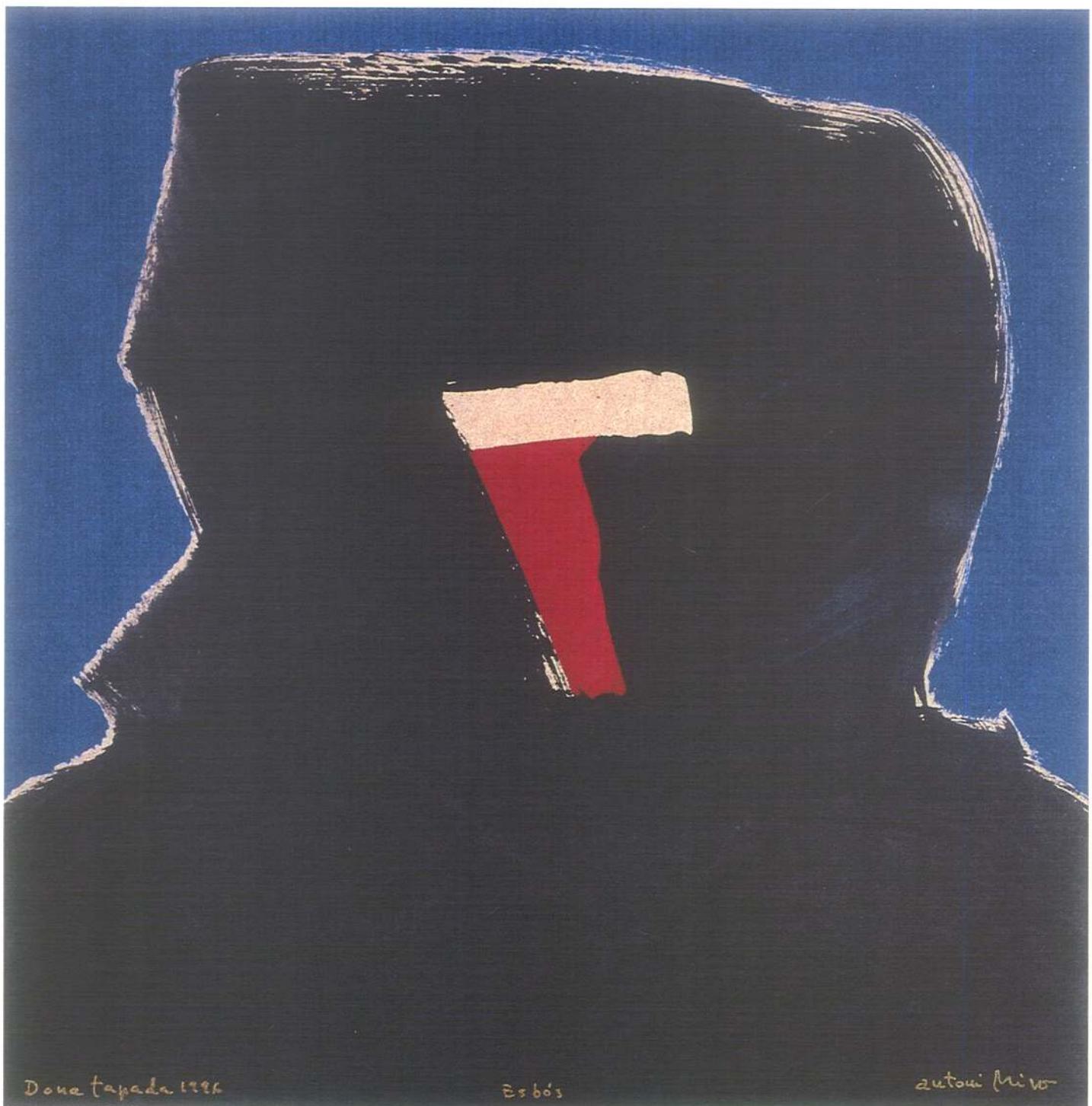

TROSSOS I MOSSOS. 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68).

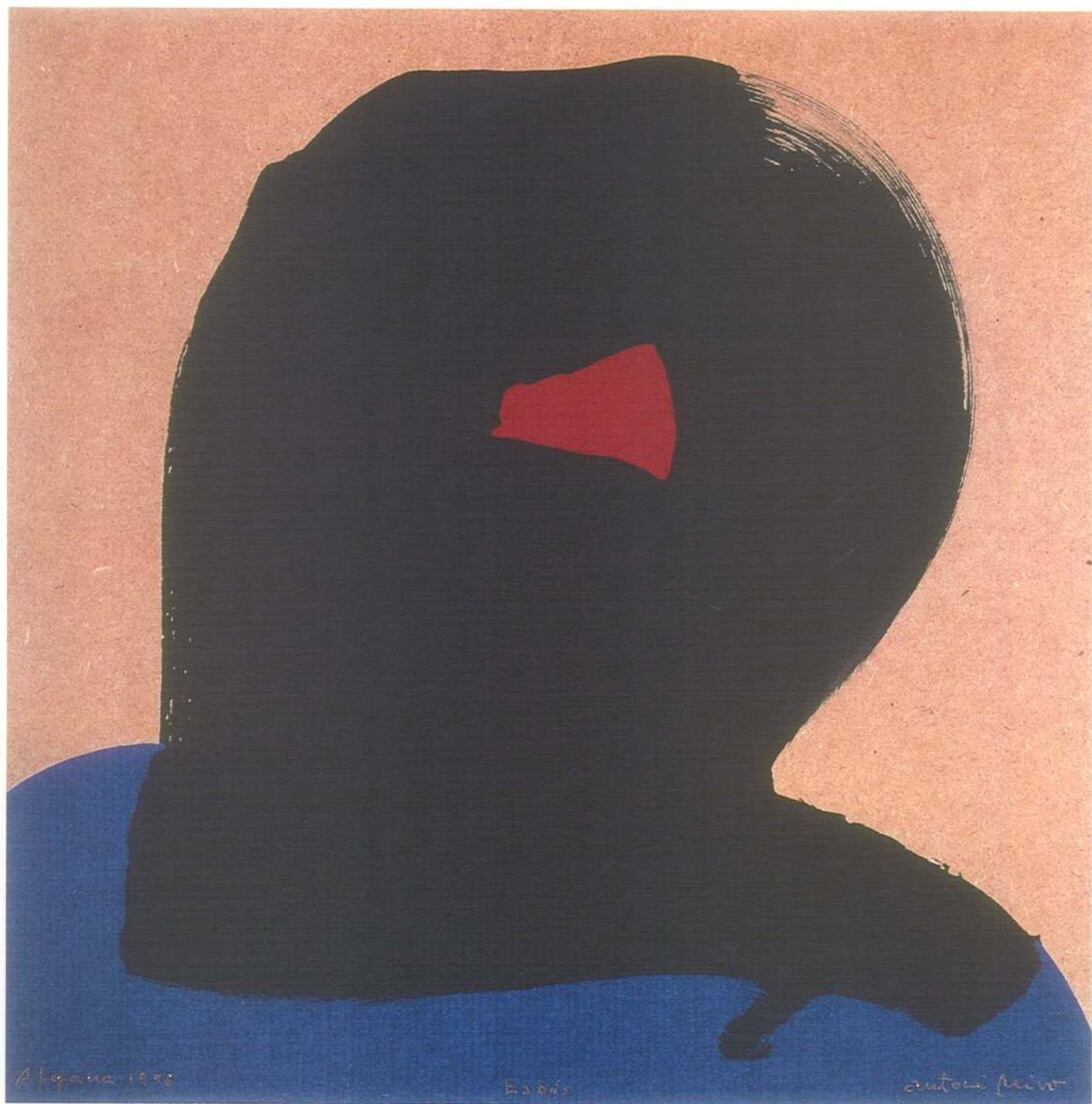

101

LLIBERTAT CONDICIONAL, 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68).

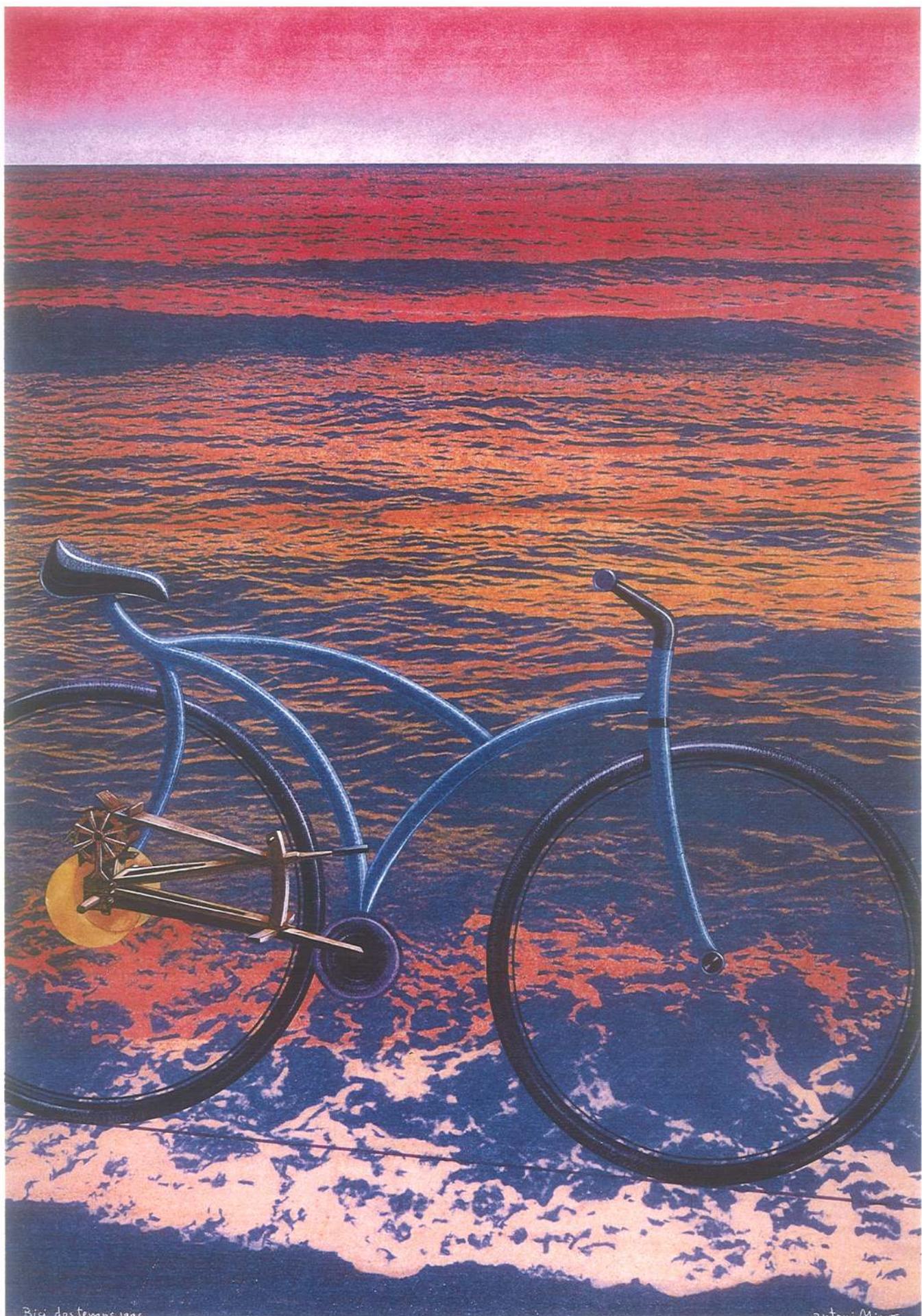

DONA TAPADA, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35, ESBÓS).

103

AFGANA, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35, ESBÓS).

Bici dos temps 1996

BICI DOS TEMPS. 1996 (ACRÍLIC-TAULA. 68 x 98).

BICI DE MANYÀ, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68).

BICI-VOLA, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 68 x 98).

107

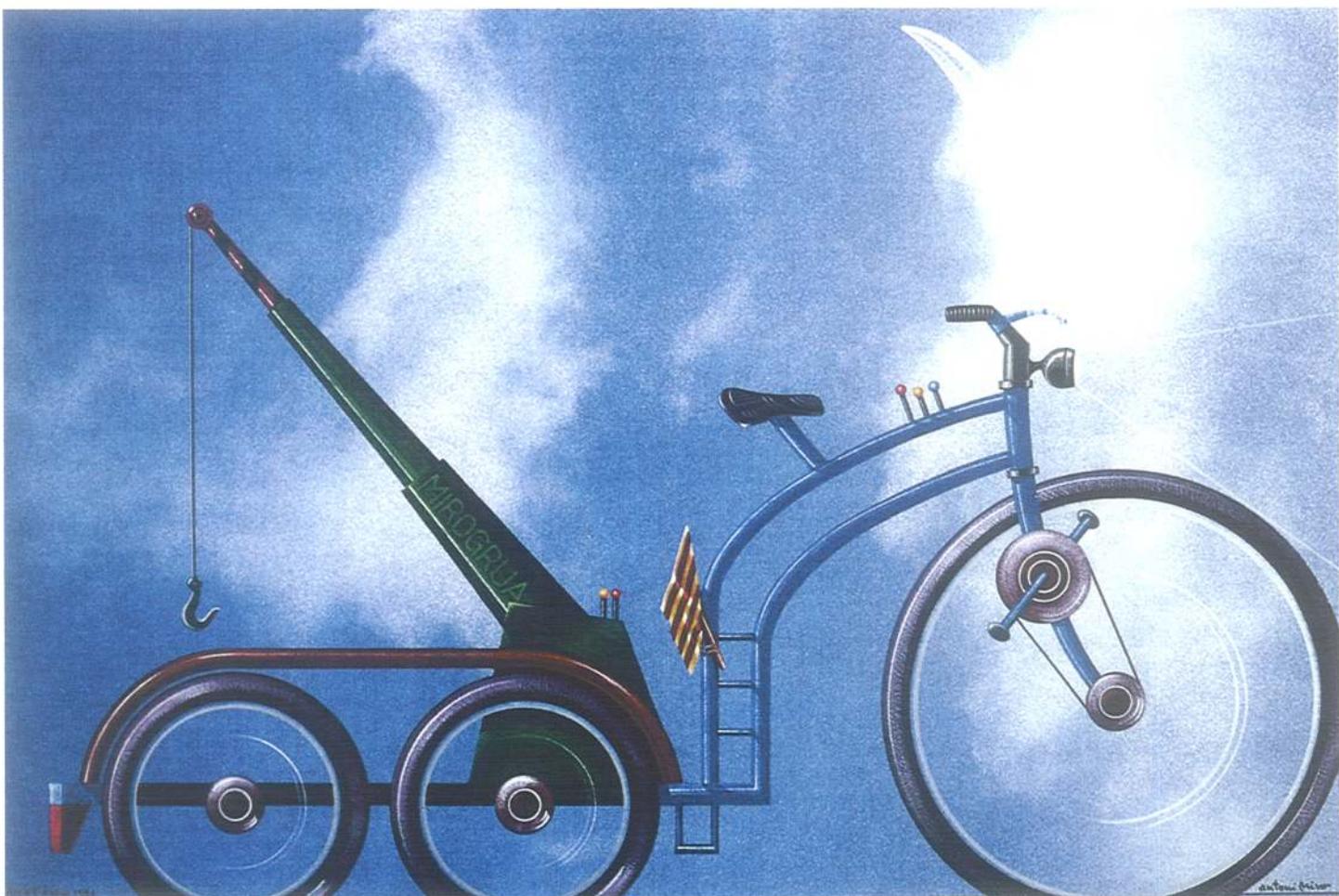
GUERNICA SOUVENIR, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 68 x 98). COL. PARTICULAR. ALTEA.

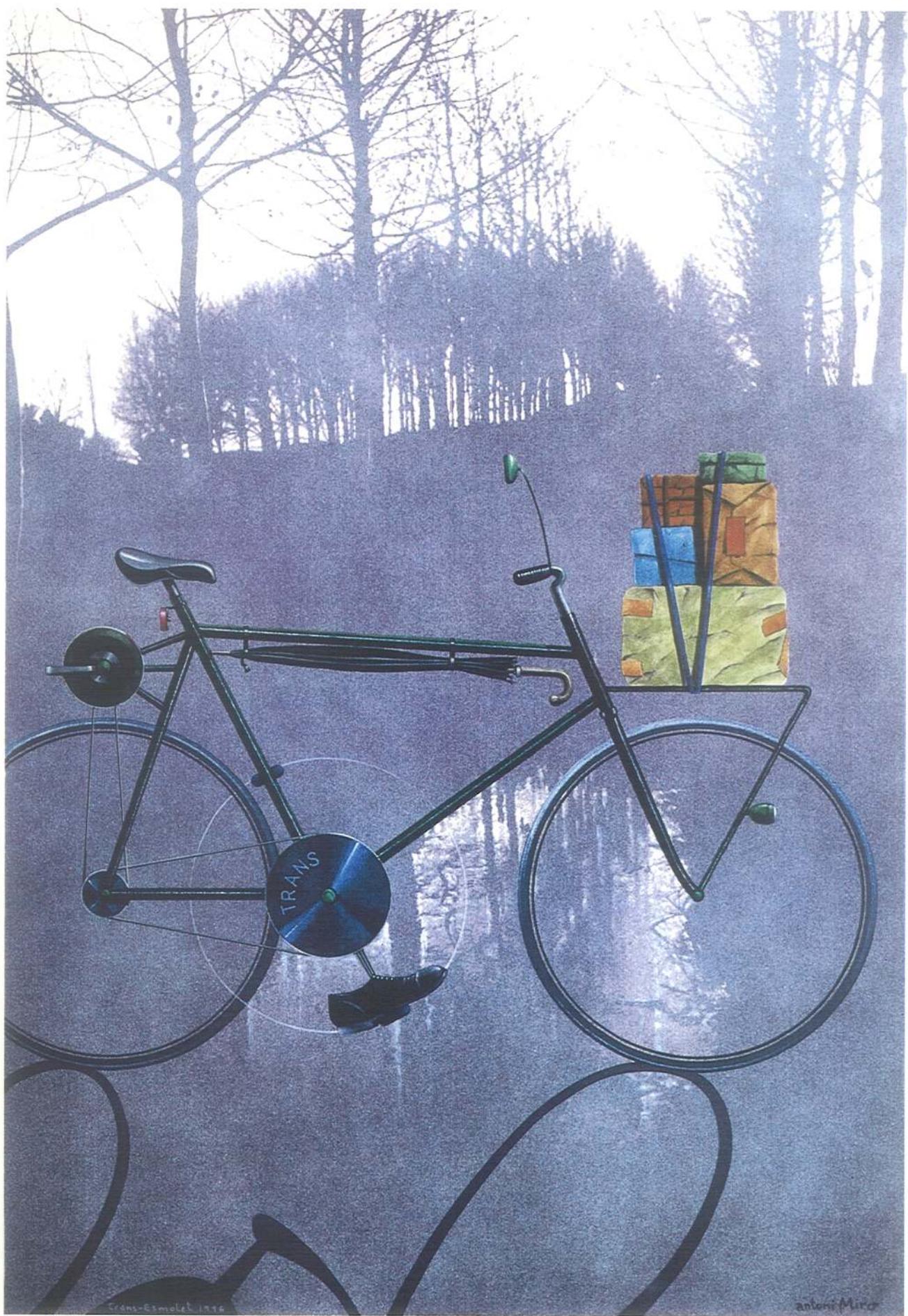
108

109

VOLEM L'IMPOSSIBLE, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 68 x 98).

ALÇA L'ÀNIM, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 68 x 98).
NORA 11 DE SETEMBRE, 1995 (ACRÍLIC-TAULA, 200 x 200).

111

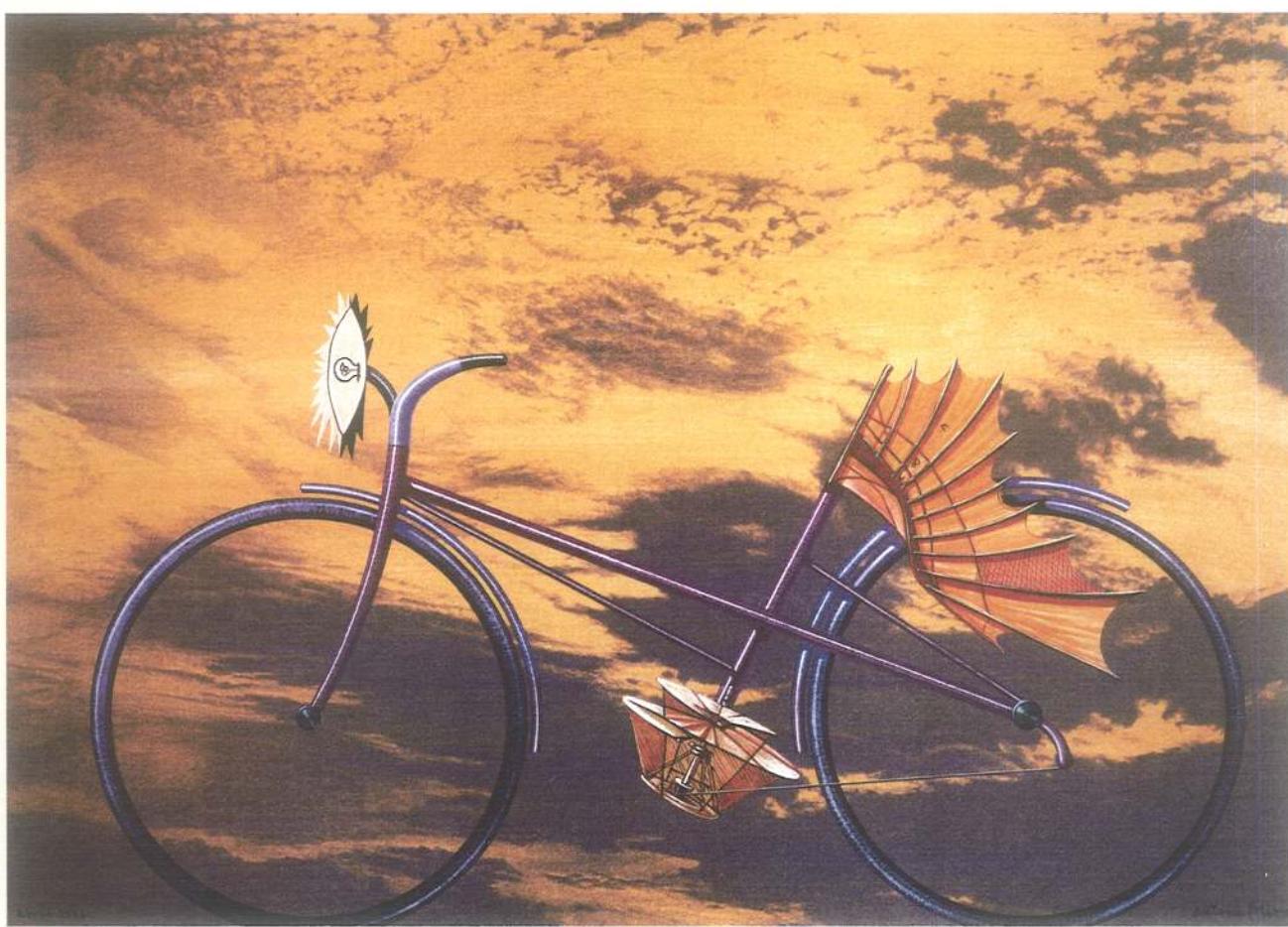
TRANS-ESMOLET, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68).

DIÀLEG. 1996 (ACRÍLIC-TAULA. 98 x 68). COL. PARTICULAR. VALÈNCIA.

113

AIGUAMOLL DE PALS. 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 68 x 98).
BICI AÈRIA. 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 68 x 98).

ÉPOCA BLAVA. 1996

ÉPOCA BLAVA (ACRÍLIC-TAULA, 98 x 68). COL. PARTICULAR, VALÈNCIA.

Antoni Miró

115

TORNARÀ SEMPRE 1996

antonimiró

TORNARÀ SEMPRE, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 25 x 25).

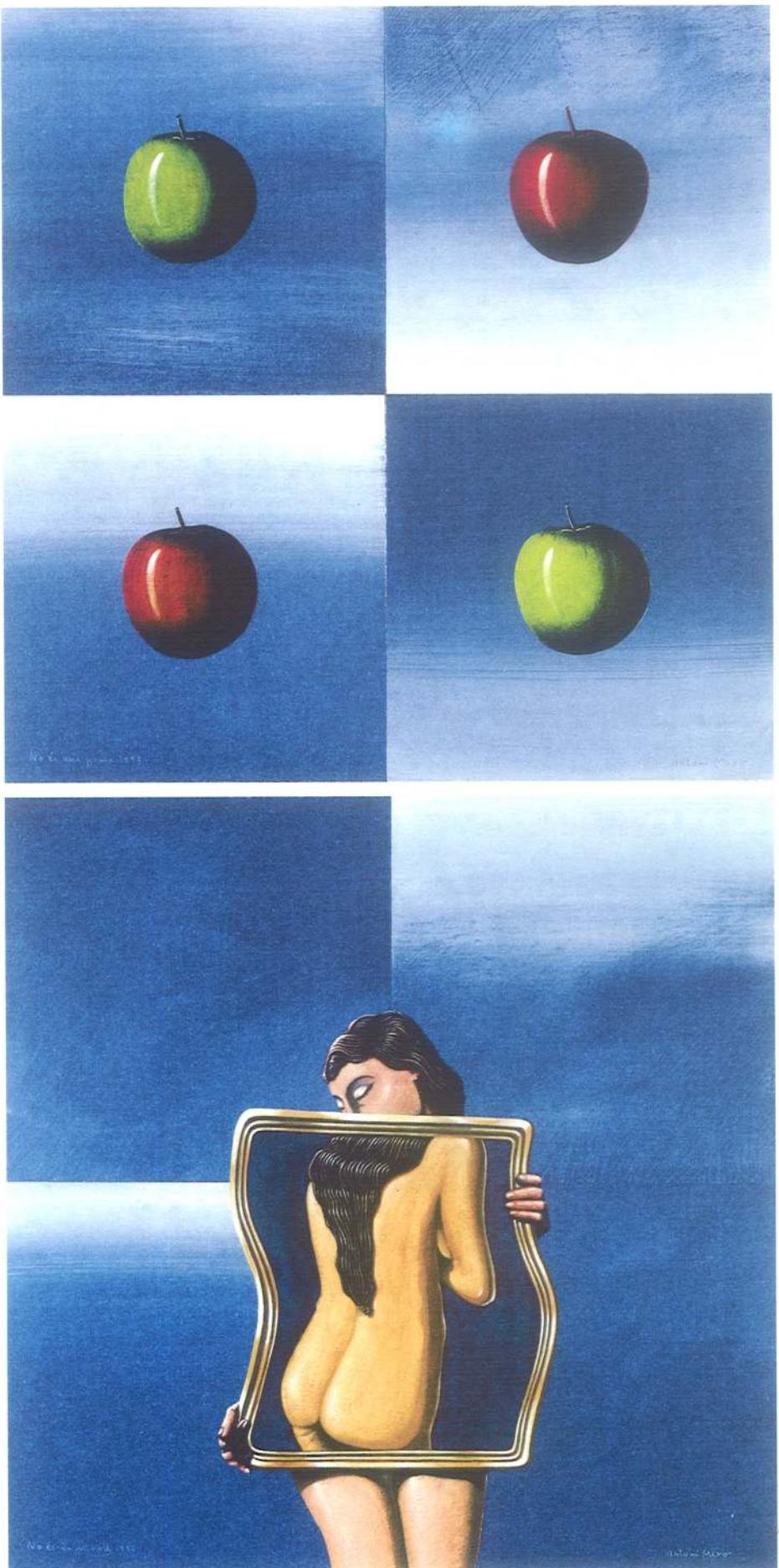

PARANY, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 45 x 45). COL. PARTICULAR, VALÈNCIA.

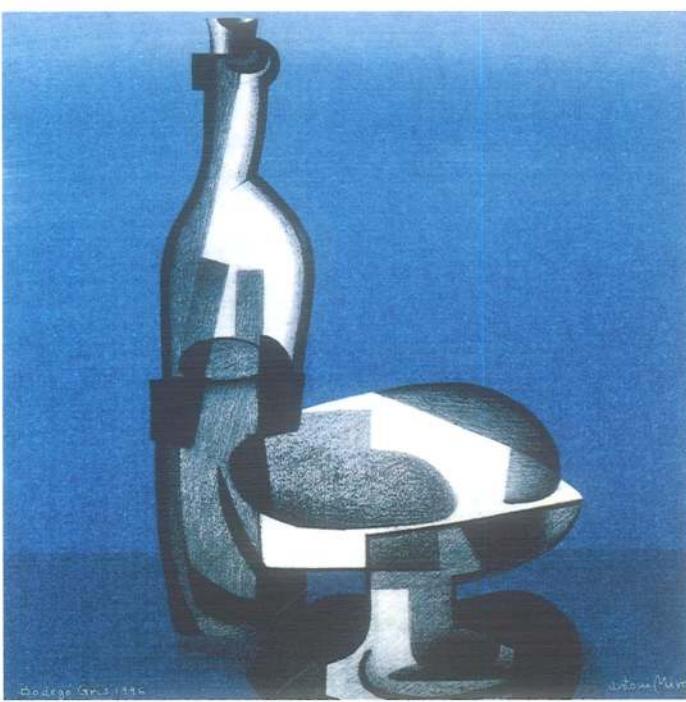

117

FINESTRA VERDA, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 30 x 30).

NO ÉS UNA POMA, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 50 x 50). COL. PARTICULAR. KARLSRHUE (ALEMANYA).
NO ÉS UN MIRALL, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 50 x 50).

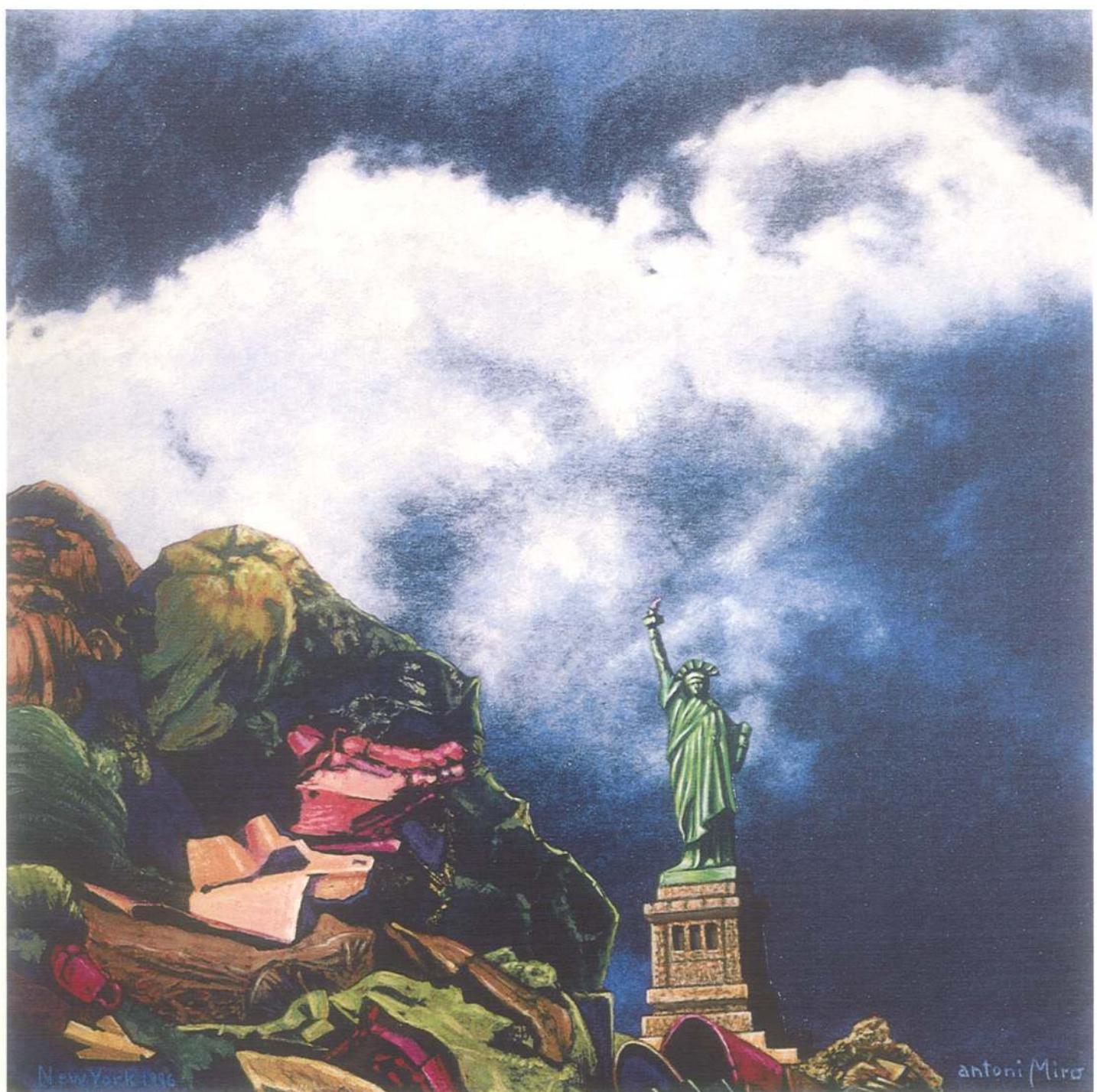

119

NO ÉS UN QUINQUÈ, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 25 x 25).
SOBRE L'AIGUA, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35). COL. PARTICULAR, VALÈNCIA.

BODEGÓ GRIS, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35). COL. PARTICULAR, VALÈNCIA.
L'ESTORNELL, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35). COL. PARTICULAR, VALÈNCIA.

NEW YORK, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35). COL. PARTICULAR, VALÈNCIA.

121

PAISATGE NUCLEAR, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 25 x 25).

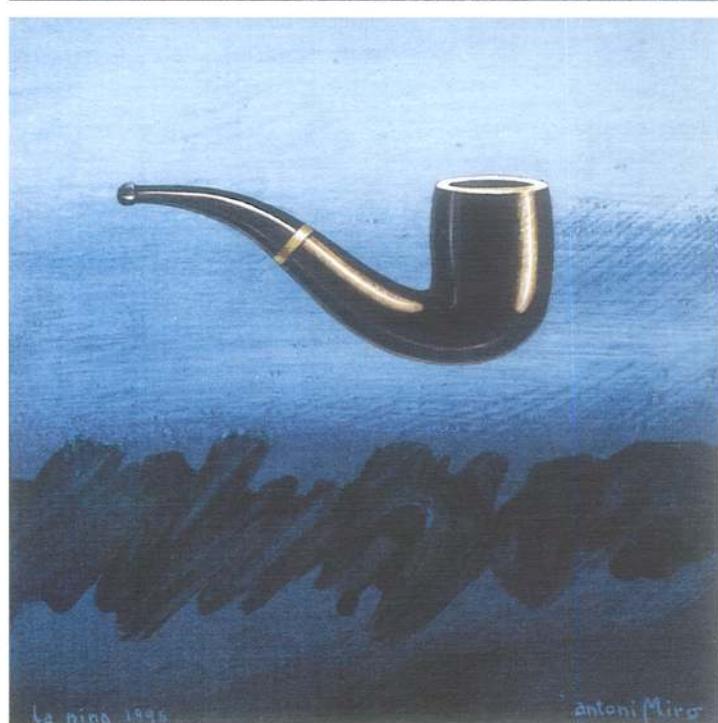
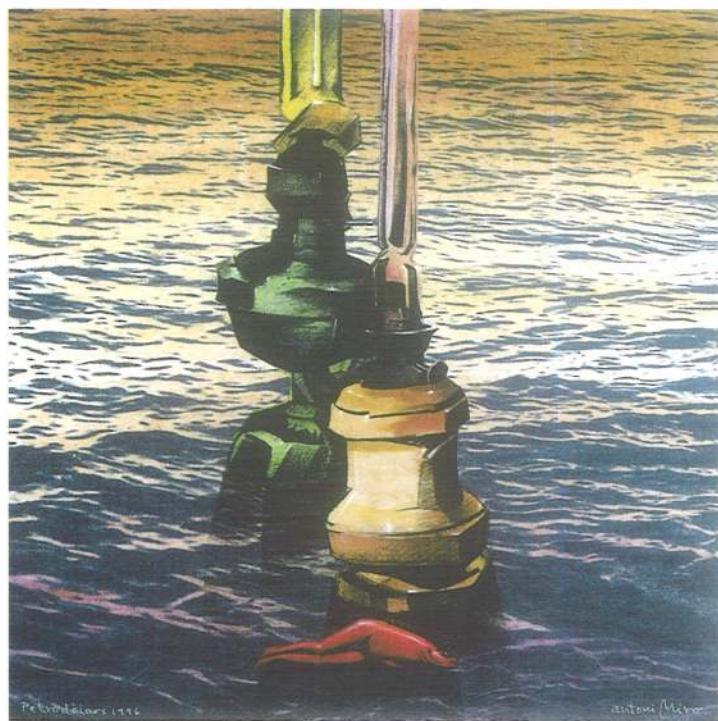
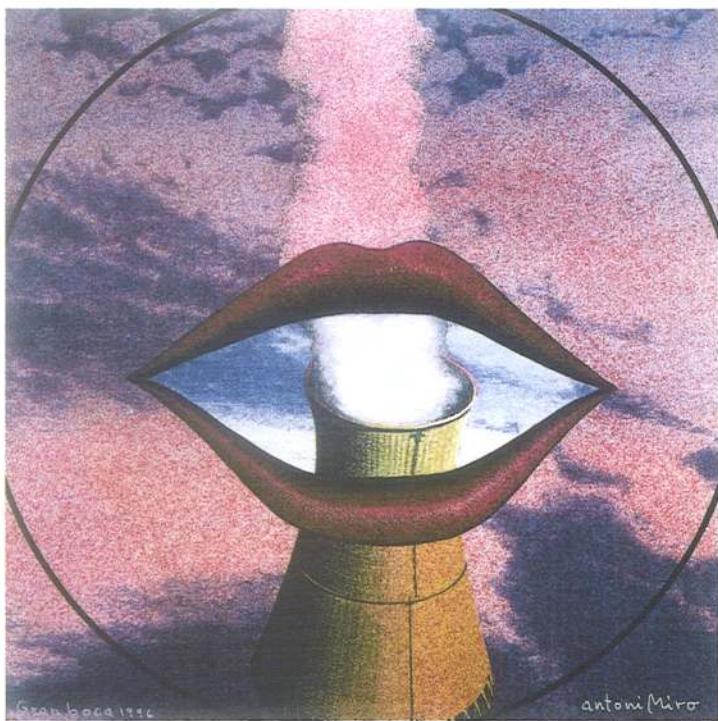

MAR SINUOSA, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 45 x 45).

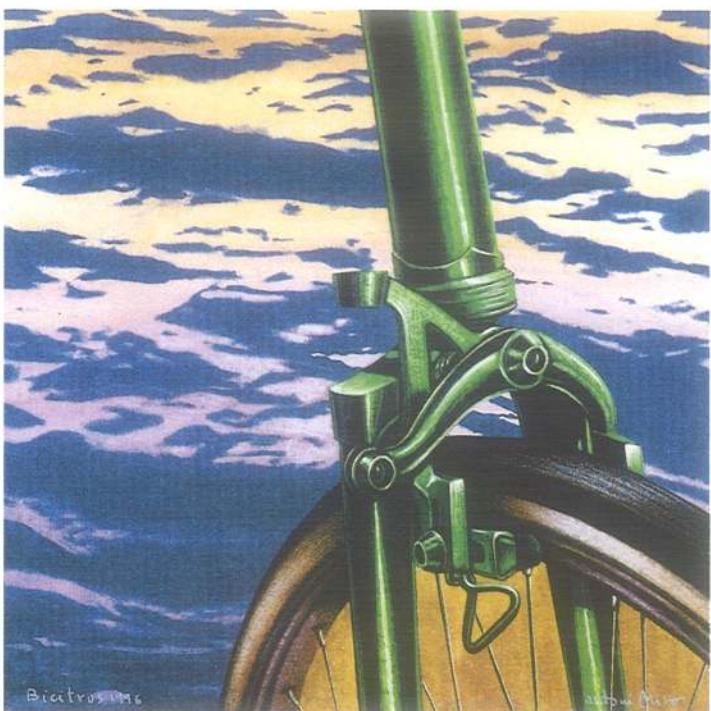
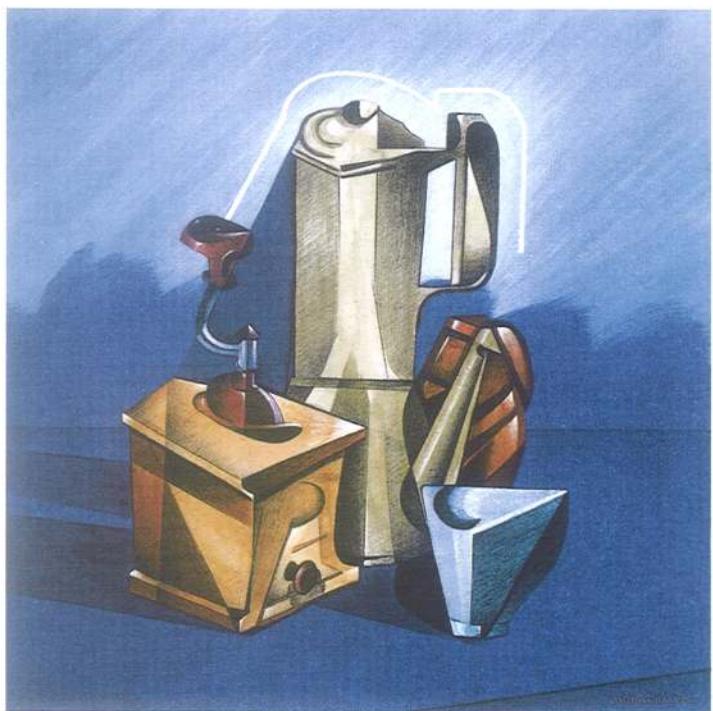
123

FUGIDA. 1996 (ACRÍLIC-TAULA. 25 x 25). COL. PARTICULAR, VALÈNCIA.

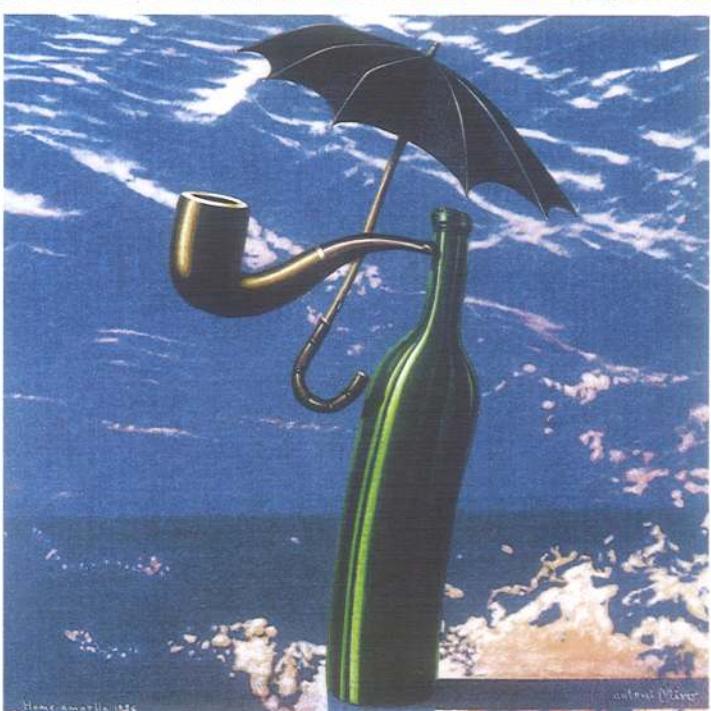

GRAN BOCA. 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 25 x 25).
OBJECTES VOLADORS (ACRÍLIC-TAULA, 45x 45). COL. PARTICULAR, VALÈNCIA.

PETRODÒLARS. 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35).
LA PIPA. 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 25 x 25). COL. PARTICULAR, VALÈNCIA.

125

OBJECTES DE GRIS, 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 45 x 45).
INSTRUMENTS, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 25 x 25). COL. PARTICULAR, VALÈNCIA.

BICICLOS, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 25 x 25). COL. PARTICULAR, VALÈNCIA.
HOME AMPOLLA, 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35). COL. PARTICULAR, VALÈNCIA.

CAÇADORS DE PEIXOS, 1996 (ACRÍLIC TAULA, 45 x 45). COL. PARTICULAR, VALÈNCIA.

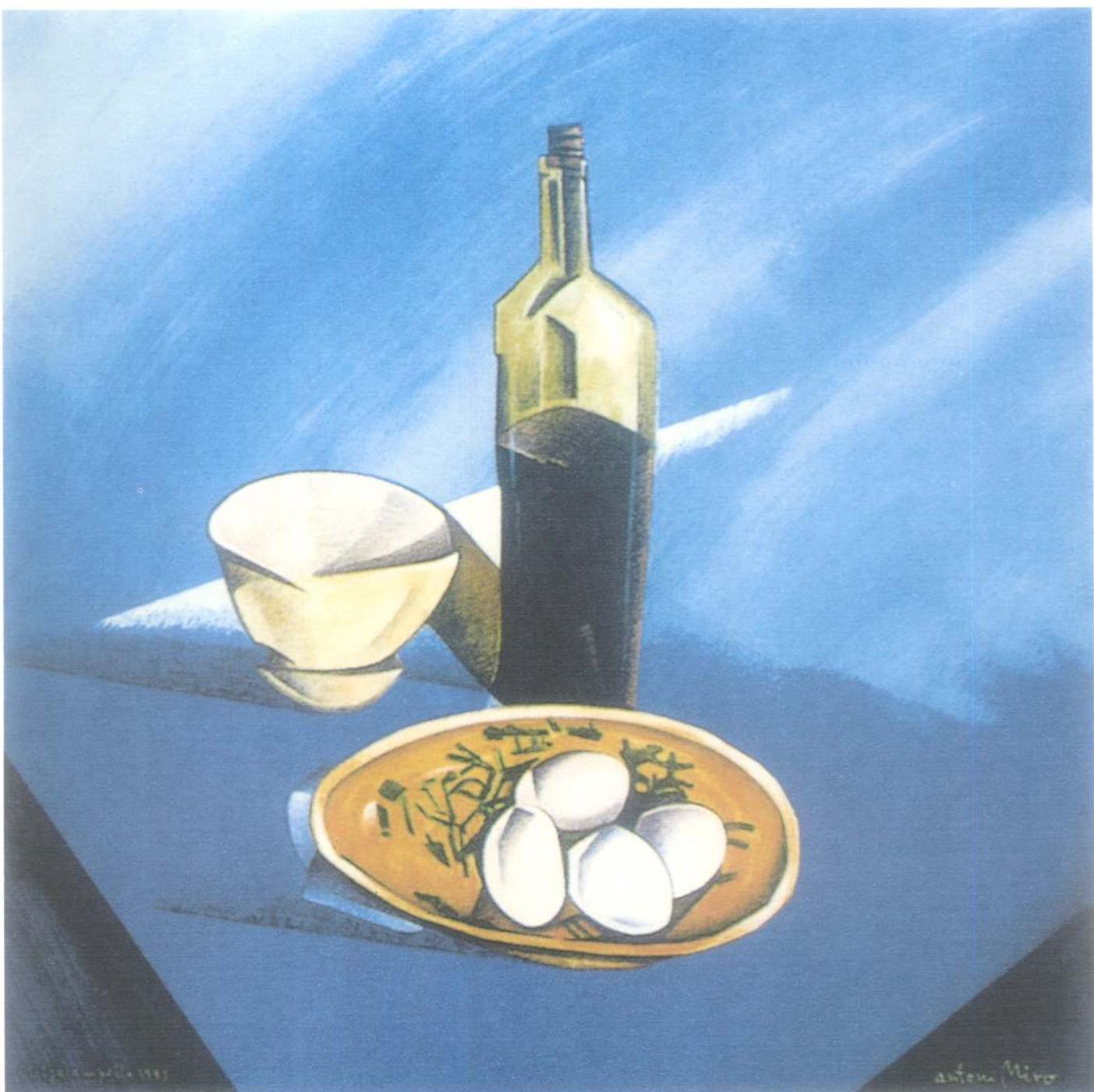

127

OCELLS. 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 25 x 25). COL. PARTICULAR, VALÈNCIA.

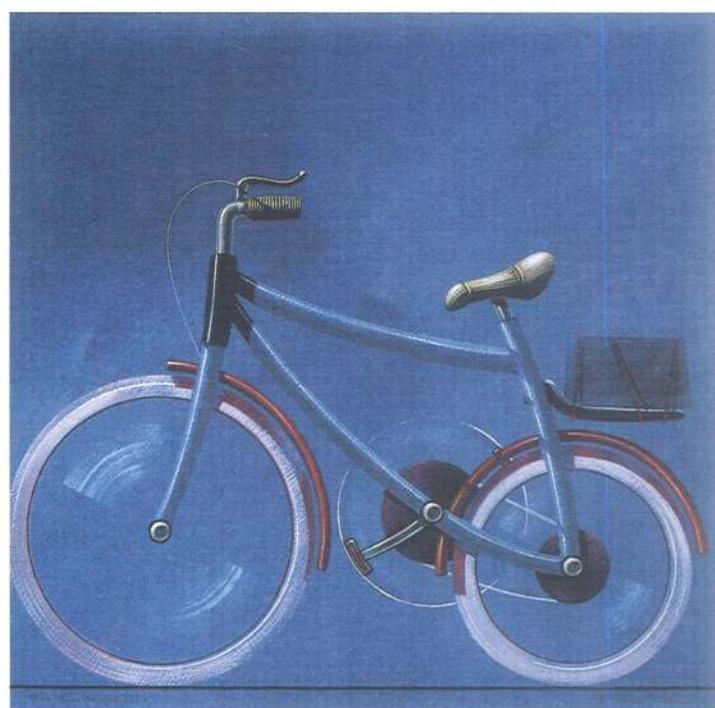
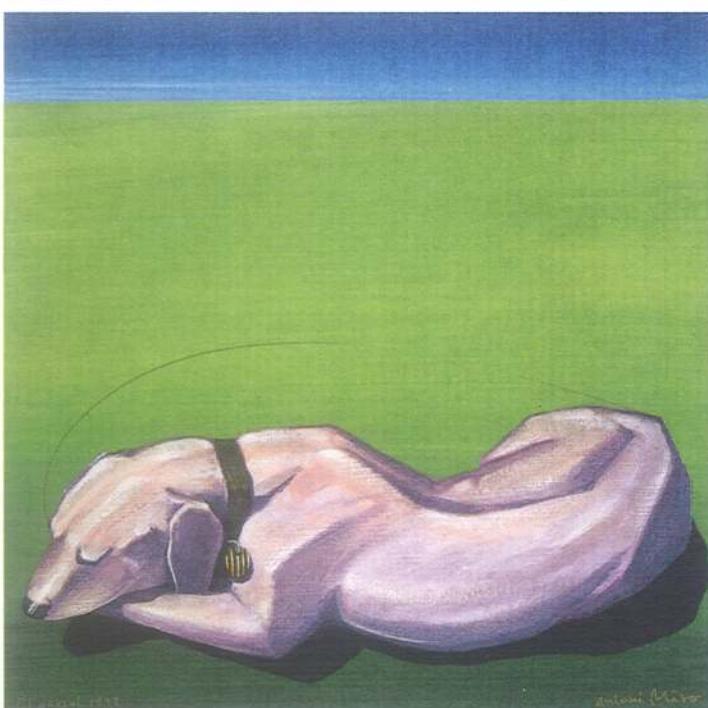
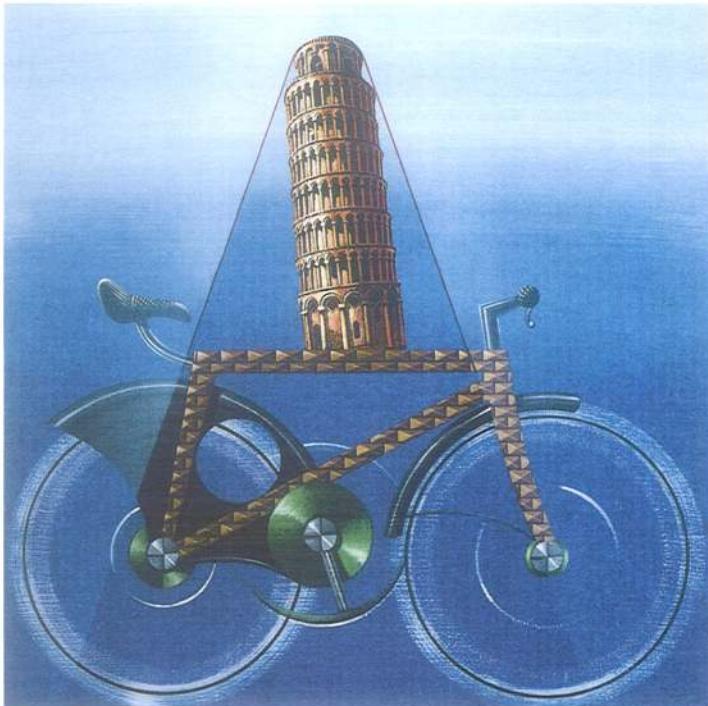
TISORES. 1996 (ACRÍLIC-TAULA, 25 x 25).

129

MITJA AMPOLLA, 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 45 x 45).

130

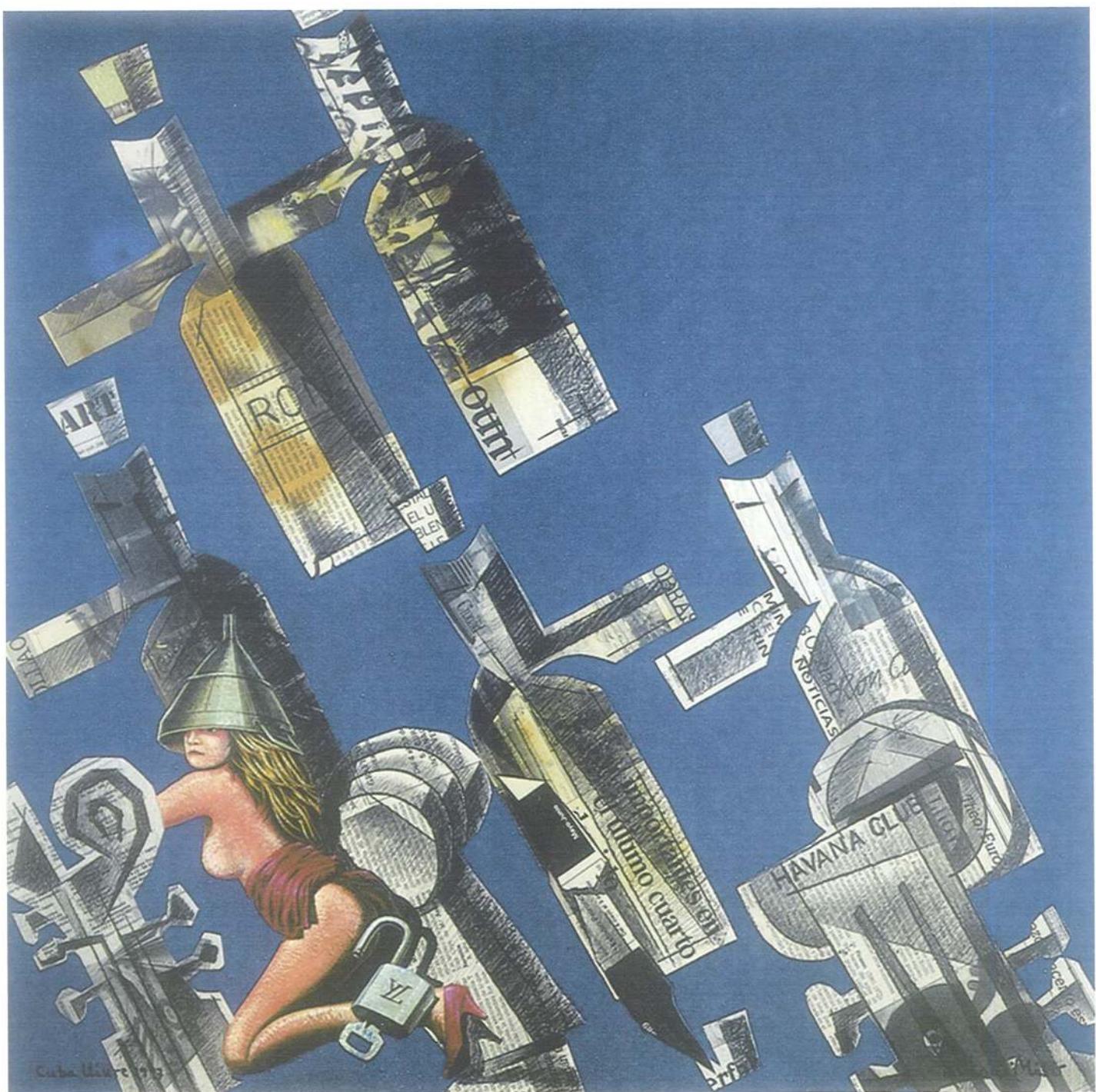
BICI-PISA, 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 45 x 45).
EL GOSSET, 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 25 x 25).

VIOLÍ GRIS, 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35).
BICI-KARLSRUHE, 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 45 x 45).

131

L'ESTÀTUA, 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35).

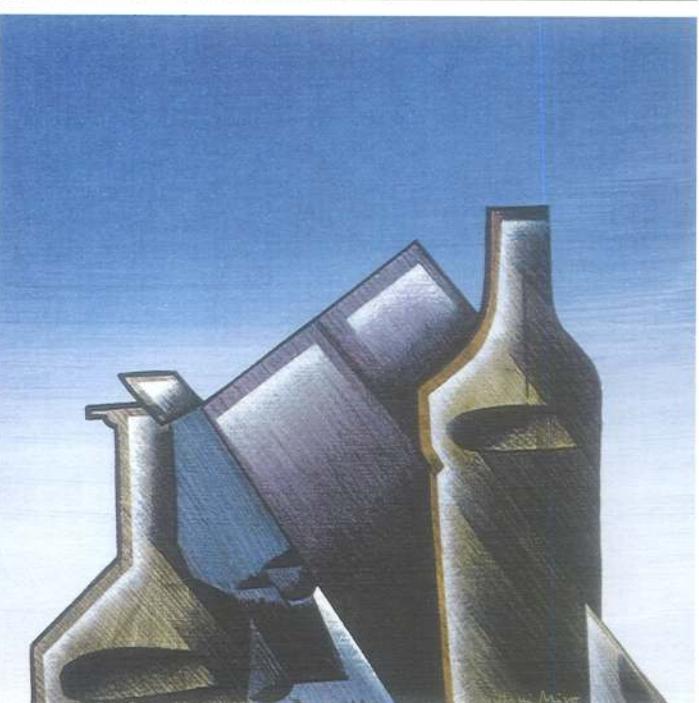
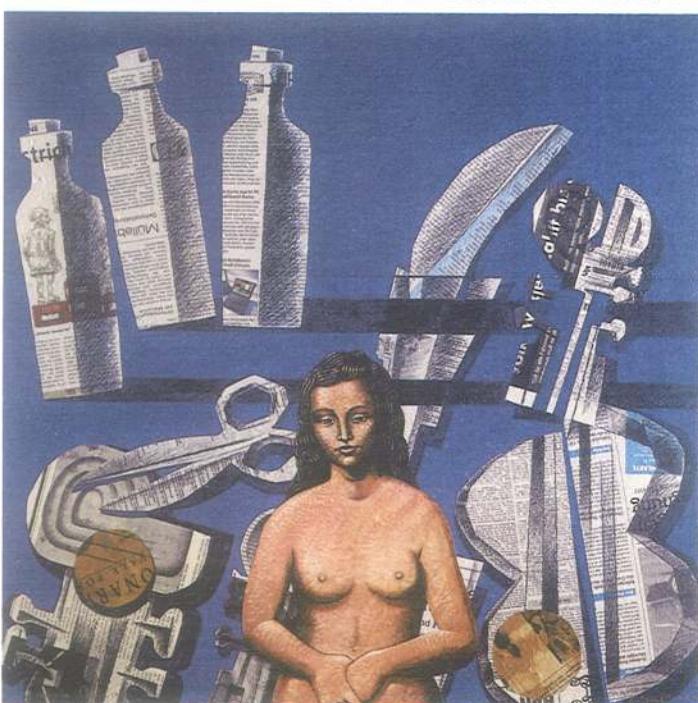
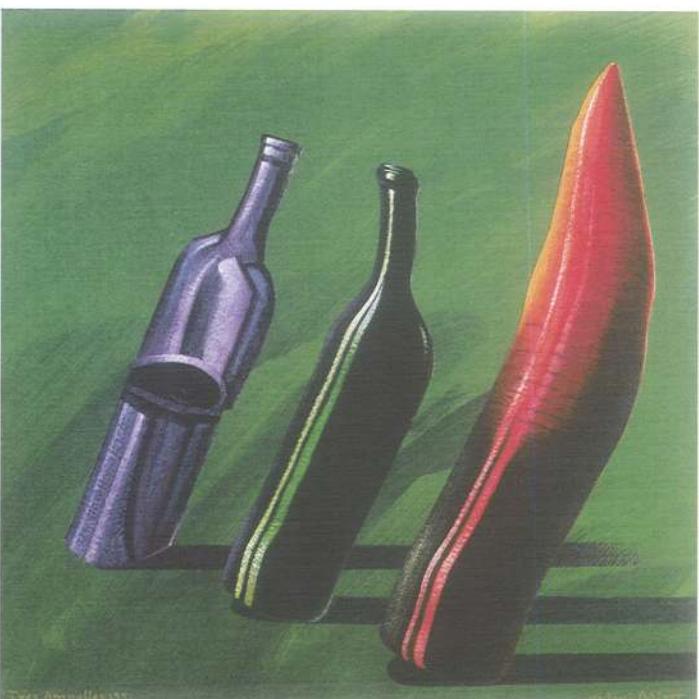
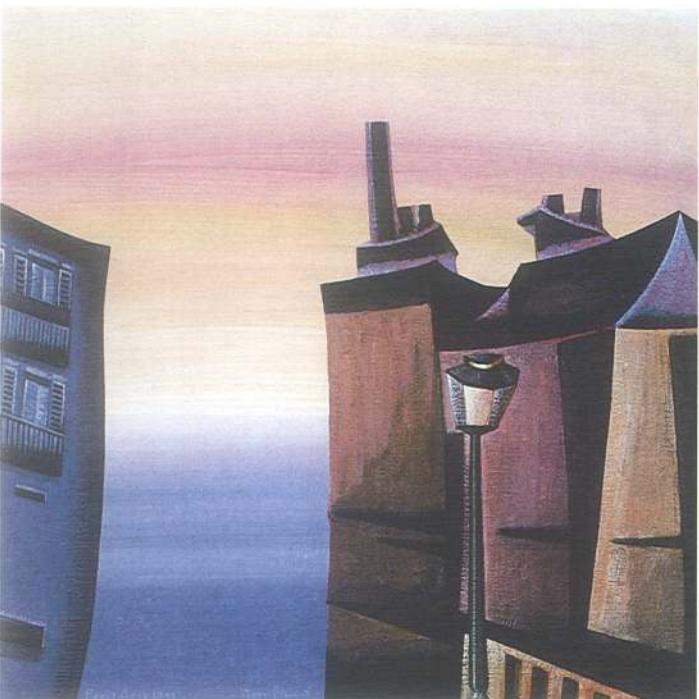
CUBA LLIURE, 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 60 x 60).

Mà i gairell 1997

antoní Miró

MÀ I GAIRELL. 1997 (ACRÍLIC-TAULA. 35 x 35).

PARÍS GRIS. 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35). COL. PARTICULAR, LISBOA (PORTUGAL).
CUBANA CUBISTA. 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 60 x 60).

TRES AMPOLLES. 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35).
CONSTRUCCIÓ GRIS. 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 25 x 25).

135

L'ESTUDI DE RENÉ, 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35). COL. PARTICULAR, LISBOA (PORTUGAL).

Molinet de cafè 1997

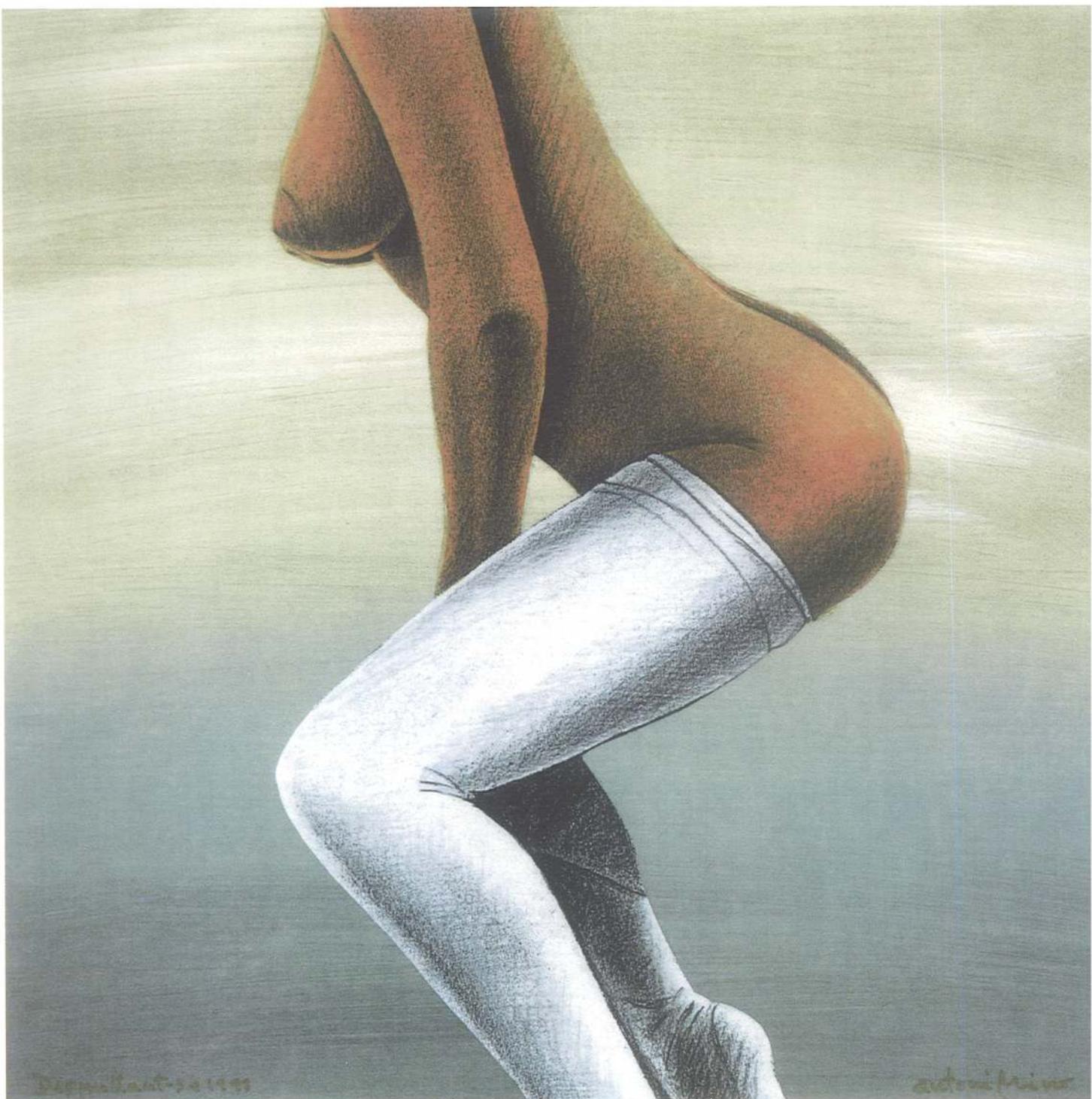
anton Miró

MOLINET DE CAFÈ. 1997 (ACRÍlic-TAULA. 35 x 35).

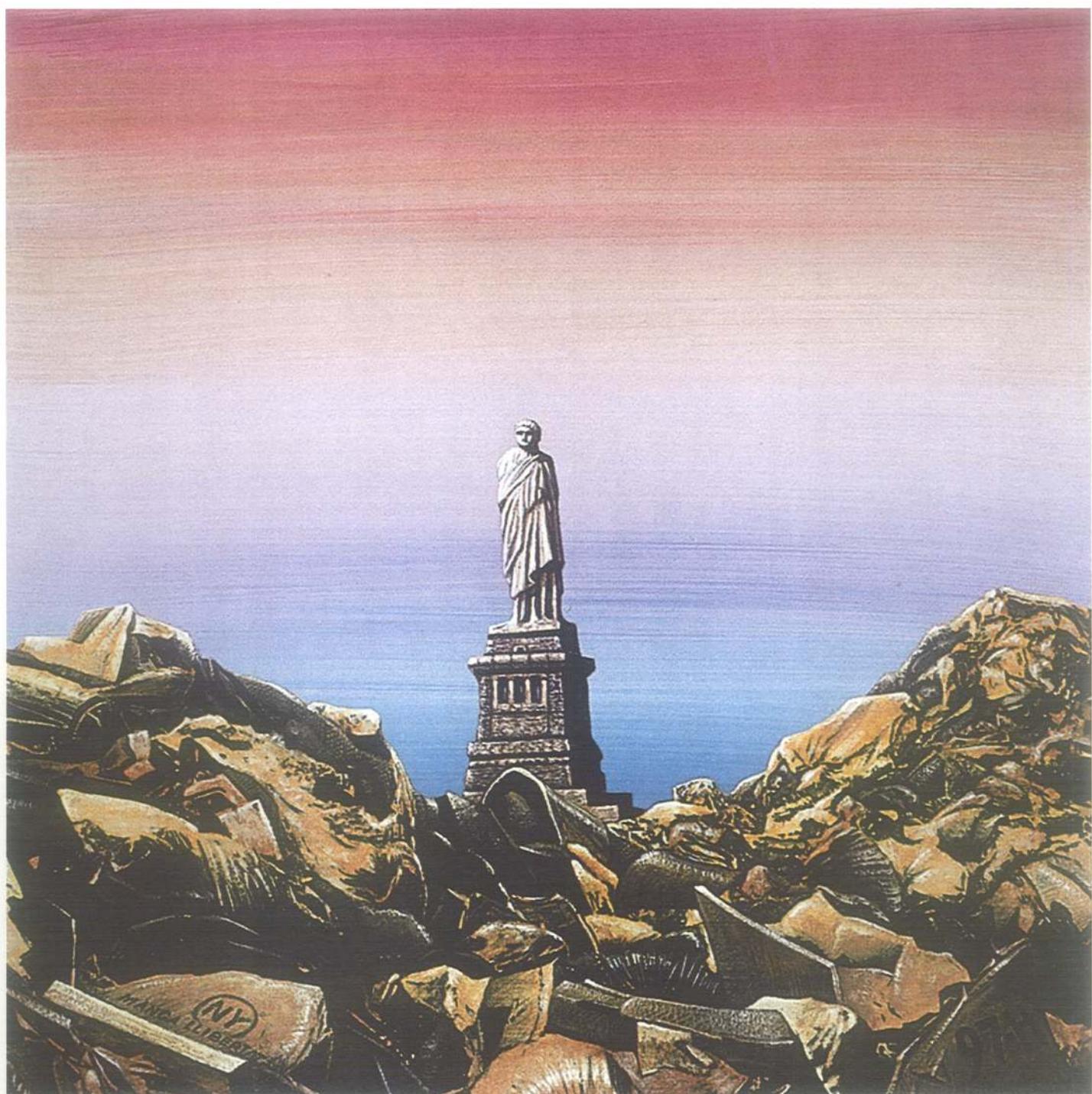

137

REP EL SOL, 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 25 x 25).

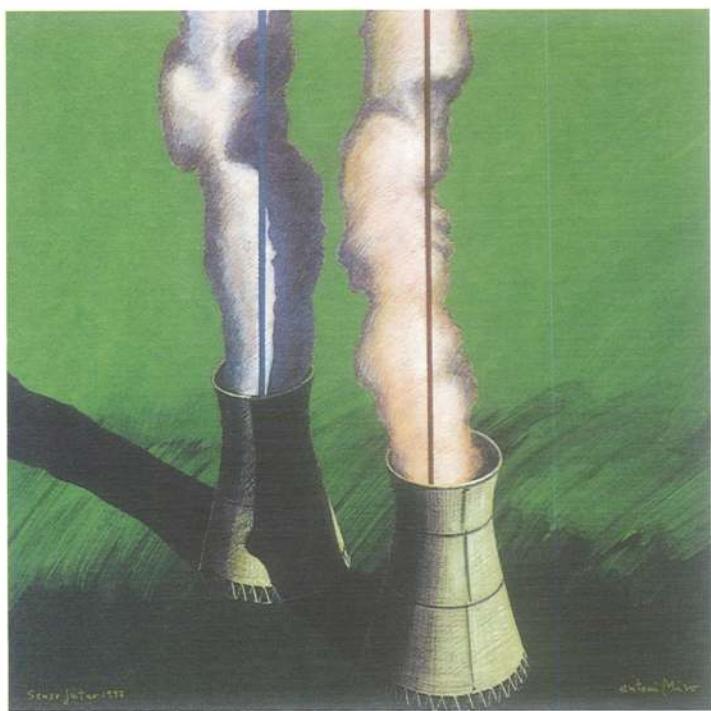
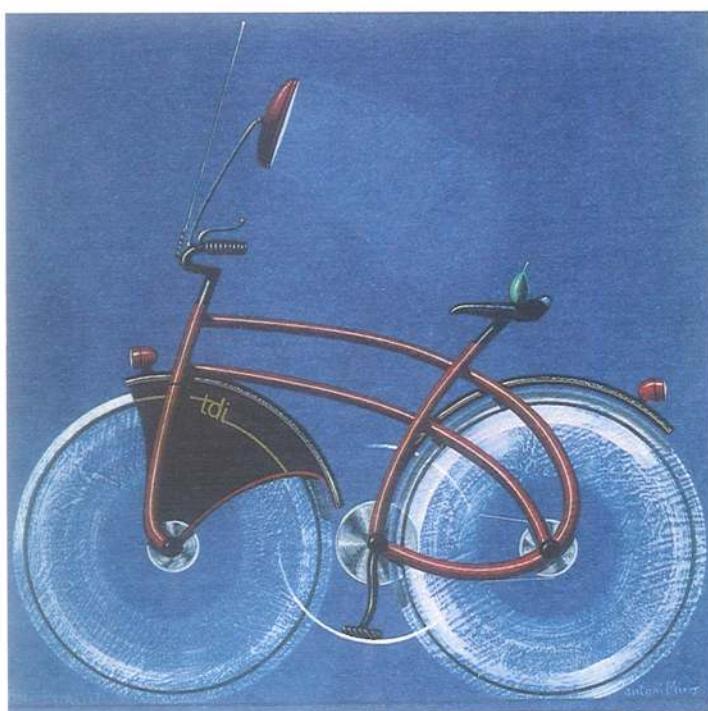
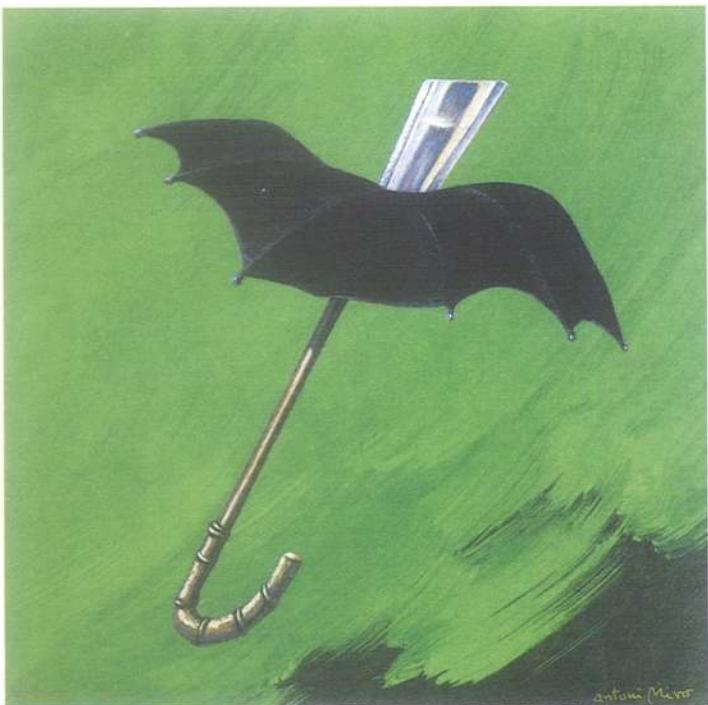

DESPULLANT-SE. 1997 (ACRÍLIC-TAULA. 25 x 25).

139

MANCA LLIBERTAT, 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35).

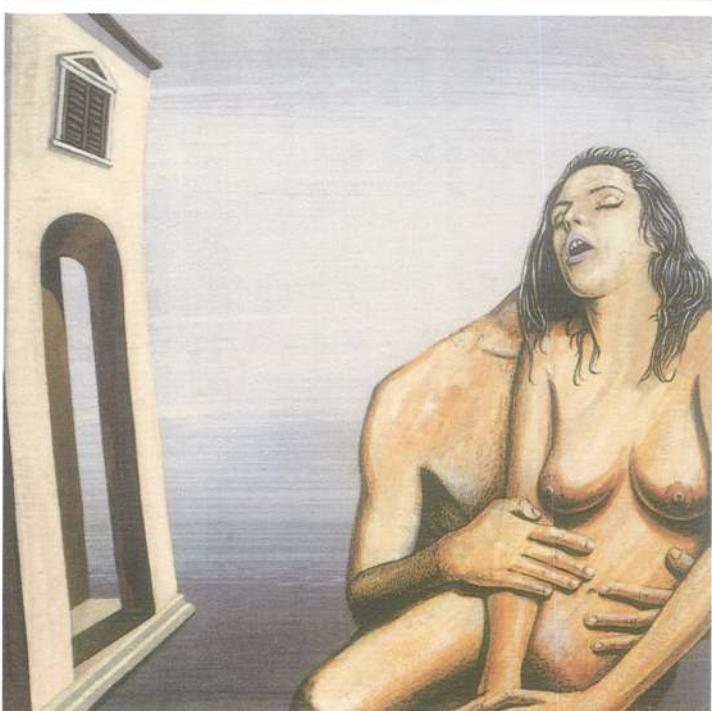
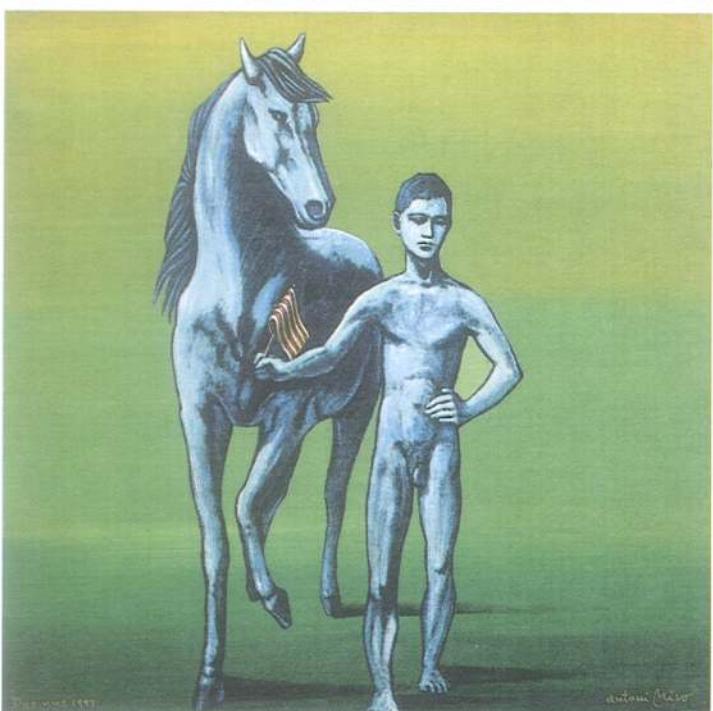
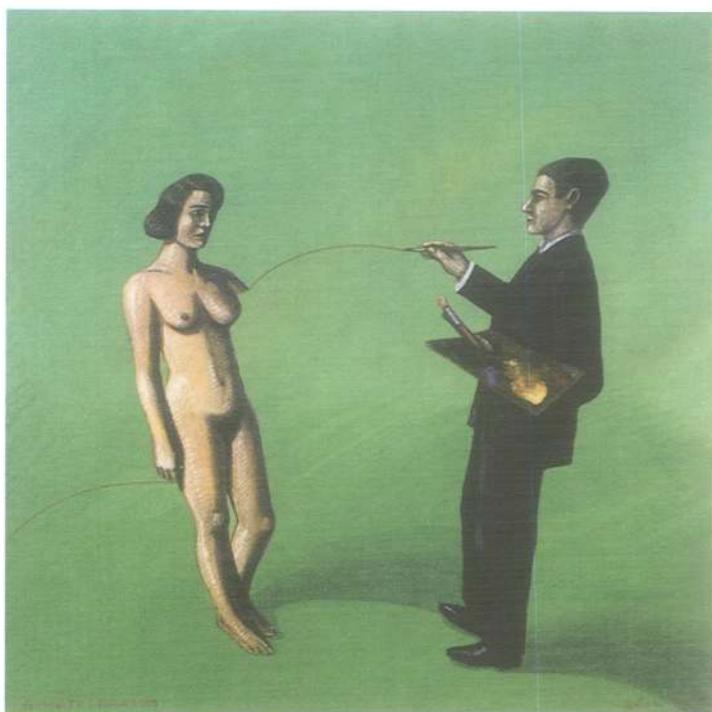
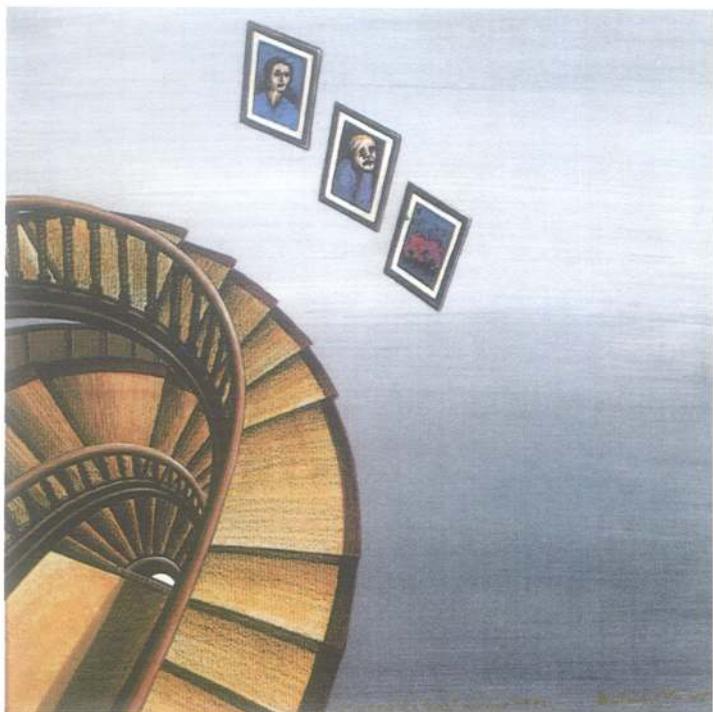
HIDROAVIÓ, 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 25 x 25).
BICI-PERA, 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35).

LUCRÉCIA, 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35).
SENSE FUTUR, 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35).

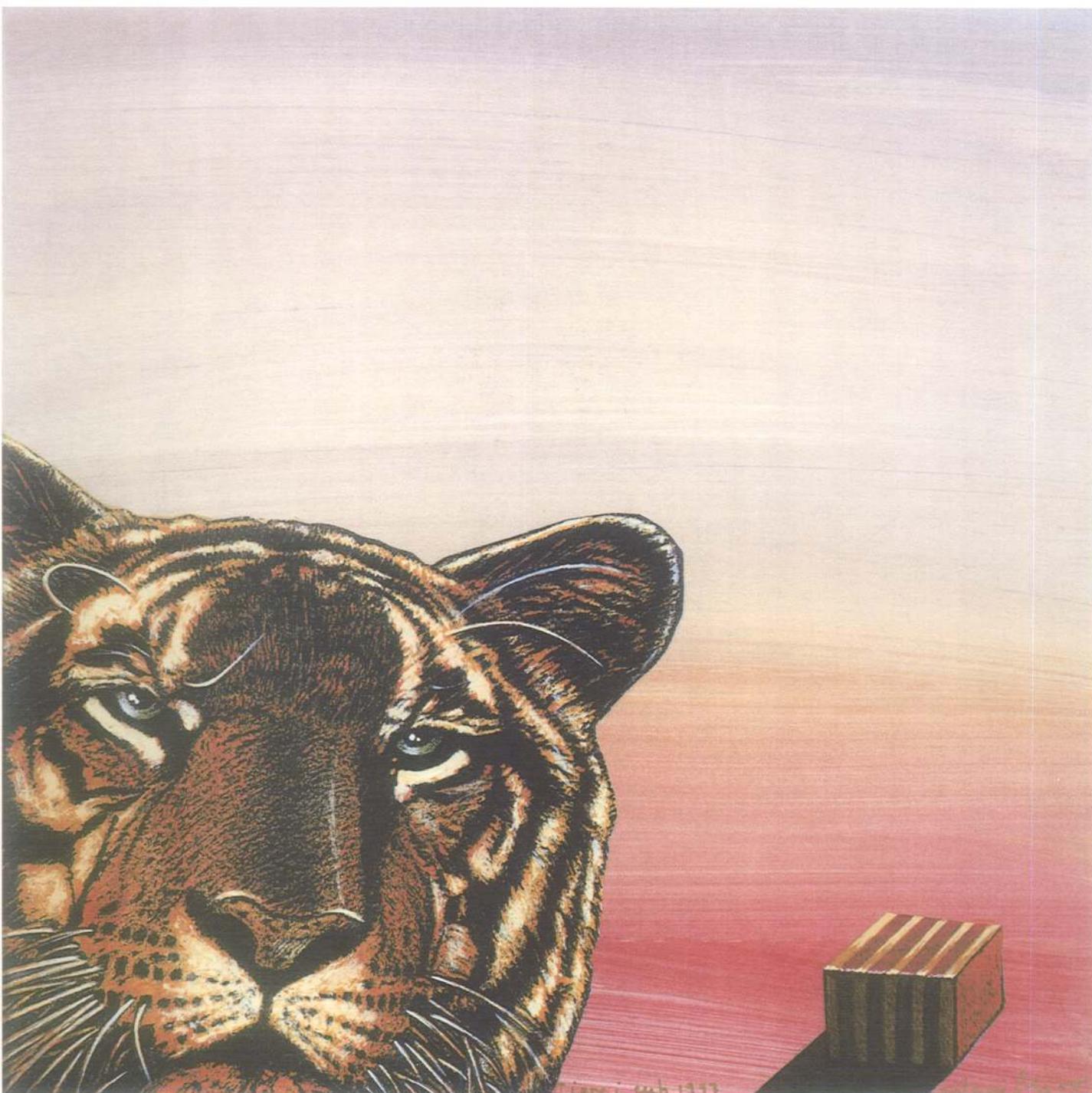
141

Torre de Babel. 1997 (ACRÍLIC-TAULA. 35 x 35).

MUSEU DE SANTANDER, 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 25 x 25).
DOS NUS, 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35).

GEORGETTE I RENÉ, 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35).
FORA DE CASA, 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 25 x 25).

TIGRE I CUB. 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 25 x 25).

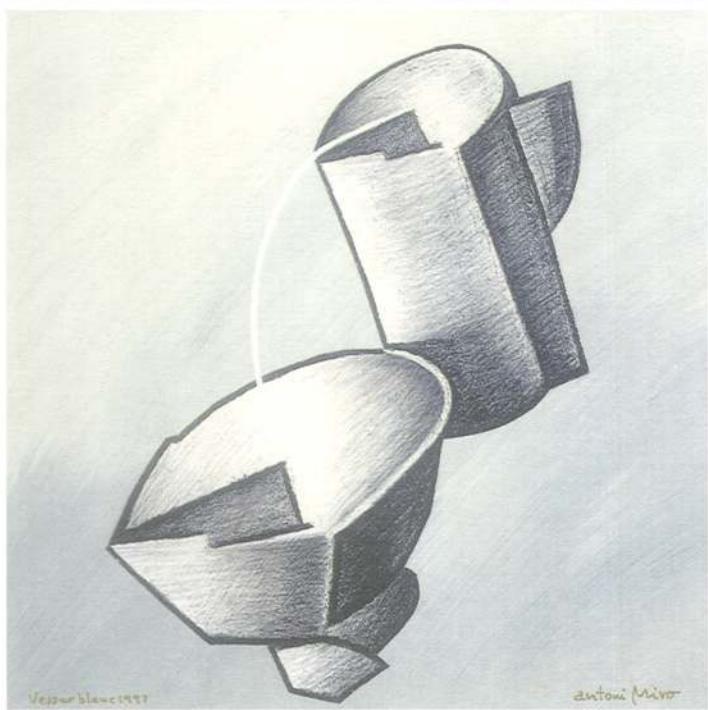
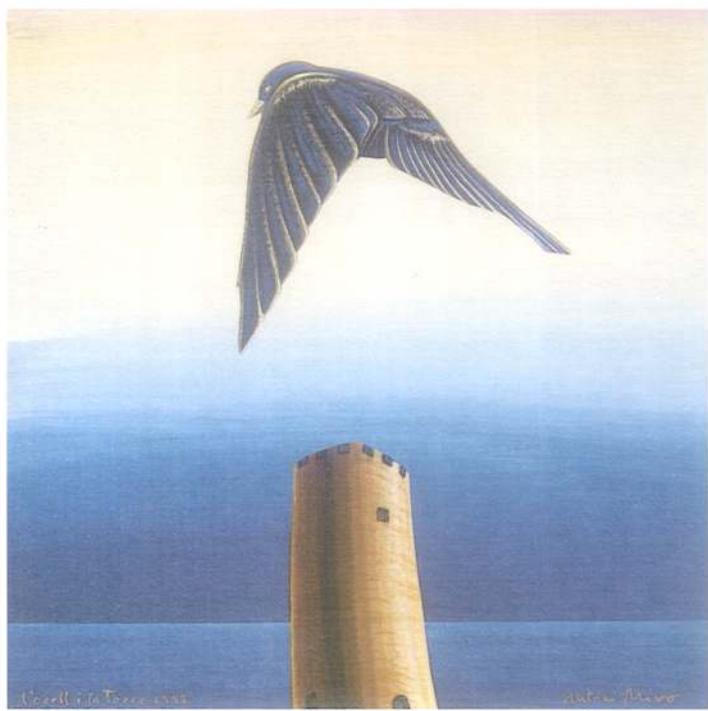
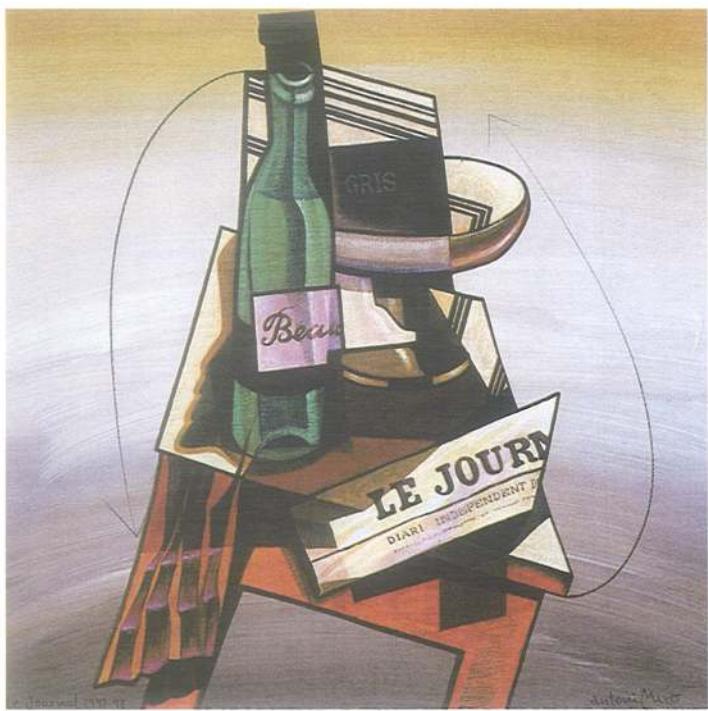

DIGUES NO. 1997-98 (ACRÍLIC-TAULA. 35 x 35).

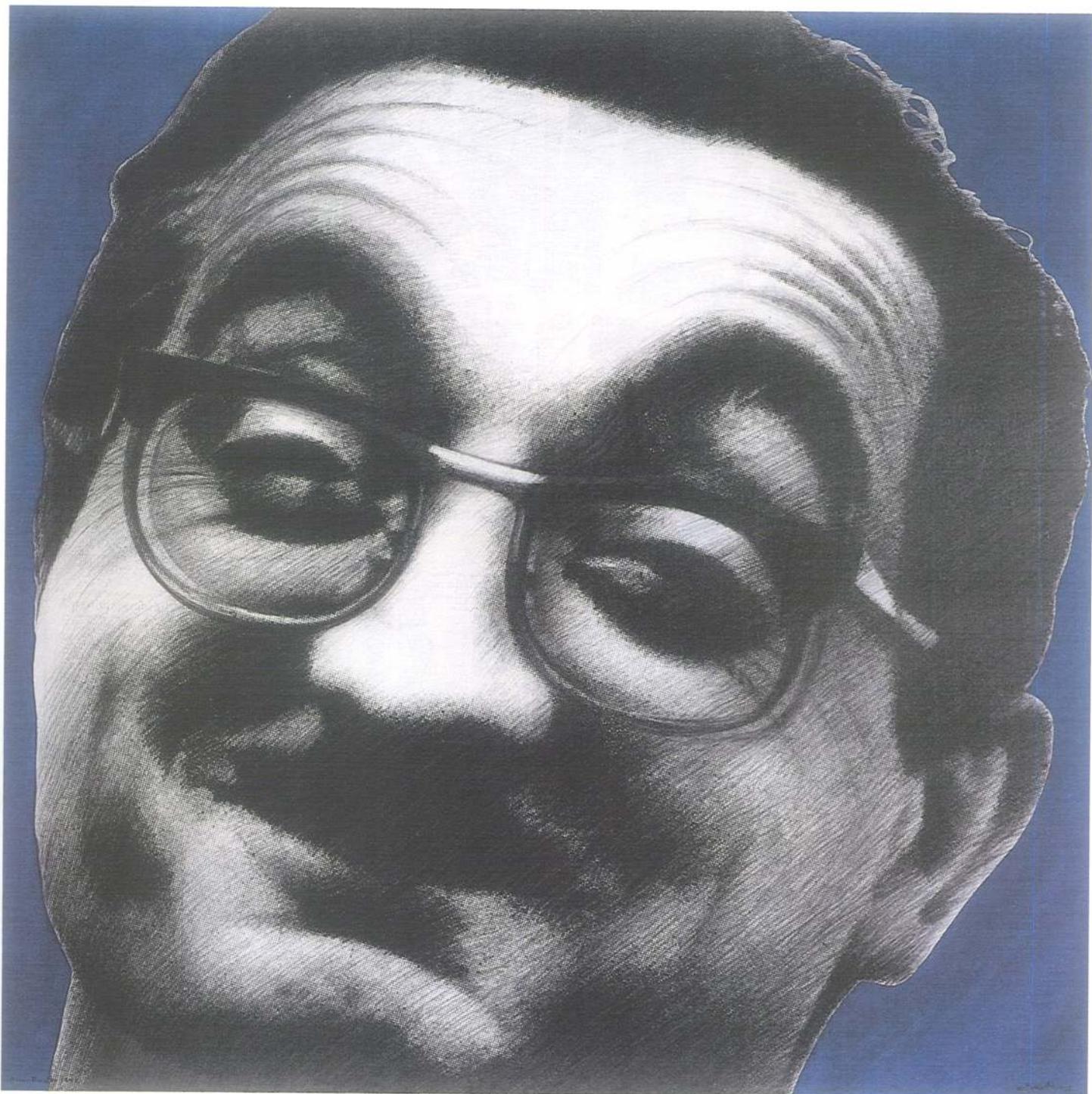
145

GERMANS NUS. 1997-98 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35).

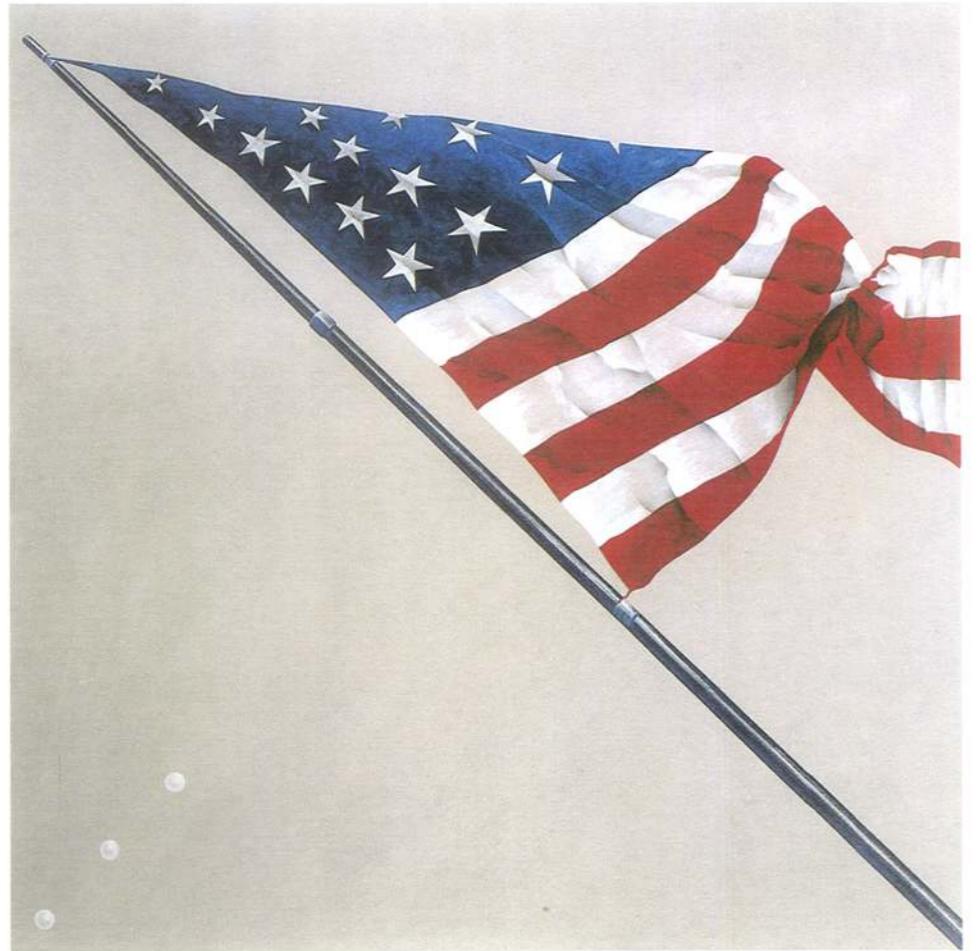
LE JOURNAL. 1997-98 (ACRÍLIC-TAULA, 35 x 35).
VESSAR BLANC. 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 25 x 25).

L'OCELL I LA TORRE. 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 25 x 25).
DANÇA FELIC. 1997 (ACRÍLIC-TAULA, 25 x 25).

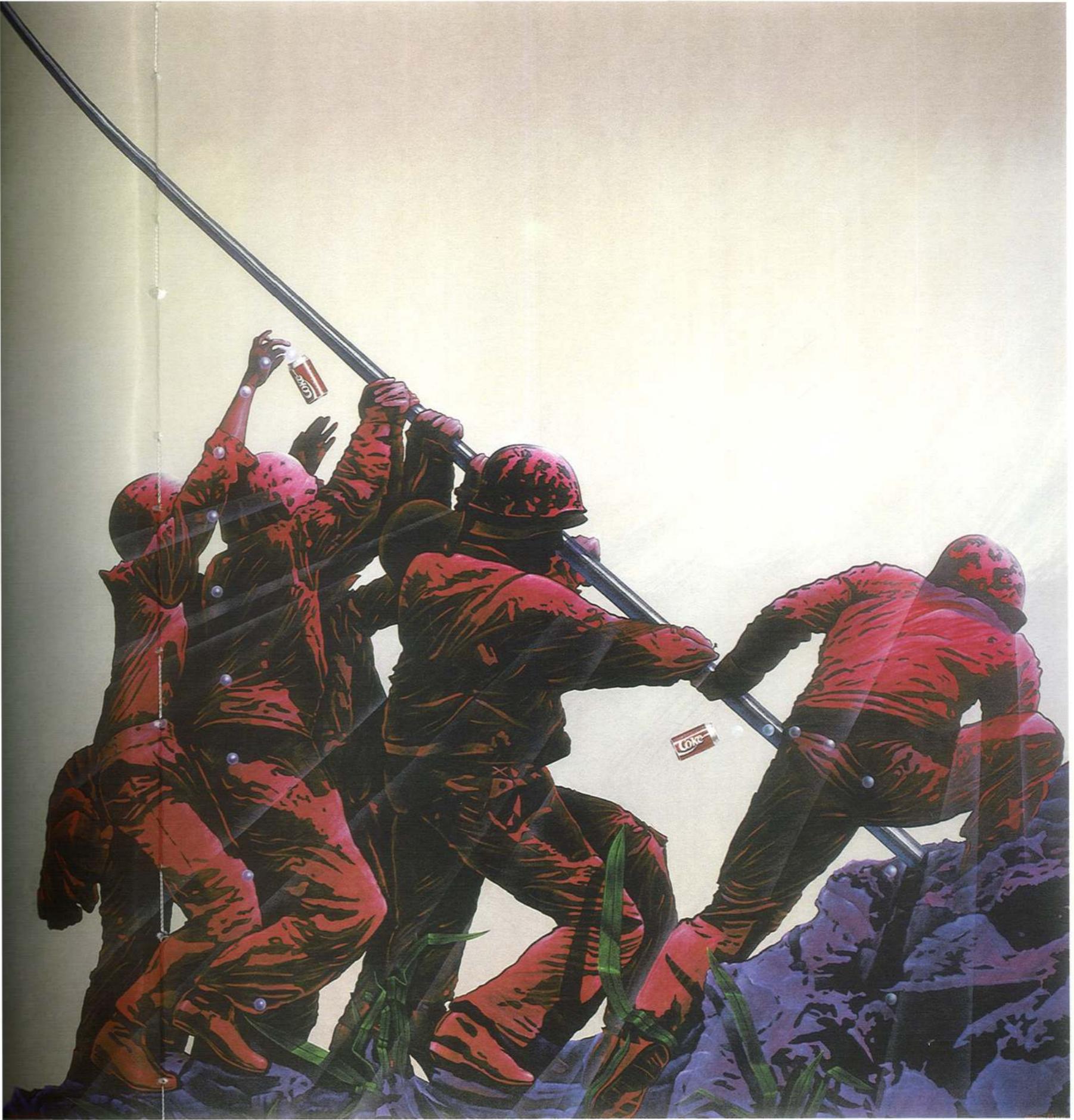

147

AMIC FUSTER. 1998 (ACRÍLIC-LLENÇ. 133 x 133).

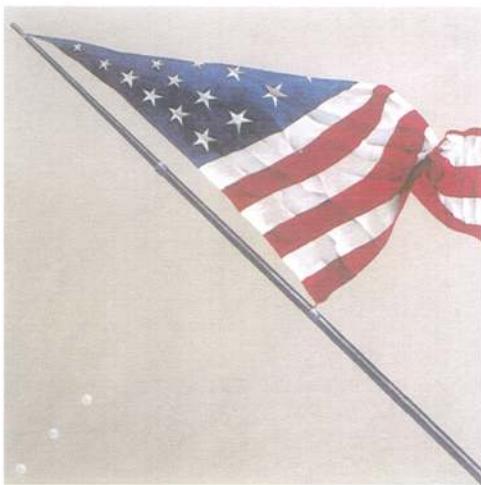

148

149

INTERLUDI, 1998 (ACRÍLIC-LLENÇ, 100 x 100-200 x 200).

150

INTERLUDI, 1998 (ACRÍLIC-LLENÇ, 300x 300).

151

I-OCTUBRE-63. 1998 (ACRÍLIC-LLÈNC. 220 x 200). A CHÉ GUEVARA.

J-MAIG-64, 1998 (ACRÍLIC-LLENÇ, 200 x 200). A CHÉ GUEVARA.

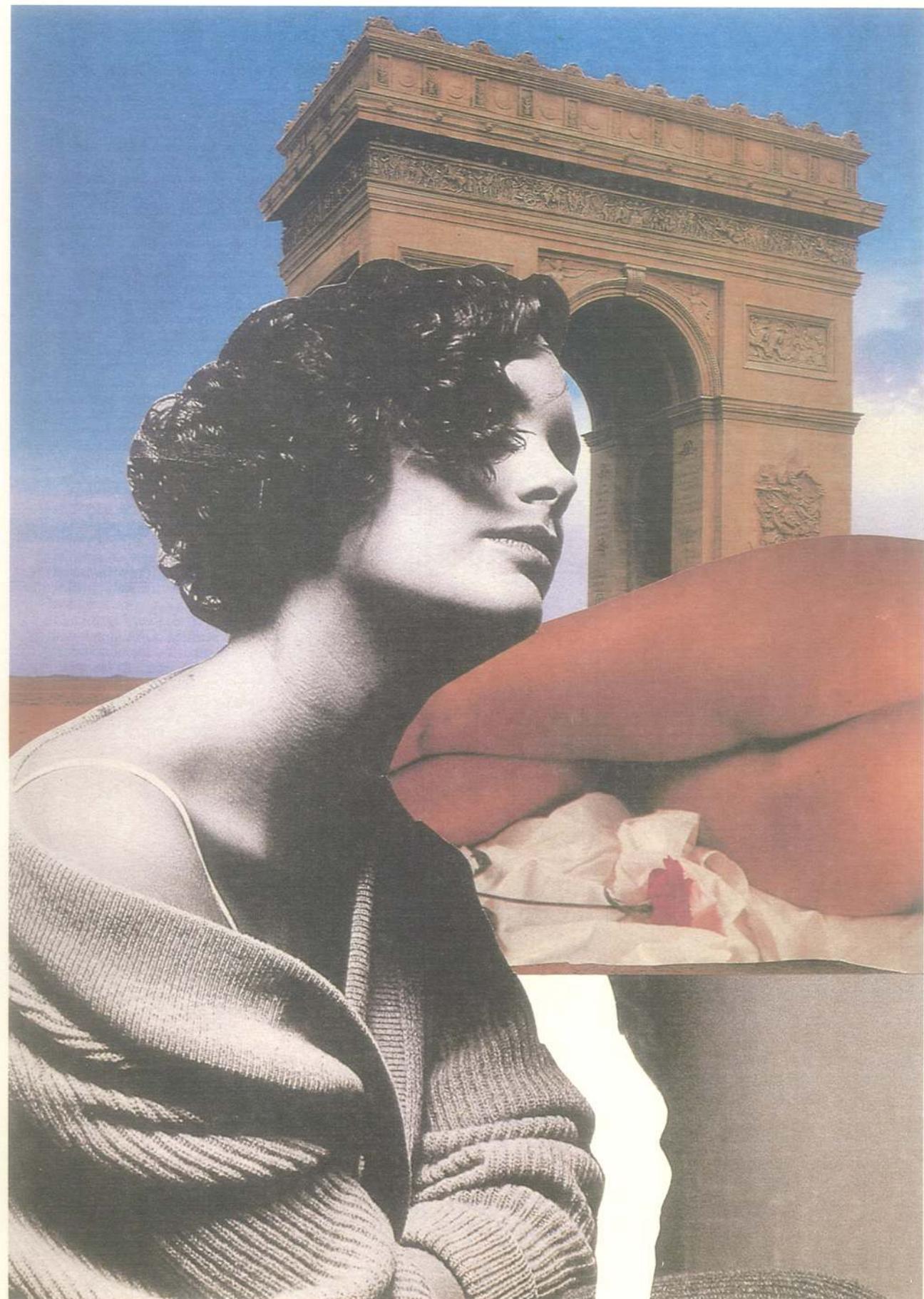
SÈRIE VIVACE

153

ÀNGEL DE FANG, 1997 (RECICLATS)

U N A
T R I A D E
C O L L A G E
D I B U I X
E S C U L T U R A
P I N T U R A - O B J E C T E

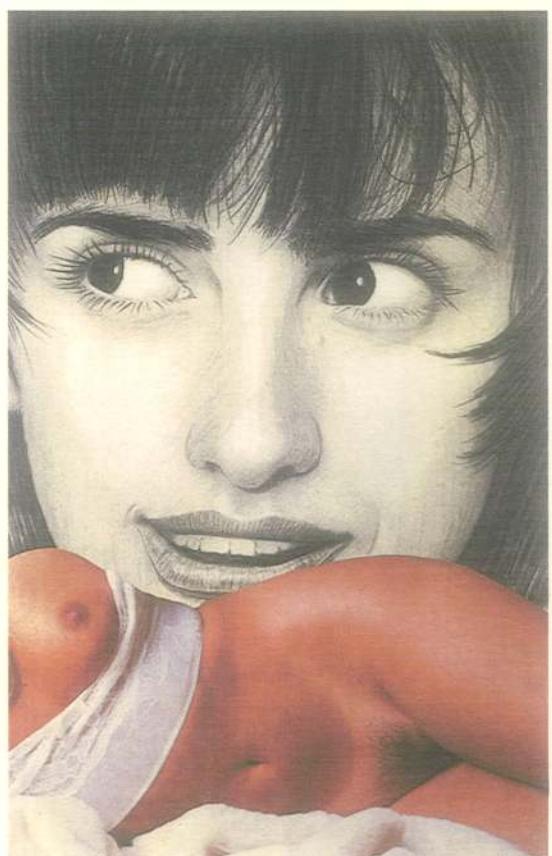
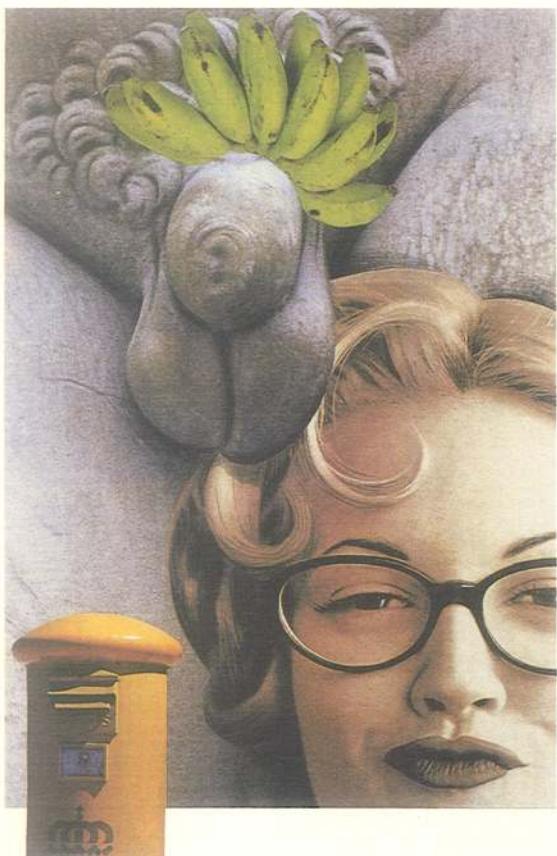

DORMIM CADA SOMNI, 1993 (COLLAGE, 48 x 36). COL. PARTICULAR, VALÈNCIA.

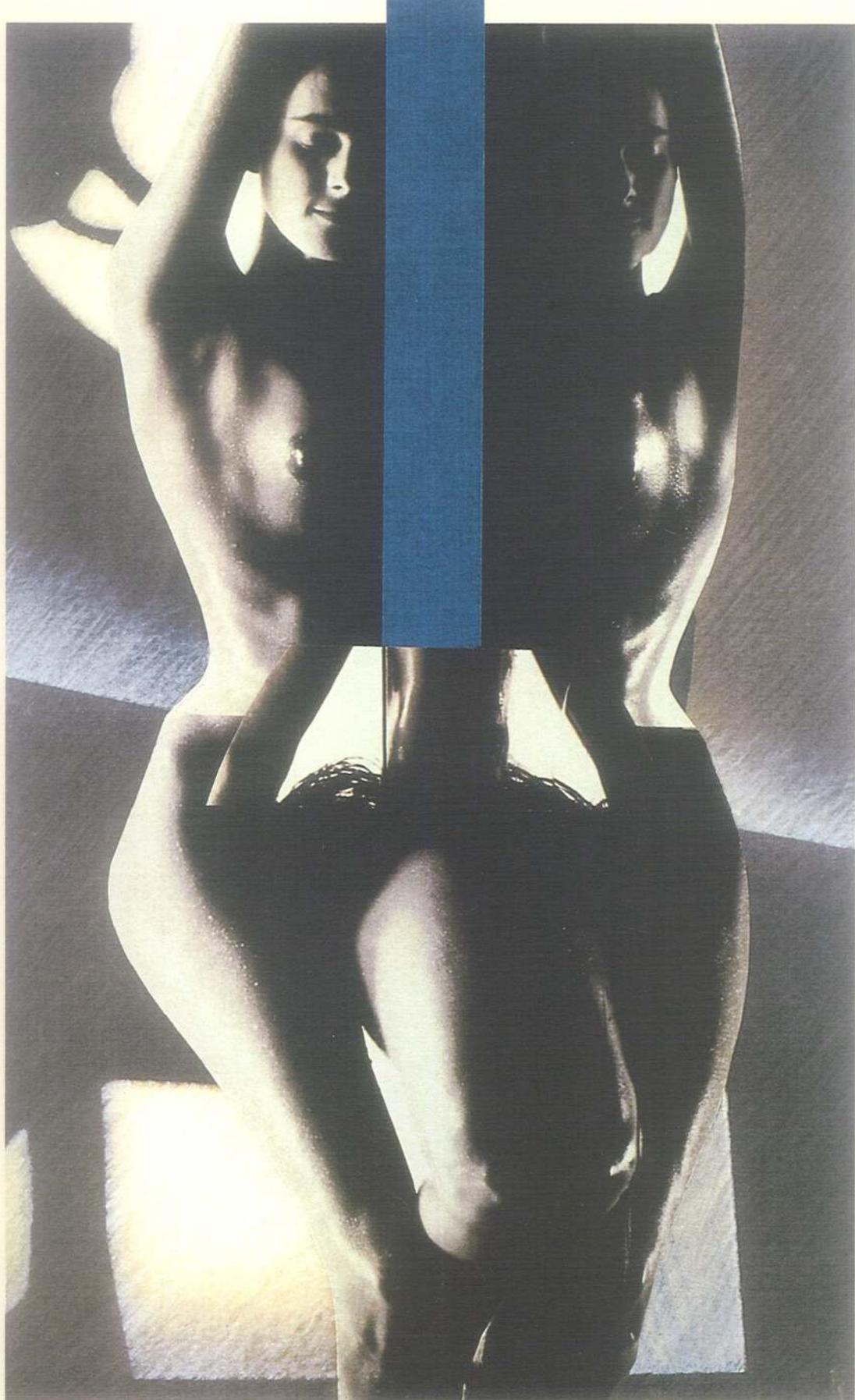
155

NUA EN LA CENDRA, 1993 (COLLAGE, 48 x 36). COL. PARTICULAR.

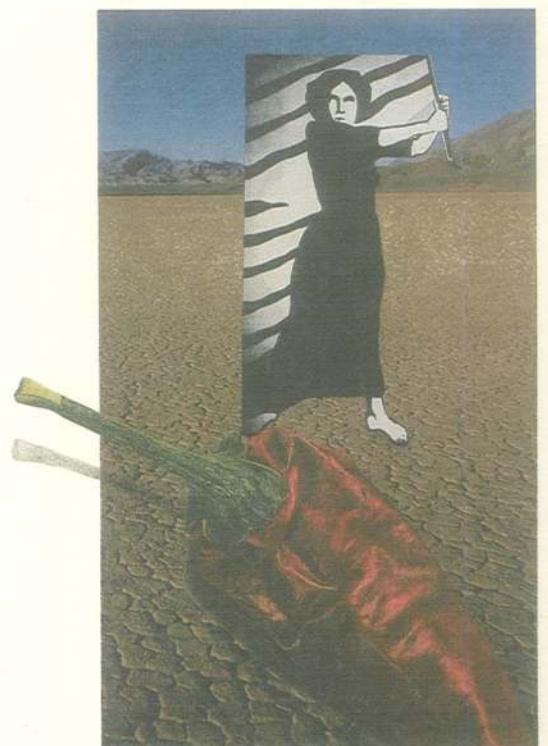
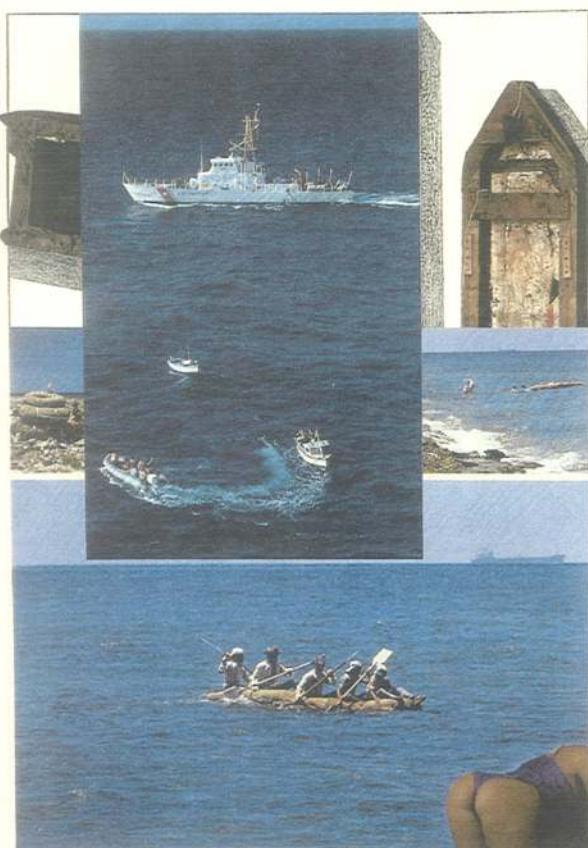
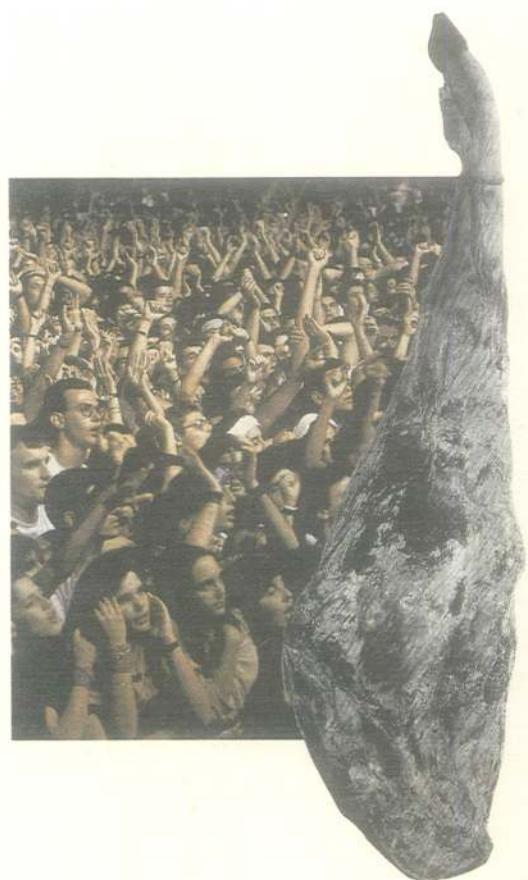
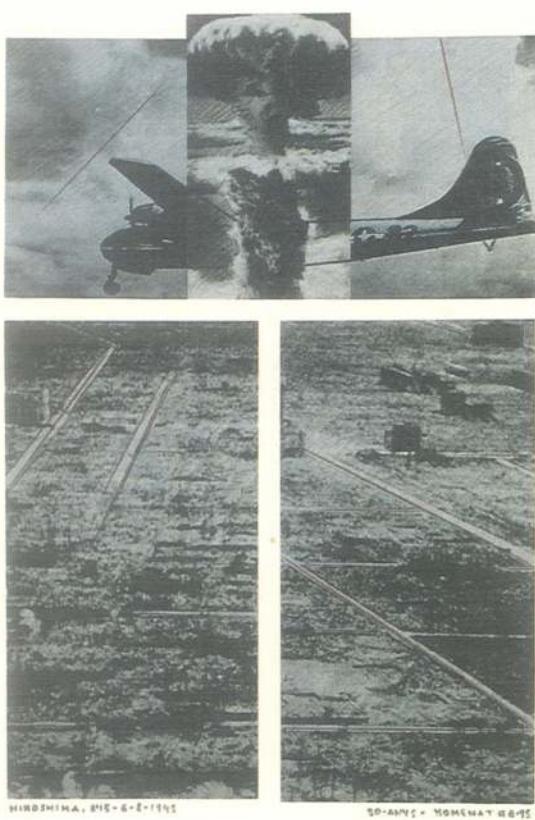
TORNAR AL PASSAT, 1994 (COLLAGE, 55 x 40). COL. PARTICULAR, L'ALCUDIA.
DEL TEU RECORD, 1994 (COLLAGE, 55 x 40). COL. PARTICULAR, MADRID.

PER DIR L'AMOR, 1994 (COLLAGE, 55 x 40). COL. PARTICULAR, VALÈNCIA.
CÀLIDAMENT INGÈNUA, 1994 (COLLAGE, 55 x 40). COL. PARTICULAR.

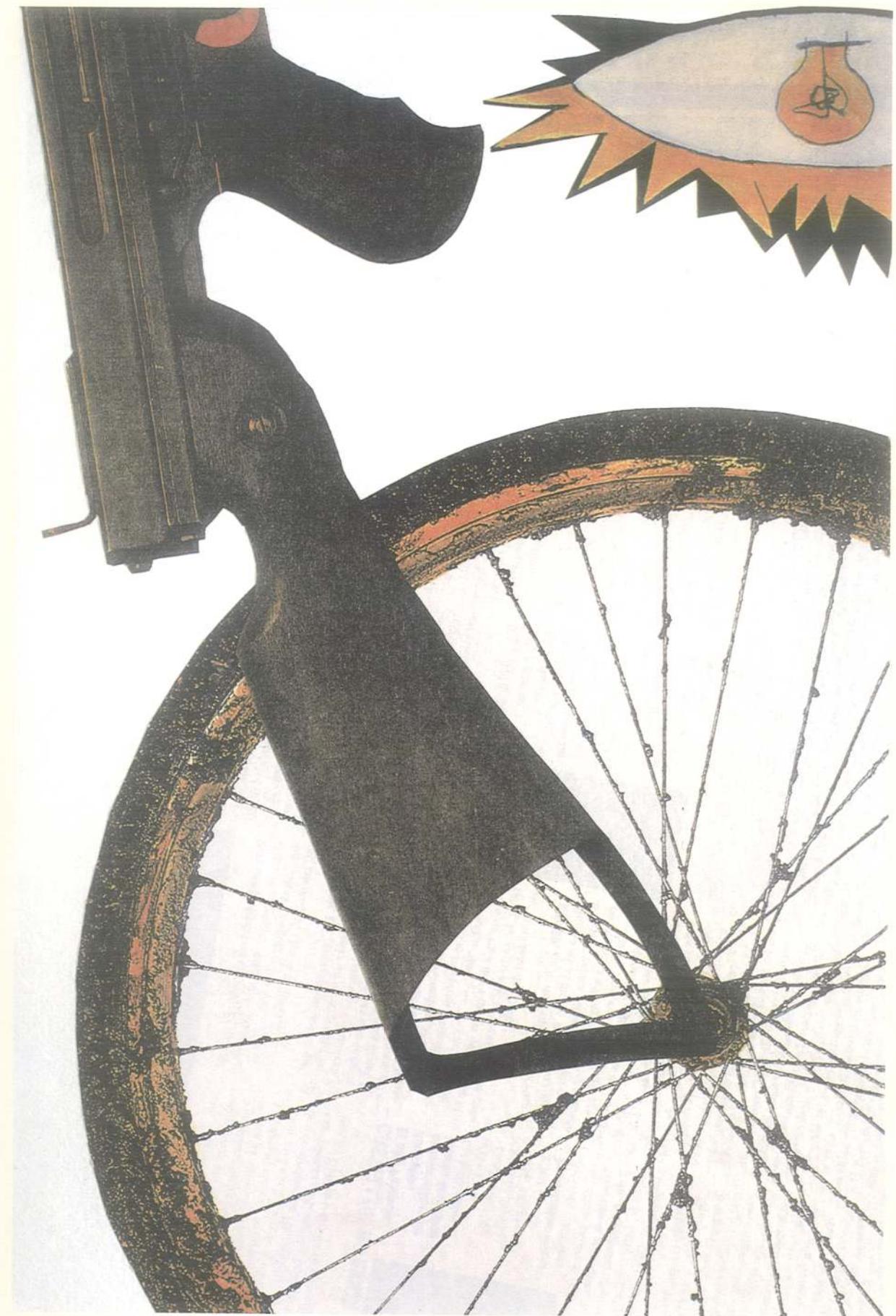
157

BRANCA DÒCH. 1994 (COLLAGE, 55 x 40).

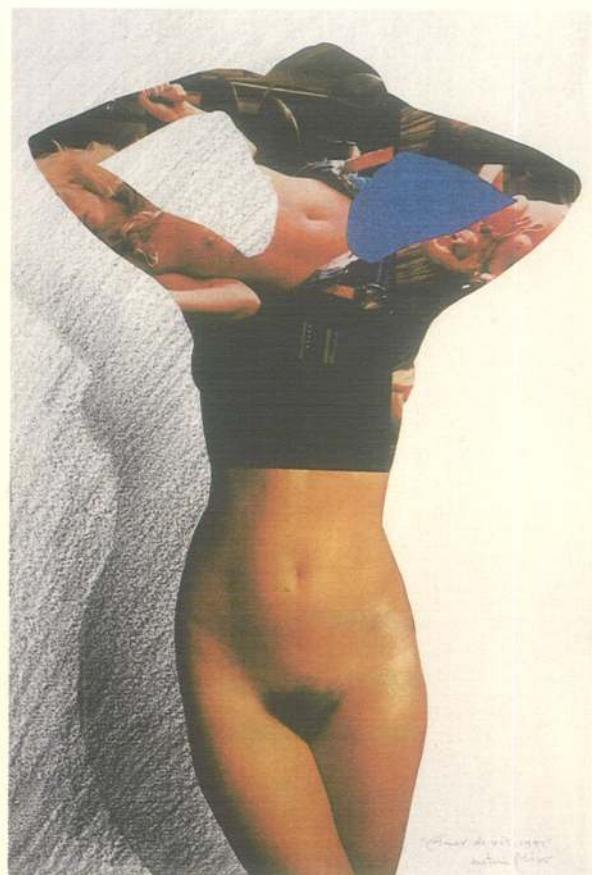
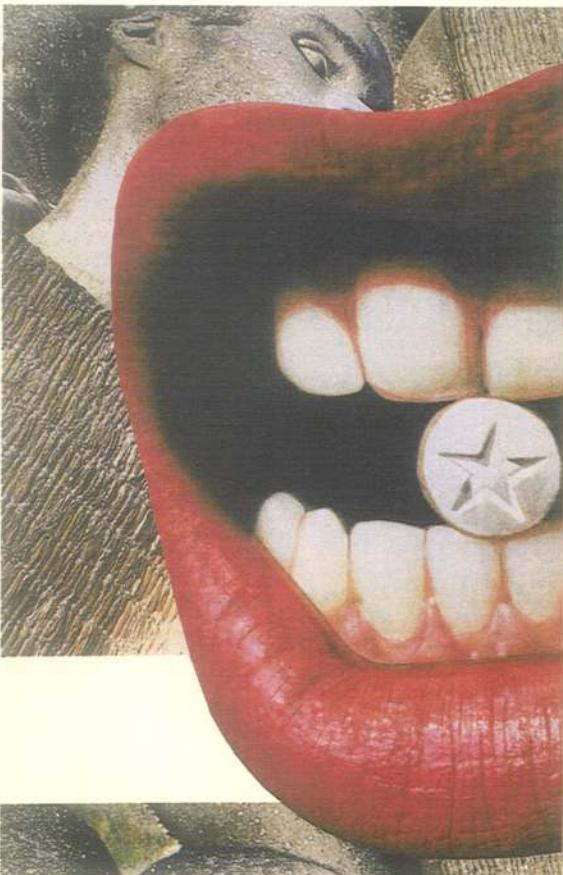
BULLIRÀ, 1995 (COLLAGE, 55 x 40). COL. PARTICULAR.
DELIT NO POTS HAVER, 1995 (COLLAGE, 55 x 40).

D'ALGUN PLAER, 1995 (COLLAGE, 55 x 40). COL. PARTICULAR. VALÈNCIA.
PENDRÀ TORN, 1995 (COLLAGE, 55 x 40). COL. PARTICULAR.

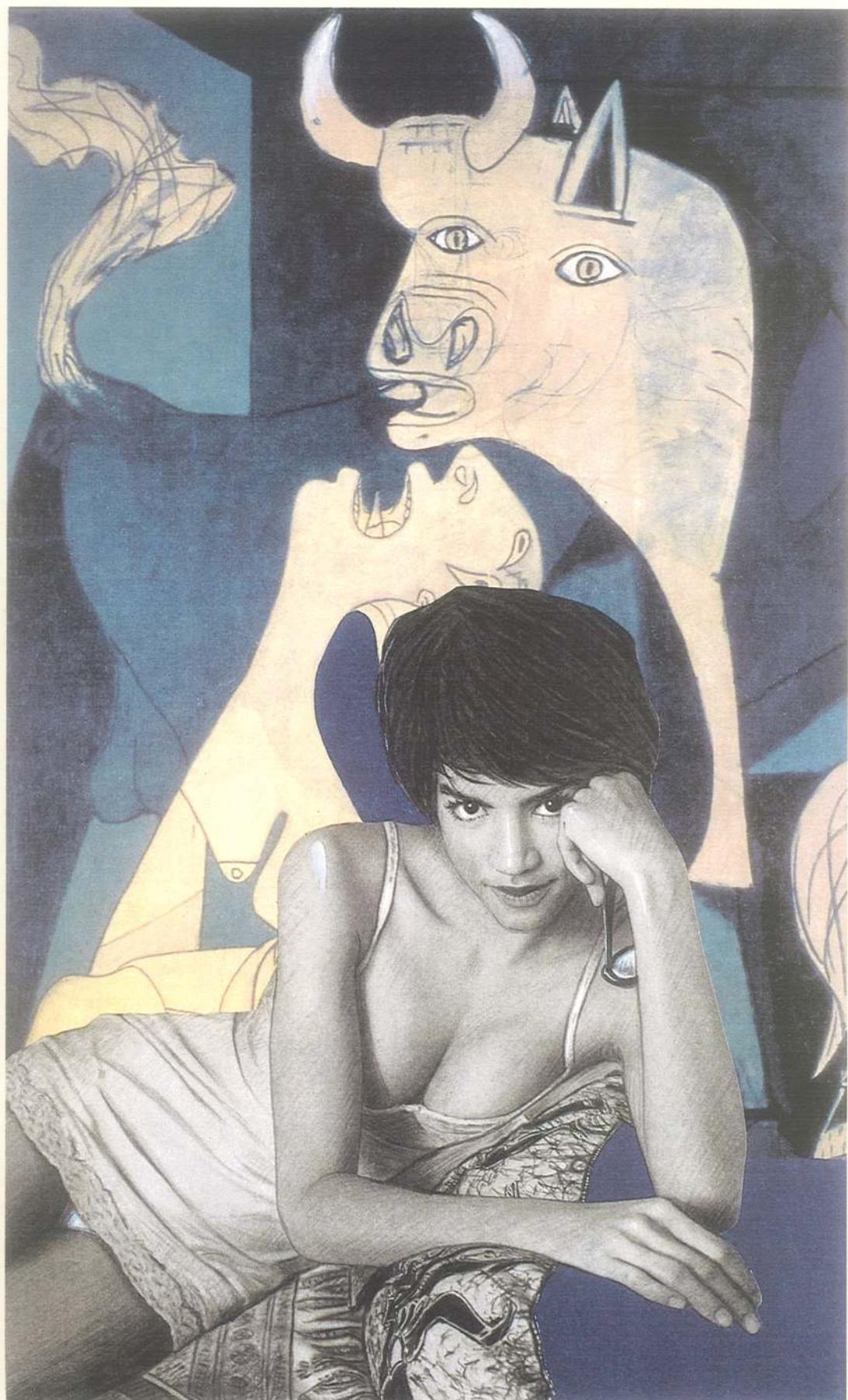
159

HAGUÉS POR, 1997 (COLLAGE, 55 x 40).

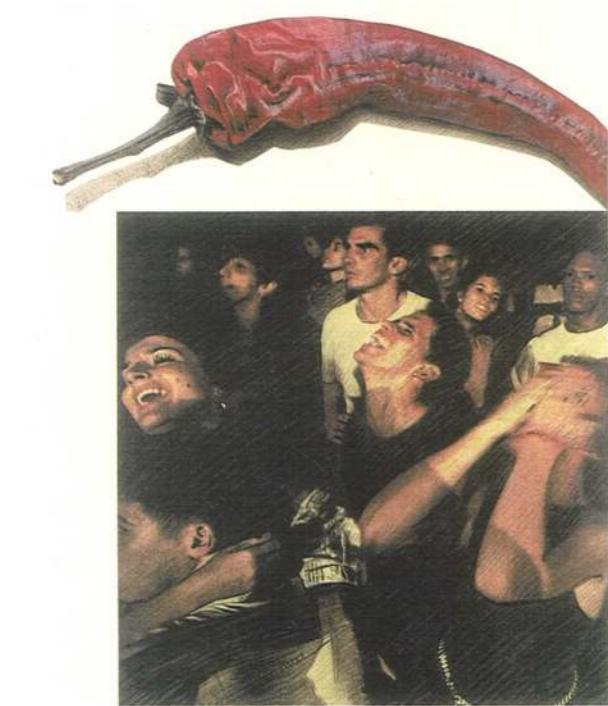
ENEMIC SOBIRÀ, 1997 (COLLAGE, 55 x 40).
SENS VÓS ESTÀ, 1997 (COLLAGE, 55 x 40).

AMOR DE VÓS, 1997 (COLLAGE, 55 x 40).
ASPRES MALS, 1997 (COLLAGE, 55 x 40).

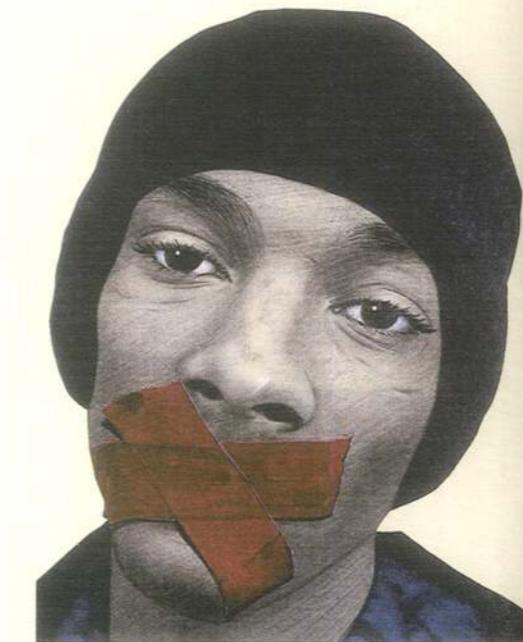
161

A JOC DE DAUS, 1997 (COLLAGE, 55 x 40).

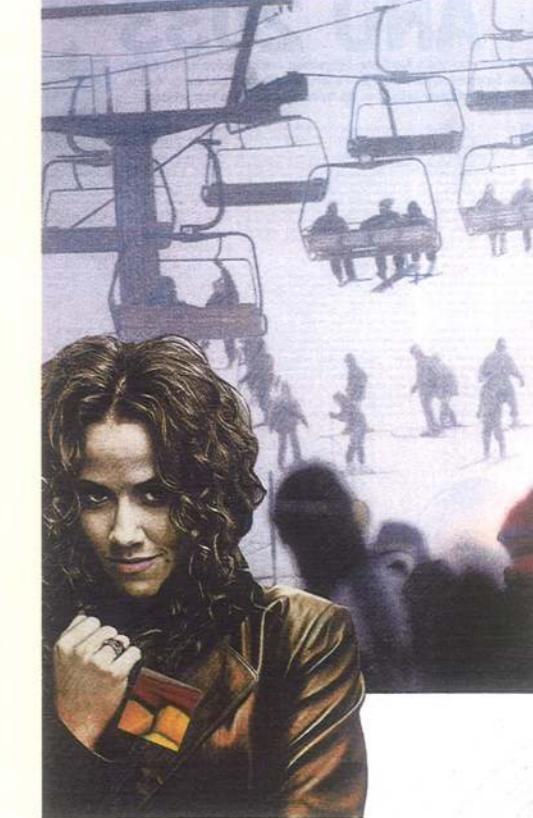

COMPANYONA. 1997 (COLLAGE, 55 x 40).
LOS FETS PROVARÉ. 1997 (COLLAGE, 55 x 40).

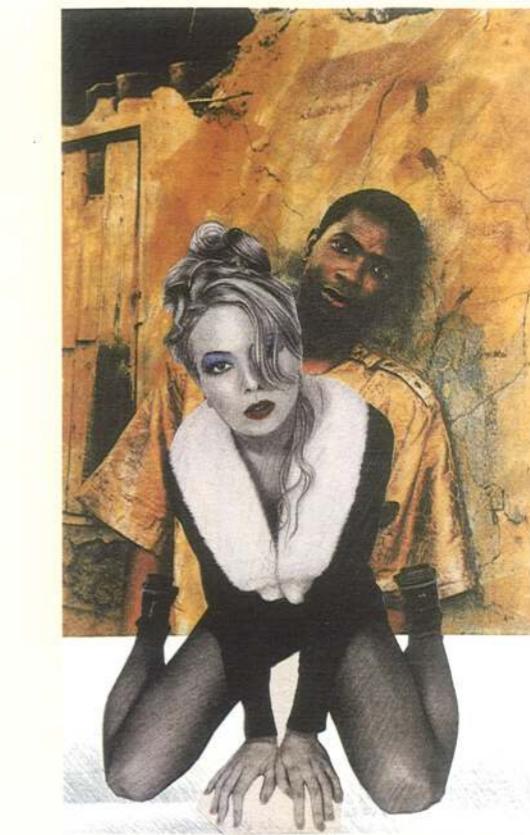
DAVANT POSAT. 1997 (COLLAGE, 55 x 40).
LA MALA SORT. 1997 (COLLAGE, 55 x 40).

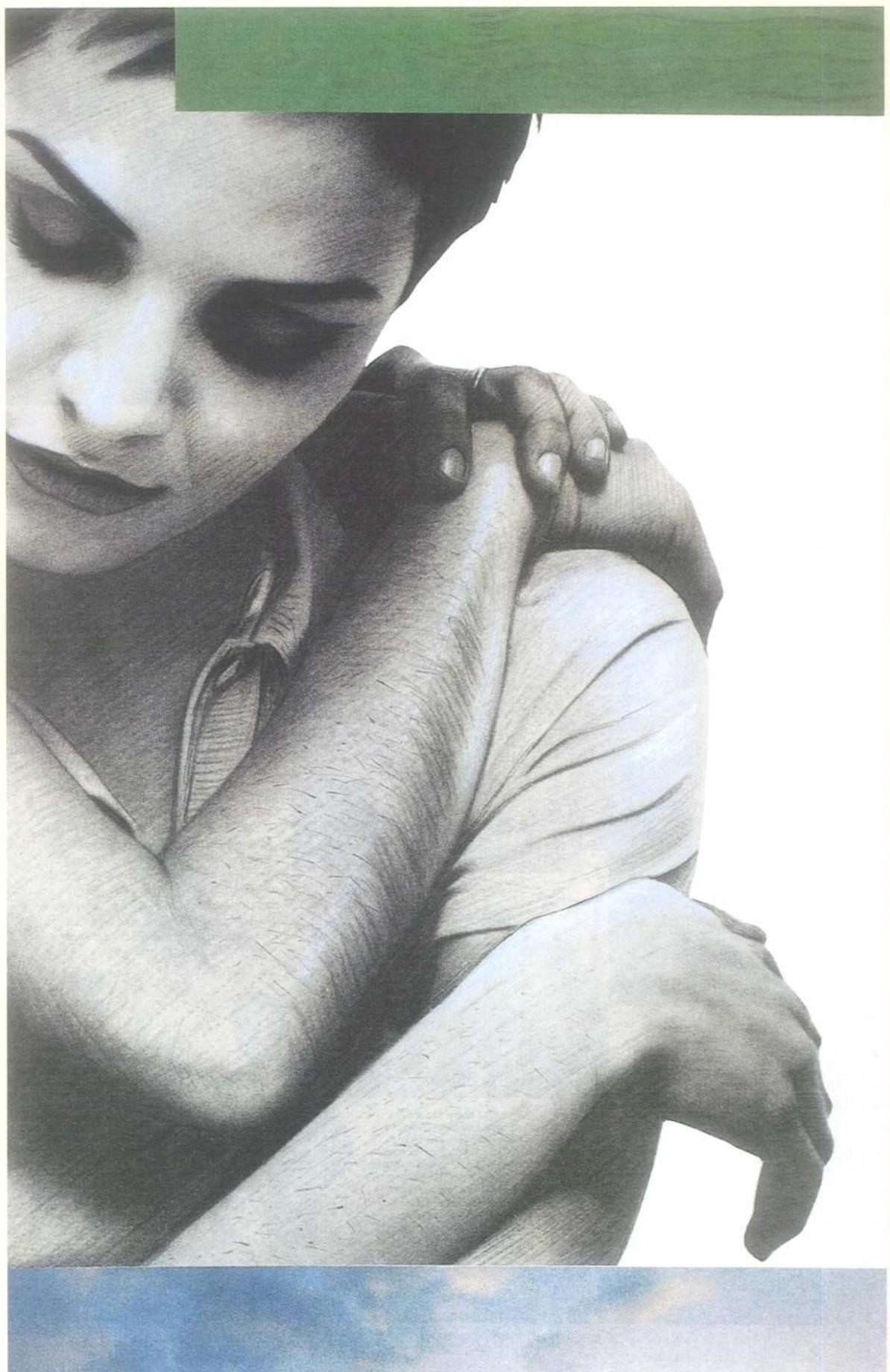

BALANÇA POSADA. 1997 (COLLAGE, 55 x 40).
QUÍ SINÓ FOLL. 1997 (COLLAGE, 55 x 40).

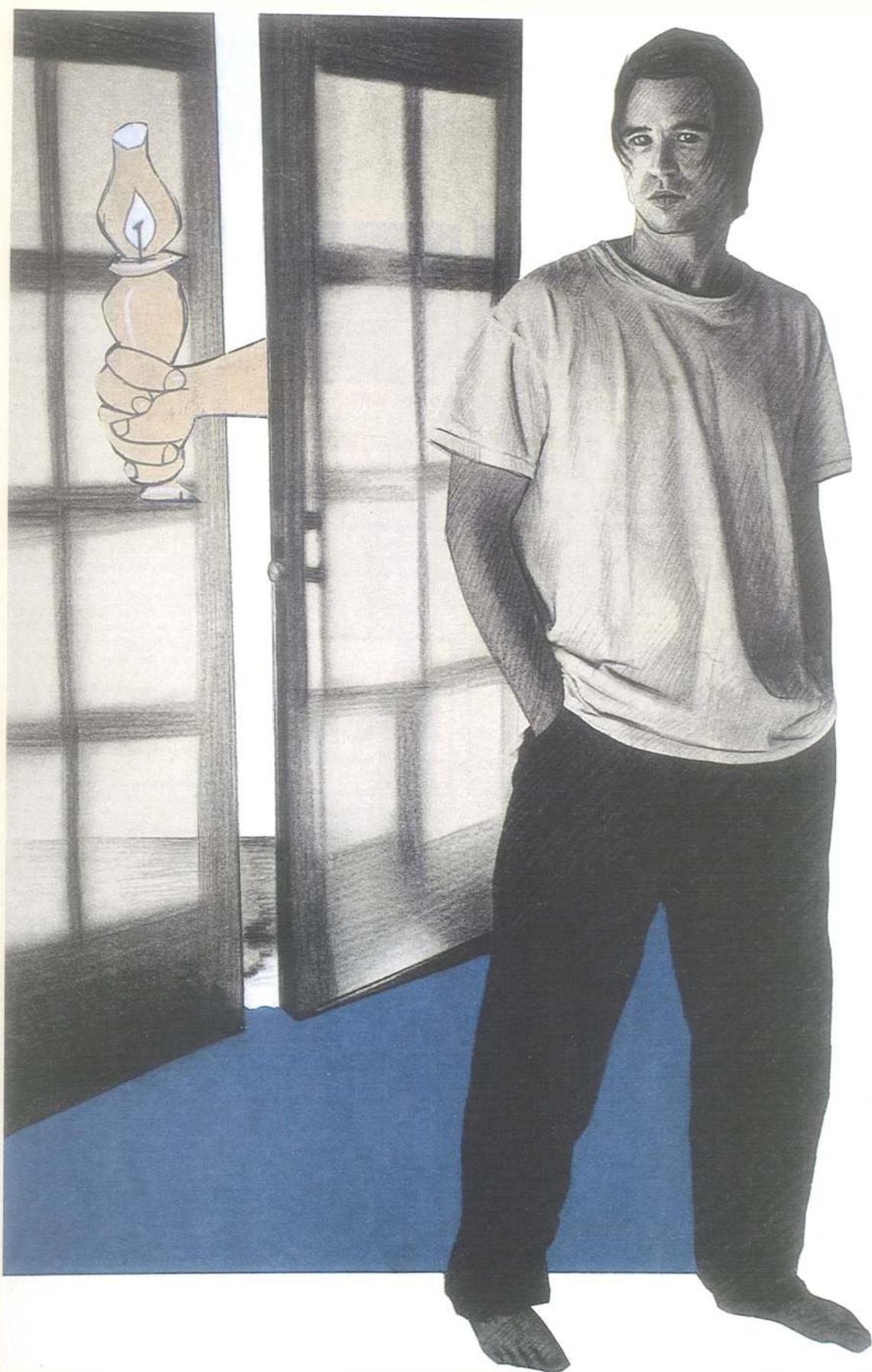

GRAN REMOR. 1997 (COLLAGE, 55 x 40).
PERSONA AQUELLA. 1997 (COLLAGE, 55 x 40).

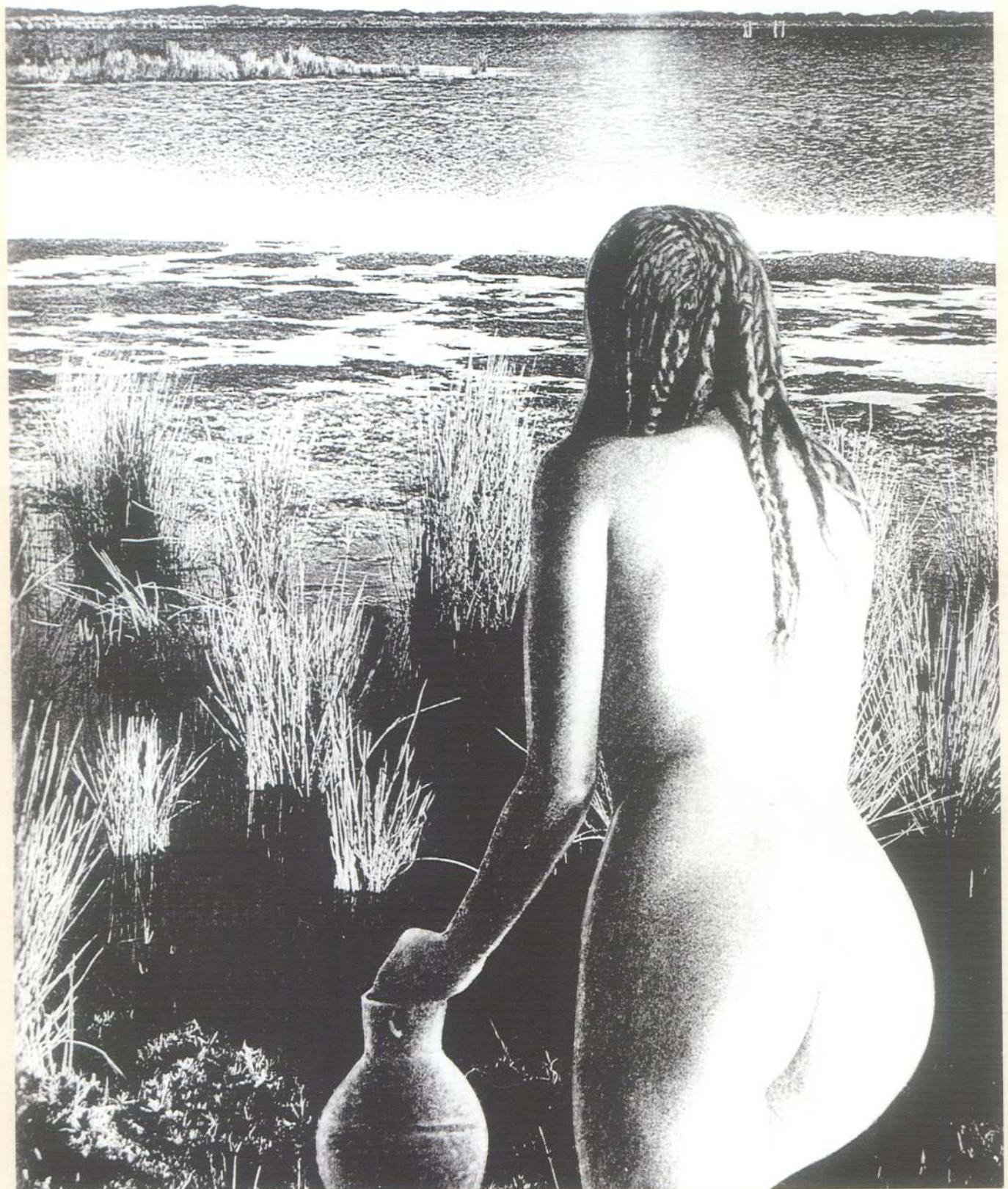

FEL O BRESCA, 1997 (COLLAGE, 55 x 40).

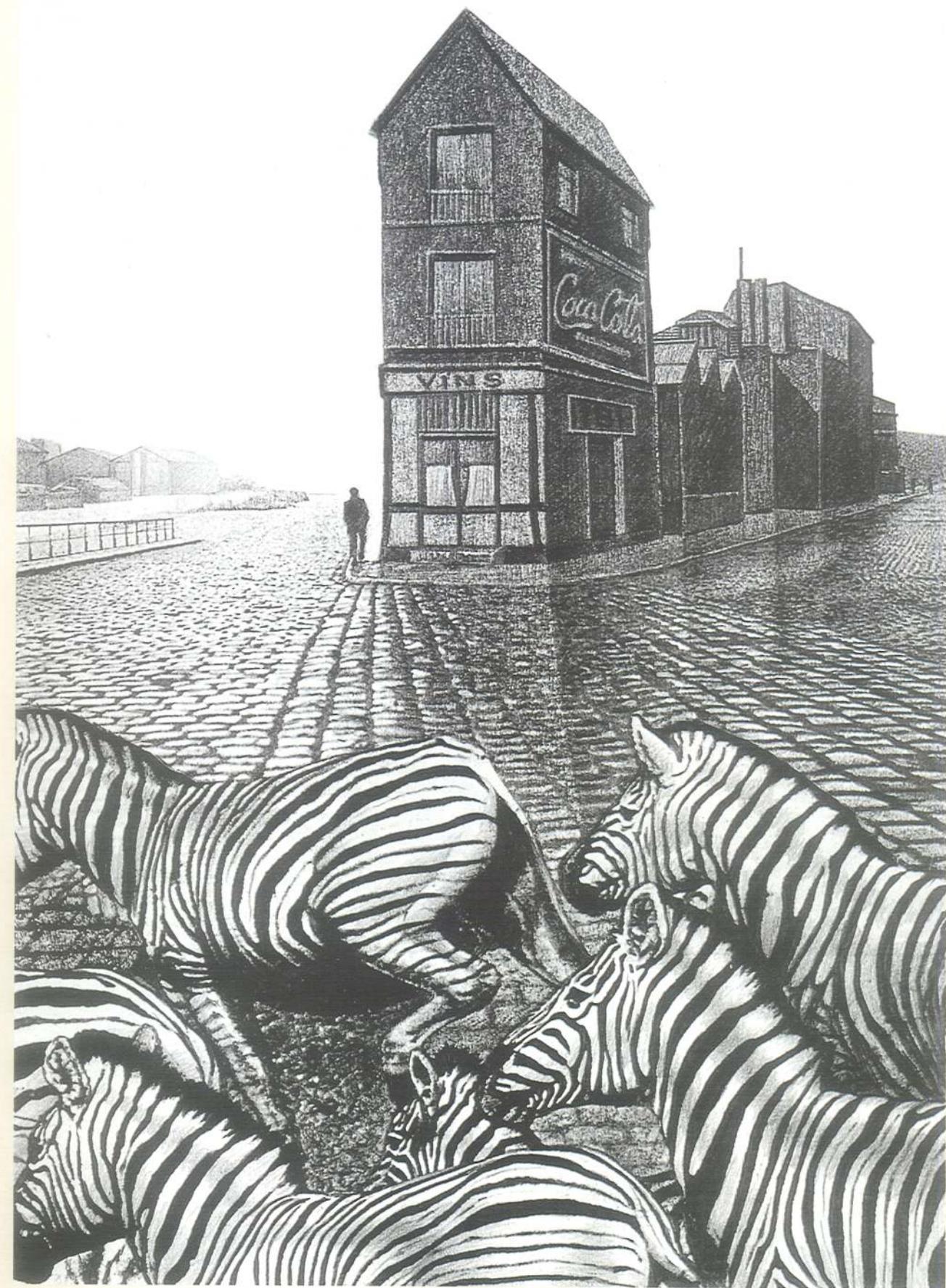

165

QUI ÈS AQUELL, 1997 (COLLAGE, 55 x 40).

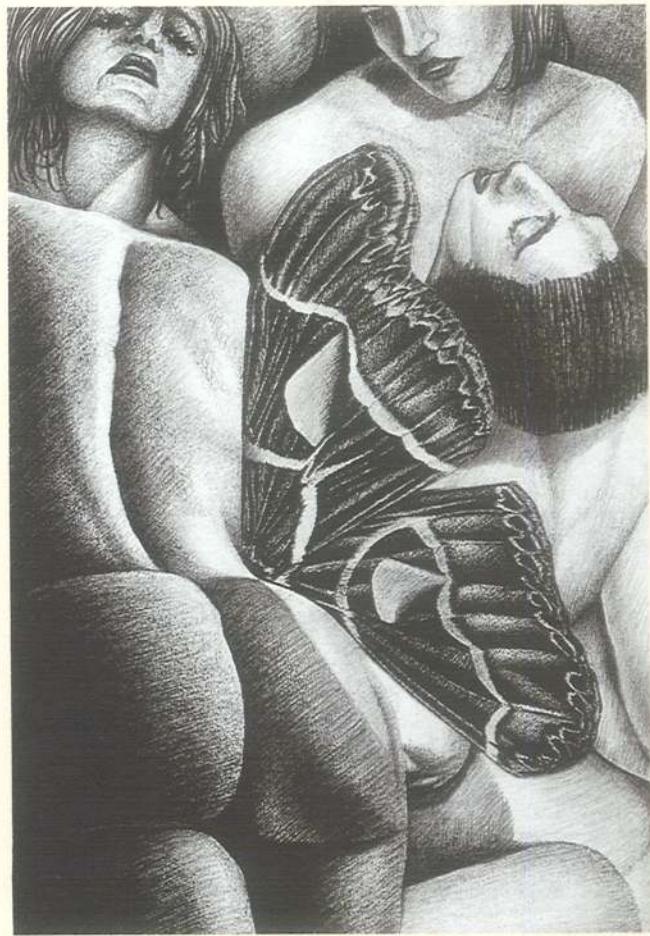
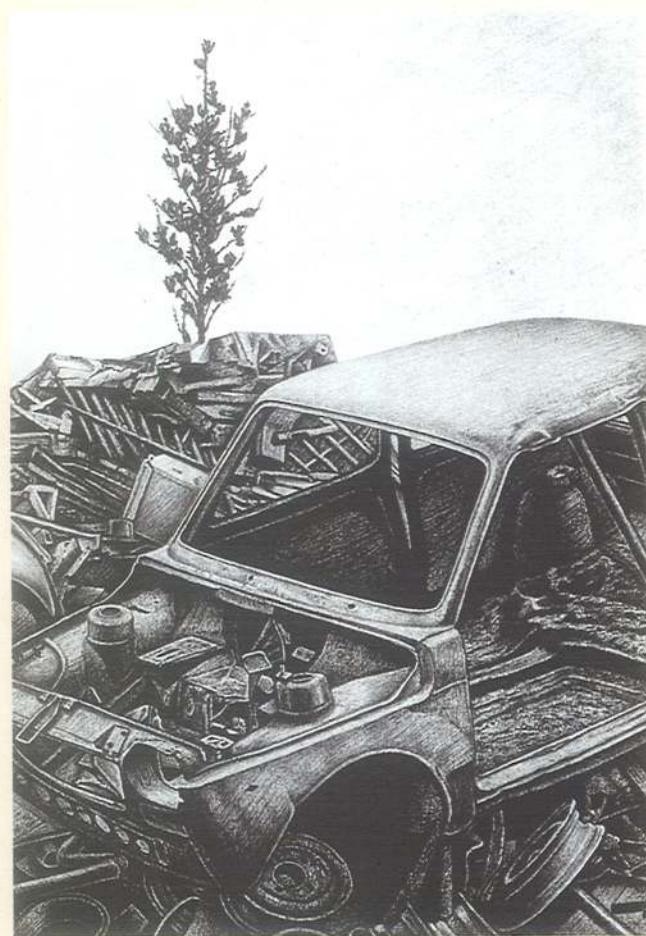
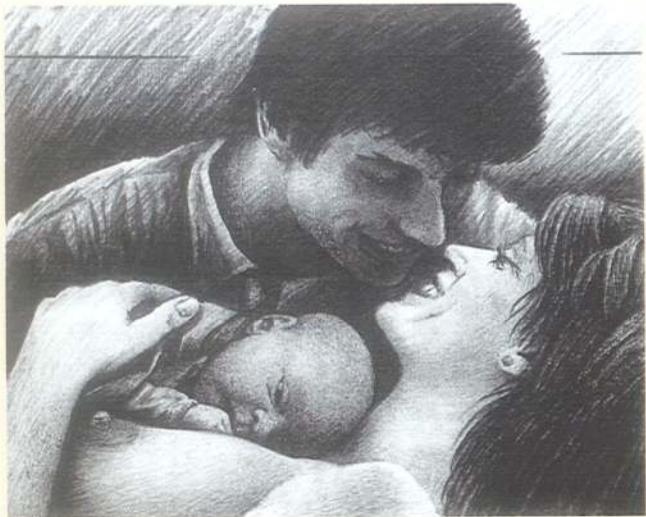

LA NOIA DEL CÀNTER, 1991 (DIBUIX, 38 x 27). COL. PARTICULAR.

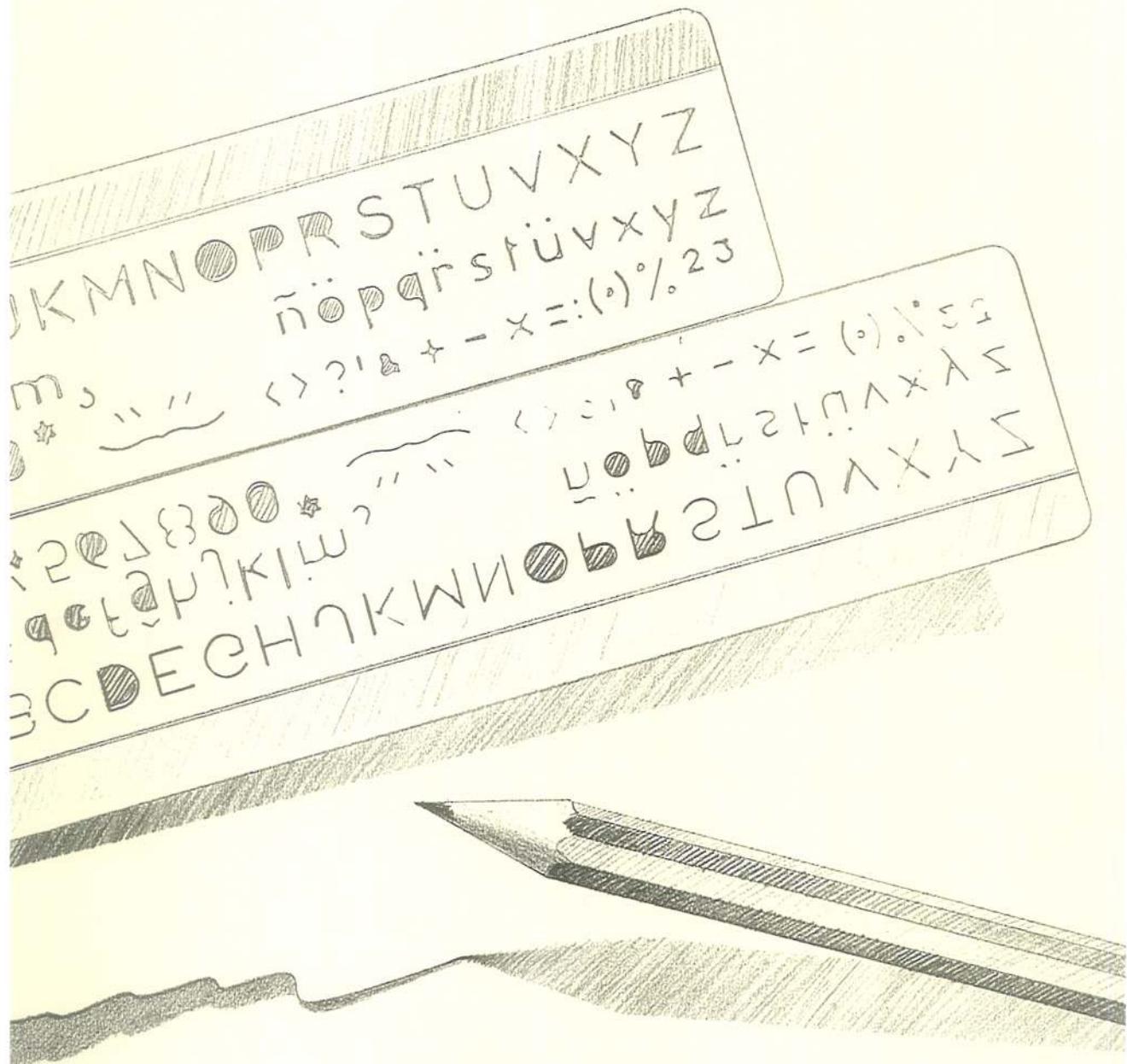
167

SELVA URBANA, 1992 (DIBUIX, 48 x 36). COL. PARTICULAR.

*AMOR DE VIDA, 1993 (DIBUIX, 55 x 40). COL. PARTICULAR.
VICTÒRIA DE LA BELLESA, 1993. (DIBUIX, 55 x 40). COL. PARTICULAR.*

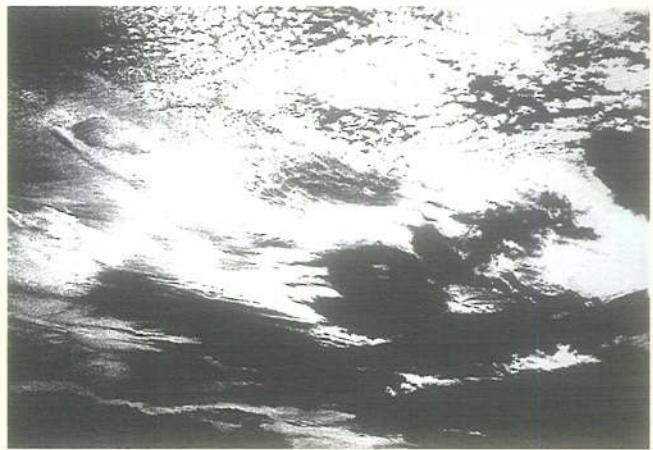
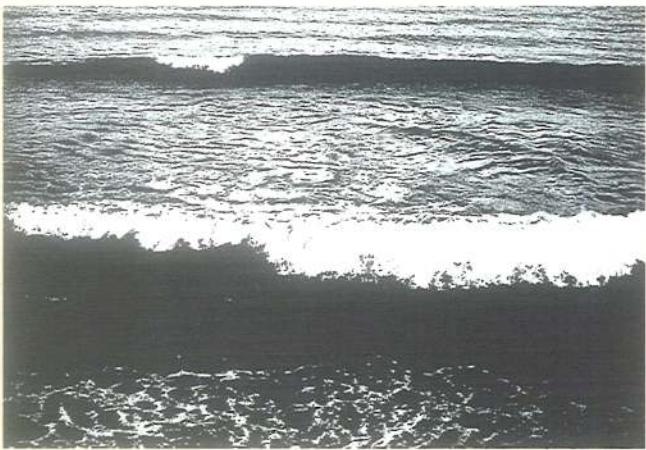
*MATERNITAT, 1993 (DIBUIX, 55 x 40). COL. PARTICULAR.
LESBOS, 1993 (DIBUIX, 55 x 40). COL. PARTICULAR.*

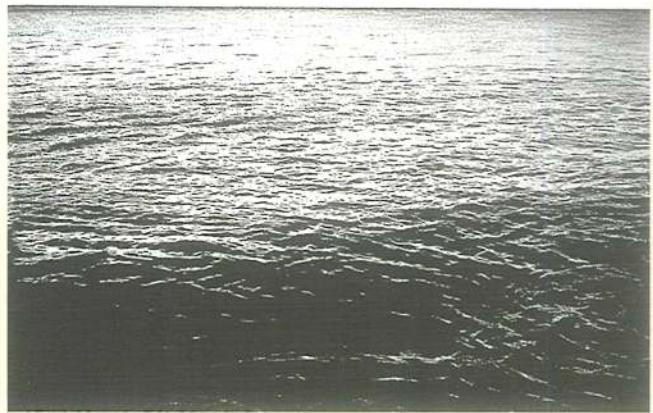
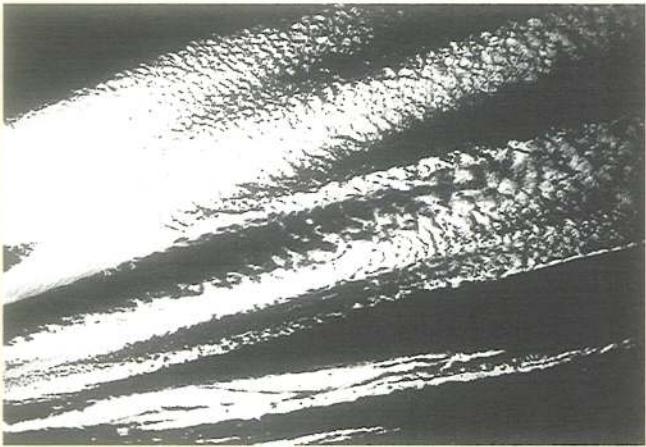
Abecedari Barcelona 1994

autoni mino

ABECEDARI BARCELONA, 1994 (DIBUIX, 54 x 37). COL. PARTICULAR.

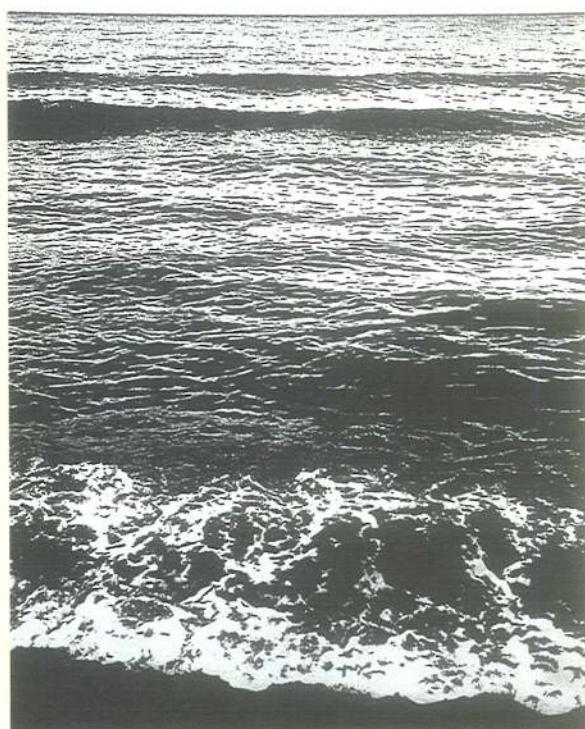
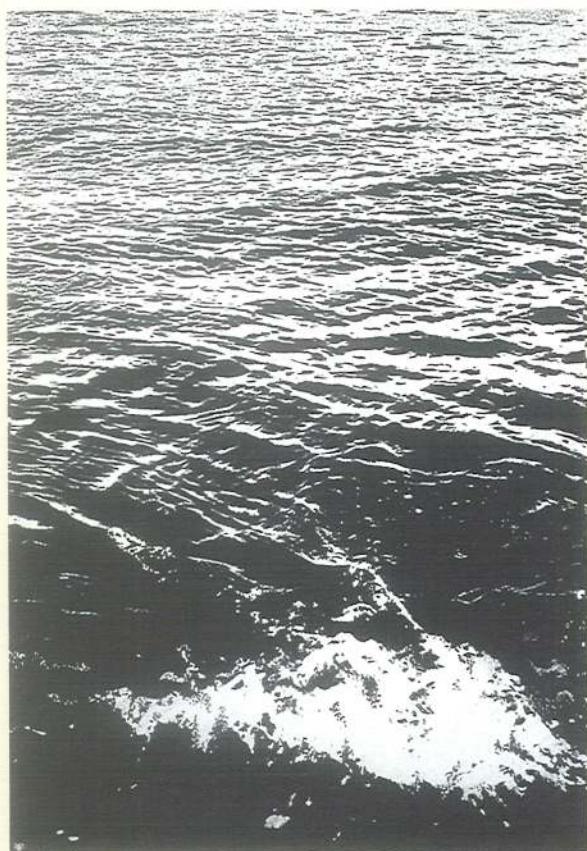

170

MON VOLER, 1995 (DIBUIX, 55 x 40). COL. PARTICULAR.
FORÇA GRAN, 1995 (DIBUIX, 55 x 40). COL. PARTICULAR.
VENÇ LA SENSUALITAT, 1995 (DIBUIX, 55 x 40). COL. PARTICULAR.

VENTS LA RATEN, 1995 (DIBUIX, 55 x 40). COL. PARTICULAR.
QUEST GRAONS, 1995 (DIBUIX, 55 x 40). COL. PARTICULAR.
VANAMENTS VOLS, 1995 (DIBUIX, 55 x 40). COL. PARTICULAR.

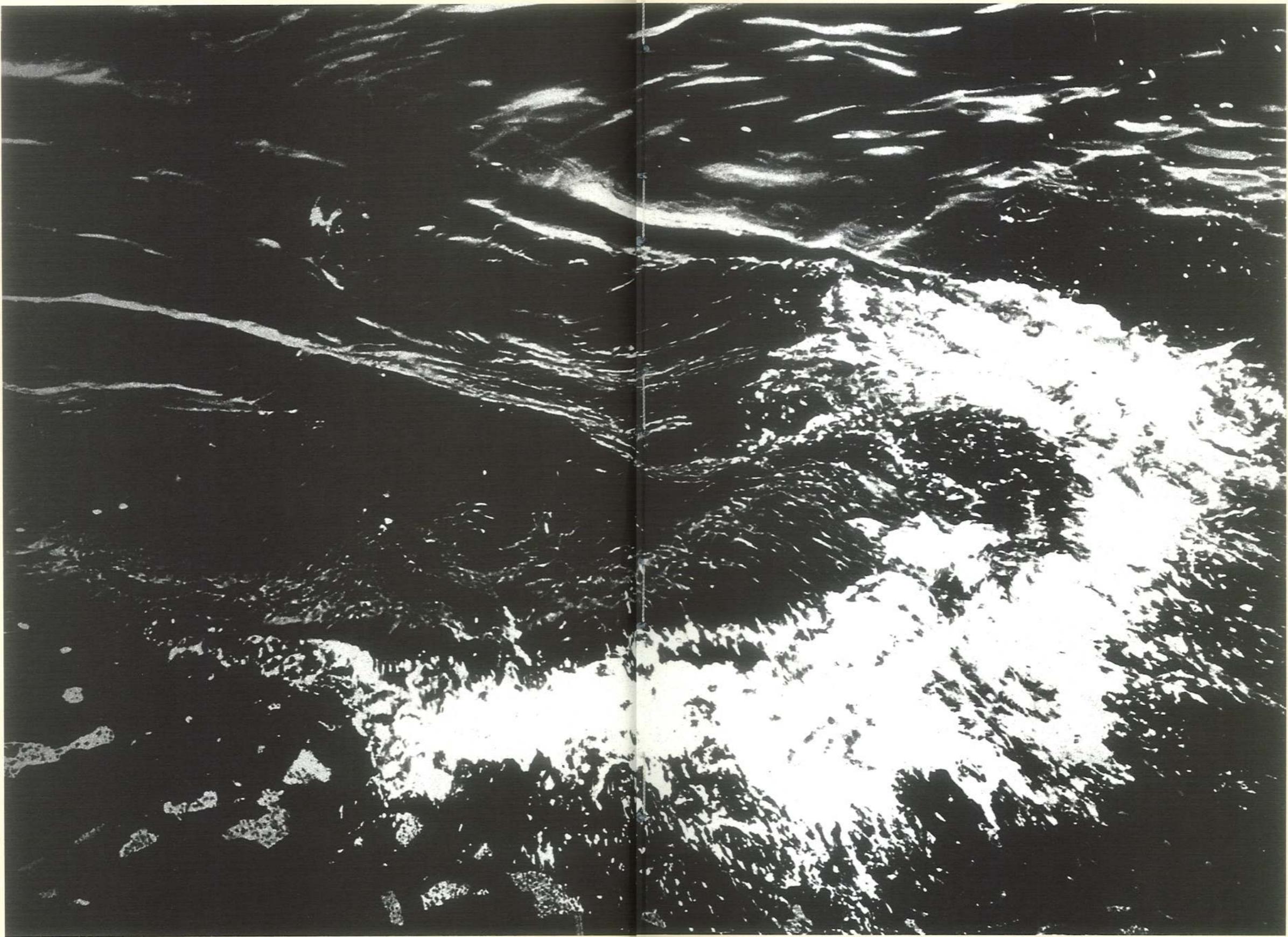

171

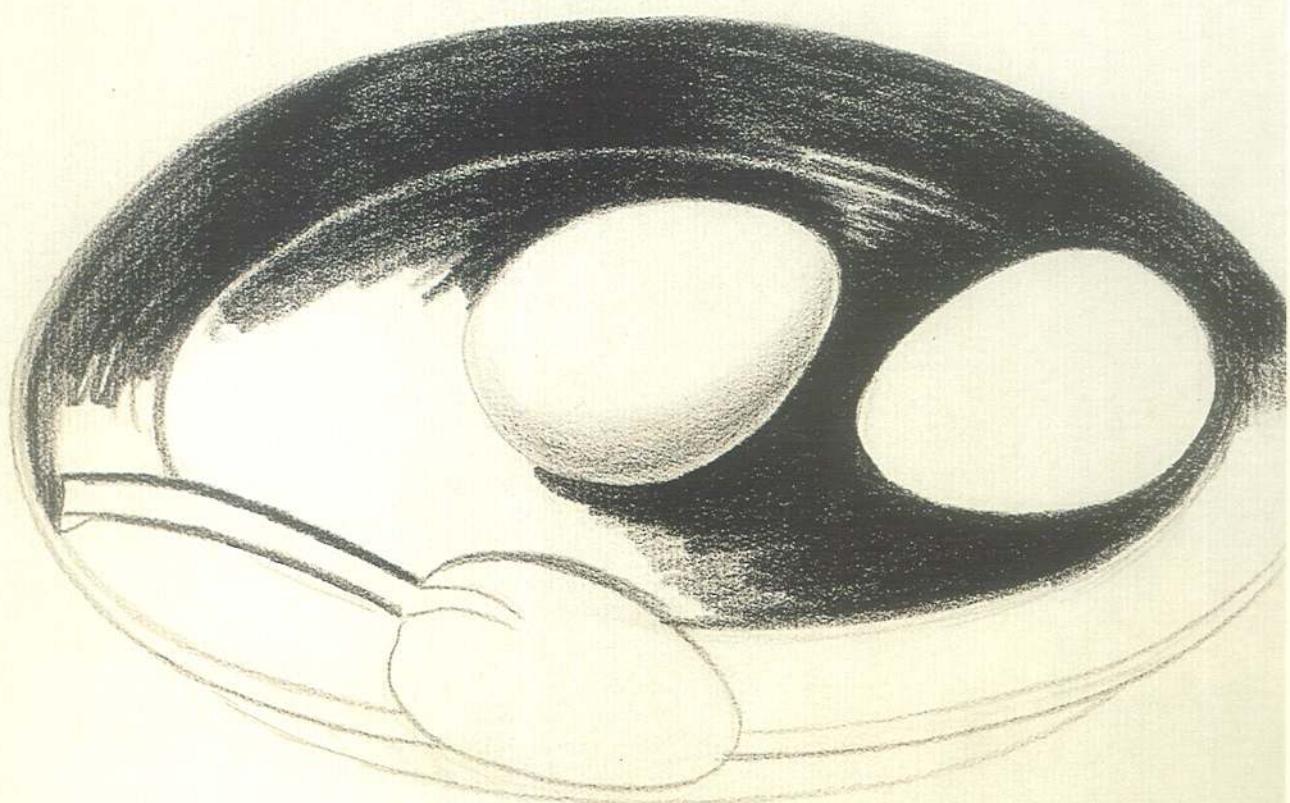

PLENA DE SENY, 1995 (DIBUIX, 55 x 40). COL. PARTICULAR.
COM UN LLOP, 1995 (DIBUIX, 55x 40). COL. PARTICULAR.

LLEONS DINS L'AIGUA, 1995 (DIBUIX, 55 x 40). COL. PARTICULAR.
CERCAR LOS PORTS, 1995 (DIBUIX, 55 x 40). COL. PARTICULAR.

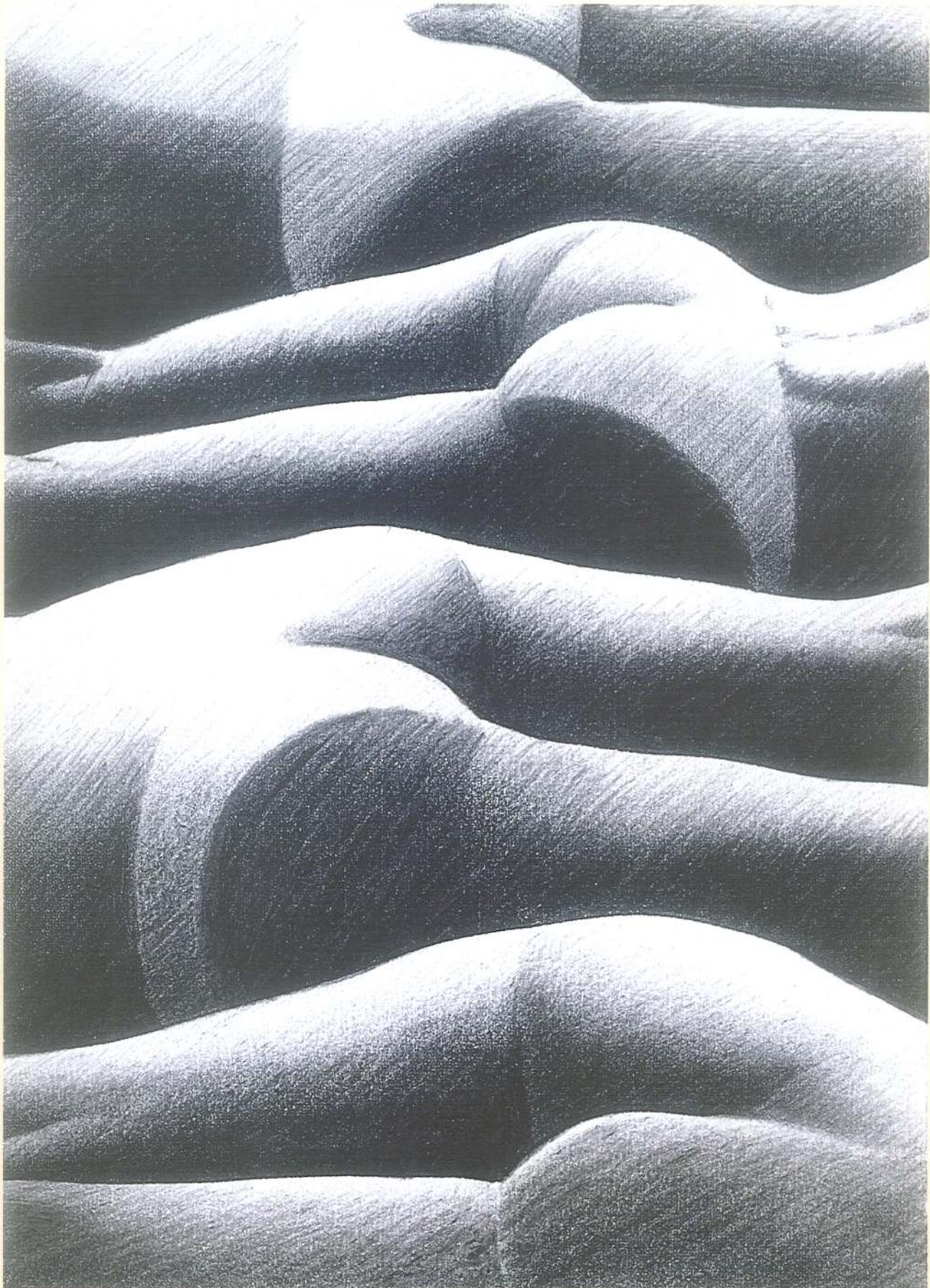
LA MAR SE PLANY. 1995 (DIBUIX. 55 x 40). COL. PARTICULAR.

Velàzquez a London 1996

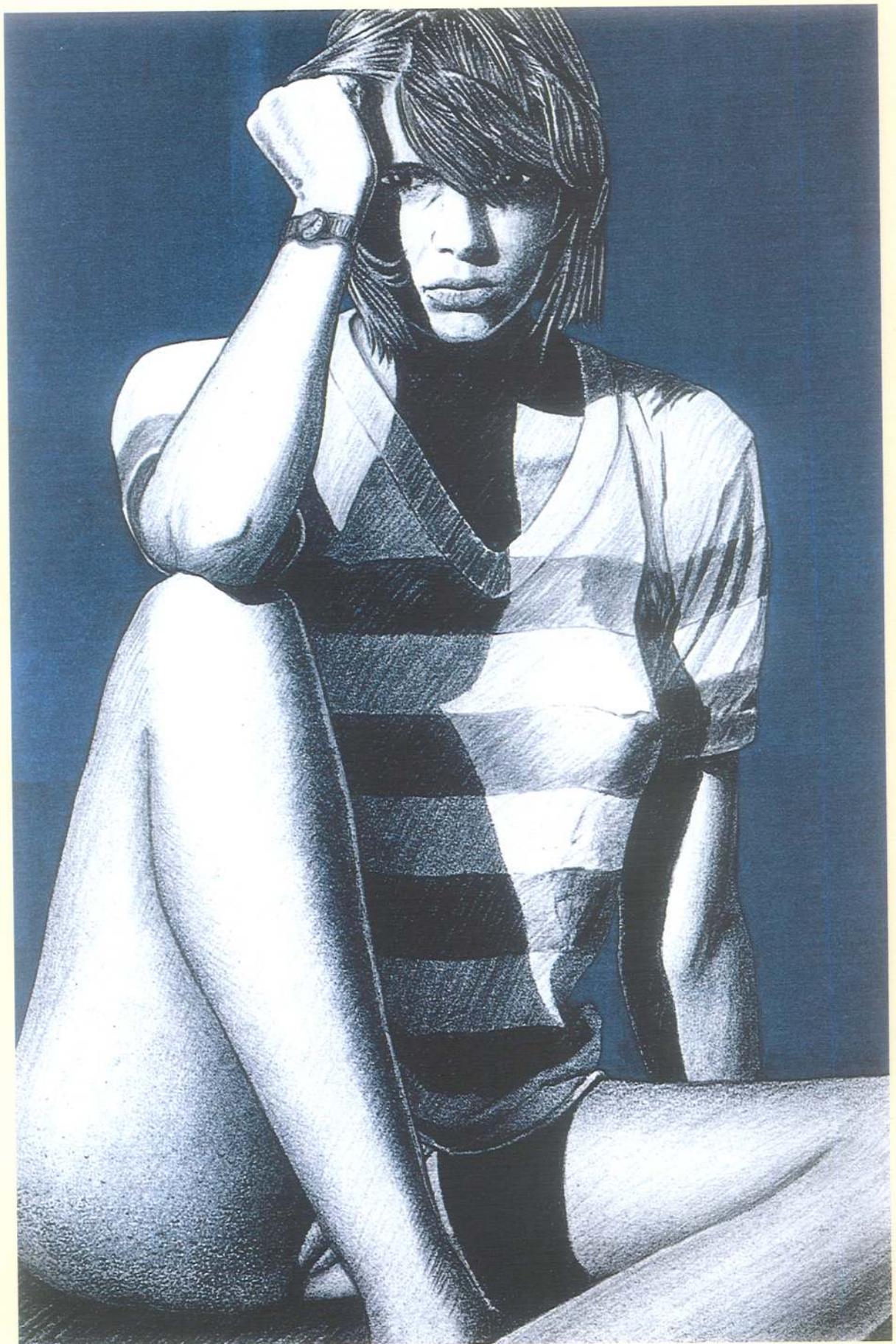
"The National Gallery 16.4.96"

antoní miró

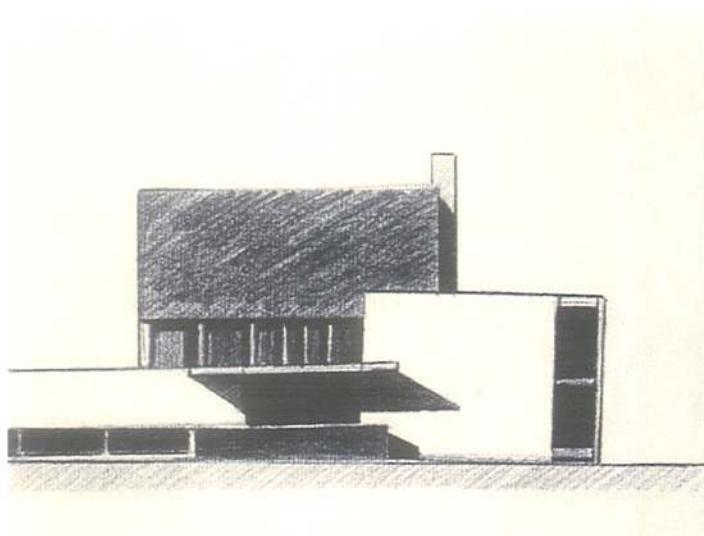

175

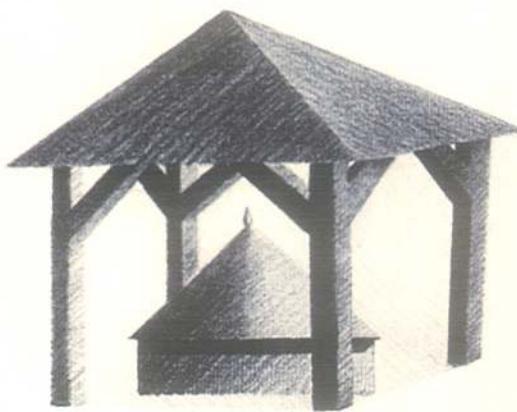
ESSENT ABSENT, 1996 (DIBUIX, 55 x 40). EROS, COL. PARTICULAR.

MON COR, 1996 (DIBUIX, 55 x 40). EROS. COL. PARTICULAR.

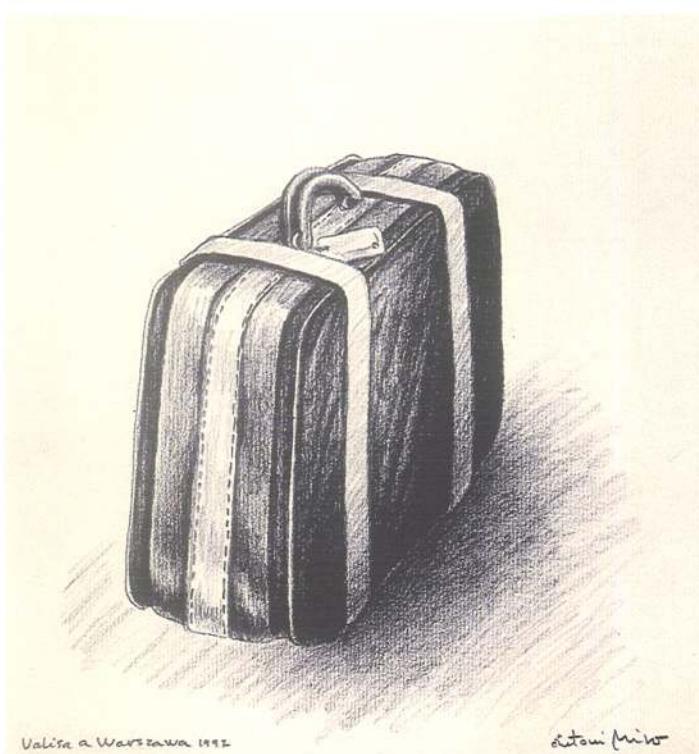

Amsterdam
Van Gogh Museum 1997

Kasimierz 1997

antoní Miró

Valisa a Warszawa 1997

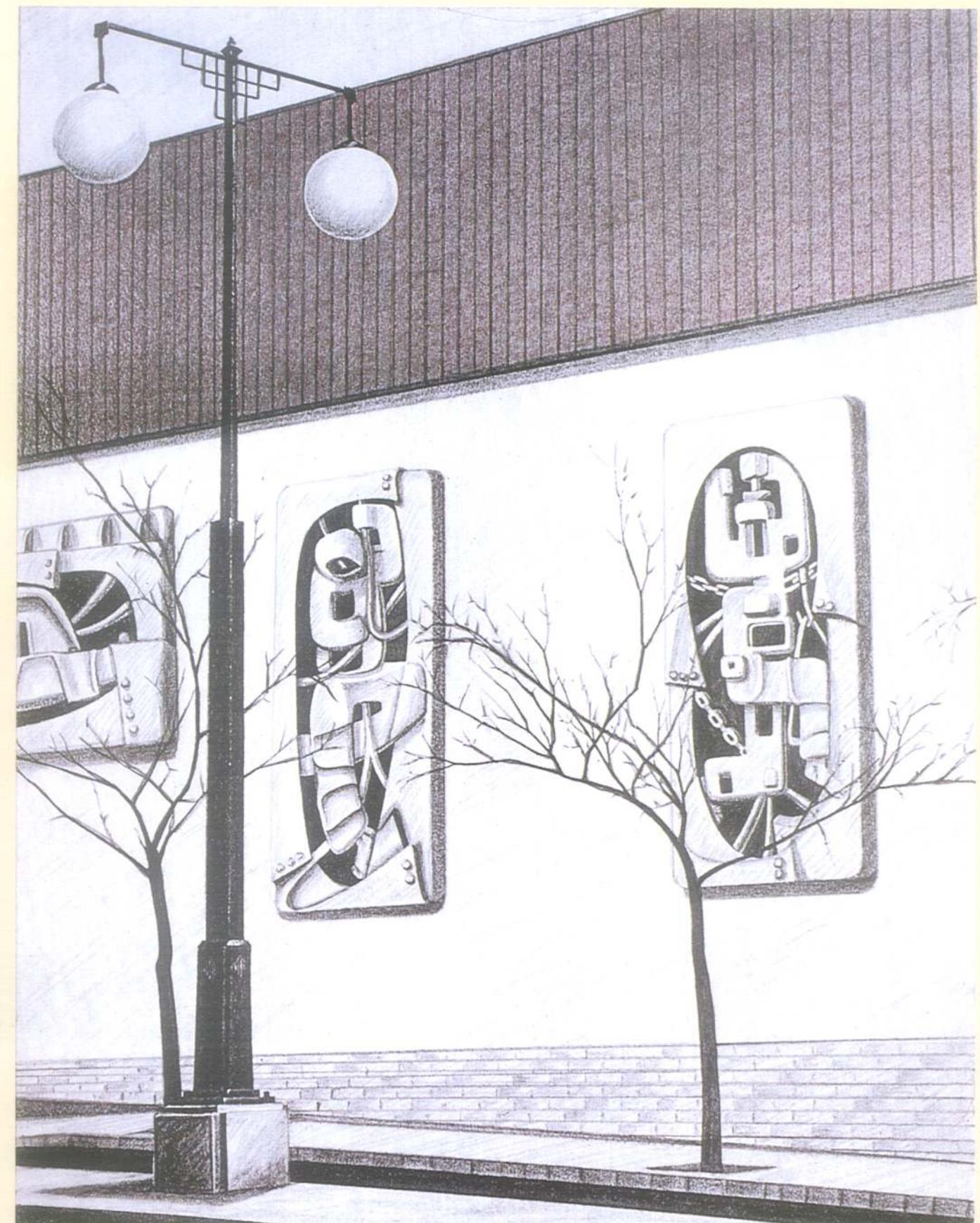
antoní Miró

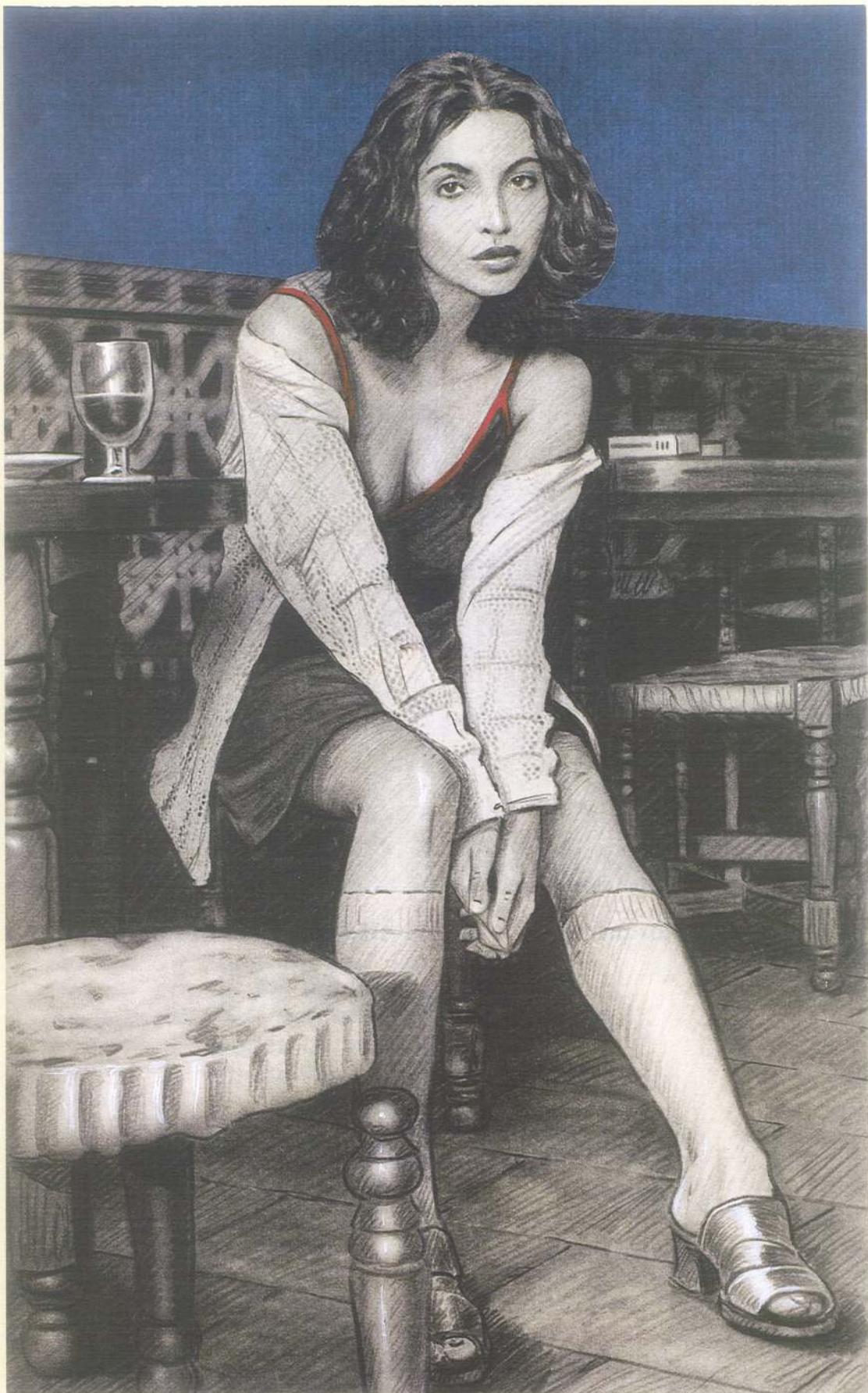
La cadira
Lublin 1997 / antoni Miró

VAN GOGH MUSEUM, 1997-AMSTERDAM (DIBUIX, 23 x 21, ESBÓS).
VALISA A WARSZAWA, 1997-POLÒNIA (DIBUIX, 23 x 21, ESBÓS).

KASIMIERZ, 1997-POLÒNIA (DIBUIX, 23 x 21, ESBÓS).
LA CADIRA, 1997- LUBLIN, POLÒNIA (DIBUIX, 23 x 21, ESBÓS).

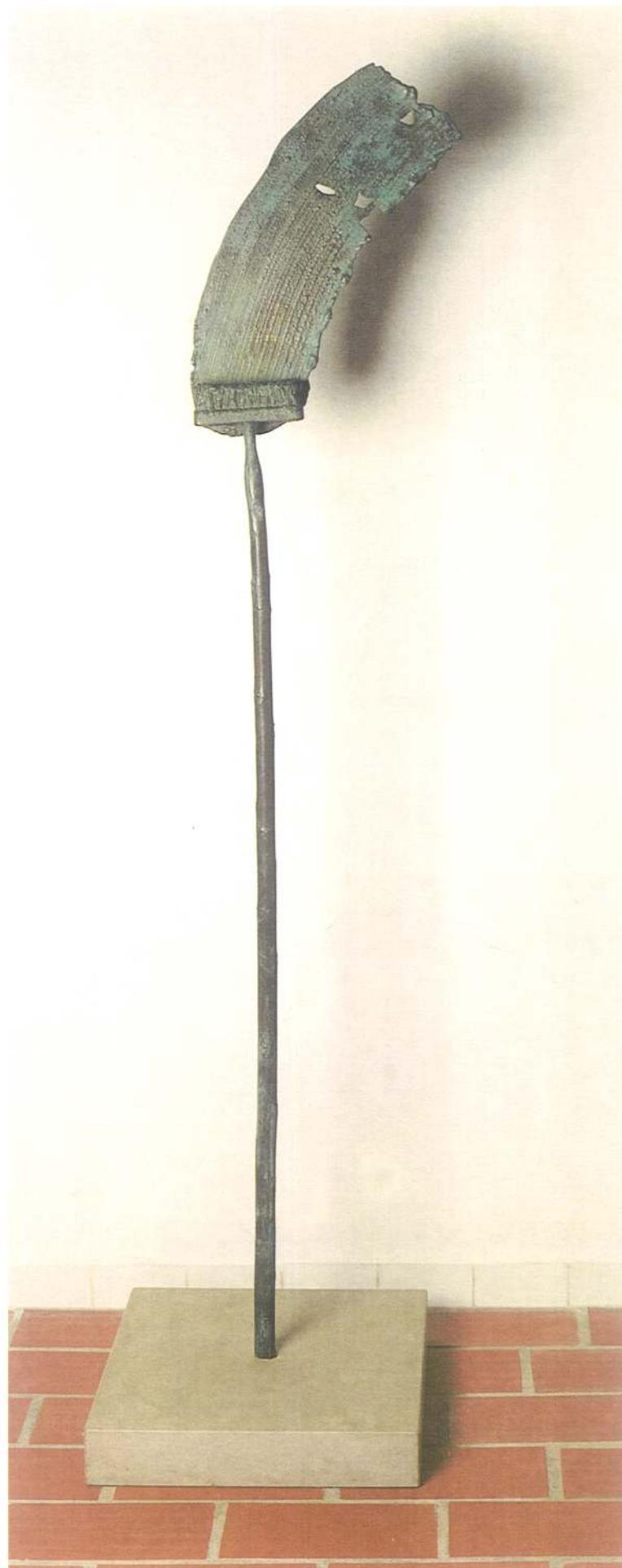

ABANS DEL FOC, 1997 (DIBUIX, 55 x 40, ESBÓS). COL. PARTICULAR.

179

VIDA ATRIBULADA, 1997 (DIBUIX, 55 x 40). COL. PARTICULAR.

TRAG. 1991 (BRONZE-PEDRA. 190 x 45 x 45).

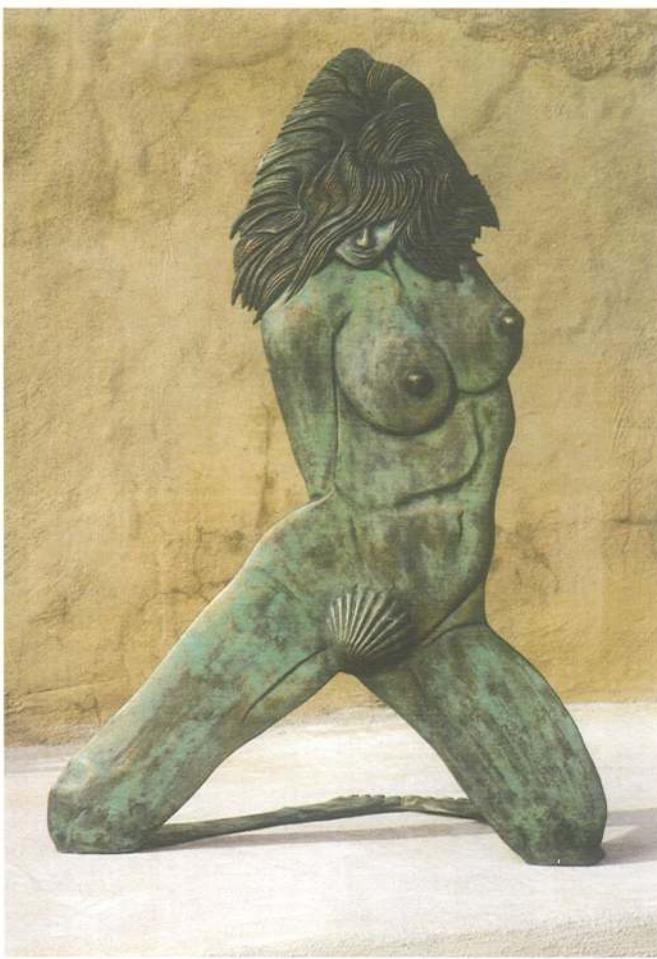
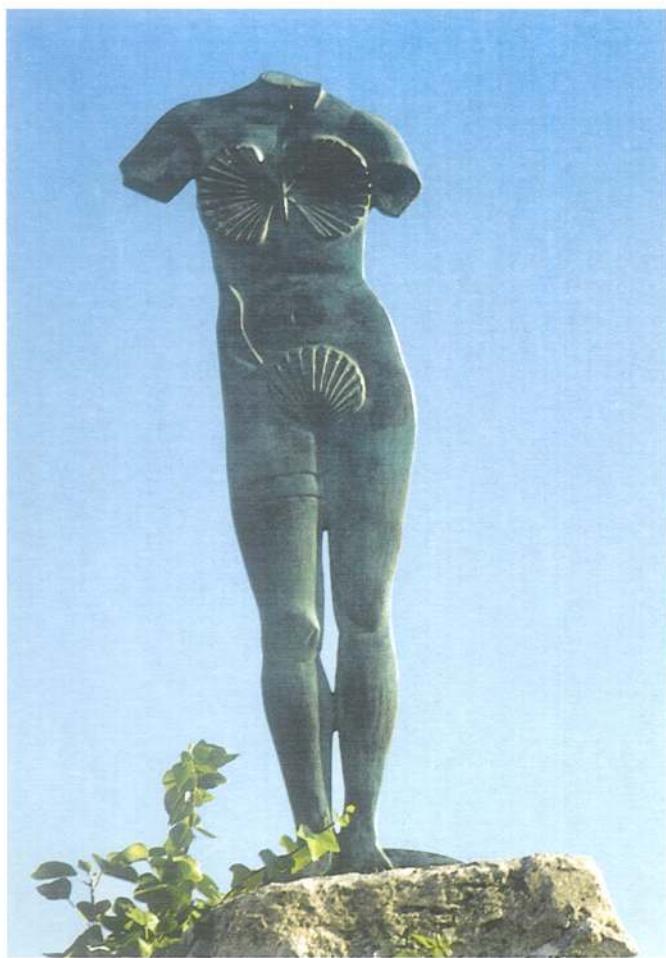

181

TORS ANTROPOMORF ACÉFAL, 1991 (BRONZE, 26 x 47 x 53).

LLIBRES VALENCIANS, 1993 (ESC. BRONZE, 195 x 60 x 5). ESCOLA ROMERAL, ALCOI.
ESCRIURE LA PAU, 1993 (ESC. BRONZE, 195 x 60 x 5). ESCOLA ROMERAL, ALCOI.

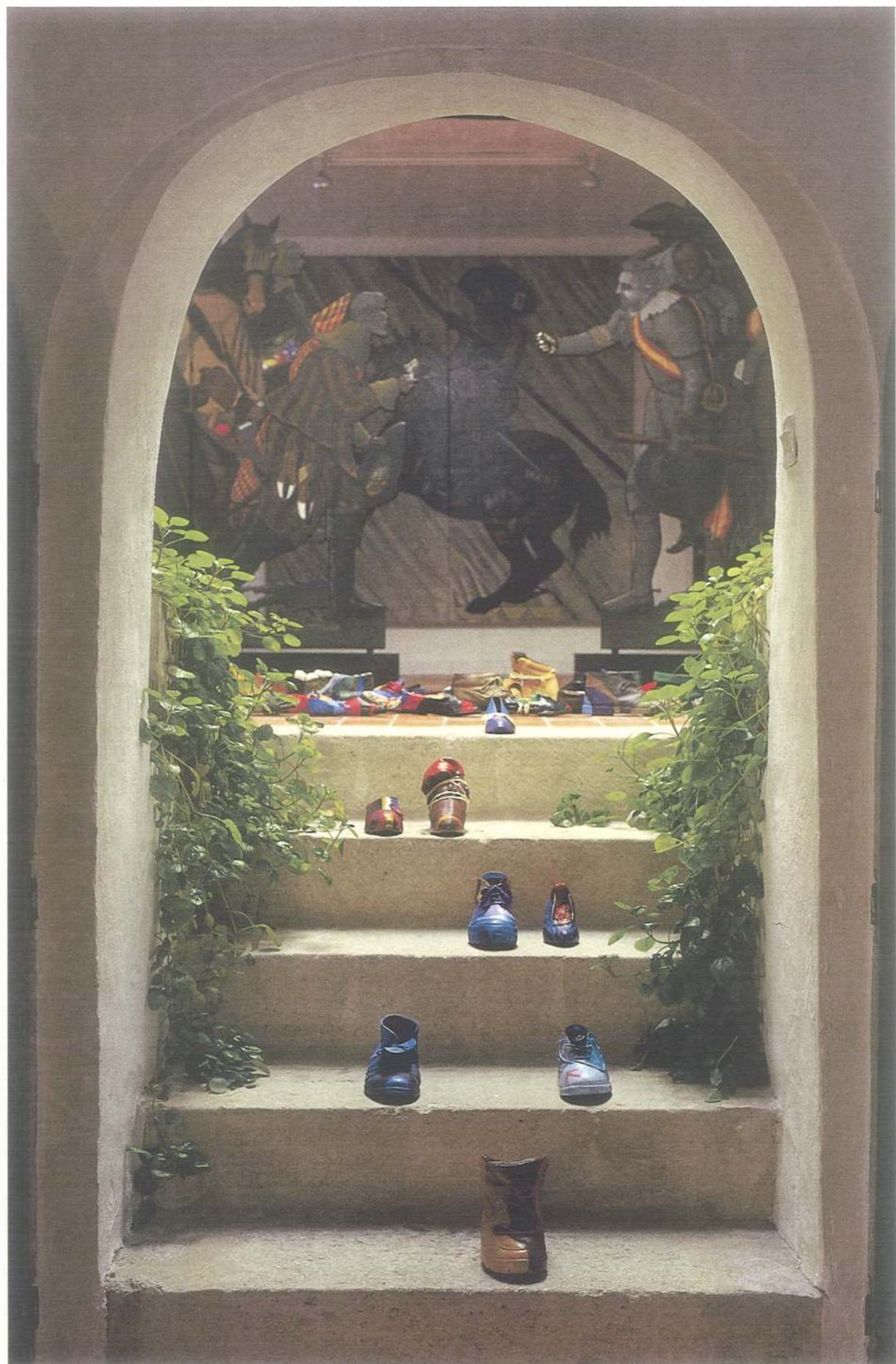

VENUS NÒRDICA, 1993 (ESCOLTURA BRONZE, 98 x 36 x 30).
WEST VENUS, 1993 (BRONZE, 98 x 30 x 50).

SAMOTRÀCIA VICTORY, 1993 (ESCOLTURA-BRONZE, 98 x 49 x 48).
VENUS MEDITERRÀNIA, 1993 (ESCOLTURA-BRONZE, 95 x 66 x 40).

ESCULTURES BRONZE, 1994.

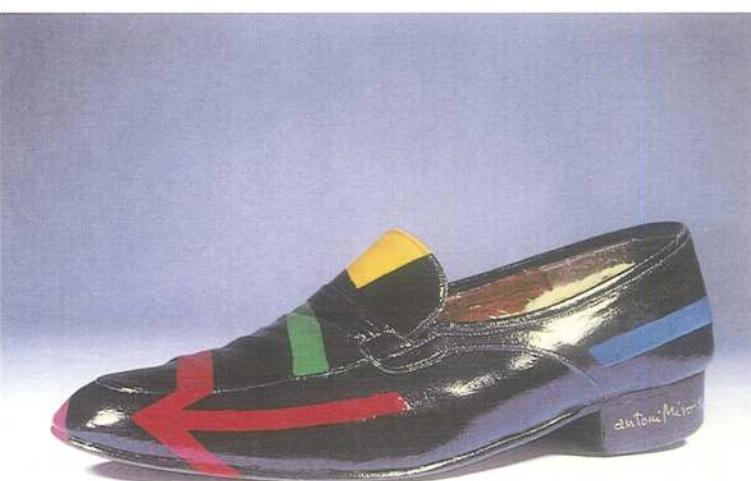

185

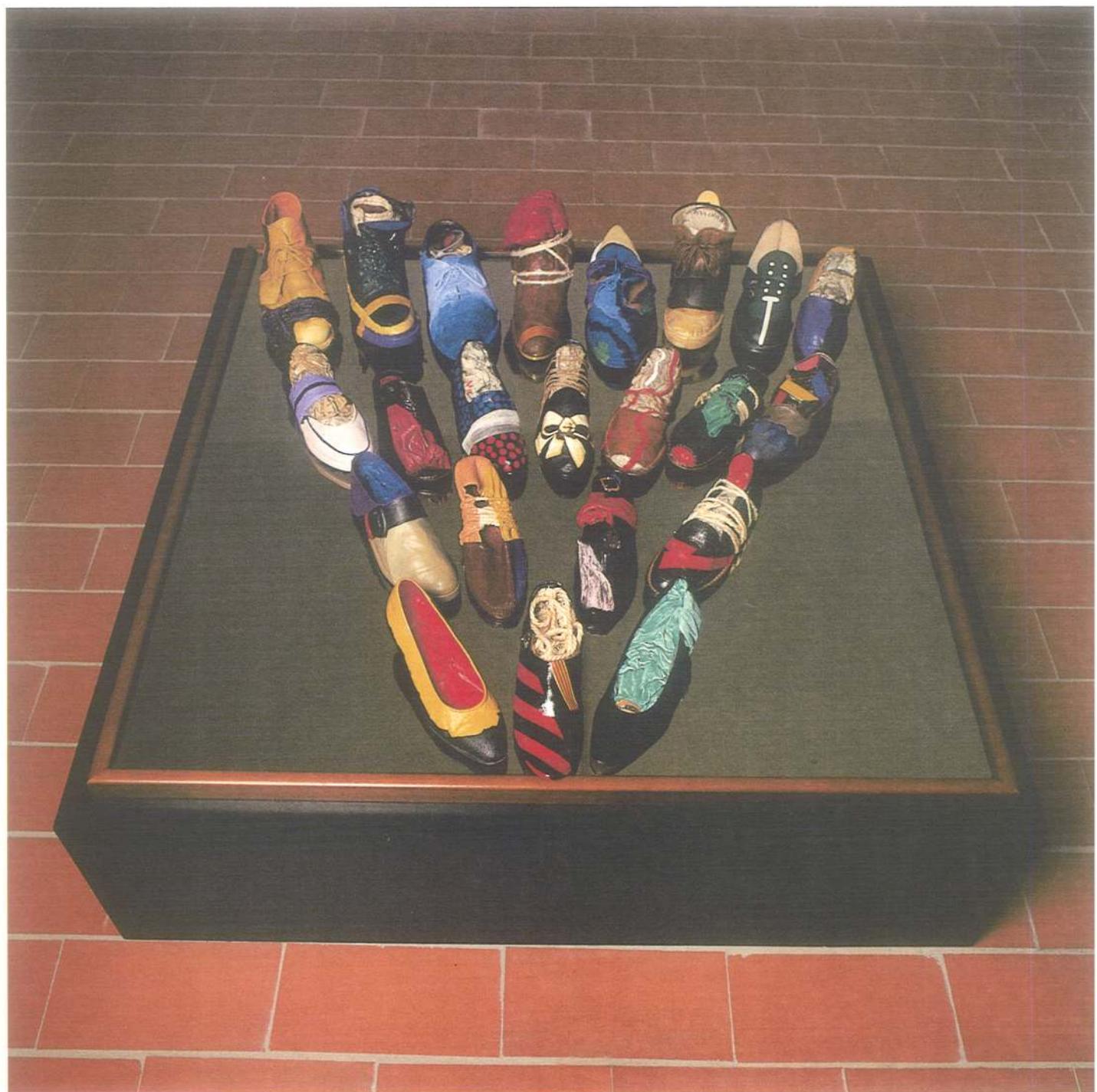
ESCALA AMB SABATES, 1996.

NO ÉS UNA SABATA, 1996 (ESCULTURA-OBJECTE-POLICROMA).

NO ES UNA SABATA, 1996 (ESCALUTURA-OBJECTE-POLICROMA).

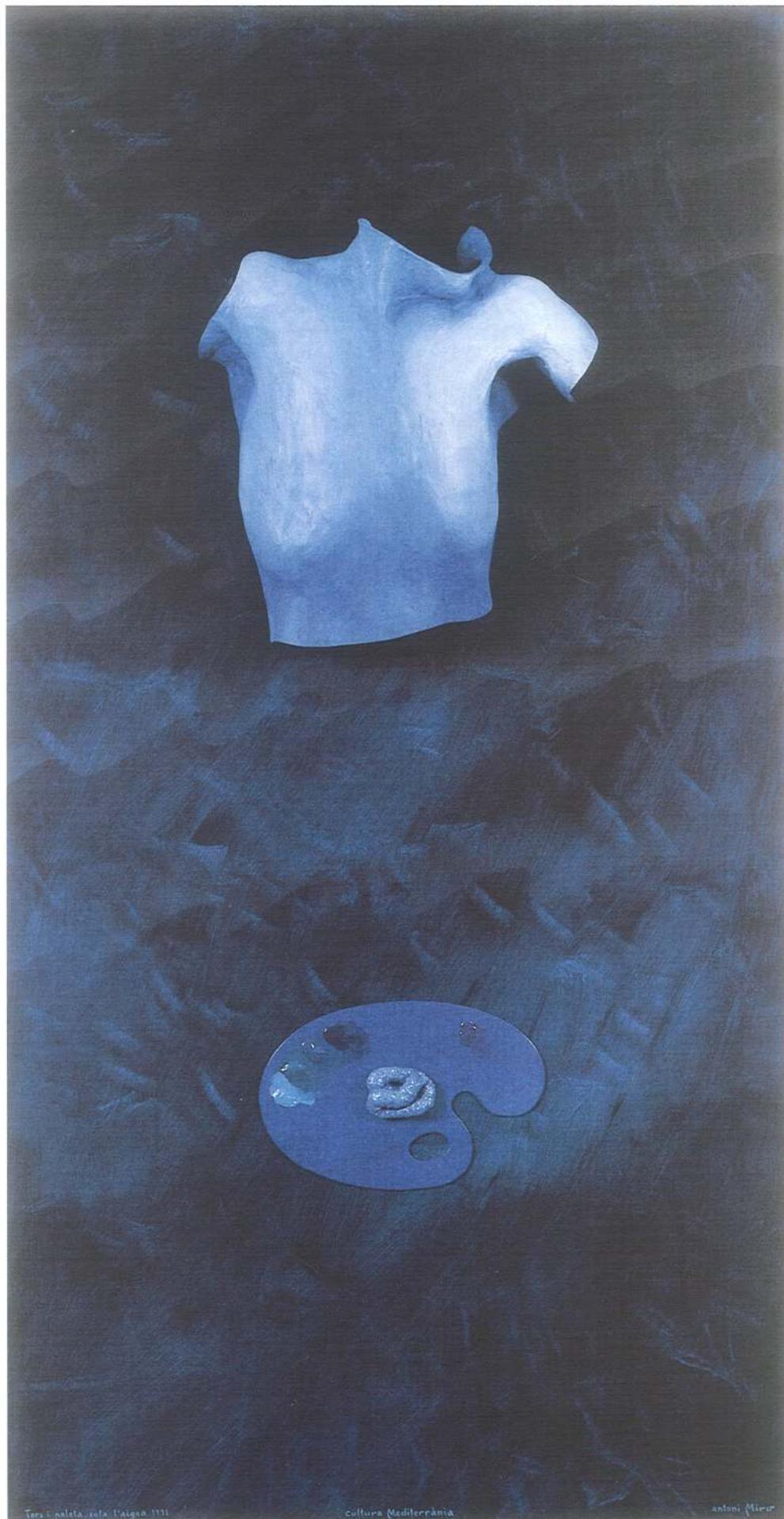
NO ÉS UNA SABATA, 1996 (ESCOLTURA-OBJECTE-POLICROMA).

189

NO ES UNA SABATA, 1996 (ESCOLTURA-OBJECTE-POLICROMA).

190

TORS I PALETA SOTA L'AIGUA, 1991 (PINTURA-OBJECTE, 200 x 100 x 22).

191

extremitat superior antropomorfa

ceci n'est pas une pipe

anton Muñoz Almela

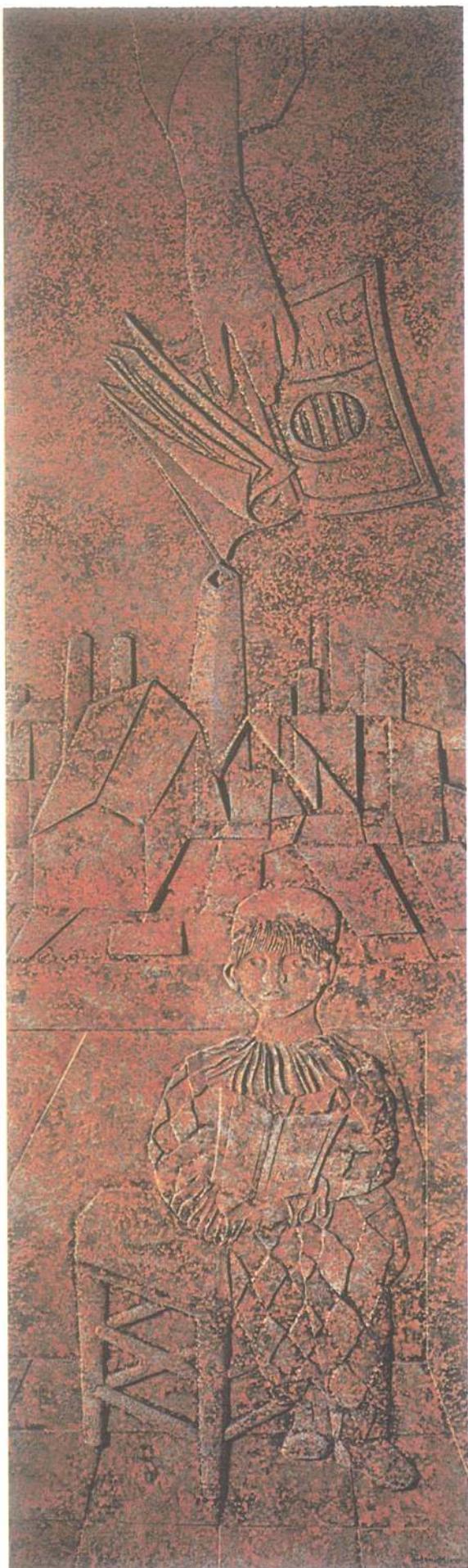
EXTREMITAT SUPERIOR ANTROPOMORFA, 1991 (PINTURA-OBJECTE, 100 x 100 x 23).

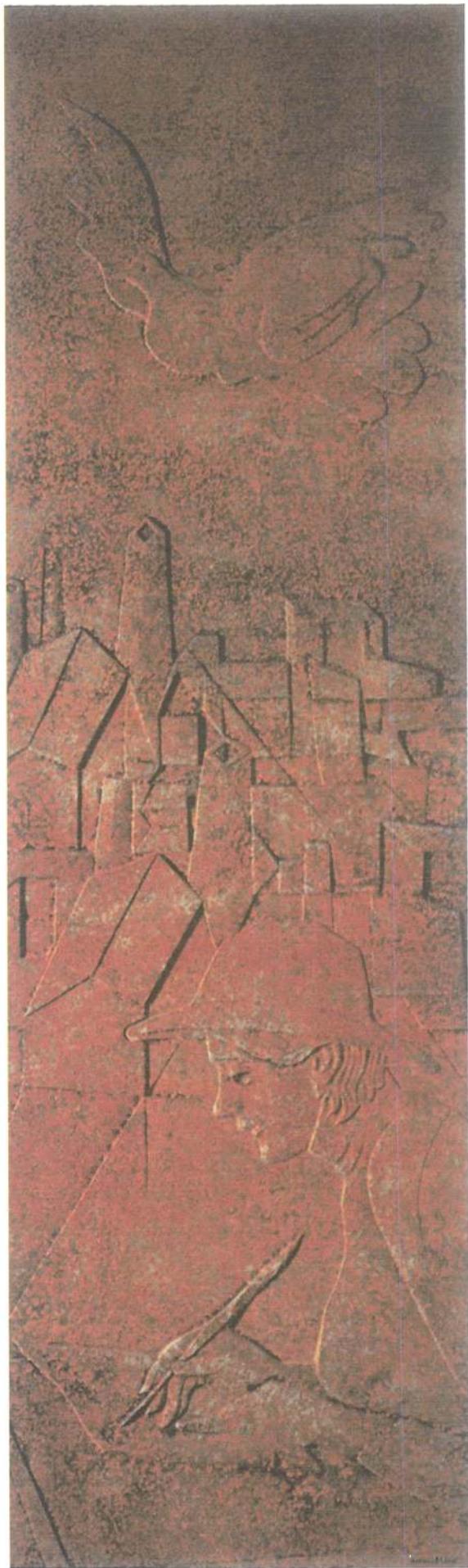
NO ES UNA PALETA, 1996 (PINTURA-OBJECTE, 35 x 35).

NO ES UNA PALETA, 1997 (PINTURA-OBJECTE, 35 x 35).

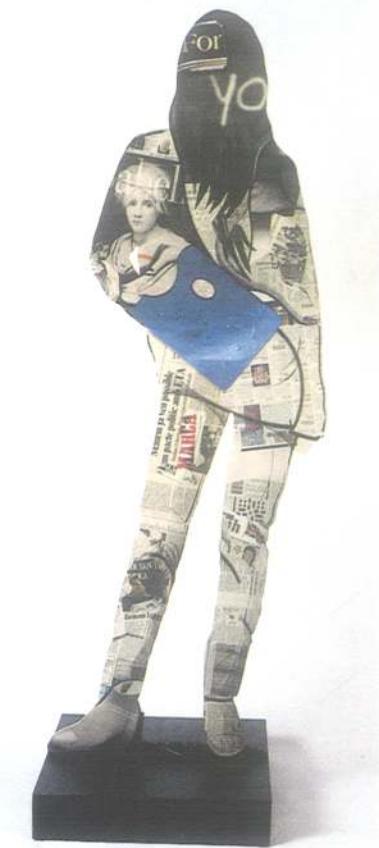
194

EL LLIBRE, 1993-97 (PINTURA-OBJECTE, 195 x 60 x 2).

LA PAU, 1993-97 (PINTURA-OBJECTE, 195 x 60 x 2).

SAFO TWO, 1996-98 (PINTURA-OBJECTE, 164 x 57 x 50).
AFRODITA, 1996 (PINTURA-OBJECTE, 170 x 65 x 50).

PENÉLOPE TWO, 1996-98 (PINTURA-OBJECTE, 175 x 59 x 50).
PENÉLOPE, 1996 (PINTURA-OBJECTE, 175 x 59 x 50).

ATENA THREE, PENÉLOPE, ARES TWO, SAFO TWO, AFRODITA TWO I PENÉLOPE TWO, 1996-98 (PINTURA-OBJECTE).

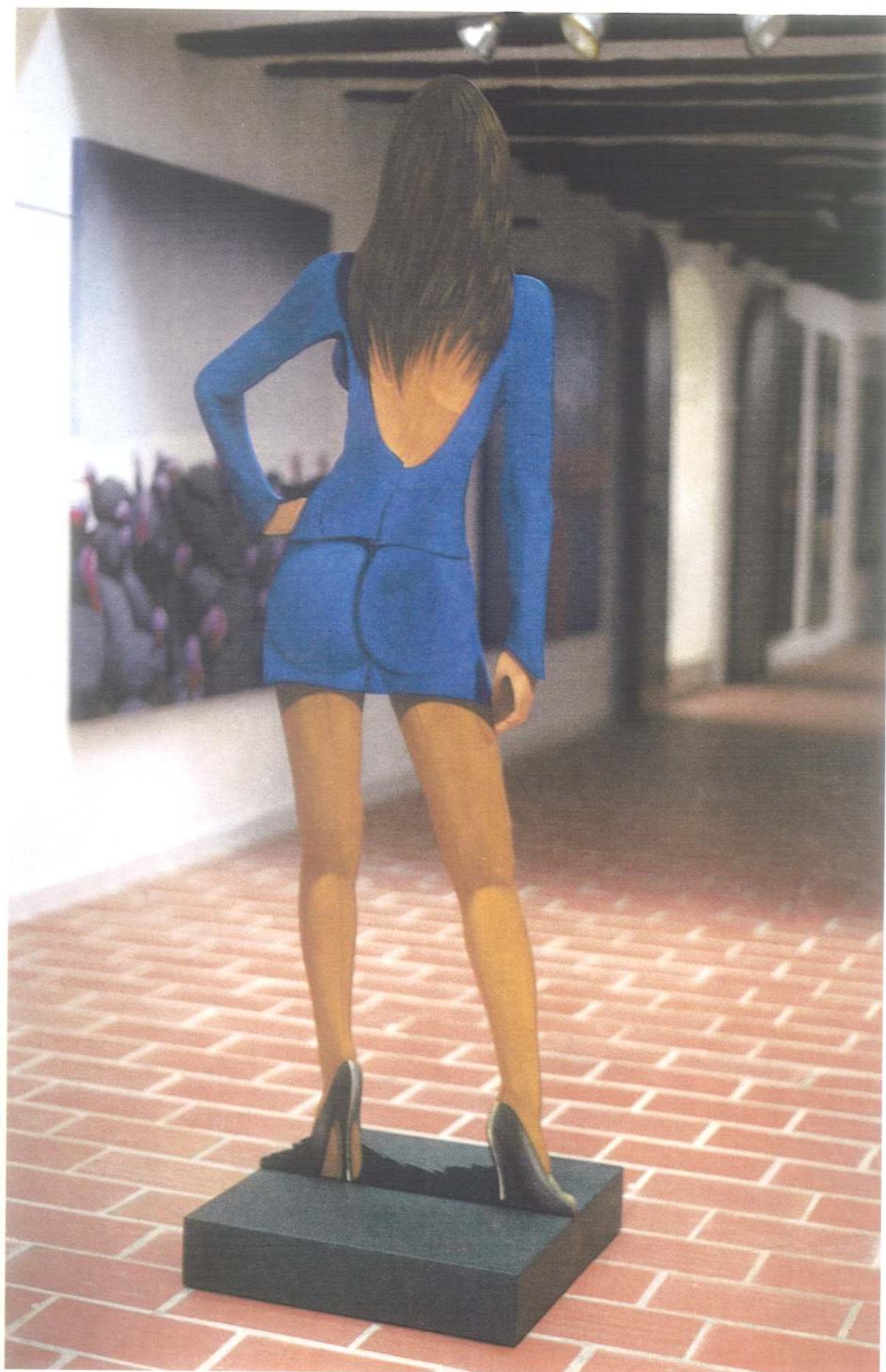

197

HÈRACLES, PENÈLOPE, ZEUS, ATENA, ARES, AFRODITA I SAFO, 1996-97 (PINTURA-OBJECTE).

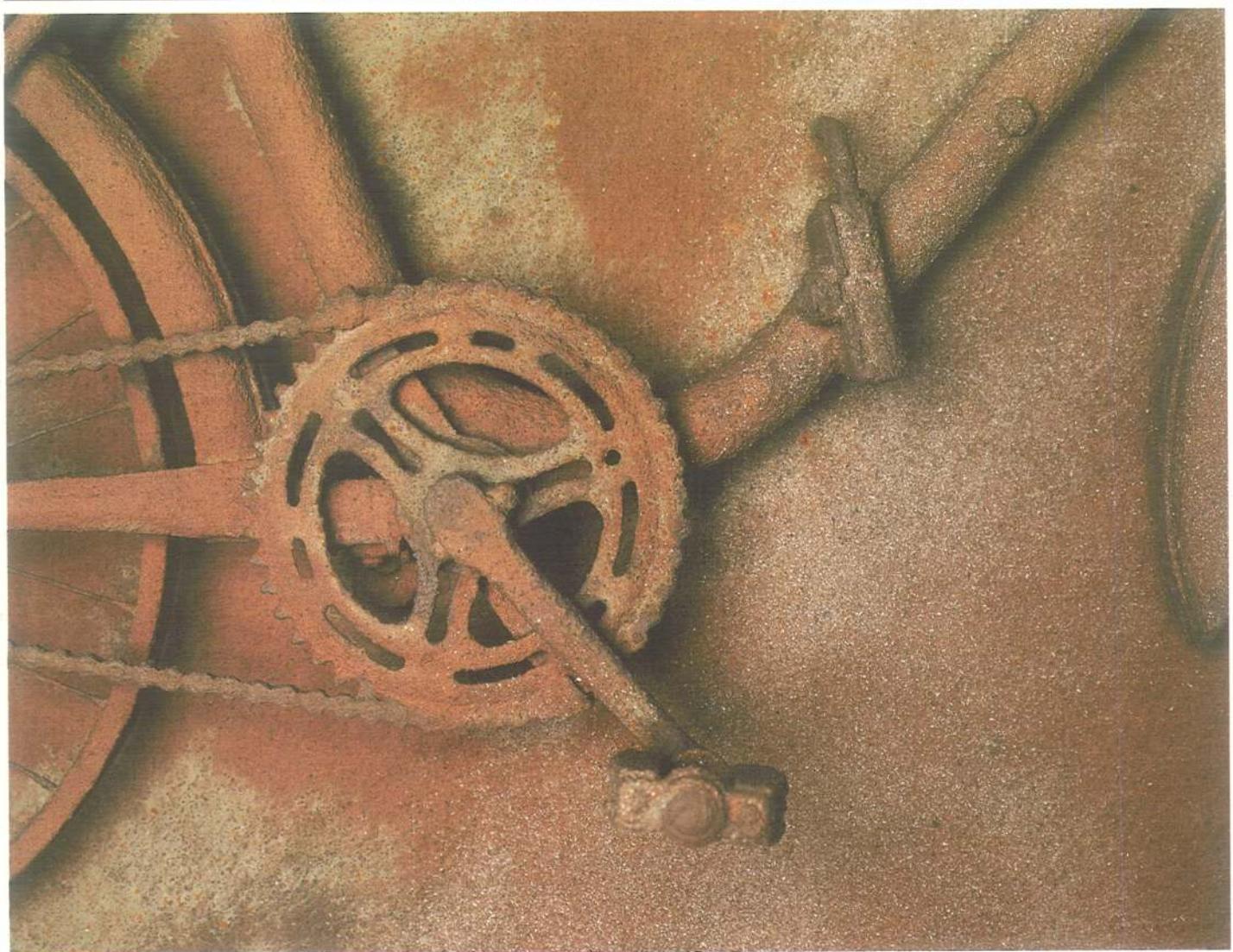

ZEUS TWO / HERACLES TWO. 1996-97 (PINTURA-OBJECTE).

199

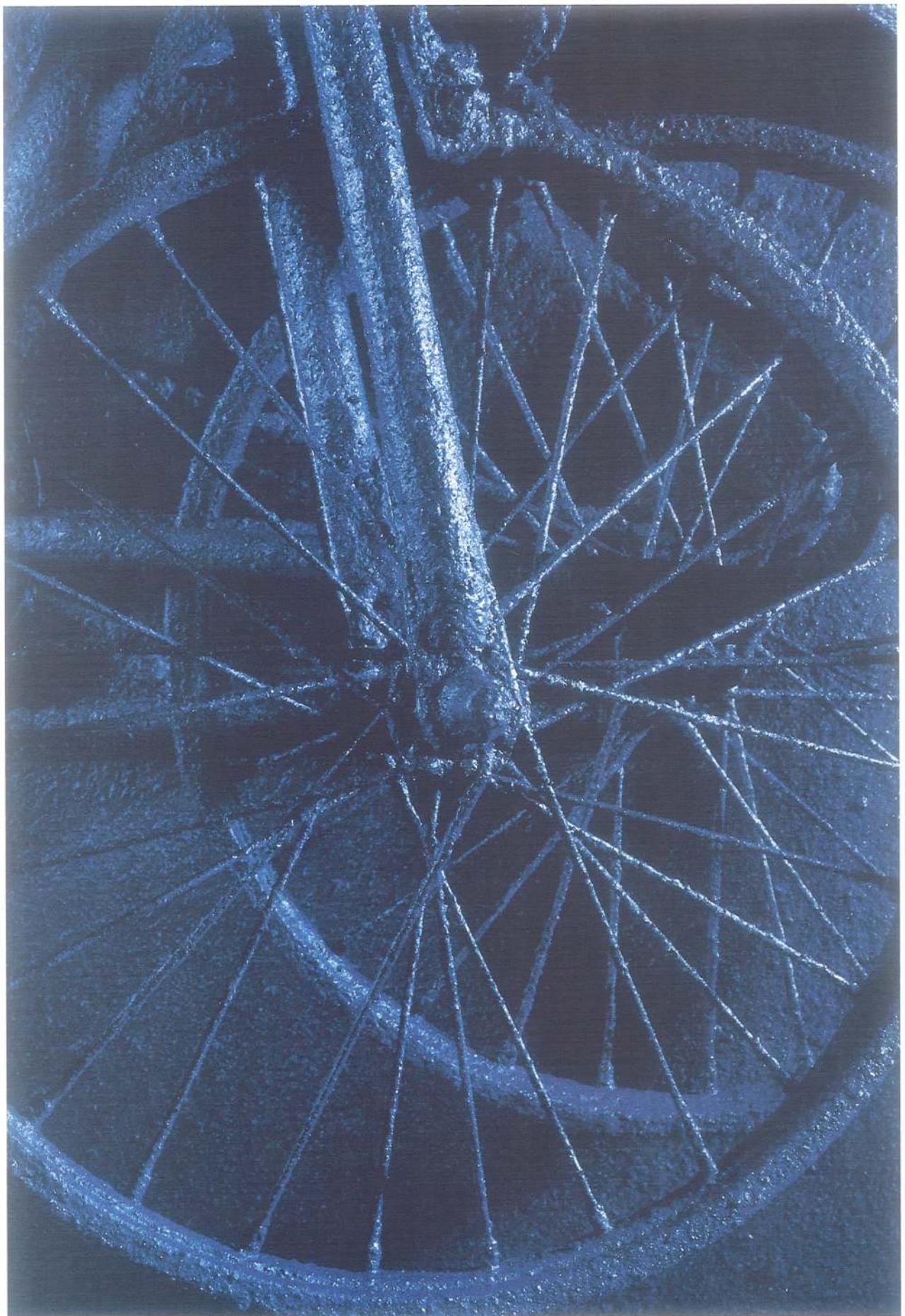
AFRODITA TWO, 1996-97 (PINTURA-OBJECTE, 170 x 65 x 60).

BICI DE PASSEIG, 1997 (PINTURA-OBJECTE, 80 x 160 x 28). RECICLAT.

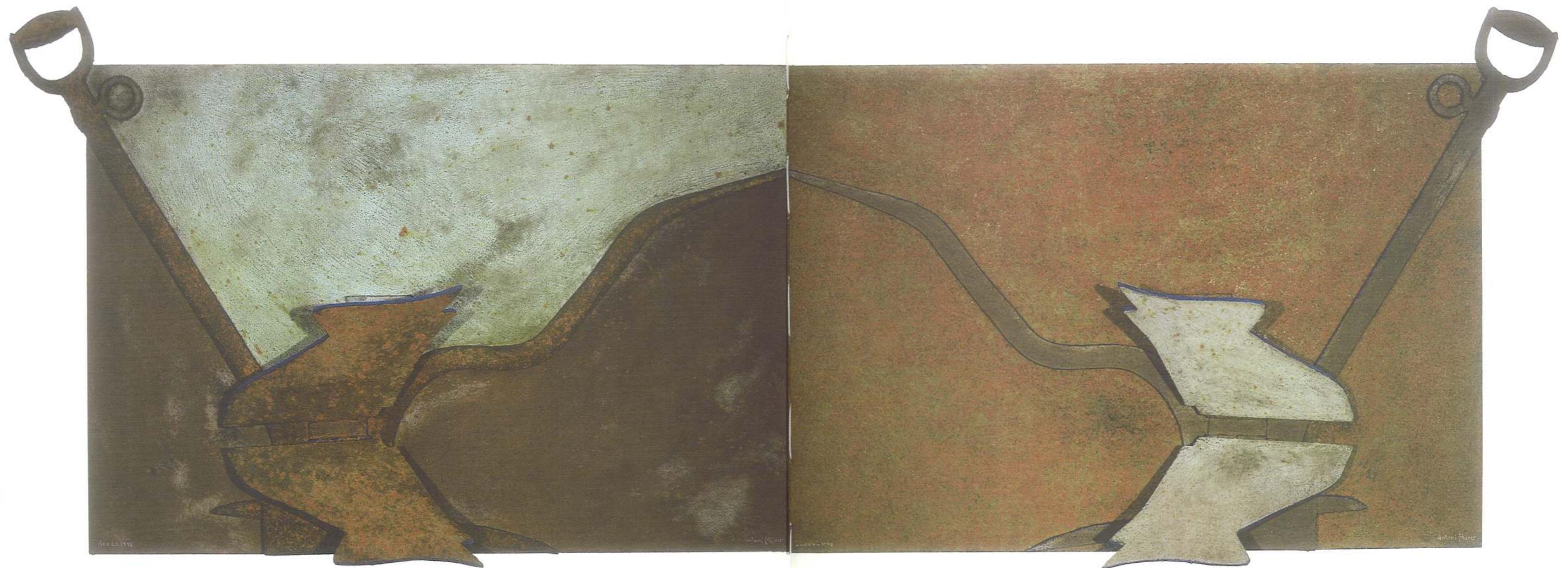
PENJADA. 1998 (PINTURA-OBJECTE. 200 x 100 x 24). RECICLATS.

BICI PLEGADA, 1997 (PINTURA-OBJECTE, FRAG.). RECICLATS.

BICICLE, 1998 (PINTURA-OBJECTE, 98 x 68 x 16).

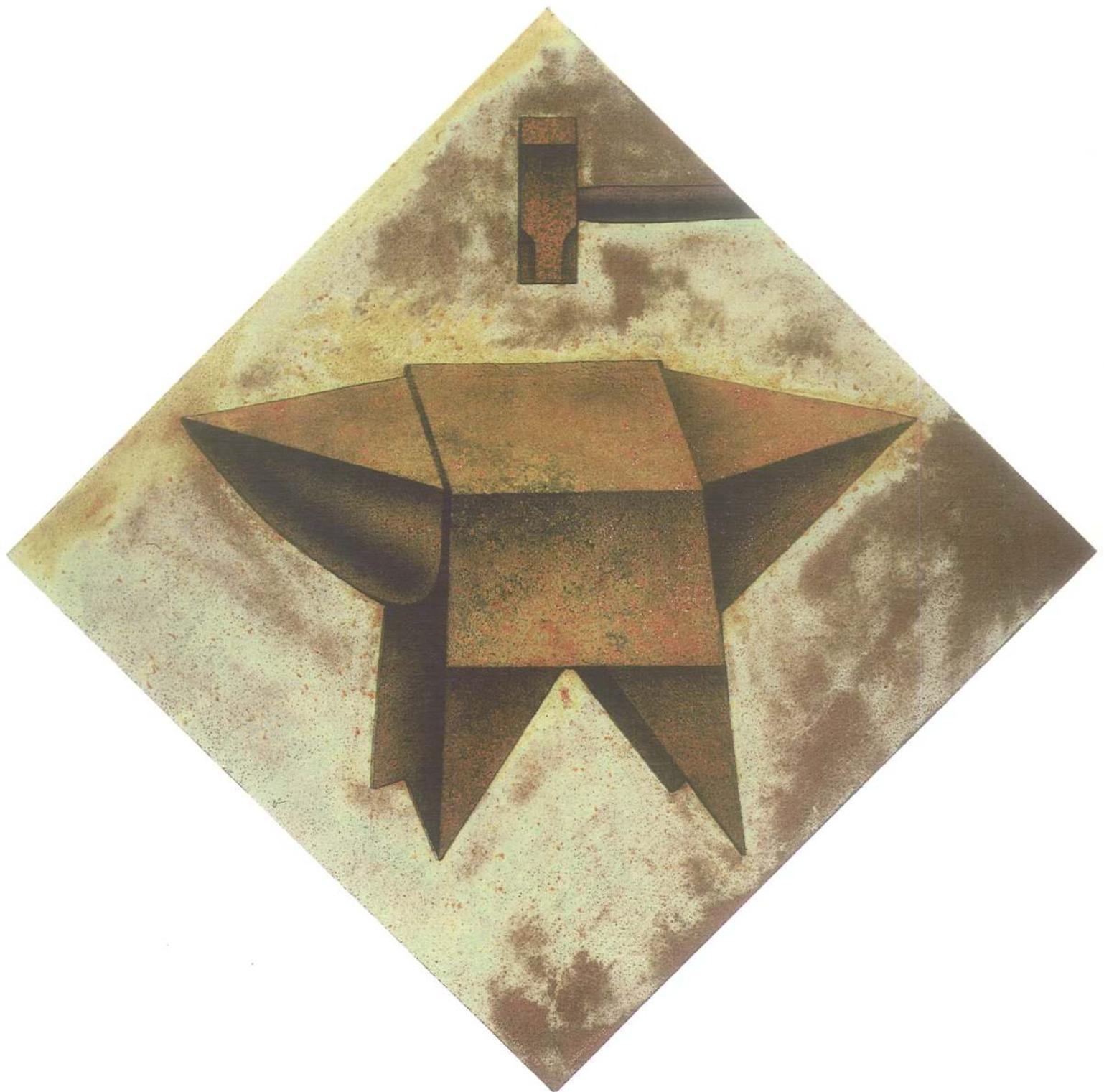

204

205

ARADA, 1998 (PINTURA-OBJECTE, 78 x 109 x 25).

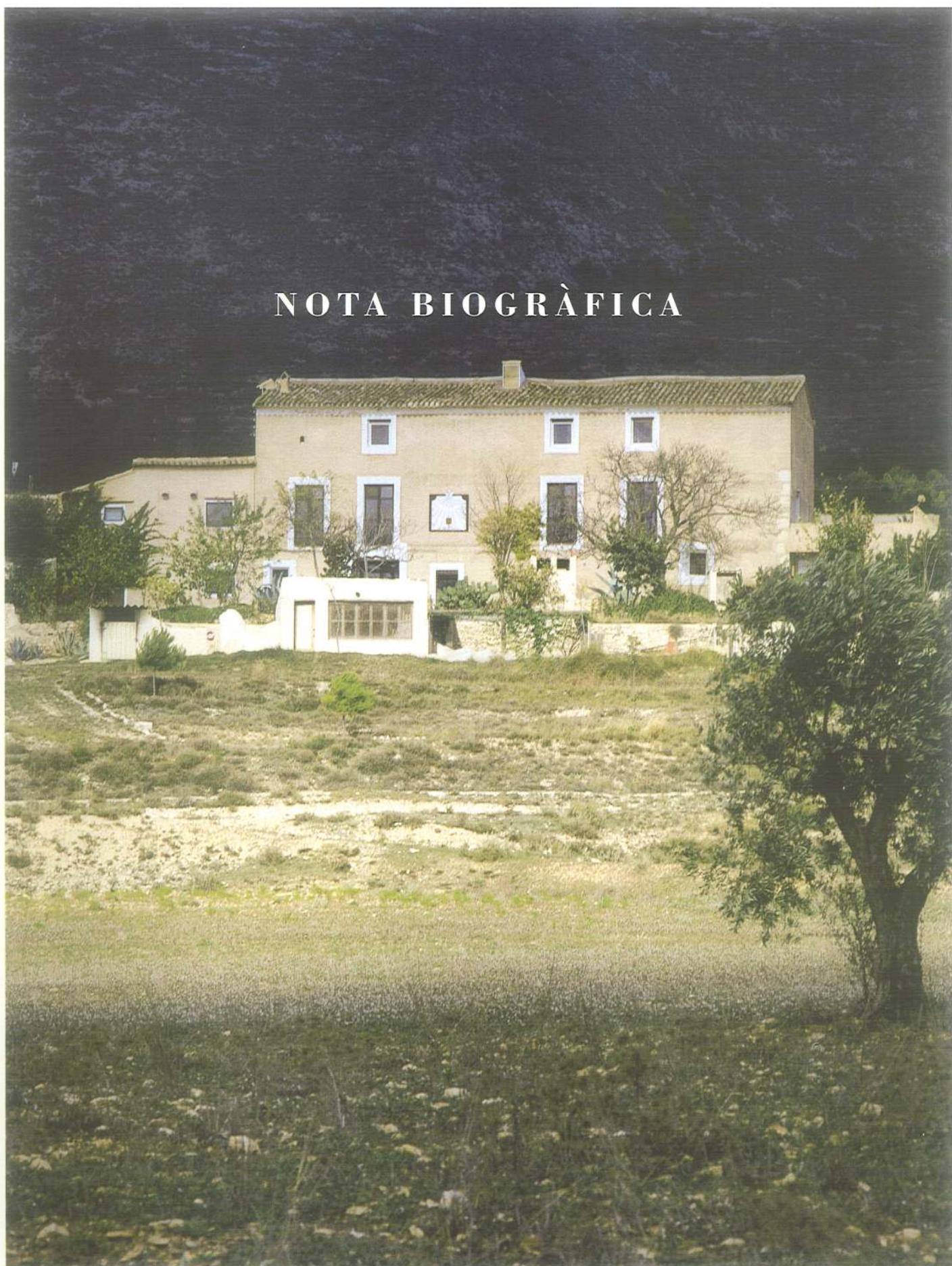
LLAURA, 1998 (PINTURA-OBJECTE, 78 x 109 x 25).

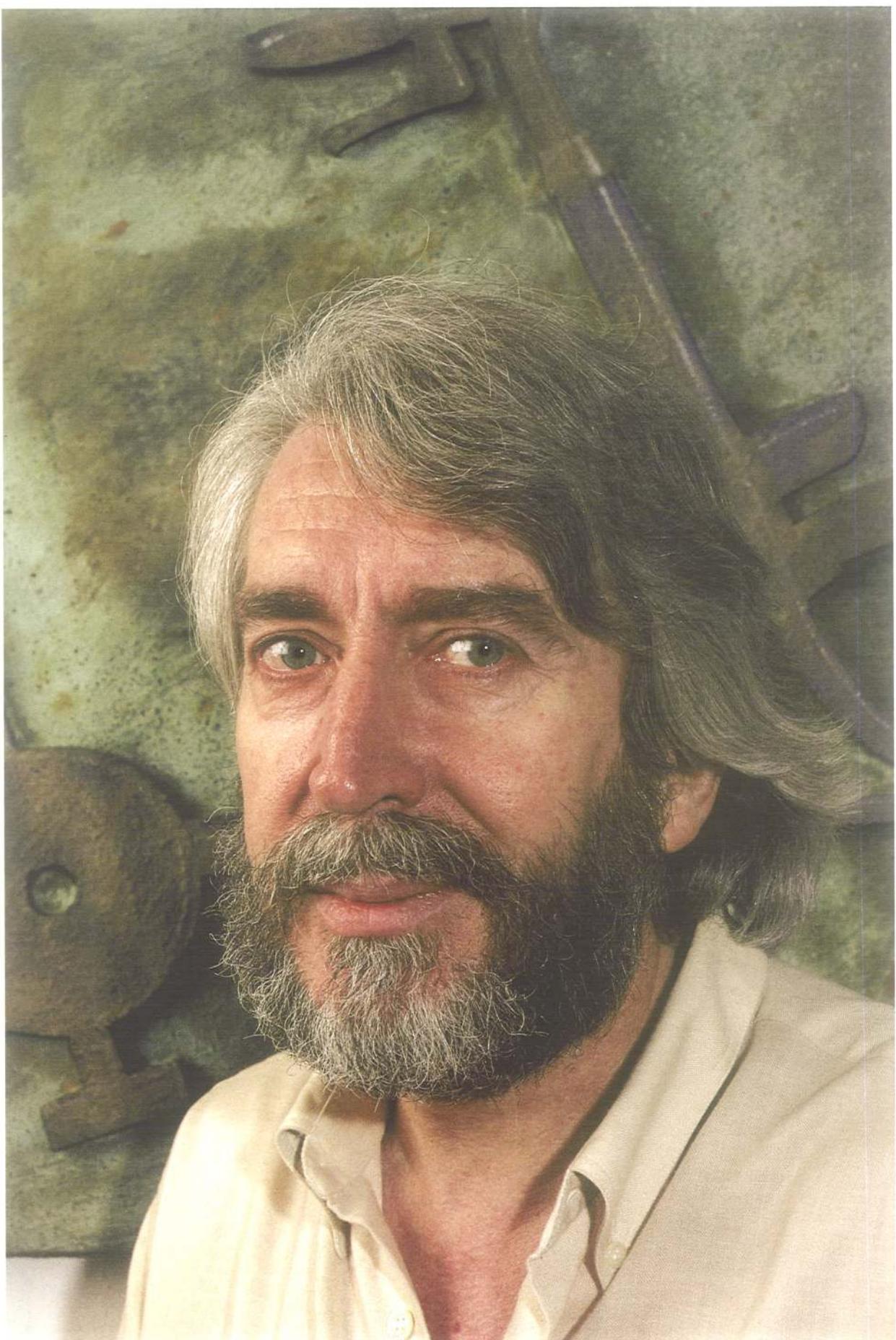
MALL I ENCLUSA. 1998 (PINTURA-OBJECTE. 113 x 113 x 5).

NOTA BIOGRÀFICA

207

MAS SOPALMO.

ANTONI MIRÓ.

MAS SOPALMO.

ANTONI MIRÓ naix a Alcoi en 1944. Viu i treballa al Mas Sopälmo. En 1960 rep el primer premi de pintura de l'Ajuntament d'Alcoi. En gener de 1965 realitza la seu primera exposició individual i funda el Grup Alcoiart (1965-72) i en 1972 el "Gruppo Denunzia" a Brescia (Itàlia). Són nombroses les exposicions dins i fora del nostre país, així com els premis i mencions que se li han concedit. És membre de diverses acadèmies internacionals.

En la seua trajectòria professional, Miró ha combinat una gran varietat d'iniciatives, des de les directament artístiques, on manifesta l'eficaç dedicació a cadascun dels procediments característics de les arts plàstiques, fins la seua incansable atenció a la promoció i foment de la nostra cultura.

La seua obra, situada dins del realisme social, s'inicia en l'expressionisme figuratiu com una denúncia del sofriment humà. A finals dels anys seixanta el seu interès pel tema social el condueix a un neofigurativisme, amb un missatge de crítica i denúncia que, als setanta, s'identifica plenament amb el moviment artístic "Crònica de la realitat", inserit dins de les corrents internacionals del pop-art i del realisme, prenen com a punt de partida les imatges propagandístiques de la nostra societat industrial i els codis lingüístics utilitzats pels mitjans de comunicació de masses.

Les diferents èpoques o sèries de la seua obra com "Les Nues" (1964), "La Fam" (1966), "Els Bojos" (1967), "Experimentacions" i "Vietnam" (1968), "L'Home" (1970), "Amèrica Negra" (1972), "L'Home Avui" (1973), "El Dòlar" (1973-80), "Pinteu Pintura" (1980-90) i "Vivace" des de 1991, rebutgen tota mena d'opressió i clamaven per la llibertat i per la solidaritat humana. La seua obra està representada en nombrosos museus i col·leccions de tot el món i compta amb una bibliografia abundant que estudia el seu treball exhaustivament.

En resum, si la seua pintura és una pintura de conscienciació, no és menys cert que en el seu procés creatiu s'inclou un destacat grau de "conscienciació de la pintura", on diverses experiències, tècniques, estratègies i recursos s'uneixen per constituir el seu llenguatge plàstic particular, que no s'esgota en ser un mitjà per a la comunicació ideològica sinó que, de comú acord, es constitueix en registre d'una evident comunicació estètica.

ANTONI MIRÓ was born in Alcoi in 1944, and at present lives and works at Mas Sopalmo. In 1960 he was awarded the first prize for painting by the Town Hall of Alcoi. In January 1965 he carried out his first one-man show and founded the Alcoiart group (1965-1972). In 1972 he founded Gruppo Denunzia in Brescia (Italy). Since then he has held a number of exhibitions, both in Spain and abroad, and he has also been distinguished with various awards and honourable mentions. He is a member of several international academies.

In his professional trajectory, Miró has combined a wide variety of initiatives, ranging from those specifically artistic, in which he has demonstrated his efficient devotion to each of the procedures that characterise the plastic arts, to his untiring attention to the advance and promotion of our culture.

His oeuvre, pertaining to Social Realism, set forth in the style of Figurative Expressionism as an accusation on the subject of human suffering. In the late sixties his interest in social subject-matter led him to a Neo-figurativism charged with a critical and recriminatory message. In the seventies such a message is fully identified with the artistic movement known as Crònica de la realitat (Chronicle of Reality), inscribed in the international trends of Pop Art and of Realism, which takes as its point of departure the propaganda images of our industrial society and the linguistic codes employed by the mass media.

The different periods or series of his work, such as *Les Nues* (The Nudes) of 1964, *La Fam* (Hunger) of 1966, *Els Bojos* (The Mad) of 1967, *Experimentacions* (Experimentations) and *Vietnam*, both of 1968, *L'Home* (Man) of 1970, *Amèrica Negra* (Black America) of 1972, *L'Home Avui* (Man Today) of 1973, *El Dòlar* (The Dollar), executed between 1973 and 1980, *Pinteu Pintura* (Paint Paint), carried out between 1980 and 1990, and *Vivace*, begun in 1991, reject all kinds of oppression and cry out for freedom and human solidarity. Miró's oeuvre forms part of many museums and private collections all over the world, and has generated a wide bibliography that studies his work in detail.

In short, if Miró's painting is one of consciousness-raising, it is not less true that the artist's creative process also comprises a high degree of 'consciousness of painting', in which different experiences, techniques, strategies and resorts combine to form a plastic language of their own, not merely as a 'means' for ideological communication but with one accord, as the registration of a clearly aesthetical communication.

ANTONI MIRÓ nace en Alcoi en 1944. Vive y trabaja en el Mas Sopalmo. En 1960 recibe el primer premio de pintura del Ayuntamiento de Alcoi. En enero de 1965, realiza su primera exposición individual y funda el Grupo Alcoiart (1965-72) y en 1972 el "Gruppo Denunzia" en Brescia (Italia). Son numerosas sus exposiciones dentro y fuera de nuestro país, así como los premios y menciones que se le han concedido. Miembro de diversas academias internacionales.

En su trayectoria profesional, Miró ha combinado una gran variedad de iniciativas, desde las directamente artísticas, donde manifiesta su eficaz dedicación a cada uno de los procedimientos característicos de las artes plásticas, hasta su incansable atención a la promoción y fomento de nuestra cultura.

Su obra, situada dentro del realismo social, se inicia en el expresionismo figurativo como una denuncia del sufrimiento humano. A finales de los años sesenta su interés por el tema social le conduce a un neofigurativismo, con un mensaje de crítica y denuncia que, en los setenta, se identifica plenamente con el movimiento artístico "Crónica de la realidad", inscrito dentro de las corrientes internacionales del pop-art y del realismo, tomando como punto de partida las imágenes propagandísticas de nuestra sociedad industrial y los códigos lingüísticos utilizados por los medios de comunicación de masas.

Las distintas épocas o series de su obra como «Les Nues» (1964), «La Fam» (1966) «Els Bojos» (1967), «Experimentacions» y «Vietnam» (1968), «L'Home» (1970), «Amèrica Negra» (1972), «L'Home Avui» (1973), «El Dòlar» (1973-80), «Pinteu Pintura» (1980-90) y «Vivace» desde 1991, rechazan todo tipo de opresión y claman por la libertad y por la solidaridad humana. Su obra está representada en numerosos museos y colecciones de todo el mundo y cuenta con abundante bibliografía que estudia su trabajo exhaustivamente.

En resumen, si su pintura es una pintura de concienciación, no es menos cierto que en su proceso creativo se incluye un destacado grado de "concienciación de la pintura", en la que diversas experiencias, técnicas, estrategias y recursos se aúnan para constituir su particular lenguaje plástico, que no se agota en ser un "medio" para la comunicación ideológica sino que de común acuerdo se constituye en registro de una evidente comunicación estética.

1965-1998- EXPOSICIONS INDIVIDUALS/INDIVIDUAL EXPO/EXPOSICIONES INDIVIDUALES

1965. Sala CEA (Alcoiart-I), ALCOI.— Sala CEA, ALCOI.— Salons Els Angels, DÈNIA.— Soterrani Medieval, POLOP.— Pressó Segle XII, GUADALEST.— Montmartre, Sacre Coeur, PARÍS, França.— Casa Múrcia-Albacete, VALÈNCIA.
1966. Cercle Industrial, ALCOI.— Elia Galeria, DÈNIA.— Soterrani Medieval, POLOP.
1967. Sala Premsa, VALÈNCIA.— Casa Municipal de Cultura, ALCOI.— Soterrani Medieval, POLOP.— Sala FAIC, GANDÍA.— Caixa d'Estalvis CASE., MÚRCIA.— Sala IT, TARRAGONA.— Sala CAP, ALACANT.— Museu Municipal, MATARÓ.— Galeria Àgora, BARCELONA.
1968. Galeria d'Art, (6 Presències), ALCOI.— Soterrani Medieval, POLOP.— Galeria Niu d'Art,, LA VILA JOIOSA.— Sala Rotonda, Art del poble per al poble V Congrés L.F., ALCOI.— Woodstock Gallery, LONDRES, R.Unit.
1969. Galeria Polop, POLOP.— Shepherd House, CHADDERTON, R.Unit.— Galeria Elia, DÈNIA.— Central Hotel, DOVER, R.Unit.— Mostra simultània UNESCO, Casa de Cultura, Reconquista., ALCOI.
1970. Galeria CAP, ALACANT.— Caixa d'Estalvis NSD, ELX.— Galeria CAP, XIXONA.— Galeria Polop, POLOP.— Galeria Darhim, BENIDORM.— Hotel Azor, BENICÀSSIM.— Galeria Porcar, Homenatge Joan Fuster, CASTELLÓ.
1971. Sala CASE, MÚRCIA.— Club Pueblo, A Salvador Espriu MADRID.— Sala CASE Albufereta, ALACANT.— Sala CASE, BENIDORM.— Galeria 3, ALTEA.— Discoteca Mussol, ALCOI.
1972. Galeria Novart, MADRID.— Galleria della Francesca, FORLI, Itàlia.— America Negra mostra i espectacle Novart, MADRID.— Galleria Bogarelli, (Alcoiart-55), CASTIGLIONE, Itàlia.— BH Corner Gallery Five Man Exhibition, LONDRES, R.Unit.— Galeria Alcoiarts, ALTEA.
1973. Galeria Múltiples, MARSELLA, França.— Galeria Aritzta, BILBAO.— Sala Besaya, SANTANDER.— Art Alacant, ALACANT.— Simultània Galeria Capitol i Sala UNESCO, ALCOI.— Galeria Alcoiarts, ALTEA.
1974. Sala Provincia, LLEÓ.— Galleria Lo Spazio, BRESCIA, Itàlia.— Palau Provincial, MÀLAGA
1975. Galeria Artiza, BILBAO.— Galeria Trazos-2, SANTANDER.— Galeria Alcoiarts, ALTEA.— Grafikkabinett, HAGEN, Alemanya.— Galeria Cànem, CASTELLÓ.
1976. Spanish-American Cultural, NEW BRITAIN (Conncticut), Estats Units.— Sala d'Exposicions de l'Ajuntament de Sueca, SUECA.— Altos (permanent), ALACANT.— Crida Galeria, ALCOI.
1977. Sala Gaudi, BARCELONA.— Ajuntament de Monòver, Mostra retrospectiva, MONÓVER.— Galeria La Fona, OLIVA.— Galeria Alcoiarts, ALTEA.
1978. Fabrik K 14, graphic retrospecktive, OBERHAUSEN, Alemanya.— Museu d'Art Contemporani de Sevilla, SEVILLA.— Caixa d'Estalvis d'Alacant i Múrcia, Consells Populars de CC, MURO.— Galeria Montgó, DÈNIA.
1979. Saletta Esposizione Rinascita, BRESCIA, Itàlia.— Galeria Alcoiarts, ALTEA.— Sala Cau d'Art, ELX.
1980. Caixa d'Estalvis d'Alacant i Múrcia, ALCOI.— Sala Canigó, ALCOI.— Biblioteca di Carfenedolo, Mostra gràfica, CARFENEDOLO, Itàlia.— Galeria 11, ALACANT.— La Casa, Galeria d'Art, Mostra retrospectiva, LA VILA JOIOSA.— Galeria La Fona, OLIVA.— Galeria Alcoiarts, ALTEA.— Sala d'Exposicions de l'Ajuntament, Homenatge a Salvador Espriu, LA NUCIA.
1981. Galeria Ámbito, Amics de la Cultura del País Valencià, MADRID.
1982. Graphic-Retrospektive, Kulturverein der Katalanish Sprechenden, HANNOVER, Alemanya.— Roncalli Haus, Mostra retrospectiva, WOLFENBUTTEL, Alemanya.— Museo Etnografico Tiranese, TIRANO, Itàlia.
1983. Centre Municipal de Cultura "El Cartell", ALCOI.— Giardini di Via dei Mille, Cile, BRESCIA, Itàlia.— Mostra Sigmund Freud (IPAC), Palau de Congresos, Hotel Melia-Castilla, MADRID.— Festival de l'Unità, Cile, BÉRGAMO, Itàlia.— Circolo Culturale di Brescia, Cile, BRESCIA, Itàlia.— Sala de Cristal, Ajuntament de València, Mostra retrospectiva "Xile, X Anys", VALÈNCIA.— Saló d'Actes, "El Cartell", Ajuntament, LA VALL DE GALLINERA.— Centre Social i Cultural, "El Cartell", TAVERNES VALLDIGNA.— Sala Morquera, "El Cartell", Ajuntament, CREVILLENTE.— Sala del Casino, "El Cartell, Xile, Freud", XIXONA.— Presso la S.L. Malzanini del PCI, Cile, 1973-83, BRESCIA, Itàlia.
1984. Sala CAAM. "El Cartell", Ajuntament, MURO.— Sala Caixa Rural, "El Cartell", Ajuntament, VILA-REAL.— Palau de Congresos, "Freud", BARCELONA.— Zentrum am Buck, "Zu Ehren Salvador Espriu", WINTERTHUR, Suïssa.
1985. Congres Centrum Hamburg, "Freud tot Freud", IPAC, HAMBURG, Alemanya.— L'Arte a Stampa, Rafinatezza Antica i Moderna, BRESCIA, Itàlia.
1986. Art Expo Montreal, "Hommage a Pablo Serrano", "Pinteu Pintura", MONTREAL, Canadà.— Galeria Canem, "Pinteu Pintura", CASTELLÓ.— Moorkens Art Gallery, "Hommage a Salvador Espriu", Nouvelles Perspectives, BRUXEL·LES, Bèlgica.
1987. Wang Belgium Art Gallery "H. Eusebi Sempere""Pinteu Pintura", org. par le CEICA, BRUSSEL, Bèlgica.— Sala UNESCO, "El Cartell", ALCOI.— Escola de Batoi, gravats "Pinteu Pintura", ALCOI.— Simultània Sales Esplà i Major de CAIXA-LACANT "Pinteu Pintura", ALACANT.— Centre-Cultural Sant Josep (Ajuntament d'Ibi i CEPA)"Pinteu Pintura", ELX.
1988. Centre Cultural de la Vila d'Ibi, Ajuntament d'Ibi i CEPA, "Pinteu Pintura", IBI.— Museu de l'Almudí (Ajuntament de Xàtiva i Conselleria de Cultura), "Pinteu Pintura", XÀTIVA.— Kleineren Galerie, Graphische Austellung Verband Bildener Kunstler der DDR, EISLEBEN, Alemanya.— Centre Municipal de Cultura, "Pinteu Pintura", ALCOI.— Sala CAIXA-

- LACANT, "Pinteu Pintura Dibuix", ALCOI.— Mercat d'Abasts, Mostra "El Cartell", Festa "Nuevo Rumbo", VALÈNCIA.— Kulturhausgalerie, Graphik Retrospektive, SCHWARZHEIDE, Alemanya.
1989. Ajuntament d'Alcoi, Expo. Cartell, ALCOI.— Liceu Renouvier, Universitat Catalana d'Estiu, PRADA.— San Telmo Museoa, "Diàlegs Pinteu Pintura, 1980-89", DONOSTIA.— Col·legi de Metges, "Homenatge a Freud" Societat de Psicoanàlisi, BARCELONA.— Sala S. Prudencio, Arabako Kutxa i Museu de BB.AA., "Pinteu Pintuta", VITORIA-GASTEIZ.
1990. Cultural Center, Ukrainian House, Retrospectiva org. BCECBIT, KIEV, Ucraïna.— H. Karnac "Homage S. Freud", LONDRES, R.Unit.— Ukrainian Muzeum Art, IVANO-FRANKIVSK, Ucraïna.— Ciutat Lviv, Retrospectiva gràfica, LVIV, Ucraïna.— La Bottega delle Stampe, Omaggio a Freud i Pinteu Pintura, BRESCIA, Itàlia.— Moldavian Society Cultural, Retrospectiva gràfica, KISHINEV, Moldàvia.— Casa de Campo "Nuevo Rumbo", gravats i cartells, MADRID.— Cellier des Moines."Une decade de Pinteu Pintura", org. Mirofret France i Mairie St.Gilles, SAINT-GILLES, França.— Universitat Catalana d'Estiu, Sala El Pesebre org. Ajuntament de Prada i Mirofret France, PRADA, França.— Le Regad d'Antoni Miró, Mondiale de l'Automobile, Stand Mirofret-France, PARÍS, França.— Salon d'Avignon "Pinteu Pintura", Stand Mirofret, AVIGNON, França.— Galeria Punto "Esguards d'Antoni Miro", VALÈNCIA.— Galleria La Viscontea, "Una decade di dipingere pittura", RHO-MILÀ, Itàlia.
1991. Saló Internacional de l'Automobil, "Obra gràfica de Pinteu Pintura", Stand Mirofret, BARCELONA.— Stazione di Ricerca Artistica Europio, Omaggio a Gaudí, MILÀ, Itàlia.— Galeria Mona, "Pinteu Pintura", DÈNIA.— Ukrainian Museum Contemporary Art, IVANO-FRANKIVSK, Ucraïna.
1992. Galería Macarrón, "Pinteu Pintura", "Vivace", MADRID.— Gràfica d'Antoni Miró a Viciana, VALÈNCIA.— 49 Graphic Works for Ukraine 1991-92, KIEV, Ucraïna.— 49 Graphic Works for Ukraine 1991-92, IVANO-FRANKISVSK, Ucraïna.— 49 Graphic Works for Ukraine 1991-92, LVIV, Ucraïna.— "Recull de Somnis", Palau Victòria Eugènia, BARCELONA.— A.M. aus dem Grafischen Werk-Kreisvolkshochschule, Bildungszentrum, zu Ehren S. Espriu, WOLFENBÜTTEL, Alemanya.— Träumensammlung Graphisches Werk Messe Essen GmbH, Messe Haus, zu Ehren E.Valor, ESSEN, Alemanya.
1993. Ahtohi Mipo-Antoni Miró, KIEV, Ucraïna.— Compromís personal, Galeria 6 de Febrer, Sèrie Vivace "A Sanchis Guarner", VALÈNCIA.— Esbós de Lletra a Antoni Miró, Museu Art Contemporani d'Elx "A V.A. Estellés, ELX.
1994. Girart, "Aço no és un assaig sobre Miró", ALTEA.— Girart, Casa de Cultura-Torre, TORRENT.— Universitat Popular "Esto no es un ensayo sobre Miró", ALMANSA.— Antiguo Mercado Girart, REQUENA.— Casa de Cultura Girarte, VILLENA.— A.M. i la Poética del Collage, Galeria Cromo, ALACANT.
1995. Kherson Industry Institute, KHERSON, Ucraïna.— AZ i altres quadres per a una exposició CEIC Alfons el Vell, GANDIA.— Galeria 6 de Febrer, "Suite Eròtica", VALÈNCIA.— The Looking of Antoni Miró, Dirt Cowboy Café "Etchings and Lithographs", HANOVER, Estats Units.— Sale Einaudi Electa Antoni Miró Litografie e Acqueforti, BRESCIA, Itàlia.— Welt des Antoni Miró Stadbibliothek Laatzen (Graphisches Werk), HANNOVER, Alemanya.
1996. Galeria Kierat/A. Miró Vivace, Ass. Artistes Plàstics Polacs, SZCZECIN, Polònia.— Volksbank, A. Miró Oder die Soziale Veständigung, APC Wolfenbüttel, COPEC Berlín, RHEDA WIEDENBRÜCK, Alemanya.— Galeria Merginesy Institut de Periodisme d'Ucraïna, "Entre els clàssics" A. Miró, col·labora Ambaixada d'Espanya a Ucraïna, KIEV, Ucraïna.— Nato Nelle Nuvole, A. Miró, Librería Einaudi-Electa, BRÈSCIA, Itàlia.— Nato Nelle Nuvole-A. Miró-Librería Einaudi, CREMONA, Itàlia.— Cooperativa Arti-Visive, Opere Grafiche d'A. Miró, Palazzo Coardi di Carpeneto, Nato Nelle Nuvole, TORINO, Itàlia.— Kulturzentrum Büz, Die Fahrräder des Antoni Miró (Pintura i Gràfica), MINDEM, Alemanya.— Biuro Wystaw Artystycznych, Antoni Miró Grafika, ZIELONA GÓRA, Polònia.— Art Galeria, A. Miró, Vivace, SZCZECINEK, Polònia.— A. Miró, "Un taumaturgo de las imágenes", Galeria AEBU/A. Miró, Embajada de España /Instituto de Cooperación Iberoamericana, MONTEVIDEO, Uruguai.— Eròtic "Ma non troppo" d'A. Miró, Casa de Cultura, L'ALCUDIA (València).— Alfabet-A. Miró i Isabel-Clara Simó, Sala UNESCO (Mostra inaugural, nova etapa), ALCOI.— Nato Nelle Nuvole-Opere Grafiche di A. Miró, Soc. Coop Borgo Po e Decoratori, TORINO, Itàlia.— A. Miró-Das Fahrrad, Ein Symbol für Natur Tecnik, Micro Hall Center, EDEWECHT, Alemanya.— A. Miró-Trajecte Interior, Alba Cabrera, Centre d'Art Contemporani, VALÈNCIA.
1997. History and Art Museum, A. Miró - Branches and Roots, KALININGRAD, Rússia.— Palazzo della Provincia, A. Miró come in un sogno, PISA, Itàlia.— Galleria "La Viscontea", Cascina Mazzino, Gràfica d'A. Miró, RHO MILANO, Itàlia.— Suite Eròtica, Festival Agro-Eròtic, Casa de Cultura, L'ALCUDIA.— Central Kherson Art Museum, A. Miró Vivace Sèries "A Carles Llorca", KHERSON, Ucraïna.— Galerie Palais Munck "Zu Ehren Joan Coromines", A. Miró, Berührungen des Unantastbaren, KARLSRUHE, Alemanya.— Marginesy Gallery "Mediterranean" A. Miró, KIEV, Ucraïna.— A. Miró, La Suite Eròtica vers una antiga i nítida Reconexió, Casal Jaume I, ALACANT.— Alba Cabrera, A. Miró Suite Eròtica, VALÈNCIA.— Miró a La Habana, Museo Guayasamin, Centro de Arte 23 y 12, HABANA, Cuba.— A. Miró, A Big Secret, Narodni Muzej Kragujevac, KRAGUJEVAC, Iugoslàvia.— Antoni Miró a Elx, Galeria Sorolla, ELX.— El Misteri d'Elx, Casal de la Festa, Ajuntament d'Elx, ELX.— Kuncewicz Fundation, Works of Art and Posters, organized by Pantwowe Muzeum Na Majdanku, KAZIMIERZ, Polònia.— A. Miró Vivace, Pintura i Poesia, Centre Cultural, ALCOI. Biblioteca Municipal, Pintura-Objecte, Alcoi.
1998. Institut Pare Vitoria, Vivace "El collage", ALCOI. (Col·legi Miguel Hernández, Obra gràfica, ALCOI. (AA.VV. Zona Nord, El misteri d'Elx, ALCOI. (Llibreria la Lluna, Sèrie Cosmos, ALCOI. (Federació AA.VV. La Fava, Suite eròtica, ALCOI. (Antològica 1960-1998, Aula cultura CAM, ALCOI. (City Gallery U-ice, Org. National Museum Kragujevac, U)ICE (Iugoslàvia). (Les remoroses soledats, Centre social polivalent, Centre cultural de la vila, Antològica 1960-1998, IBI. (Hi ha moltes maneres, Centre cultural CAM, Antològica 1960-1998, BENIDORM. (Antoni Miró i els seus pappers collés, La Llogeta CAM, VALÈNCIA. (Antoni Miró: la belesa es un acte moral, Escola d'art de Cherníajovsk, CHERÑIAJOVSK, Rússia. (Black Pearl, Workshop Gallery Conceptual, SPLIT, Croàcia . (Cartells i Llibres D'Antoni Miró - Col·loqui NACS, Institut D'Estudis Catalans, BARCELONA. (Antoni Miró de la pintura a la matèria i l'objecte, Palau Comtal, COCENTAINA. (Galeria Zzap "Pod Podloga", grafica D'Antoni Miró, LUBLIN, Polònia. (La trajectòria artística d'Antoni Miró, Fundació Niebla, CASA-VELLS-GIRONA. (Antoni Miró, l'enigma come segnale della coscienza, Museo Umberto Mastroianni, ARPINO, Italia. (L'Home que Pinta, A. Miró, Casa de Cultura CAM, DÈNIA. (Centre Cultural Rambla, Bancaixa, Vivace, ALACANT. (Sala Museo S. Juan De Dios, Antològica 1960-98, CAM, ORIHUELA. (Fundación Bancaria- Ed. Piramide, Vivace, MADRID.

1960-1998- PREMIS I DISTINCIONS/PRIZES & DISTINCTIONS/PREMIOS Y DISTINCIONES

1960. VII Mostra de Pintura, Escultura i Dibuix, 1er Premi, Ajuntament d'Alcoi, ALCOI.
1961. XVIII Exposició d'Art, 3er Premi, ALACANT.
1962. Primer Certamen Nacional d'Arts Plàstiques, ALACANT.— Certamen de Pintura, 1er Premi, ALACANT.— Menció Honorífica al Certamen d'Art, ALACANT.
1963. VIII Exposició de Pintura CEA, Premi Brotons, ALCOI.— Selecció certàmens a MADRID.
1964. VI Certamen d'Art, 1er Premi, ALACANT.
1965. V Saló de Tardor, Premi de la CAP, ALCOI.— VII Saló de Març, Museu Història, VALÈNCIA.
1966. Casa Municipal de Cultura, Saló de Tardor, ALCOI.
1967. I Bienal de Pintura. Exem. Ajuntament, ALCOI.— VIII Saló de Març, VALÈNCIA.— VII Saló de Tardor, 2n premi ALCOI Casa Municipal de Cultura.
1968. IX Saló de Març, Art Actual, VALÈNCIA.— I Exposició Pintors Espanyols, CIEZA.
1969. II Bienal Internacional de Pintura, ALCOI.— X Saló de Març, Art Actual, VALÈNCIA.— I Certamen Diputació Provincial “Castell de Santa Bàrbara”, Adquisició d'obres, ALACANT.— VIII Premi de Dibuix “Joan Miró”, Palau de la Virreina, BARCELONA.— The Dover Carnival, Premi originalitat, DOVER, R. Unit.— VIII Saló de Tardor, Premi CMC, ALCOI.— Membre de Verein Berliner Künstler, BERLÍN, Alemanya.
1970. XI Saló de Març, VALÈNCIA.— IX Premi Internacional de Dibuix “Joan Miro”, Col·legi d'Arquitectes, BARCELONA.— Certamen Arts Plàstiques “Castell de Santa Bàrbara”, ALACANT.— XXVII Exposició de Pintura, SOGORB.— Finalista Premi “Tina”, BENIDORM.— VII Saló Nacional de Pintura, MÚRCIA.
1971. III Bienal Internacional de Pintura, Adquisició d'obres, ALCOI.— I Certamen de Pintura Mural, ALTEA.— XII Saló de Març, VALÈNCIA.— III Biennale Internationale de Merignac, MERIGNAC, França.— X Premi de Dibuix “Joan Miró”, Col·legi d'Arquitectes, BARCELONA.— Galeria Adrià, BARCELONA.— PAA Culturals, GIRONA.— B.H. Corner Gallery, Saló Internacional d'Hivern, Diploma d'honor, LONDRES, R. Unit.— Membre de l'Institut i Acadèmia Internacional d'Autors, PANAMÀ.
1972. XI Premi Internacional de Dibuix “Joan Miró”, BARCELONA.— II Mostra Internationale di Pittura e Grafica, Medalla d'Or i Diploma, NOTO, Itàlia.— Mostra Premis, SICILIA, Itàlia.— Membre “Honoris Causa” de Paternoster Corner Academy, LONDRES, R. Unit.
1973. No participa a certàmens competitius i posteriorment gairebé sempre participa “Fora de concurs”.
1974. Vtz. International Print Biennale, CRACOVIA, Polònia.— I Saló de Primavera, Medalla de Plata, VALÈNCIA.— I Certamen Internacional de Pintura, MALLORCA.— Ibizagràfic-74, Museu d'Art Contemporani, EIVISSA.— IV Biennale Internationale de Merignac, MERIGNAC, França.— XIII Premi Internacional de Dibuix “Joan Miró”, BARCELONA.— I Bienal Nacional de Pintura, OSCA.— IV Saló de Tardor, 1ª Menció i Medalla de bronze, SAGUNT.— Premi de Pintura “Fundació Güell”, BARCELONA.— Ora e sempre resistenza, Palazzo de Turismo, MILÀ, Itàlia.— Mostra Internacional d'Arts Gràfiques, Menció Honor, VALÈNCIA.— Membre actiu de la Fundació “Maeght”, SAINT-FAUL, França.
1975. Ora e sempre resistenza. Circolo De Amicis, MILÀ, Itàlia.— II Certamen Internacional, MALLORCA.— Premis Sèrie, MADRID.— II Certamen Nacional de Pintura, TEROL.— V Bienal Internacional de l'Esport, 1ª Medalla, VALÈNCIA.— Premi de Dibuix “Sant Jordí”, BARCELONA.— XIV Premi Internacional “Joan Miró”, BARCELONA.— Paix-75-30.ONU, Pavillon d'Art Slovenj Gradec, SLOVÉNIE, Eslovenia.— I Bienal de Pintura Contemporània, BARCELONA.— V Saló de Tardor de Pintura, 1^r Premi, Medalla d'Or, SAGUNT.— III Bienal Provincial de León, LLEÓ.— Concurs Nacional de Pintura, Finalista, ALCOI.— Trofeu “Sinca d'Altea”, ALTEA.
1976. VI Miedzynarodowe Biennale Grafikirakow, CRACOVIA, Polònia.— Convocatòria d'Arts Plàstiques, Adquisició d'obra per al Museu Diputació Provincial, ALACANT.— Ibzagrafic-76 Museu d'Art Contemporàni, EIVISSA.— I Certamen Internacional de Lanzarote, LANZAROTE.— I Certamen de Pintura, PEGO.— II Bienal d'Art, PONTEVEDRA.— I Bienal Nacional d'Art, Medalla Commemorativa, OVIEDO.
1977. Premio Nazionale di Pintura, Centro de Arte Elba, PALERMO, Itàlia.— Mostra Palacio de Manzanares El Real, MADRID.— Trofeu “Premis Set i Mig”, ALACANT.
1978. VI Premio Internazionale di Grafica del Pomero, RHO, Itàlia.— 7 Biennale Internationale de la Gravure, CRACOVIA, Polònia.— Acadèmic d'Italia amb medalla d'or, “Accademia Itàlia delle Arti e del Lavoro, Itàlia.
1979. Grafik Biennale Heidelberg, HEIDELBERG, Alemanya.— Invitat al Convegno Nazionale degli Artisti, SALSUMAGGIORE, Itàlia.
1980. VIII Miedzynarodowe Biennale Grafikirakow, CRACOVIA, Polònia.— Distinció de l'Academie Culturelle de France, PARÍS, França.
1981. Membre titular de la Jeune Peinture-Jeune Expression, PARIS, França.— Director Mostra Cultural del País Valencià, ALCOI.
1982. Bienal d'Eivissa, Ibzagrafic-82, Museu d'Art Contemporani, EIVISSA.— XXXII Rassegna di Pittura, Scultura, Grafica, Musei d'Arte Moderno, Premi de Gravat “Universitat d'Urbino”, Sassoferato, ANCONA, Itàlia.— Salon d'Automne 82, Palais des Congres, Medalla de Plata, MARSELLA, França.— Premio Internazionale Carducci de Belle Arti, FLORENCIA, Itàlia.— Prima Biennale Internazionale Ente Siciliano Arte e Cultura, SIRACUSA, Itàlia.
1983. Salon International d'Automne, AIX-EN-PROVENCE, França.— XI Premio Internazionale di Grafica del Pomero, RHO-MILÀ, Itàlia.— Salon International d'Avignon, Chapelle Saint Benezet, Menció Especial del Jurat, AVIGNON, França.— Salon International d'Evian, EVIAN, França.— XXXIII Rassegna Pittura, Grafica “Piccola Europa”, Sassoferato-ANCONA, Itàlia.— Primo Premio Internazionale Gagliaudo, ALESSANDRIA, Itàlia.— Premio Internazionale di Mòdena, Placa i Diploma, MÒDENA, Itàlia.— Membre del Consell Rector del Centre Municipal de Cultura, ALCOI.
1984. Intergrafik-84, Internationale Triennale Engagierte, BERLÍN, Alemanya.— Kinema-84, Audiovisual “Els Bojos-66”, premiat, ALCOI.— Dirigeix L'Amít d'Arts Plastiques del Congrés d'Estudis, ALCOI.— Invitat a la “Grafik in der DDR”, BERLÍN, Alemanya.
1985. Medalla I Miedzynarodowe Triennale Sztuki “Prezeciw Wojnie”, Pantswore, LUBLIN, Polònia.— 35 Salon de la Jeune Peinture -Jeune Expression, PARIS, França.

MAS SOPALMO.

1986. Medalla Aurea Oro i Diploma Premio "Città di Roma", ROMA, Itàlia.
1987. Intergrafik-87, Verband Bildender Künstler der DDR, BERLÍN, Alemania.— Invitat al Simposi Intergrafik-87 per la V B.K., BERLÍN, Alemania.— Director Arts Plàstiques, Centre Cultural, ALCOI.
1988. Medalla II Miedzynarodowe Triennale Sztuki Przeciw Wojnie, LUBLIN, Polònia.— XVI Premio Internazionale di Grafica, Medaglia Amici del Pomero, RHO-MILÀ, Itàlia.— Biennale Internationale de l'Estampe, Palau dels Reis de Mallorca, PERPINYÀ, França.— 38 Rassegna Grafica Salvi Piccola Europa, SAssoferrato, Itàlia.— Membre de la Junta Rectora de Cultura Gil-Albert, ALACANT.— Trofeu Centre d'Esports, ALCOI.
1989. XVII Premio Internazionale Grafica del Pomero, Diploma, RHO-MILÀ, Itàlia.— Diploma I Biennale Impreza Ivano-Frankivsk, IVANO-FRANKIVSK, Ucraïna.
1990. Diploma Premio Internazionale del Pomero, RHO-MILÀ, Itàlia.
1991. III Miedzynarodowe Triennale Sztuki, "Przeciw Wojnie" Majdanek 91, Medalla Commemorativa, LUBLIN, Polònia.— XXV Premio Nazionale di Grafica del Pomero Prem-Acquisto A. Masseroni, RHO-MILÀ, Itàlia.— Jurat II Biennale "Impreza", Ukrainian Museum Contemporany, IVANO-FRANKIVSKY, Ucraïna.— Medalla Commemorativa Saló de Tardor, SAGUNT.
1992. X Bienal Internacional de l'Esport, Sala Tecla, BARCELONA.— Jurat Fogueres Experimentals Centre E. Sempere, ALACANT.— Certificat Award "Academy of Mail Arts and Sciences", GREENVILLE, Estats Units.
1993. Medalla Commemorativa Consell Superior d'Esports, MADRID.— Jurat Cartell Carnestoltes, Centre d'Art i Comunicació, ALACANT.— Jurat Concurs de Pintura, Casa de Cultura, ELDA.— Jurat Treballs de Creativitat, Institut de Cultura, ALACANT.— Invitat III Bienale Impreza, Ukrainian Museum, IVANO-FRANKIVSK, Ucraïna.— Trofeu Amics de la Música, ALCOI.— Jurat II Biennal de Gravat Josep de Ribera, XÀTIVA. XXI Internazionale di grafica del pomero, diploma segnalato, RHO-MILÀ, Itàlia
1994. Jurat II Bienal "Vila de Canals", CANALS.— Jurat Concurs Cartells Carnestoltes I.C. Juan Gil Albert, ALACANT.— Jurat XV Convocatòria de Pintura "Pintor Sorolla", ELDA.— Membre Consell Assessor "Tractat d'Almirra", EL CAMP DE MIRRA.— Jurat XVIII Certamen de Pintura "Vila de Pego", PEGO.— Nominat als Premis Penelopé-94, ALCOI.— IV International Art Triennial Majdanek'94, LUBLÍN, Polònia.
1995. Jurat Cartell Carnestoltes, ALACANT.— Trofeu Volta de l'Esport, ALCOI.— Trofeu Premi J. Valls de normalització, ALCOI.— Projecte Concurs Metro, IVAM, VALÈNCIA.— Jurat XI Concurs "Fogueres Experimentals", ALACANT.— Membre d'honor Asociación Mail-Artistas Españoles, ALCORCÓN, Madrid.— Invitat al Taller Internacional de l'art "Fascinació pel paper", BUK, Polònia.— Acadèmic "International Academy of Semantic Art", KHERSON, Ucraïna.— Premio Internazionale "Città di Roma", FIRENZE, Itàlia.— Títol Onorífico di Dottore H.C. Accademia Internazionale, ROMA, Itàlia.—
1996. Diploma-Medaglione Giuseppina Maggi, Accademia Int. Città Di Roma, FLORENCIA, Itàlia.— Titolo HC. Arte e Cultura della Città Di Genova, Premio Int. Della Liguria, GENOVA, Itàlia.— Accademia Internazionale "Greci Marino", Accademia Associati, Sezione Arte, VINZAGLIO, Itàlia.— Diploma-Premio La Viscontea, Int. Di Grafica, RHO/MILANO, Itàlia.— Placa American Biog. Institute, RALEIGH, USA.— Jurat V Miedzynarodowe Triennale Sztuki, LUBLIN, Polonia.— Jurat Mostra Biennal d'Art, ALCOI.
1997. V Miedzynarodowe Triennale Sztuki Majdanek'97, Artista invitat, LUBLIN, Polònia.— First International Biennal, Trevi Flash Art Museum, TREVI (Peruggia), Itàlia.
1998. Solstici d'Estudi-Nun. Just Cuadrado-Galeria Sorolla, Homenatge a A.M. Altea.— Premio Int. di Grafica, Diploma del Pomero, RHO (Milano), Italia.— Trofeu Valors Humans, Rotarac, ALCOI.— XVIII Certamen Ciceronium Arpinas, Sotto l'Alto Patronato del Presidente della Republica, Artista Invitat i Manifesto d'Arte per il Certamen, ARPINO, Itàlia.— Diploma Dottore H.C.I. COPPA Città di Milano. Academia Int. Città di Roma. Milano (Italia).

1963-1998 EXPOSICIONS COL·LECTIVES / COLECTIVES EXPOSITIONS / EXPO. COLECTIVAS

1963. Selecció de premis de tot l'Estat, mostra col·lectiva, MADRID.
1967. Palau de la Batlia. Ceràmica de pintors i escultors valencians, VALÈNCIA.
1968. Jove Pintura, UNESCO, ALACANT.— Jove Pintura Penya II-llicitana, ELX.— Niu d'Art, Pintura i Escultura, LA VILA JOIOSA.— Alicart-1, Casa Azorín, DÈNIA.— Alicart-2, Penya II-llicitana, ELX.— Jove Pintura, Centre Recreatiu, PETRER.
1969. Obres X Saló de Març, CAP, ALACANT.— Galeria Arrabal, CALLOSA D'EN SARRIÀ.— XIII Saló de Maig, Museu d'Art Modern, BARCELONA.— III Expobus de Pintura, Hort del Xocolater, ELX.— Verein Berliner Künstler, Grafik-Plastik, BERLÍN, Alemanya.— Plàstica d'Alcoi, Galeria Papers Pintats, ALCOI.
1970. Sala Devesa, 14 Pintors, ALACANT.— Verein Berliner Künstler, BERLÍN, Alemanya.— Maison Billaud, FONTENAY-LE-COMPTE, França.— Exposició Art Contemporani, Galeria Arteta, Grup Indar, SANTURCE.— Exposició d'Estiu, V.B.K., BERLÍN, Alemanya.— I Exposició Col·lectiva, Sala Puntal, SANTANDER.— Col·lectiva Cercle Belles Arts, VALÈNCIA.— En Art 1, Sala Art i Paper, ELX.— Mostra Nadal V.B.K., BERLÍN, Alemanya.
1971. Exposició Art a Valbonne, VALBONNE, França.— 2 Col. Sala Puntal, SANTANDER.— Exposició de Poemes II-lustrats, Tur Social, ALACANT.— Exposició Col. Escola Nàutica, PORTUGALETE.— Estiu d'Art a Santa Pola, SANTA POLA.— XX Exposició Nacional, MONÒVER.— I Exposició d'Art, VILLENA.— Biennale Internationale-71 Corner Gallery, LONDRES, R. Unit.— Femina-71 Verein Berliner Künstler, BERLÍN, Alemanya.— Exposició a Picasso, UNESCO, ALACANT.
1972. Mostra d'Artistes Alcoians, Sala AAAS, ALCOI.— Civico Museo di Milano "Omaggio alla Comune di Parigi", MILÀ, Itàlia.— Subhasta La Salle Reconquista, ALCOI.— Sala Reale delle Cariatidi, "Amnistia que trata de Spagna", MILÀ, Itàlia.— XXI Exposició Nacional, MONÒVER.— Mostra d'Art Espanyol Contemporani, Alcoiarts, ALTEA.— I Exposició Nacional, VILLENA.— Palacio de Cristal, Artetur-72, MADRID.— Exposició Col·lectiva, Galería Alcoiarts, ALTEA.— Mostra Anyal, Verein Berliner K., BERLÍN, Alemanya.— Galeria Internacional d'Art, APSA, MADRID.— Homenatge a Millares, Alcoiarts, ALTEA.— Sala Laurana, Teatro Sperimental, "In occasione del Festival Int. del Cinema di Pesaro", Mostra "Omaggio" al Gruppo Denunzia, PESARO, Itàlia.
1973. Homenatge a Millares, Sala CAP, ALACANT.— Art-Altea, Exposició Inaugural, ALTEA.— Libreria Internazionale, "Grafica Politica Spagnola", MILÀ, Itàlia.— Verein Berliner Künstler, BERLÍN, Alemanya.— Aritz-2, LAREDO.— Homenatge a Joan Miró, Novart, MADRID.— En Art-2, Hort del Cura, ELX.— II Mostra Nacional, VILLENA.— XXII Exposició Nacional "Centenari Azorín" Adquisició obra Museu", MONÒVER.— II Mostra d'Arts Plàstiques, BARACALDO.— XXIII Rassegna Internazionale di Pittura, "GB Salvi e Piccola Europa Omaggio", SASSOFERRATO, Itàlia.— Exposició III Aniversari Galeria Novart, MADRID.— Artisti d'Avanguardia per la Resistenza Cilena, Studio BRESCIA, BRESCIA, Itàlia.— Sala UNESCO, Exposició Inaugural, ALCOI.— Procés a la Violència Esti-Arte, MADRID.— Procés a la Violència, Alcoiarts, ALTEA.— Procés a la Violència, Galeria Nova Gràfica, BARCELONA.— Associazione Artisti Bresciani, BRESCIA, Itàlia.— Palazzo del Parco, BORDIGHERA, Itàlia.— Sala Comunale, ANGIARI-VERONA, Itàlia.— Sala "Omaggio al Gruppo", SASSOFERRATO, Itàlia.— Artisti d'Avanguardia, BRESCIA, Itàlia.
1974. Procés a la Violència, Galeria Studium, VALLADOLID.— Homenatge a Òscar Esplà, Club Urbis, MADRID.— Procés a la Violència, Sala Tahor, LES PALMES DE GRAN CANARIA.— Mostra sobre Xile, ESTOCOLM, Suècia.— Noi e il Cile, Centro Cívico Comune di Milano, MILÀ, Itàlia.— Mostra de la Resistenza, Sala AAB, BRESCIA, Itàlia.— XXIII Exposició Nacional de Pintura, MONÒVER.— Centro Internazionale di Brera, Mostra-Asta Itinerante, MILÀ, Itàlia.— Cercle Industrial, Mostra Subhasta, ALCOI.— Galeria Alcoiarts, Art d'Avanguardia, ALTEA.— Procés a la Violència, Galeria Set i Mig, ALACANT.— Mostra Realitat-2, Galerías Península, Machado y Osma, MADRID.— Libreria Feltrinelli, PARMA, Itàlia.— Sala Comunale, CASALEONE-VERONA, Itàlia.— Sallone della Cooperativa, PEDEMONTE-VERONA, Itàlia.— Libreria Feltrinelli, BOLOGNA, Itàlia.— Mostre della Resistenza all' A.A.B., BRESCIA, Itàlia.— Mostra per Spagna Libera, MILÀ, Itàlia.
1975. Galeria Aviñón, "Entre la abstracción y el realismo", MADRID.— Galería de Arte Málaga, Exposició de Gràfica Contemporània, MÀLAGA.— Exposició Subhasta Escola T.S. d'Arquitectura, SEVILLA.— Grup Teatre "Mama Meteo", Hotel Covadonga", ALACANT.— Nova Figuració Alacantina, Sala CASE, ALACANT.— Errealitate-Hiru, Galeria Aritz, BILBAO.— Exposició rotativa barris obrers amb altres activitats culturals, VALLADOLID.— Associació de Veïns Aluche, org. APSA i AIAP, MADRID.— Galeria Punto, VALÈNCIA.— Galeria Laietana, Noblesa del Paper, BARCELONA.— Galeria Montgó, Artistes Valencians, DÈNIA.— Exposició d'Art, Palau Municipal, VILLENA.— XXIV Exposició Nacional, MONÒVER.— Mostra de Pintura, Ajuntament, ALTEA.— Plàstica Alacantina Contemporània, ALCANT.— La Spagna e il Cile nel Cuore Galleria AAB, BRESCIA, Itàlia.— Casa Museu d'Antequera, 20 Pintors Contemporanis, MÀLAGA.— Exposició Subhasta, Cap Negret, ALTEA.— Contribució a la Ceràmica, Galeria Alfaijar, MADRID.— Aportació a la Ceràmica, Galeria Trazos-2, SANTANDER.— Ceràmica de Majadahonda, 23 artistes, Galeria Aritz, BILBAO.— Ora e sempre Resistenza, MILÀ, Itàlia.— Esposizione didactica alla scuola Media Gozzano, TORÍ, Itàlia.— Galleria lo Spazio, BRESCIA, Itàlia.— 26ª Mostra d'Arte Contemporànea "Consciencia e Ribellione", TORRE PELLICE, Itàlia.— Museo Nacional de Arte Moderno, L'HAVANA, Cuba.— La Spagna e il Cile nel Cuore, BRESCIA, Itàlia.— Mostra per la Spagna Libera, BRESCIA, Itàlia.— Mostra per la Spagna Libera, BOLONYA, Itàlia.— Casa del Popolo "E.Natali", BRESCIA, Itàlia.— Centro Internazionale d'Arte, BARI, Itàlia.— Sale Comunali, TRAVAGLIATO, Itàlia.— Salone delle Terme, BOARIO TERME, Itàlia.— Scuoli Comunali, CEVO, Itàlia.— Circolo Gramsci, CEDEGOLO, Itàlia.— Sale Comunali, DARFO, Itàlia.— Circolo ARCI, RODENGOSAIANO, Itàlia.— Sale Comunali, MALONNO, Itàlia.— Biblioteca Comunal MANERBIO, Itàlia.— Sale Comunali, REZZATO, Itàlia.
1976. Plàstica-76, Banc d'Alacant, ALACANT.— Trazos-2, Exposició Col·lectiva Permanències, disset artistes, SANTANDER.— Fons d'Art, Fundació "Joan Miró", BARCELONA.— Fons d'Art, Mostra Itinerant (Diari Avui), PAÏSOS CATALANS.— Els altres 75 anys de pintura valenciana, I^a Mostra, Galeries Temps, Val i 30 i Punto, VALÈNCIA.— Mostra itinerant, "Els altres

- 75 anys", PAÍS VALENCIÀ.— Homenatge dels Pobles d'Espanya a Miquel Hernández, Mostra itinerant i diversos actes arreu de l'estat Espanyol.— Fontana d'Or, Fons d'Art, GIRONA.— Galeria 11, col·lectiva inaugural, ALACANT.— Art Lanuza, col·lectiva inaugural, ALTEA.— Art Lanuza col·lectiva, POLOP.— 3ª Exposició Nacional d'Art, Palau de l'Ajuntament, VILLENA.— Retrospectiva 1975-76, Trazos-2, SANTANDER.— Exposició de Serigrafia i Aiguafort, Sala Lau, VILLENA.— Homenatge a Rafael Alberti, Galeries Adrià, Dau al Set, Eude, Gaspar, 42 i Maeght, BARCELONA.— Exposició Homenatge a Miquel Hernández, Sala Àgora, MADRID.— Galeria Aritza Errealitate Baten Kronikak, BILBAO.— Selecció d'obres gràfiques, mostra col·lectiva, Galeria Juana Mordó, MADRID.— Galleria d'Arte "Settanta", GALLARATE, Itàlia.— Sale Comunale, MALCESINE, Itàlia.— Circolo Culturale CSEP, S. STINO DI LIVENZA, Itàlia.— Galleria Kursaal, IÉSOLO LIDO, Itàlia.
1977. "Wo Unterdrückung Herrsch, Wachst der Widerstand", Ortsgruppe der VSK Köln", COLÒNIA., Alemanya.— Pintors Actuals Alcoians, Sala Art-Alcoi, inaugural, ALCOI.— XIV Saló de Març (d'artistes premiats) Galeria d'Art Ribera, VALÈNCIA.— Homenatge a Henández, Université St. Etienne, ST. ÈTIENNE, França.— Université Tours, TOURS, França.— Galeria Crida, ALCOI.— Galeria Aritza, BILBAO.— Art Valencià d'Avantguarda, BENIDORM.— Galeria 11, ALACANT.— Trazos-2, SANTANDER.— Col·lectiva d'Estiu, Galeria 11, ALACANT.— Festa Popular, ALTEA.— Club amics UNESCO, ALCOI.— Amics del Sahara, ALACANT.— Festa del PC, MADRID.— Museu Internacional "Allende", Mercado Lanuza, SARAGOSA.— Homenatge a Picasso, MÀLAGA.— Set aspectes de la situació de l'home, ELX.— Artistes Plàstics del País Valencià, ALACANT.— Homenatge Abat Escarré, Palau de la Virreina, BARCELONA.— Galleria La Loggia, Comune di Motta di Livenza, MOTTA, Itàlia.— Gruppo Denunzia, Mostre itinerants, PORTOGALLO, CUBA, URSS, GERMANIA ORIENTALE.
1978. Realisme Social, Galeria Punto, VALÈNCIA.— Pintors Alcoians, Sala Art-Alcoi, ALCOI.— Sala de la CAP, ALACANT.— Museu de Granollers, Homenatge Escarré, GRANOLLERS.— Cap Negret, ALTEA.— Casa Municipal de Cultura, ALCOI.— Casa de Colón, Museu Internacional "Allende", LAS PALMAS.— Castillo de la Luz, LANZAROTE.— Colegio de Arquitectos de Canarias, TENERIFE.— La Ciudadela, PAMPLONA.— Museu Internacional "Allende", GRANADA.— Museu Internacional "Allende", EIVISSA.— Museu Intemacional "Allende", MÀLAGA.— Casa de Cultura, Sala Roc, Homenatge Escarré, VALLS.— Sala Fontana d'Or, Homenatge Escarré, GIRONA.— Galeria La Fona, OLIVA.— La Premsa, Galeries Yerba, Chis, Zero, Acto, Villacis, MÚRCIA.— Ateneu de Dènia, DÈNIA.— Pro Club UNESCO, Sala CAAM, ALACANT.— Sala Lau, VILLENA.— Exposició Homenatge Abat Escarré, MANRESA.— Museu Provincial Textil, Homenatge Abat Escarré, TERRASSA.— Miniatures, La Fona, OLIVA.— Permanències, Galeria 11, ALACANT.— Panorama- 78, Museo de Arte Contemporáneo, MADRID.— Palau Municipal, VILLENA.— Fidelitat a un poble, Homenatge Abat Escarré, SABADEF.— Mostra d'Art del País Valencià, Conselleria de Cultura, Hort del Xocolater, ELX.— Caixa d'Estalvis, SAGUNT.— Ajuntament, MONÒVER.— Torreó Bernat, BENICÀSSIM.— Ajuntament Vell, JATOVA.— Sala de l'Escola, ALMUSSAFES.— Ateneu Cultural, CARLET.— Cercle Setabense, XÀTIVA.— Ajuntament, SILLA.— Sala d'Art, VALL D'UXÓ.— Aula de Cultura, ALCÚDIA DE CRESPINS.— Grup Escolar, VILLAR DEL ARZOBISPO.— Aula de Cultura, BENIGÀNIM.— Caixa d'Estalvis, XÀBIA.— Museu Municipal, MONTCADA.— Barri Torrefiel, VALÈNCIA.— Museu Històric, Museu de la Resistència "Salvador Allende", VALENCIA.— Sala Spectrum, Exposició Antiimperialista, SARAGOSSA.— Festes de Sant Joan, ALTEA.— Petits Formats, Galeria 11, ALACANT.— Sala d'Art Canigó, ALCOI.
1979. Palazzo delle Manifestazione, Mostra Permanente Internazionale, SALSSOMAGGIORE, Itàlia.— Projecte Secanos, LORCA.— Museu Popular d'Art Contemporàni, VALÈNCIA.— Art Grafic Valencià, Sala Canigó, ALCOI.— Setmana Cultural del País Valencià, PARÍS, França.— Fi de temporada, Sala Canigó, ALCOI.— Fira de l'Art, ELX.— Palau Municipal, VILLENA.— Exposició Antiimperialista, VALÈNCIA.— Avantguarda Plàstica del País Valencià, BENIDORM.— Homenatge Adrià Carrillo, ALCOI.— Cau d'Art, ELX.— Homenatge a Machado, CULLERA.— Sala Goya, Exposició Antimperialista, SARAGOSSA.— Club UNESCO, Exposició Antiimperialista, MADRID.— Palau Virreina, Exposició Antiimperialista, BARCELONA.— Petit Format Galeria Cànem, CASTELLÓ.— Artistes Contemporanis, Galeria Arrabal, CALLOSA D'EN SARRIÀ.— Exposició Miniatures, La Fona, OLIVA.— Primera Setmana Cultural d'Altea, ALTEA.— Europaïsche Grafik, Biennale Heidelberg, NEW YORK, Estats Units.— 57 Artistes i un País, Itinerant l'Eixam, Sala Ajuntament, VALÈNCIA.
1980. II Mostra Permanente Pinacoteca d'Arte Antica a Moderna, SALSOMAGGIORE, Itàlia.— Amnesty International, Sala Parpalló, VALÈNCIA.— Investigació en la Plàstica Alacantina, La Caixa, IEA, ALACANT.— Tretze Artistes del País Valencià, Sala Municipal, LA VALL DE TAVERNES.— Temporada 79-80, Galeria 11, ALACANT.— Avantçada Plàstica del País Valencià, Galeria Art-Lanuza, ALTEA.— Art Seriat, Festes d'Agost, ELX.— Exposició Artistes Contemporanis, Galeria Arrabal, CALLOSA D'EN SARRIÀ.— Exposició Antiimperialista a La Corrala, MADRID.— Exposició Antiimperialista AA.VV., IRUN.— Exposició Antiimperialista AA.VV., TEROL.— Exposició Antiimperialista Facultat d'Econòmiques, MADRID.— Exposició Antiimperialista AA.VV., Peñuelas, MADRID.— Exposició Antiimperialista Ajuntament, GAVÀ.— Exposició Antiimperialista, Escola d'Estiu "Rosa Sensat", Universitat de Bellaterra, BARCELONA.— Exposició Antiimperialista Ajuntament, STA. COLOMA DE GRAMANET.— Exposició Antiimperialista AA.VV., ESPLUGUES.— Exposició Antiimperialista, Collectiu Artistes, SANT ANDREU.— Exposició Antiimperialista, Institut Jovellanos, GIJÓN.— Exposició Antiimperialista, Institut Vell, Sala Fidel Aguilar, GIRONA.— Exposició Antiimperialista, Casa de Cultura, CORNELLÀ DE LLOBREGAT.— Exposició Antiimperialista, Sala de Belles Arts, SABADEF.— Exposició Antiimperialista, Cooperativa, SABADEF.— Exposició Antiimperialista, AA.VV., HOSPITALET.— Segona Mostra, Palau Virreina, BARCELONA.— Ajuntament, S. M^a, BARBENA.— Sant Jordi, BARCELONA.— Ajuntament de Parla, MADRID.— Un segle de Cultura Catalana, Palau Velázquez, Ministeri de Cultura, MADRID.— Fira d'Art, Sala Canigó, ALCOI.— 1ª Mostra de Pintures, Barri Torrefiel, Casa del Poble, VALÈNCIA.— Petits Formats, Galeria 11, ALACANT.— Fira de l'Art, Caixa Rural de Sax, MONÒVER.— Homenatge a Cubells, la Caixa, ALACANT.— 150 Artisti per i Lavoratori Fiat, Palazzo, Lascari, TORÍ, Itàlia.— Galeria de Arte al Día, Trajectòries- 80, PARÍS, França.
1981. Spanish Institut, Trajectòries-80, LONDRES, R. Unit.— Vuit Gravadors Valencians, Sala d'Art Canigó, ALCOI.— Mostra Cultural del País Valencià, Ajuntament d'Alcoi, ALCOI.— Contemporary Spanish Art, The Hugh Gallery and Municipal Gallery of Modern Art, DUBLÍN, Irlanda.— Trajectòries-80, Spanish Institut, MUNICH, Alemanya.— Art-81, Fira

- Internacional de Mostres, BARCELONA.— Premiere Convergence Jeune Expression, Hall Internacional, Parc Floral, PARÍS, França.— Col·lectiva d'Art Galeria Montgó, DÈNIA.— Mostra Pro-Monument Martirs de la Llibertat, ALACANT.— Amnesty International, MADRID.— Spanisches Kulturinstitut Wien, Trajectòries-80, VIENA, Austria.— La Fira, Homenatge a Picasso, MONÒVER.— Mostra Art-Paper, ALCOI.— Sala CAP, Ajuntament, MURO.— Ajuntament, ALGEMESÍ.— Ajuntament, ONTINYENT.— Ajuntament, PICANYA.— Ajuntament, SANTA POLA.— Palau Comtal, COCENTAINA.— Museu d'Art, ELX.— Ajuntament, AIGÜES.— Ajuntament, SAX.— Ajuntament, SEDAVÍ.— Ajuntament, BETXÍ.— Setmana Cultural del País Valencià, Ajuntament, ALACANT.— Ajuntament, RIBARROJA.— Sala de l'Ajuntament, LA VALL DE TAVERNES.— Ajuntament, MASSANASSA.— Sala de la CAP, MUTXAMEL.— Sala de la CAP, SANT JOAN.— Ajuntament, PUÇOL.— Ajuntament, BENIGÀNIM.— Trajectòries-80, Institut d'Espanya, NÀPOLIS, Itàlia.
1982. Institut Reina Sofia, Trajectòries-80, ATENES, Grècia.— Galeria d'Arte "Levni", Trajectòries-80, ANKARA, Turquia.— Arteder-82, Mostra Internacional d'Art Gràfic, BILBAO.— Alcoi en defensa de la cultura, La Caixa, ALCOI.— Centre Cultural "Atartük", Trajectòries-80, ESTAMBUL, Turquia.— 40 Years of Spanish Art, Jordan National Gallery of Fine Arts, AMMAN, Jordania.— Fons d'Art de l'IEA, La Caixa, ALCOI.— La Figuració, Sala Ministeri de Cultura, ALACANT.— Dibuixos i Gravats, Ministeri de Cultura, ALACANT.— "Mostra Art-Paper", Sala Amics de la Cultura, NOVELDA.— Ajuntament, ROCAFORT.— Sala de la CAP, PEDREGUER.— Sala de la CAP, BENIDORM.— Sala de la CAP, ALTEA.— Ajuntament, MONÒVER.— Sala INESCOP, ELDA.— Palau Municipal, GANDIA.— Centre Cultural Castallut, CASTALLA.— Sala Ajuntament, VILLENA.— "Bhirasri Institute of Modern Art", Trajectòries-80, BANGKOK, Thailandia.— Spanish Embassy, Trajectòries-80, SEÚL, Corea Sur.— University of Toronto, Art Català Contemporàni, TORONTO, Canadà.— Expocultura, Palau de Congresos, BARCELONA.— Boston Public Library, Setmana d'Art Català, BOSTON, Estats Units.— Trajectòries-80, Consell Indi de Relacions Culturals, NOVA DELHI, India.— Spanish Institut, Trajectòries-80, CANBERRA, Austràlia.— Jeune Peinture-Jeune Expression, PARÍS, França.— Perché non esponiamo colombe, Festa delle fabbriche, Giardini di Via dei Mille, MAIRANO, Itàlia.— 20 Pittori per la Pace, Perché non esponiamo colombe, Festa de l'Unità, BRESCIA, Itàlia.— Ibizagrafic-82, col·lectiva Bienal d'Eivissa, EIVISSA.— Mostra Plàstica de l'IEA, Aula de Cultura de la CAAM, ALACANT.— Grans Obres de Petit Format, Galeria Cànem, CASTELLÓ.— Mediterrània-Centre Visual d'Art, quatre pintors, ALACANT.
1983. Universitat de Nova York, "Art Català Contemporani", NOVA YORK, Estats Units.— Capella de l'Antic Hospital, La Bienal d'Eivissa, BARCELONA.— Mostra col·lectiva Ibizagrafic-82, MADRID.— Mostra collettiva, Galería d'Arte "La Viscontea", RHO MILÀ, Itàlia.— Smithsonian Institut of Washington, Mostra de Cultura i Art Contemporani Català, WASHINGTON, Estats Units.— Per il Lavoratori della Fabbrica Fenotti e Comini, 94 Artisti, BRESCIA, Itàlia.— Maison des Arts, Exposició d'obra gràfica, BARCELONA.— Fira Internacional de Bilbao, "Arteder-83", BILBAO.— Instituto Storico della Resistenza, Mostra collettiva, AOSTA, Itàlia.— Jornades Artístiques del Centre d'Informació Artística, Galeria Parnaso, MALLORCA.— Galeria Taller, Mostra de Colors, ALACANT.— Per la Pace, Mostra Itinerant, Festival Nazionale de l'Unità, ROMA, Itàlia.— Salon International d'Arles, Palais des Congrés Salle Van-Gogh, ARLÉS, França.— Proposta per un Manifesto per la Pace, Festival Nazionale del PCI, REGGIO EMILIA, Itàlia.— Sala Municipal, Art d'Avui al País Valencià, ONDA.— Setmanes Catalanes a Karlsruhe, KARLSRUHE, Alemanya.— El Túnel, Sala Experimental, VILLENA.— Kataluniar Pintura Gaur, Museu Municipal de Sant Telmo, SANT SEBASTIÀ.— Ajuntament de Tossa, La Cadira, Formes Visuals, TOSSA.
1984. Galeria Subex, La Cadira, Formes Visuals, BARCELONA.— Acadèmia de Belles Arts, La Cadira, SABADELL.— Sales del Banc de Bilbao La Cadira, VILA NOVA I LA GELTRÚ.— Sala Gòtica de la Cúria Reial, La Cadira, BESALÚ.— Collettiva Internazionale di Gràfica, Galleria Viscontea, RHO MILÀ, Itàlia.— Los Lavaderos, Sala Municipal, Homenatge a Westherdhal, TENERIFE.— Col·legi d'Arquitectes Homenatge a Westherdhal, TENERIFE.— Círculo de BB.AA., Homenatge a Westherdhal, TENERIFE.— Mostra col·lectiva inaugural, Llar del Pensionista, MONÒVER.— La Cadira, TERRASSA.— La Cadira, OLOT.— La Cadira, GRANOLLERS.— Sala de la CAAM, Trajectòria, Galeria 11, ELX.— 25 d'Abril a La Vila Joiosa col·lectiva de pintura, LA VILA JOIOSA.— Castell de la Bisbal, La Cadira, LA BISBAL.— Casa de Cultura, Tomàs de Lorenzana, La Cadira, GIRONA.— Sala Gòtica de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, La Cadira, LLEIDA.— 44 Pintors Alacantins Caixa d'Estalvis Provincial, ALACANT.— Exposició Internacional d'Arts Plàstiques, Palau de Congresos, CIICA, BARCELONA.— Galeria "El Coleccionista", a Joan Fuster, MADRID.— Homenatge a Westherdhal, Castillo de San José, LANZAROTE.— Art Valencià-84, Centre Municipal de Cultura, ALCOI.— Casa-Museo Colón, Homenatge a Westherdhal, LAS PALMAS.— Mostra Museu Allende, Ajuntament, PETRER.— Galeria Vegueta i Casas Consistoriales, Homenatge a Westherdhal, LAS PALMAS.— Interarte-84, Fira de Mostres, Diputació d'Alacant, VALÈNCIA.— Mostra Museu Allende, Casa de Cultura, ELDA.— Mostra Museu Allende, Museu d'Art Contemporani, ELX.— Mostra Museu Allende, Centre Municipal de Cultura, ALCOI.— Galeria Estudi, Obra Gràfica 1, Exposició Inaugural, VILA-REAL.— Galeria Zona Lliure, inaugural, SILLA.— Facultat de Filosofia i Lletres, Homenatge a Sanchis Guarner, VALÈNCIA.
1985. "Mostra Museu Allende Centre Cultural "Vila d'Ibi", IBI.— Mostra Museu Allende, LA VILA JOIOSA.— Sala Lleida, Caixa de Barcelona, Llegim Sabates, LLEIDA.— Sala Tarragona, Caixa de Barcelona, Llegim Sabates, TARRAGONA.— Sala Manresa, Caixa de Barcelona, Llegim Sabates, MANRESA.— Homenatge a Sempere, Congrés d'Estudis de l'Alcoià- Comtat, Casa de Cultura, IBI.— Homenatge a Sempere, Palau de l'Ajuntament, ONIL.— Homenatge a Sempere, Societat Cultural del Campet, CAMP DE MIRRA.— T-Shirt-Art Contemporàni S. Camisetes, Sala Parpalló, VALÈNCIA.— Art a València, Promocions Culturals del País Valencià, Sala Ajuntament, QUART DE POBLE.— Art a València, Sala Ajuntament, PAIPORTA.— Homenatge a Sempere, Sala Ajuntament, BENEIXAMA.— Homenatge a Sempere, Casa de Cultura, CASTALLA.— Homenatge a Sempere, Sala Ajuntament, XIXONA.— Homenatge a Sempere, Sala Caixa d'Estalvis Provincial d'Alacant i Ajuntament, MURO.— Peintres du Pays Valencien, Bibliothèque Municipale de Cisteron, 10 pintors, CISTERON, França.— Art a València, del 1960 al 1980, Sala Ajuntament, BENIDORM.— Grans Obres de Petit Format, Galeria Cànem, CASTELLÓ.— Interarte, Saló Internacional d'Art del Mediterrani, Stand Promocions Culturals del País Valencià, VALÈNCIA.
1986. Homenatge a Sempere, Congrés d'Estudis de l'Alcoià-Comtat, Centre Municipal, ALCOI.— Plàstica Valenciana Contemporània, La Llotja, Promocions Culturals del País Valencià, VALÈNCIA.— Sala Noble del Palau de la Diputació, Plàstica Valenciana Contemporània, Promocions Culturals del País Valencià, CASTELLÓ.— Llibreria Dàvila, Capsa de

- Somnis, VALÈNCIA.— Sala d'Exposicions de l'Ajuntament, Capsa de Somnis, MONÒVER.— Casa de Cultura, Capsa de Somnis, TAVERNES DE VALLDIGNA.— Exposició Col·lectiva d'Arts Plàstiques, Casa d'Alcoi, Sala de la CAPA, ALACANT.— Llibreria Cavallers de Neu, Capsa de Somnis, VALÈNCIA.— Centro Cultural de la Villa de Madrid, "68 Plàstics Valencians", Promocions culturals del País Valencià, MADRID.— Sala Mona, Exposició Col·lectiva, DÈNIA.— Pintors Valencians Contemporanis, Casa de Cultura, QUART DE POBLET.— Interarte, Saló Internacional d'Art del Mediterrani, VALÈNCIA.— "Por la liberación", Exposició Internacional Itinerant d'Art, Sala CAIXALACANT, ALACANT.— Art a València, Centre Social i Recreatiu, XÀBIA.— Plàstica Valenciana Contemporània, Sala Tinglado 4-1 del Port, ALACANT.
1987. Museu Etnogràfic Municipal, Pintors Valencians, MONTCADA.— "Por la liberación", Sala Ajuntament, LAUSANA, Suïssa.— Pintors Valencians Contemporanis, Casa de Cultura, TORRENT.— Sala Severo, "Por la liberación", PERUGGIA, Itàlia.— Sala Bosco, "Por la liberación", TERNI, Itàlia.— Art a València, Casa de Cultura, MISLATA.— Expo Itinerant AMULP, Hotel de Ville, LYLLÉ, França.— Uberse Museum "AMULP", BREMEN, Alemanya.— Stadsteatern Galleri, "Por la liberación", HELSINborg, Suècia.— Trenta quatre pintors, Casa de Cultura, BENICÀSSIM.— Art a València, Casa de Cultura, CANALS.— Art Valencià-87, Centre Municipal de Cultura, ALCOI.— Sala Vivers, "Por la liberación", VALÈNCIA.— Exposition d'Art Contemporain, Palais du Cinquantenaire Autoworld, BRUXELLES, Bèlgica.— Art Valencià, 1960-80, MONTCADA.— Art a València, BELLREGUARD.— Lausmuseum, "Por la liberación", KRISTIANSTAD, Suècia.— El Retrat a Catalunya, Chateau Royal, COLLIURE, França.— Art a València, ALMUSSAFES.— Art-Sud, Sala CEPA, ALMORADÍ.— Art-Sud, Sala CEPA, CREVILLENT.— Art a València, TAVERNES DE VALLDIGNA.— "Por la liberación", Casa de Cultura, SANT CUGAT.— Kulturcentrum, "Por la liberación", RONNEBY, Suècia.— Art-Sud, Itinerant, Sala CEPA, ASPE.— Art-Sud, Sala CEPA, SANT VICENT.— Art-Sud, Sala CEPA, ELDA.— Sala Sodertull, "AMULP", MALMO, Suècia.— Museu Arqueològic "Por la liberación", LLEIDA.— Art-Sud Sala CEPA, BANYERES.— Art-Sud, Sala CEPA, MURO.— Art-Sud, Sala CEPA, ALCOI.— Centre Cultural de la Villa "Homenaje a las víctimas del franquismo", MADRID.— "Per la Cultura Popular", Museu de Terrisseria, Casino d'Alacant", ALACANT.
1988. Centro Cultural del Conde-Duque i Calcografia Nacional, "La Estampa Contemporánea", MADRID.— Art-Sud Sala CEPA, XIXONA.— Art-Sud, Sala CEPA, SANT JOAN.— Art-Sud, Sala CEPA, BENIDORM.— Mostra de Pintura Internacional L'Ateneu Centre Municipal, RUBÍ.— Art-Sud Sala CEPA, ALTEA.— Art-Sud, Sala CEPA, PEDREGUER.— Art-Sud, Sala CEPA, DÈNIA.— Exposició d'Afichas dau Païs Valencian, Château Amoux, AIXEN-PROVENCE, França.— Interarte, Stand Dàvila, VALÈNCIA.— Centro Cultural Sao Paulo, Mostra Internacional, SAO PAULO, Brasil.— Art-Sud, Sala CEPA, XÀBIA.— Art-Sud, Sala CEPA, PEGO.— La Llotja, "Homenatge a les víctimes del franquisme", VALÈNCIA.— Afichas dau Païs Valencian, ARLES, França.— Expo-Cartells Valenciants, Mont-Joió, PARÍS, França.— Homenatge a García Lorca, Art Postal, Galeria Laguada, GRANADA.— Mail-Art, Escola d'Arts Aplicades, EIVISSA.— Grafica per il Cile, Archivio Storico, BRESCIA, Itàlia.— Grafica per il Cile, Mostra Itinerant a França, Bèlgica i Alemanya.— San Telmo Museoa, Expo Omenalda Frankismo qen Biktimei, DONOSTIA.— Centre Municipal de Cultura, Art Comarques del Sud, ALCOI.— Sala Mutua Il-llicitana "Artistes per un món sense fam", ELX.— Galeria Dàvila, Art-Sud gràfica, VALÈNCIA.— Expo 20 anys PSAN, Casa de l'Ardiaca, BARCELONA.— Sala Òscar Esplà de CAIXALACANT, Art-Sud, ALACANT.
1989. Maestri delle Arte Gráfica Italiana, Galleria la Viscontea, RHO MILÀ, Itàlia.— Project Face Bibliotheque Ecole Polyvalente Hyacinthe-Delorme, MONTREAL, Canadà.— Expo. Associazione di Solidarietà Pergolese, PÉRGOLA, Itàlia.— Mostra Itineranti di Grafica Seriale, Circolo Culturale Camera del Lavoro, BRESCIA, Itàlia.— Centro Cívico de Alcorcón, Mail'Art, MADRID.— GOG-Cida Mail-Art, Xunta de Galicia, PONTEVEDRA.— Expo. Internazionale Art-Postal, Homenaje a García Lorca, Churriana de la Vega, GRANADA.— Comune di Roncadelle, Centro Sociale Mostra Itinerante Grafica, RONCADELLE, Itàlia.— GOCCIDAO, Mail-Art, SANTIAGO DE COMPOSTELA.— Banco di Napoli, Mostra Itinerante di Gráfica, BRESCIA, Itàlia.— Sala Ayuntamiento de Logroño, Escuela de Artes Aplicadas, LOGROÑO.— Festa del Vino, Associazione di Solidarietà, PÉRGOLA, Itàlia.— Homenaje a las víctimas del Franquismo, SEVILLA.— Interarte-89, Stand Dàvila, VALÈNCIA.
1990. Palau dels Reis de Mallorca, Fons d'Art de Xarxa Cultural, PERPINYÀ.— Gráfica Internazionale, Galleria d'Arte La Viscontea, RHO-MILÀ, Itàlia.— Arte embotellado, Municipi de Mieres, TURÓN.— Il Chiodo Fisso, Mail Art, VERONA, Itàlia.— Tutta PÉRGOLA-90 Feste delle Associazione, PÉRGOLA, Itàlia.— Electrographik Exhibition Art-Tal, PORTO, Portugal.— Artistes del Nostre Temps, Fons d'Art, ALACANT.— Subasta Solidaritat, VBK, BERLÍN, Alemanya.— Mostra del Solstici d'Estiu Bellaguarda, ALTEA.— Parasit-e-ic-art, Internazionale Mail-Art, POLA LAVIANA.— Centro Cultural Alboraya, I Mostra Internazionale Art-Postal, CARITEL.— Gnoddwill, Fourt Annual International, Kent Public Library, KENT, W, Estats Units.— 10 Miradas, Casa de Cultura, VILLENA.— Sala Corso Matteotti, A. Solidarietà, PÉRGOLA, Itàlia.— Escuela de Artes Aplicadas de Soria, Mail-Art Exhibition, SORIA.— A Joana Francés, Grupo El Paso i Art-Sud, Palau Gravina, ALACANT.— Pintors Galeria Tàbula, XÀTIVA.— Casa de Cultura, 11 artistes, ELDA.— Museu Benlliure, Mirades, CREVILLENT.
1991. A Joana Francés, Grupo El Paso i Art-Sud, Centre Cultural, ALCOI.— Love Post, Casa de Cultura, CHIVA.— Inner Eye/Inner Ear, SEATTLE, Estats Units.— Air Mail Stickers From All The World, UMEA, Suècia.— Mostra Internationale di Grafica, RHO-MILÀ, Itàlia.— Turning Forty, BELLINGHAM, Estats Units.— Detective "Mail-Art", LENINGRAD, Rússia.— A Joana Francès, Grupo El Paso i Art-Sud, Museu d'Art Contemporani, ELX.— Read My Lips, SEATTLE, Estats Units.— Brain Cell, Moriguchi City, OSAKA, Japó.— Sèrie 10, Centre Cultural Generalitat Valenciana, Organitzà Lluna, ALACANT.— Terra Afirma, Public Library, KENT, Estats Units.— Selecció Museu de la Solidaritat Salvador Allende, Ateneu Mercantil, VALÈNCIA.— Solstici d'Estiu, Org NUN, Casa de Cultura, ALTEA.— Trenta Artistes amb Creu Roja, Galeria Montejano, ALACANT.— Grafit Arco-Alpino-Italià (Itinerant Itàlia).— Viridian Arte, VALLADOLID.— La Magia dels Gravats, Galeria Tàbula, XÀTIVA.— Send me your face, Internazionale Art Show, CHELM, Polònia.— Keep a While Miejski Orodek Kultury, CHELM, Polònia.— Mail Moz-Art Centro Cívico Social, ALCORCON.— Carte-Incise Segni nella Storia, Palazzo Besta, TEGLIO, Itàlia.— Provincia, Carte Incise, Org. Museo Tiranese, SONDRIO Itàlia.— Comunità Montana Alto Lario, Carte Incise, CANZO, Itàlia.— Expo Internacional Bibliografica de Poesia Visual, Casa de Cultura, MIERES.— Pro Grigioni Italiano, Carte Incise, Org. Museo Etnog. Tiranese, POSCHIAVO, Itàlia.— Galeria Tàbula, XÀTIVA.— Retrospectiva, Saló de

- Tardor, SAGUNT.— Café Lisboa, Cartells Catalans, VALÈNCIA.— Sala UNESCO, Alcoiart després d'Alcoiart, ALCOI.— Sala Cultura "Bizikleta", EIBAR.— Carpeta a Joan Fuster, DÈNIA.— Gràfic-Art 91, Stand Formas Plàsticas, BARCELONA.— Palau dels Scala, Diputació de VALÈNCIA, Las Segovias, VALÈNCIA.— Kassák Muzeum Mail Art from the 1970's to our day, BUDAPEST, Hongria.
1992. Water Word-Greenville Museum Art, GREENVILLE, Estats Units.— Reciclat "Taller del Sol", Sala Voltes del Pallol, TARRAGONA.— Ratlla Zig-Zag, Werkgroep Ratlla, PIETERBUREN, Holanda.— Immagine sul Mondo del Giovani, LA TESTATA-AREZZO, Itàlia.— Centro Cultural Galileo-Mail Art, MADRID.— The Eccentricity, Marg Gallery, NOVY TARG, Polònia.— Myangel, Art Projekt, MINSK, Bielorússia.— Match Book, IOWA CITY(Iowa) Estats Units.— Transh Project, Art Archive, VARESE, Itàlia.— Handwork, Belarus, MINSK, Bielorússia.— Kentucky Art and Craft Foundation, Mail Boxes, LOUISVILLE, Estats Units.— International Mail Art Exhibition, CARACAS, Veneçuela.— Exposición Internacional Arte Postal, MARGARITA, Veneçuela.— Project House, Modular Installation, ALBANY-NEW YORK Estats Units.— Muestra Internacional Encuentro de Culturas, SANTO DOMINGO, R.Dominicana.— Pig Show Habay, HABAY, Bèlgica.— Peace Dream Project Univers, HALLE (SAALE), Alemanya.— Rubber Stamp Exchange, LONDON, R. Unit.— Your Shadow, FUSHIMI-KYOTO, Japó.— Lust for Life, LONDON, R. Unit.— Colour and Creativity to Hospital Walls, OVERAT, Alemanya.— Acts of Rebellion, CHICAGO, Illinois.— The Divine Comedy, RAVENNA, Itàlia.— Colombo ed il suo Rovescio, PISTOIA, Itàlia.— II Pa Velo, Encontro Poesia Experimental, TURÓN, Asturies.— Colletiva Internazionale di Grafica e Foto, Galeria d'Arte La Viscontea, RHO-MILÀ, Itàlia.— Eat-Russell Sage College Gallery Schacht Fine Arts Center, TROY-NEW YORK, Estats Units.— Expo Art Postal Colidiga, Sala dos Peiraos, VIGO.— Double-Double Mail-Art Show New Hampshire, BOSCAWEN(New Hampshire), Estats Units.— Pintors amb Amèrica Central, "Las Segovias", Sala Arcs, Casa l'Oli, VILA-REAL.— A Miguel Hernández 50 X 50, Museu Art Contemporani, ELX.— My Dear Nature, Casa Cultura, GUARDAMAR.— Pintors amb Centre Amèrica, VALÈNCIA.— Galeria Itàlia a Miguel Hernández, ALACANT.— Galeria Macarrón, Exposició Col-lectiva, MADRID.— Mostra Carte Incise, "Segni nella Storia", Casa Cavalier Pellanda, BIASCA, Itàlia.— A Miguel Hernández 50 X 50, Sala CAM, ALACANT.— A Miguel Hernández 50 X 50, Sala CAM, ORIOLA.— A Miguel Hernández 50 X 50, Sala CAM, MORELLA.— A Miguel Hernández 50 X 50, Sala CAM, ALCOI.— A Miguel Hernández 50 X 50, Sala CAM, VILLENA.— A Miguel Hernández 50 X 50, Sala CAM, DÈNIA.— "Entre amigos", Galeria R. Sender, VALÈNCIA.— Tardor, Galería Tàbula, XÀTIVA.— Museu Barjola Pintors amb Amèrica Latina, GIJÓN.— Images about Youth's World, La Testata, AREZZO, Itàlia.— Casa de Campo— Biocultura 92-Art Postal, MADRID.— Interarte-92, Galeria 6 Febrero, VALÈNCIA.— Estimat Joan, Homenatge J. Fuster, Centre Cultural d'Alcoi, ALCOI.— Carte Incise, Segni nella Storia, Galleria PGI, POSCHIAVO, Itàlia.— Artistas con Latinoamérica, Centro Cultura Collado Villalba, MADRID.— Carte Incise, Casa Cavalier Pellanda, TICINO, Itàlia.— Presències del Sud, Galeria Rosalía Sender, VALÈNCIA.— Hungarian Consulate of Neoisnternational Mail Art Exhibition, DEBRECEN, Hongria.— City Museum and Art Gallery, STOKE-ON-TRENT, R. Unit.
1993. Homenatge a un galerista, Galeria Novart, MADRID.— Everything is free, Hungarian Consulate, DEBRECEN, Hongria.— A M. Hernández 50 x 50, Casa de Cultura, VILLENA.— Venecia a Cidade Perdida, C.Cultural Alborada, CARITEL.— Casa Magnaghi-Mostra di Pittura-25 artistes, RHO-MILÀ, Itàlia.— A M. Hernández 50 x 50, Sala CAM, ORIOLA.— A Miquel Hernández 50 x 50, Casa Cultura Altea, ALTEA.— Solstici d'Estiu 1993, "Almàrsera", ALTEA.— Homenatge a Miquel Hernández, Palau dels Scala, VALÈNCIA.— Fondo Galeria Tàbula, XÀTIVA.— Le Lait, Les Vraies Folies Bergeres, CAMARES, França.— Estamos Todos contra el SIDA, Centre Espiral, ALACANT.— Building Plans & Schemes, orde van Architecten, HASSELT, Bèlgica.— International Happening of Arts "Pomosty", SZCZECIN, Polònia.— Homenatge a V.A. Estellés, Casa Cultura, XÀTIVA.— Casa das Artes, Mostra de Arte Col. "Amigos de la República", VIGO.— Mondorama/Emozioni, MILÀ, Itàlia.— Love and Hate, Banana Rodeo Gallery, YOUNGSTOWN(Ohio), Estats Units.
1994. Homenatge a Miquel Hernández, 50 x 50, Casa de Cultura, XÀTIVA.— Collettiva Internazionale di Grafica, G. la Viscontea, RHO-MILÀ, Itàlia.— Mostra Int. d'Art Postal Bosnia-Herzegovina Ferida oberta, Music for pace, Taller del Sol, TARRAGONA.— Artistes pel Tercer Món, Mèdicos sin fronteras, Ibercaja, VALÈNCIA.— Pievi di cento e il suo Barbaspein, PIEVE DI CENTO, Itàlia.— Aradec "Amici del cuore" Mostra Collettiva, RHO-MILÀ, Itàlia.— II Muestra Internacional de Mail Art, ALCORCÓN.— Brain Cell (R. Cohen), MORIGUCHI OSAKA, Japó.— Mail Art Sarajevo Mostra International, SARAJEVO, Bòsnia.— Espazo Volume, Centro Cultural Alborada, CARITEL.— Post-Spiritualism'94 "Magic", Buckwheat Tornado, SEATTLE, Estats Units.— Surrealism and the sea, SARAGOSSA.— Ava Gallery, Artists Stamps, LEBANON, Estats Units.— Arche Contemporain, Parc Solvay, Foundation Européenne pour la sculpture, M. de la Culture de la R. Hellénique, BRUSEL·LES, Bèlgica.— Circolo Culturale Narciso E. Boccadoro, TORINO, Itàlia.— Expo, Artistic Postcards Pedja, KRAGUJEVAC, Iugoslàvia.— Aim Aids International, SEATTLE, Estats Units.— Un Siglo de Pintura Valenciana, 1880-1980, IVAM/Centre Juli González, VALÈNCIA.— Centrum Voor Kunsten, HASSELT, Bèlgica.— Mostra Internacional Arte Postal, JOINVILLE, Brasil.— Our blue beautiful earth, CASTEL SAN GIORGIO, Itàlia.— Tensemendone, An Int. Networker Periodical, PRESTON PARK, Estats Units.— Who's on Third?, DENALI PARK (Alaska), Estats Units.— International Mail-Art Comic, BUENOS AIRES, Argentina.— Future Beauty-Kaf, GÖTEBORG, Suècia.— Solstici d'estiu 1994, Org. NUN, ALTEA.— A Miquel Hernández 50 x 50, BENEIXAMA.— Shaman- Magician Post Spiritualism, SEATTLE, Estats Units.— Exhibition of Painted Envelopes "Summer", TASSIGNY, França.— Federico Fellini Omaggio, BOLOGNA, Itàlia.— Un Siglo de Pintura Valenciana 1880-1980, Museo Nacional de Antropologia, MADRID.— The Wool, Mail Art "Les Vraies Folies Bergeres", CAMARES, França.— Do not disturb "Vermont Pataphysical Assoc.", BRATTLEBORD, Estats Units.— Col-lecció d'art de l'Avui-Centre de Cultura Contemporània, BARCELONA.— Fondo de Arte Contemporáneo, MADRID.— Artistes de l'Estat Espanyol, Galeria Catalonia, BARCELONA.— Pintura Contemporánea Viva, SEGOVIA.— Un Siglo de Pintura Valenciana, Llotja del Peix, 1880-1980, ALACANT.— Nonlocal variable, Nonmail-Nonart, CUPERTINO, Itàlia.— Art per a la pau, Centre Cultural d'Alcoi, ALCOI.— Art per a la pau (Col-legi Públic Montcabrer), MURO.— Art per a la pau (Casa de la Joventut), COCENTAINA.— An Artist's Postcard, Public Library, FINALIGURE, Itàlia.— Expo Seattle Center Artistamps, SEATTLE, Estats Units.— Hommage to Kurt Schwittwers, BARCELONA.— Art Contact Ten Plus, PETROZAVODSK-KARELIA, Rússia.— Icons Post Spiritualism, SEATTLE, Estats Units.— The Unknown M. A. Project, MANILA, Filipines.— Different Opinion,

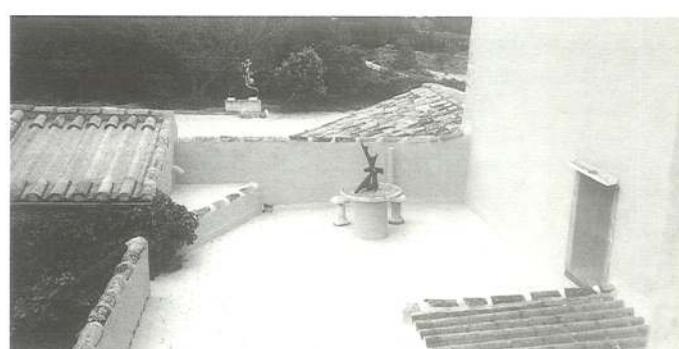
- NÀPOLIS, Itàlia.— Luxemburg Cultural City of Europe, ECHTERNACH, Luxembourg.— Only for poets "Testimoni 94", BARCELONA.— Los colores del tiempo, Del Barco Galeria, SEVILLA.— L'empremta de l'avantguarda al Museu S. Pius V, ALACANT.— Cartulina d'artista, Sala Palace, SPOTORNO, Itàlia.— Tenda de L'IVAM, Fira del Llibre, VALÈNCIA.- Homenatge a Miquel Hernàndez 50 x 50, Centro Cultural la Generala, GRANADA.
1995. Box in a box Project, LIEDEN, Holanda.— Art=Start+ Museum, MIDDELBURG, Holanda.— Museo Nacional de BBAA, "Exhibition Featuring Global", HABANA, Cuba.— Cidade das flores e das bicicletas, Galeria Centro Integrado Cultura, FLORIANÓPOLIS, Brasil.— A Miquel Hernàndez 50 x 50, IRÚN.— Centro Culturale Teatro Aperto Teatro Dehon Frammenti, BOLOGNA, Itàlia.— Exquisite Corpse Project, Probe Plankton, LEICESTER, R. Unit.— "Missing", M.A. Event, Kunstverein Kult-Uhur", STOCKHAUSEN, Alemanya.— The Skull-Love-Death and Lady, M.A. Project, BARCELONA.— Wind Singers, ESPOO, SUOMI, Finlàndia.— Kurt Schwitters, Galeria d'Art, GRANOLLERS.— Circolo Culturale, Mostra Internazionale, BERGAMO, Itàlia.— Open eye-Mail Art Project, TOKYO, Japó.— Ricordando Giulietta, Galeria Vittoria, ROMA, Itàlia.— L'empremta de l'avantguarda al Museu S. Pius V, VALÈNCIA.— Raizes da Arte Expo Internacional. Arte Postal, JUNDIAÍ, Brasil.— Mail Art Exposed, Cherry Screed, GOONELLABA, Australia.— Strange Place AT O'zak, ENSENADA, Mèxic.— I Saló d'Art Contemporani, Palau dels Scala, VALÈNCIA.— Museo Nacional de BBAA de Buenos Aires, Informalismo y Nueva Figuración, BUENOS AIRES, Argentina.— Centenario José Martí, Galeria AEBU, MONTEVIDEO, Uruguai.— Aux Portes du Monde, Stamps, VILLENEUVE ST. GEORGES, França.— A cadeira, The chair, PAGOS DE FERREIRA, Portugal.— Sexe Pause-S'expose, VILLENEUVE ST. GEORGES, França.— A tribute to Ray Johnson, Centro Lavoro Arte, MILA, Itàlia.— Project Fish-Mail Art, ENSENADA, Mèxic.— Universe of Childhood, Galeriile de Arta, SUCEAVA, Romania.— 100 Anni della Biennale Venezia 1995, V. Van Gogh, Artestudio, BERGAMO, Itàlia.— Museo del Dibujo "Castillo de Larrés", SABIÑÀNIGO.— Solstici d'estiu 1995, NUN, ALTEA.— Ernest Contreras, Homenatge Palau Gravina, ALACANT.— 10 Anys de Viciana, Galeria d'Art, VALÈNCIA.— Homenatge Marcel Duchamp, Caruso Arteragin, VITORIA-GASTEIZ.— Cadavre Exquis "Les Lousses", BRIOLS, França.— La Bergere...le loup...l'agneau, Fourth Show, CAMARES, França.— The year of performance, Newkapoles Gallery Artpool Art Research Center, BUDAPEST, Hongria.— Remembering Giulietta, Academia di Belle Arti, CARRARA, Itàlia.— "Prokuplja 600 years, Kult Art Klub "Odisej", PROKUPLJE, Iugoslàvia.— Atomic bomb or..., Performance Mail Art Theme, HIROSHIMA, Japó.— What's Happening on Earth Art Museum Yamanashi, YAMANASHI, Japó.— Centenario dell'Invenzione della radio, Int. Project Guglielmo Marconi, BOLOGNA, Itàlia.— Fascinación por el papel/Taller Internacional de Arte, SZCZECIN, Polònia.— Fashion, Southern cross University Lismore, LISMORE, Australia.— Boite a peinture, Expo Rennes Bretagne Ass. Kid-M, MONTFORT, França.— Corrugated Paper Mail Art Project, OSAKA, Japó.— The Connection of Art, RS-SPA, MASSA LUBRENSE, Itàlia.— Mostra Internacional Montcada y Reixac, MONTCADA I REIXAC.— Café Live, International Mail Art Show, HANOVER, Estats Units.— I Expo Arte Postal, Collegi Universitas, SANTOS SÃO PAULO, Brasil.— Body New Project, TORÚN, Polònia.— The Frankenstein Art Exhibition City University, KOWLOON TONG, Hong Kong.— Mail Art Show Philadelphia Pennsylvania, ARDMORE, Estats Units.— Unrealisable Sculpture, The Henry Moore Institute, LEEDS, R. Unit.— Journée de la Solidarité, Collectif Amer, CHEVILLY LARVE, França.— Word Theatre, Hommage Velimir Chlebnikov the city art Museum, KALININGRAD, Rússia.— Monument, History Now, GANDOSSO, Itàlia.— Biblioteca Comunale, Ballao Cagliari, Artist's Stamp for Human promotion, QUARTU, Itàlia.— Life on Earth "Project Mail Art", SANTIAGO DE CHILE, Chile.— Copy Art Mailing, The New Mail Institute, BADALONA.— La sabiduría de la naturaleza, Col. Confusión, BURGOS.— Art of shoes, Mail Art Project, NISHINOMIYA, Japó.— Progetto Int. "Raccontami una Fiaba "Italo-Medda", CAGLIARI, Itàlia.— Centro de arte 23 y 12, Mail Art Show en Havana, HABANA, Cuba.— Fresh Window, The Secret Life of Marcel Duchamp, GRANFRENOY, França.— Brain Cell 340, OSAKA, Japó.— Xeroportrait/Xeropoesia "Mosè Bianchi School", MONZA, Itàlia.— East London Kite Festival, LONDON, R. Unit.(The Ocean Gallery, The Artists Kite Project, Swansea, R. Unit (Box in a Box - Project- PBC Alkmaar, ALKMAAR, Holanda.(Why Postal Workers Kill, Zetetics, DALLAS, Estats Units.(Mostra Col-lectiva, Ac. Centre D'Art Contemporani, VALÈNCIA.(Hotel Palace- Fundación Espanola Esclerosis Múltiple "Salón Cortes", MADRID.(Abanzapg 1995, Central Kherson Art Museum, KHERSON, Ucraïna.— Orange Postcards, KRAGUJEVAC, Iugoslàvia.
1996. Salvem el Botànic - Aula Magna Universitat de València, VALÈNCIA.— Museo Universitario del Chopo, V Bienal Internacional Visual y Experimental, MEXICO D.F.— Sky Art One, Design a Kite, TEDDINGTON MIDDLESEX, R. Unit.— Vocation Traning Centre, Tanzanian Young Artists, DAR-ES-SALAAM, Tanzania.— Add to and Return, Editions Phi, ECHTERNACH, Luxemburg.— New Project Announcement, End Racism-Ethnic Hatred, ACCRA NORTH, Ghana.— Cruces del Mundo, Homenaje a los Pueblos Indígenas, NUÑOA-SANTIAGO, Xile.— Box in a Box Project, Centrale Bibliotheek, AMSTERDAM, Holanda.— Bibliotheek Wormerveer "Box in a Box", WORMERVEER, Holanda.— "Journey" Project. ARCORE MILANO, Itàlia.— Cuttings for The Studio Floor, MANCHESTER, R. Unit.— Chaos- Future Project, GÖTEBORG, Suècia.— Returns to Sender, University of Southern Queensland's Art Gallery, QUEENSLANDS, Austràlia.— Box in a Box Project, Bibliotheek "De Vierhoek", AMSTERDAM, Holanda.— Bibliotheek Lekkerkerk, Expo. Box in a Box, LEKKERKERK, Holanda.— Big Apple an American Culture, SPLIT, Croacia.— Big Apple an American Culture, NEW YORK, Estats Units.— Museum Schwerin, Gazetta-News Paper, SCHWEREIN, Alemanya.— Bibliotheek Krommenie, Box in a Box, KROMMENIE, Holanda.— Sidac Studio, Box in a Box Project, LEIDEN, Holanda.— Rudolstadt Museum, Gazetta News-Paper, RUDOLSTADT, Alemanya.— La Preistoria a Forlì, Istituti Culturale, FORLÌ, Itàlia.— Huis No.8, Hasselt, Project Expo. Box in a Box, HASSELT, Bèlgica.— Ambachts-En Baljuwhuis, Box in a Box, VOORSCHOTEN, Holanda.— International Electrographic Art Exhibition, PISA, Itàlia.— Project for Unstable Media, Escape 3 Highschool HPA, ANTWERP, Bèlgica.— School X Mailart Project, ITCG Mosé Bianchi, MONZA, Itàlia.— Tema 96 Art i Grup, Septg-Escorial "Matriu Grupal", ESCORIAL MADRID.— Pablo Picasso and Cube, Ma project, MASSA LUBRENSE, Itàlia.— Copenhagen Cultural Capital of Europe, Project Paper Road, COPENHAGEN, Dinamarca.— Bunny LUV Rabbit Fever, Dep. Of Visual Arts Mc Neese State University, LAKE CHARLES LOUISIANA, Estats Units.— Networking Stamp Art Action, GÈNOVA, Itàlia.— Postcards from The Universe, Alien Mailart Show the UFO Museum, PORTLAND OREGON, Estats Units.— 3º Salone Internationale del Collage Cont. Artcolle-Amer, PARÍS, França.— Childhood memory, Children's Workshop, CAUSEWAY BAY, Hong Kong.— Festasport, Comune di

Capannori, LUCCA, Itàlia.— Artists Book, West London Gallery, LONDRES, R. Unit.— Mani Art, Galerie Postale P. Lenoir, GRAND FRESNOY, França.— International Mail-Art Project Johannes Kepler, WEIL DER STADT, Alemanya.— What is your Favorite Recollection of a Museum Gallery, Russell - Cotes Art Gallery and Museum, DORSET, R. Unit.— International Internet & Fax project The Cultural Centre “De Scharpoord”, KNOKKE-HEIST, Bèlgica.— Kunstverein Altdorf, Spunk Seipel, WINKELHAID, Alemanya.— Mail Art Project Joi, Bagdad Café, MILANO, Itàlia.— Proyecto “Haciendo Almas” banco de Ideas Z, HABANA, Cuba.— In memoriam Guillermo Deisler, Universitat de Xile, Dep. Arts Plàstiques, ANTOFAGASTA, Xile.— Takemitsu Memorial, Traveling Project, TOKYO, Japó.— A Tribute to Guillermo Deisler, Univers, HAMBURG, Alemanya.— Crazy Cows, The Mutant Food’s Roulette, FANO, Itàlia.— La Casina della Mail Art, CASTIGLIONELLO LIVORNO, Itàlia.— Le Pleiadi, Progetto d’Arte Postale, AREZZO, Itàlia.— Expoterrestre, Seulement pour les Fous, TROYES, França.— Stop alla Violenza sui Minori, PONTIROLO NUOVO, BÉRGAMO, Itàlia.— The Boot is on the other leg, or the opposite is truck, Riverside Station, ZRUC, república Txeca.— Reciclaggio con l’Arte, Reynolds Recycling Center, CISTERNA, Itàlia.— Matriu Grupal, Galeria ACAM, BARCELONA.— Sant Jordi, Història, Llegenda, Art, Saló del Tinell, BARCELONA.— Stamp Art, Tahnee Berthelsen, TUGUN, Austràlia.— Inifax “Gabriele Aldo Bertozzi” Grafekoine, Centro Cultural S. José de Valderas, ALCORCON, MADRID.— Thaoism, Nabdràgora, Camara Municipal, CASCAIS, Portugal.— Wheeler Gallery, University of Massachusetts, The Ray Johnson Memorial, AMHERST, Estats Units.— Progetto Infanzia “Fare per Gioco”, QUARTU, Itàlia.— Casa del Teatro, Poesía Visual y Experimental, SANTO DOMINGO, República Dominicana.— Stamp Art Gallery, Tam Rubbestamp Atchive, SAN FRANCISCO, Estats Units.— Complejo Cultural Mariano Moreno, Gráfica sobre Guillermo E. Hudson, BUENOS AIRES, Argentina.— Insula, Poética “Poesía Visual”, MADRID.— Solidaridad “Libertad a Sybila”, SANTIAGO, Xile.— Mostra di Opere di 7 Artisti Internazionali, Sala Ex-Fienile, CASTEL S. PIETRO TERME, Itàlia.— Nord-Sud, Roba Bruta - Casal del Congrés Centre Cultural, BARCELONA.— Eugene University “Conecta amb el circ”, EUGENE OR, Estats Units.— Number 10 - Project Ulrike, ANWERPEN, Bèlgica.— Forquilles, Giannakopoulo, CORFÚ, Grècia.— Salón de Actos Canal Isabel II “10 años Las Segovias”, MADRID.— Seu d’Acsur “10 anys de Las Segovias”, BARCELONA .— Art Colle, Collectif AMER, Galeria UVA, PARÍS, França.— La Picoltheque, Collectif AMER, PARÍS, França.— Casa di Risparmio, Guglielmo Marconi, IMOLA, Itàlia.— Biennale d’Arte e Vino, Grinzane Cavour, BAROLO-G. CAVOUR, Itàlia.— St. Kilda Public Library, A Tribute G. de Isler, Melbourne a Peacedream Project, MELBOURNE, Austràlia.

1997. Project “Flowers of Wors”, Mosè Bianchi School’s Library, MONZA, Itàlia.— The St. Kilda Writers Festival, International Visual Poetry Exhibition, VICTORIA, Austràlia.— 28 Feria Internacional del Libro, MEC, EL CAIRO, Egipte.— New M.A. Project, Send a can if you can, editions Phi, ECHTERNACH, Luxemburg.— M.A. project Raymond Roussel, LYON, França.— Constitutional Reform, CALGARY ALBERTA, Canadà.— Galerie Clemenceau, Art Colle, CHAMCUEIL, França.— La Viscontea-Collettiva Internazionale, RHO MILANO, Itàlia.— Andy Warhol, Siggwillw, HERNE, Alemanya.— Mona Lisa, Fanny Farm, SACRAMENTO, Estats Units.— Mozart, Vermeulen, BRUSEL-LES, Bèlgica.— reality and Apparence, Abbot Free Area, MILANO, Itàlia.— Doughnuts, National Gallery of Arts, republik of Pinkinsear, MINNEAPOLIS, Estats Units.— 18 Feria Internacional del Libro, MEC, JERUSALÉN, Palestina.— Ray Johnson Memorial, Ernst Múzeum, BUDAPEST, Hongria.— Artistes de Cuba i Alacant-Collectiva, CALLOSA DE SEGURA.— Fira Internacional del Llibre, MEC, PRAGA, República Txeca.— 42 Fira Internacional del Llibre, MEC, VARSOVIA, Polònia.— I Like Hamsters, KITA-KV OSAKA, Japó.— Il suono delle idee per Daolio, Galleria la Torre, Palazzo Troilo, SPILIMBERGO, Itàlia.— Hauts de Belleville, Collectif AMER, PARÍS, França.— Fira Internacional del Llibre, MEC, HARARE, Zimbabwe.— Feria Internacional del Llibro, MEC, MONTEVIDEO, Uruguai.— XVII Feria Internacional del Libro, MEC, MEXICO DF, México.— 2ª feria Internacional del Llibre, MEC, LA PAZ, Bolivia.— Espace Commines, Salón Internacional du Collage, PARÍS, França.— Les Parvis Poètiques, Halle Saint Pierre, Mairies de París-Montmartre, PARÍS, França.— I Mostra d’Autors de l’Alcoià-Comtat, Circol Industrial-Saló LLARC, ALCOI.— Project Free Love-Z. Krsteuski, PRILEP, República de Macedonia.— My Colour project, URBAS, Iugoslàvia.— The State Gallery “Mirror of Netland”, BANSKA BYSTRICA, Eslovàquia.— Artistes en el Romeral-ONG Metges sense Fronteres, CP El Romeral, ALCOI.— I Encuentro Internacional de Poesía Visual experimental, Centro Cultural Casa del Teatro, SANTO DOMINGO, República Dominicana.— St. Kilda Library, Internacional Visual Poetery Exhibition 1997, PORT PHILIP, Austràlia.— I Bienale Inter Internacional des Livres-Objects, Musée Janos Xantus, GYOR, Hongria.— Future Suitcases, International Mail Art Expo., Museum der Arbeit, HAMBURG, Alemanya.— La Fleur-Flower, Florie La Poisse, ST. POS, França.— Musée d’Art Moderne, Biennale Inter. Des Livres-Objets, HAJDÚSZOBOSZLO, Hongria.— International Visual Poetry Exhibition, OCEAN GROVE VICTORIA, Austràlia.— “Questione di Etichette”, Gallerie il Gabbiano, LA SPEZIA, Itàlia.— Quicksilver-International Mail Art and Fax, Middelsex University, LONDON, R. Unit.— Infinitely Blue, Infiniment Bleu, AVRANCHES, França.— Reeper Bahn 1997- Mail Art Show, HAMBURG, Alemanya.— Recycleas a Form of Art, Northern Virginia Community College, ANNADALE(Virginia), Estats Units.— Mostre a sua Visão do Mondo, BERTIOGA SAO PAULO, Brasil.— Happy Birthday Marcel du Champ, Boîte-Box, Artpool, BUDAPEST, Hongria.— 9Th-Miniexpresión, Encounter- Univesitat de Dexa Gallery, PANAMÁ, República de Panamà.— A Miguel Hernández 50x50, I certamen Internacional de Guitarra, AALST, Bèlgica.— A Miguel Hernández 50x50 Itinerant, Bèlgica, Holanda, Luxemburg.— I Setmana Educar para la Solidaridad, CP Rafael Altamira, Cuba-Alacant, ORIOLA.— Brain Cell 386 i 390-Ryosuke Cohen, OSAKA, Japó.— Centre de Cultura, 31 Artistes i Escriptors, A Carles Llorca dels seus amics, ELS POBLETS.— A Carles Llorca, dels seus amics, Casal Jaume I, ALACANT.— A Carles Llorca, dels seus amics, Casa Municipal de Cultura, DÈNIA.— Il suo delle idee, Hotel Al Posta, 50 Mail Art Internazionale, CASARSA, Itàlia.— Arte y Sida, Poesia Visual, VITORIA-GAS-TERIZ.— Fayd’Herbe Anders Bekeken, Stedelijk Museum Hof Van Busleyden, MICHELEN, Bèlgica.— Symbols of 21 St. Century, Museum für post und Kommunikation, BERLÍN, Alemanya.— II Bienal Internacional de Arte do Colégio Universitas, SANTOS-SÃO PAULO, Brasil.— Frank Zappa in Loving Memory The Republic of Pinkinghear National Gallery of Art, MINNEAPOLIS, Estats Units.— Jornades d’Art Postal, Cajb-Transformadors, BARCELONA.— El Cuerpo Humano, Encuentro de Arte Fax, centro de Arte Moderno, QUILMES-BUENOS AIRES, Argentina.— Encuentro Internacional de Grabado, Centro de Arte Moderno, QUILMES, Argentina.— Piazza della Republica “Dedicato ad Augusto”, MISANO ADRIATICO, Itàlia.—

MAS SOPALMO.

Horizonte-Präsentiert, Einladung zur Open-Air-Ausstellung, Tennisclub Dorheim, Atelier Galerie H. Alves, FRIEDBERG DORHEIM FRANKFURT, Alemania.— Salón International du Collage, Art Colle, PARÍS, França.— Museo Kem Demy Guglielmo Achille Cavellini, BRÈSCIA, Itàlia.— Untitled Erection, College of Fine Arts in Sidney, SYDNEY, Austràlia.— International Visual Poetry Exhibition St. Kilda Writer's Festival, VISTORIA, Austràlia.— International Mail Art "Fiori, Fiori, Ancora Fiori", Galeria La Torre, SPILIMBERGO, Itàlia.— Gutemberg Mail Art, ECHTERNACH, Luxembourg.— Pop i Nova Figuració en la Col·lecció de l'IVAM, Casa de Cultura d'Altea, ALTEA.— Mas Pagès-Fundació Niebla, CASAVELLS GIRONA.— Sant Josep 10-Col·lecció d'Obres d'Art de Joan Fuster, SUECA.— Psicoanàisi avui- Exposició Freud, Fundació J. Niebla, CASAVELLS GIRONA.— El Che vive, Homenaje a los 30 años de su muerte, La Case en el aire, SANTIAGO, Xile.— Everybody are Refugees, Casal del Barri del Congrés, BARCELONA.

1998. Totem Project, M. Dammann, BARAGA, Estats Units. (Museo de Arte Contemporáneo de Santiago de Chile, Stop, Libertad, Diversidad, Pluralismo, SANTIAGO, Xile. (Thread Networking 97 "Mari", TOYONAKA, Japó. (Amor planetari, Mostra Art postal, BARCELONA. (1001 Desks for an open Administration Centrum Beldenke Kunst, GRÖNINGEN, Holanda. (Thema: Family 2000, Popomailart, ROMSÉE, Bèlgica. (Biblioteca Comunale, Geografie senza frontiere, GORGONZOLA, Itàlia. (29 Feria Internacional del libro, EL CAIRO, Egipte. (Generación 98, VITORIA-GASTERIZ. (9 Gravadores interpretan Ausiàs March, Bancaixa, SOGORB. (Il volto, la maschera, attorre, Teatro Comune Baires Agora, MILANO, Itàlia. (8ª Fira Internacional del llibre, ABU DHABI, Emirats Àrabs Units. (Growing old an international correspondence, FRANFURTand MAIN, Alemania. (Stamp Art Project, Association Network Slovakia, BANSKA-BYSTRICA, Eslovàquia. (Maison des metiers d'art, Eh! Dis Boby, PEZENAS, França. (Human Thinking, Project of incidence art, S. FELIPE, Panamà. (Mail inth Post98, BRIERFIELD NELSON/LANCS, R. Unit. (Communication free, libera comunicazione, TORREGLIA, Itàlia. (Fira Internacional del Llibre i de la Premsa, GINEBRA, Suissa. (Fira Internacional del Llibre i de la Premsa, PRAGA, rep. Txeca. (43 Fira Internacional del llibre, VARSOVIA, Polònia. (Libri d'artista e poesia visiva, Sala Exfienile, CASTEL S. PIETRO TERME, Itàlia. (Fira internacional del Llibre de Zimbabwe, HARARE, Zimbabwe. (III Feria internacional del Libro, LA PAZ, Bolivia. (2000 Ambiorix Project Tongeren, Cultural Centre de Velinx, TONGEREN, Bèlgica. (Art-Theme 98, Canvi social, BARCELONA. (Open World vision new era, Gallery Nubs, BEOGRAD, Iugoslàvia. (Via the rest of the world, Lambert walk, LONDON, R. Unit. (Weimar cultural city of Europe 1999, Jenaer Kunstverein, JENA, Alemania. (Schooldays Waldorfsschool, HERBON, Luxembourg. (Lettera in strada, Il ortico di piazza Brin, LA SPEZIA, Itàlia. (Art Gallery of Southwestern Manitoba, you and me Mail Art Project Renegade Library, BRANDON, MANITOBA, Canadà. (Remembering Assisi, Progetto Internazionale, FORLÍ, Itàlia. (7 Fira Internacional Llibre, PEKIN, Xina. (9ª Fira Internacional del Llibre, MANILA, Filipines. (Project Mail Art IDEM, Revista Literària, VALÈNCIA. (II Feria Internacional del Libro en Centroamérica, SAN SALVADOR, El Salvador. (A Carles Llorca dels seus amics, Centre cultural CAM, BENIDORM. (Collettiva Internazionale di Gráfica, Galeria Viscontea, MAZZO DI RHO MILANO, Itàlia. (Festival de Polipoesia global Fractarte 98, Universidad Nacional Autónoma de Mexico, MÈXICO D.F., Mèxic. (Las aguas de la puente, proyecto bipolar Sala Antigaf, LAS PALMAS DE GRAN CANARIA. (9 Encuentro de Mini Expresión, Galeria Dexa, Universidad de Panamá, PANAMÁ, Rep. De Panamá. (Christies, Casa Llotja de mar, Fundació Catalana de Gastroenterología, BARCELONA. (Art a l'hotel, Galeria Alba Cabrera Hotel inglés, VALÈNCIA. (9 Gravadores interpretan Ausiàs March, Fundació Bancaixa, VALÈNCIA. (Feria Internacional del Libro, MONTEVIDEO, Uruguai. (21 Feria Internacional del Libro, MÈXICO D.F., Mèxic. (Art i Foc, Expo. Col·lectiva, Fundació Bancaixa, C.C. Rambla, ALACANT. (Pintura i Natura, Fundació Lecasse, ALCOI. (Sele Portrait Where i Live Maison pour tous clairs soleils, BESANÇON, França. (Fira Internacional del Llibre, BRATISLAVA, Eslovàquia. (Homenaje a F. García Lorca, Contemporánea, Centro de Arte, GRANADA. (Proyecto de Arte Correo "Chiapas", revolución social III Milenio, MONTEVIDEO, Uruguai. (Noms propis, BARCELONA. (Salón Internacional del Libro y Edición, CASABLANCA, Marroc. (Exhibición internacional estampillas de artistas Vortice, BUE-NOS AIRES, Argentina. (38 Years in Tibet, Sculptur Garden, EL TERWISPEL, Holanda. (Handy Postcard Wasta Paper, LONDON, R. Unit. (Fira International of book, MIAMI, Estats Units. (Sahara saharauí, L'HOSPITALET. (Contra la pena de muerte, II Mostra Internacional Mail Art show, ALCALÀ DE HENARES. (Language in art between word and image, Kaiman, GENOVA, Itàlia. (Slavery: abolished or not abolished, The tampon, REUNION ISLAND. (El Pop Art en la colección del IVAM, Feria Arte BA-98, Centro Municipal de Exposiciones S. Martin, BUENOS AIRES, Argentina. (Tereza Mayova Foundation Kovo Building, PRAGA, Rep. Txeca. (Zavicajni Muzej Mimice National Museum Mimice, St. Roko's Church, MIMICE, Croacia. (Correspondance Moje Bianchi School, MONZA, Itàlia.

M O N O G R A F I E S / M O N O G R A P H S / M O N O G R A F Í A S

- ANTONI MIRÓ, PINTURA, ALCOIART, DD.AA. II. n. 19 cm. 32 pp. Gráficas Pascual Alcoi, 1966.
- ANTONI MIRÓ, WOODSTOCK GALLERY. Text d'Ernest Contreras. II. n. 32 cm. 8 pp. Edita: Woodstock Gallery. London, 1968.
- ANTONI MIRÓ, ALCOIART, PINTURA-ESCALTURA. Text d'E. Contreras. II. n. i. c. 16 cm. 82 pp. Edita: Alcoiart. Alcoi, 1969.
- ANTONI MIRÓ (HOMENATGE A SALVADOR ESPRIU). E. Contreras. II. n. i. c. 20 cm. 78 pp. Ed. Club Pueblo-Madrid, 1971.
- A. MIRÓ-AMERICA NEGRA (HOM. A M. LUTHER KING), E. Contreras. II. n. i. c. 17 cm. 12 pp. Edita Novart. Madrid, 1972.
- A. MIRÓ / 73 (L'AMERIQUE NOIRE ET D'AUTRES CHOSES), E. Contreras II. n. 22 cm. 20 pp., Ed. Múltiples. Marsella, 1973.
- ANTONI MIRÓ (AMÉRICA NEGRA), V. Aguilera Cerni i F. de Santi. II. n. 22 cm. 16 pp. Ed Lo Spazio. Brescia-Italia, 1974.
- ANTONI MIRÓ (RECOLL OBRA 1960-1973), DD.AA. II. n. i. c. 24 cm. 154 pp., Institut i Acadèmia. Internacional d'Autors/G. Alcoiarts. New Castle-England, 1974.
- ANTONI MIRÓ, AMÈRICA NEGRA, L'HOME AVUI (RECOLL D'OBRA 1972-1973). Text de DD.AA. II. n. i. c. 24 cm. 156 pp. Edita Institut i Acadèmia Internacional d'Autors. New Castle England, 1974.
- ANTONI MIRÓ. Textos de DD.AA. II. n. 21 cm. 30 pp. Edita, Instituto de Cultura. Diputación de Málaga. Málaga, 1974.
- ANTONI MIRÓ (MOSTRA RETROSPECTIVA 1972-1975). II. n. i. c. 17 cm. 100 pp. Edita: Galería Cànem. Castelló, 1975.
- ANTONI MIRÓ. EL DÓLAR. Text de DD.AA. II. n. i. c. 24 cm. 42 pp. Edita: Galería Aritz. Bilbao, 1975.
- ANTONI MIRÓ. GRAPHIC WORKS FROM 1966 TO 1976. Text de DD.AA. II. n. i. c. 24 cm. 156 pp. Edita: Spanish-American Cultural Club. New Britain, Connecticut-USA, 1976.
- ANTONI MIRÓ (MOSTRA RETROSPECTIVA) Text de Joan Fuster. II. n. i. c. 24 cm. 74 pp. Edita: Ajuntament de Sueca, 1976.
- ANTONI MIRÓ (MOSTRA 1973-1977). Text d'Ovidi Montllor. II. 25 cm. 128 pp. Edita: Sala Gaudi. Barcelona, 1977.
- A. MIRÓ (MOSTRA RETROSPECTIVA 1973-1977), DD.AA. II. n. i. c. 22 cm. 94 pp. Edita: Ajuntament de Monòver, 1977.
- A. MIRÓ BY JOAN FUSTER, TOTS DOS PER JAUME I, Joan Fuster. II. c. 16 cm. 220 pp, Ed. Alcoiarts, Altea, 1977.
- ANTONI MIRÓ. Text d'Ernest Contreras. II. n. i. c. 24 cm. 152 pp. Edita: Museo de Arte Contemporáneo de Sevilla, 1978.
- EL DÒLAR-ANTONI MIRÓ. Text de DD.AA. II. n. i. c. 24 cm. 212 pp. Edicions Canigó. Barcelona, 1982.
- ANTONI MIRÓ (MOSTRA RETROSPECTIVA. JORNADES DE SOLIDARITAT AMB ELS POBLES D'ARGENTINA, URUGUAI I XILE). Text de DD.AA. II. n. i. c. 34 cm. 110 pp. Edita Ajuntament de Valencia, 1983.
- SIGMUND FREUD, 1856-1939 (Nou aiguaforts d'Antoni Miró 1983). Text de Romà de la Calle II. n. 31 cm. 16 pp. Edita: XXXII Congreso Internacional de Psicoanálisis. Madrid, 1983.
- A. MIRÓ (HOM. A SALVADOR ESPRIU), Espriu/J. À. Blasco Carrascosa, .Ed.: Zentrum amb Buck. Winterthur-Suïssa, 1984.
- A. MIRÓ. FREUD TOT FREUD (CONGRES C. HAMBURG), R. de la Calle, Ed.Congreso Int. de Psicoanálisis. Hamburg, 1985.
- A. MIRÓ (HOM. PABLO SERRANO. ART EXPO MONTREAL, 1986), DD.AA., Edita: Galería KL. Barcelona, 1986.
- A. MIRÓ-PINTEU PINTURA (HOM. SALVADOR ESPRIU), DD.AA.II., Edita: Moorkens Art Gallery". Brussel-les, 1986.
- A. MIRÓ-PINTEU PINTURA (HOM. EUSEBI SEMPERE), Romà de la Calle., Edita: Wang Art Gallery. Evere-Brussel-les, 1987.
- A. MIRÓ-PINTEU PINTURA, R. de la Calle ("L'extranya obsessió de pintar pintura"), Ed CAPA, Alacant, 1987.
- ANTONI MIRÓ-PINTEU PINTURA. Text de DD.AA. II. n. i. c. 24 cm. 36 pp. Edita: Ajuntament d'Elx, 1987.
- ANTONI MIRÓ-PINTEU PINTURA. Text de DD.AA. II. n. i. c. 24 cm. 36 pp. Edita: Ajuntament d'Ibi, 1987.
- A. MIRÓ-PINTEU PINTURA (HOMENATGE A XÀTIVA), Text de DD.AA. II. c. 24 cm. 48 pp. Edita: Ajunt. de Xàtiva, 1987.
- TRENTA AL CERCLE VERS ANTONI MIRÓ., DD.AA., Ed. de la Guerra & Caixa d'Estalvis Provincial d'Alacant. Alacant, 1987.
- A. MIRÓ-PINTEU PINTURA., DD.AA., Edita: Klenieren Galerie. Eiselen / V.B.K. der D.D.R. Berlin, 1988.
- A. MIRÓ. GRAPHIK RETROSPECTIVE., DD.AA., Edita Kulturhausgalerie. Schwarzeide-DDR, 1988.
- A. MIRÓ. L'ESTRANYA OBSESSIÓ DE PINTAR PINTURA. Text de Romà de la Calle. II. c. 15 cm. 108 pp. ISBN: 84-404-1230-4. Edicions Canigó. Barcelona, 1988.
- PINTEU PINTURA DIBUIX. ANTONI MIRÓ, DD.AA., Edita, Caixa d'Estalvis Provincial d'Alacant. Alcoi, 1988.
- ANTONI MIRÓ-PINTEU PINTURA, 1980-1988., DD.AA. II. c. 25 cm. 40 pp. Edita, Centre Municipal de Cultura. Alcoi, 1988.
- TEMÀTICA I POÈTICA EN L'OBRA ARTÍSTICA D'A. MIRÓ (1965-1983). Joan Guill., Edita U. P. de València, 1988.
- ANTONI MIRÓ (Art Fart / Mail Art). II. c. 15 cm. Carpeta 1, OPERA PRIMA 1960-70. Carpeta 2: AMERICA NEGRA 1972. Carpeta 3, L'HOME AVUI 1973-74. Carpeta 4: EL DÒLAR 1973-80. Carpeta 5, PINTEU PINTURA 1980-87. Carpeta 6: OBRES DES DEL 1960. Edicions Canigó. Barcelona, 1988.
- ANTONI MIRÓ (COI-IECCIONABLE PINTEU PINTURA). Carpeta. Edita, Lienzos Levante.Muro del Comtat, 1989-90.
- CARTELLS D'ANTONI MIRÓ. Text de DD.AA. II. n. i. c. 32 cm. 15 pp. Edita: Universitat Catalana d'Estiu. Prada, 1989.
- HOMENATGE A S. FREUD. ANTONI MIRÓ. Text de DD.AA. II. n. 32. cm. 12 pp. Edita: Col·legi de Metges. Barcelona, 1989.
- ANTONI MIRÓ-PINTEU PINTURA., DD.AA., Edita Museo de BB. AA./ Diputación Foral de Álava. Vitoria-Gasteiz, 1989.
- ANTONI MIRÓ-DIÀLEGS, R. de la Calle. II. c. 35 cm. 130 pp., .Edita: Sant Telmo Museosa. Donostia, 1989.
- MON D'ANTONI MIRÓ, Isabel-Clara Simó., Ed..d'Edicions de la Guerra & Institut de Cultura "Juan Gil Albert".Alacant, 1989.
- ANTONI MIRÓ (HOM. TO SIGMUND FREUD) .R. de la Calle, . Edita: H. Kamae (Boocks) Limited. Londres, 1990.
- ANTONI MIRÓ. UNE DECADE DE PINTEU PINTURA, J. A. Blasco Carrascosa, Mairie de Saint-Giles & Mirofret France, 1990.
- A. MIRÓ (FREUD, NARCISO E L'ANGOSCIA DELLA BELLEZZA), .F. de Santi, Ed. La Bottega Stampe. Brèscia-Italia, 1990.
- A. MIRÓ. UNA DECADA DE PINTEU PINTURA, J. A. Blasco C., Ed. U. Catalana d'Estiu/Ajunt. Prada/Mirofret France, 1990.
- ELS ESGUARDS D'ANTONI MIRÓ, Romà de la Calle. II. n. i. c. 32 cm. 16 pp. Ed. Nuevo Rumbo. Madrid, 1990.
- LE REGARD D'ANTONI MIRÓ, Romà de la Calle/J.A. Blasco Carrascosa, Edita: Mirofret France. París, 1990.
- LES REGARDS D'ANTONI MIRÓ, Romà de la Calle., Ed. Mirofret France, Salon Avignon. Avignon, 1990.
- ESGUARDS D'ANTONI MIRÓ. Textos V. Aguilera Cemi, J.A. BLASCO CARRASCOSA, Roma de la Calle. II. c. 30 cm. 176 pp. ISBN, 84404-7272-2, Dip. L. A.616-1990. Edita, Galeria Punto, Valencia, 1990.
- ANTONI MIRÓ "UNA DECADE DI PINGERE PITTURA", J.A. Blasco Carrascosa., Edita, La Viscontea. Rho-Milano, 1991.
- A. MIRÓ-GRÀFICA PINTEU PINTURA, V. Aguilera Cemi/ E. Cerni/ Espriu, .Ed. Mirofret-Saló Automòbil. Barcelona, 1991.
- A. MIRÓ-OMAGGIO A GAUDÍ. Textos Guido Nebuloni, Piero Airaghi. II. c. i. n. 34 cm. 24 pp. Edita: Europio. Milano, 1991.
- ANTONI MIRÓ, LA OTRA MIRADA. J Corredor, Romá de la Calle, Manuel Rodríguez Díaz, Ed. Formas Plásticas, Madrid, 1992.
- MAIL ART / ANTONI MIRÓ, Estoig 7 (14 postals), edicions de la Guerra. València, 1992.
- MAIL ART /ANTONI MIRÓ, Estoig 8 (14 postals), edicions de la Guerra, Barcelona, 1992.
- GRÀFICA D'ANTONI MIRÓ A VICIANA, V. Aguilera Cerni, Enric Casassas i Salvador Espriu, Ed. Vicina, València, 1992.
- ANTONI MIRÓ. PINTEU PINTURA-VIVACE, J. Corredor, Manuel Rodríguez, Romá de la Calle, Ed. Macarrón, Madrid, 1992.
- A. MIRÓ, "RECOLL DE SOMNIS": GRÀFICA-PALAU VICTÒRIA EUGENIA, J. Corredor/V. Marqués/J. Otxoa, Diputació d'Alacant, Barcelona, 1992.
- A. MIRÓ-AUS DEM GRAFISCHEN WERK ZU EHREN SALVADOR ESPRIU, V. Aguilera Cerni, J.A. Blasco Carrascosa, R. de la Calle, Ed. Kreisvolksschule Bildungszentrum, Wolfenbüttel (Alemania), 1993.
- A. MIRÓ, 49 GRAPHIC WORKS FOR UKKRAINE 1991-1992 Kiev-Ivano-Frankivski-Lviv, O. Butsenko, Ed. Rukh, Kiev, 1992.
- ANTONI MIRÓ, TRÄUMENSAMMLUNG GRAPHISCHES WERK 81990-92) ZU EHREN ENRIC VALOR, J. Corredor-Matheos, Nestor

MAS SOPENMO.

- Basterretxe, ed. Messe Essen GMBH.- Messehaus, Essen (Alemania), 1992.
 "L'ESTANÇA, CAMINS EN LA PINTURA D'ANTONI MIRÓ, Josep Sou, Edicions de la Guerra -Poesia, València, 1992.
 ANTOHI MIPO/ANTONI MIRÓ, Oleksander Butsenko, ed. Mystestvo, Kiev (Ucràina), 1992.
 MAIL ART ANTONI MIRÓ, SERIE VIVACE/ESTOIG NOU, Seattle, A. Miró, Edicions de la Guerra, València, 1993.
 ANTONI MIRÓ, COMPROMÍS PERSONAL, García de Angela/Seattle, Ed. Galeria 6 de Febrero, València, 1993.
 ESBÓS DE LLETRA A ANTONI MIRÓ, Miquel Martí i Pol /Rosa Martínez, J. Rubio Nombrot, F. de Santi, Ed. Museu d'Art Contemporani d'Elx, Elx, 1993.
 NOS ÉS UN ASSAIG SOBRE MIRÓ, Raúl Guerra Garrido, Miquel Martí i Pol, Ed. Marfil, Alcoi, 1993.
 ANTONI MIRÓ I ELS DESGAVELLS DEL MAS DE LA SOPLAMA, Carles Llorca i Tomoner, Dahiz Edicions, València, 1993.
 AÇÓ NO ES UN ASSAIG SOBRE MIRÓ, Raúl Guerra Garrido, Salvador Espriu, Ed. Girart-Ajuntament d'Altea, Altea, 1994.
 AÇÓ NO ES UN ASSAIG SOBRE MIRÓ, Raúl Guerra Garrido, S. Espriu, Ed. Girart-Casa de Cultura de Torrent, .Torrent, 1994.
 ESTO NO ES UN ENSAYO SOBRE MIRÓ, Raúl Guerra Garrido, S. Espriu, Ed. Girarte-U. Popular de Almansa, Almansa, 1994.
 MAIL-ART ANTONI MIRÓ SÈRIE VIVACE/ESTOIG 10, Raúl Guerra Garrido, Salvador Espriu, Ed. de la Guerra, València, 1994.
 ESTO NO ES UN ENSAYO SOBRE MIRÓ, Raúl Guerra Garido, salvador Espriu, Girarte- Antiguo Mercado, Requena, 1994.
 ESTO NO ES UN ENSAYO SOBRE MIRÓ, Raúl Guerra Garrido, Salvador Espriu, Girarte-Casa de Cultura, Villena, 1994.
 ANTONI MIRÓ I LA POÉTICA DEL COLLAGE, Jordi Botella, Ed. Cromo-Marfil, Alacant-Alcoi, 1994.
 INVENT-ARI/ANTONI MIRÓ MAIL ART /ESTOIG 11, R. de la Calle, Edicions de la Guerra, València, 1994.
 VIDA I MIRACLES D'ANTONI MIRÓ, Gonçal Castelló, Ed. Marfil, Alcoi, 1994.
 ANTONI MIRÓ, AZ I ALTRES QUADRES PER A UNA EXPOSICIÓ, Isabel-Clara Simó, CEIC Alfons el Vell, Gandia, 1995.
 SUITE ERÒTICA D'ANTONI MIRÓ, Enric Llobregat/Isabel-Clara Simó, Edicions 6 de Febrero-Marfil, Alcoi, 1995.
 THE LOOKING OF A. MIRÓ, Romà de la calle, Josep Corredor-Matheos, Ed. Dirt Cowboy Café, Hanover(NH), Estats Units, 1995.
 ABCDARI, ANTONI MIRÓ, Isabel-Clara Simó, Ed. Marfil, Alcoi, 1995.
 WELT DES A. MIRÓ, Heinrich Bihler, Salvador Espriu, M. Romagosa, Ed. Stadtbibliothek Laatzen, Hanover (Estats Units), 1995.
 LLIBRE PALETA, Salvador Espriu, Col·lecció Llibres d'Artista, Edicions de la Guerra, València, 1995.
 ANTONI MIRÓ "VIVACE", Jadwiga Najdowa, Galeria Kierat, Szczecin (Polònia), 1996.
 ANTONI MIRÓ ODER DIE SOZIALE VESTÄNDIGUNG, J. A. Blasco, Volksbank, Rheda/Wiedenbrück, (Alemania), 1996.
 NATO NELLE NUVOLE, ANTONI MIRÓ, Floriano de Santi, Libreria Einaudi, Brèscia, Cremona, Torino (Itàlia), 1996.
 A. MIRÓ, COSMOS, UN VIATGE DE SOMNI, Carles Llorca, Ed. Denes, València, 1996.
 DIE FAHRRÄNDER DES ANTONI MIRÓ, Peter Küstermann/Salvador Espriu, Ed. Kulturzentrum Büz, Minden (Alemania), 1996.
 ALFABET, Jordi Botella/Josep Piera, Ed. Marfil/CC. Alcoi/Unesco, Alcoi, 1996.
 ERÒTIC "MA NON TROPPO", F. Signes/J. Botella/J. Huguet/I.C. Simó, Ajuntament de l'Alcudia, L'Alcudia, 1996.
 ANTONI MIRÓ-TRAJECTE INTERIOR OBJECTES/OBRA RECENT, W. Rambla, C.A.C. Alba Cabrera, València, 1996.
 ANTONI MIRÓ UN TAUMATURGO DE LAS IMÁGENES, Alfredo Torres, AEBU-Montevideo, ..., Montevideo (Uruguai), 1996.
 ANTONI MIRÓ DAS FAHRRAD, Klaus Groh, Micro Hall Art Center, Edewecht (Alemania), 1996.
 ANTONI MIRÓ, BRANCHES AND ROOTS, Valentina Pokladova, Art Dept. History, Kaliningrad (Rússia), 1997.
 ANTONI MIRÓ COME IN UN SOGNO, Bruno Pollacci, Accademia di Arte di Pisa, Pisa (Itàlia), 1997.
 ANTONI MIRÓ-VIVACE SERIES, Alexander Zhurba, Ed. Central Kherson Art Museum, Kherson (Ucràina), 1997.
 ANTONI MIRÓ-BERÜHRUNG DES UNANTASTBAREN, C. Peter/W. Rambla, Galerie P. Munck, Karlsruhe (Alemania), 1997.
 ANTONI MIRÓ: LA S. ERÒTICA VERS UNA ANTIGA I NÍTIDA RECONEXIENÇA, J. Ll. Peris, Casal Jaume I, Alacant, 1997.
 EL MISTERI D'ELX, Juan Castaño/Jordi Botella, Ajuntament d'Elx/Casa de la Festa, Elx, 1997.
 ANTONI MIRÓ A ELX, Jadwiga Najdowa/V.A. Estellés, Jordi Botella, Galeria Sorolla, Elx, 1997.
 MIRÓ A LA HABANA, Marisol Martell/J. Seafree, Museo Guayasamin/Centro de Artes 23 y 12, La Habana (Cuba), 1997.
 ANTONI MIRÓ, VIVACE: PINTURA I POESIA, DD AA, Ed. Centre Cultural D'Alcoi, Alcoi 1997.
 ANTONI MIRÓ, A BIG SECRET, Tatjana Milosavjevic, Narodni Muzej Kragujevac, Kragujevac (Iugoslàvia), 1997.
 FORMA I EXPRESSIÓ EN LA PLÀSTICA D'ANTONI MIRÓ, Wences Rambla, Edita CAM, Alacant, 1998.
 FORMA Y EXPRESIÓN EN LA PLÁSTICA DE ANTONI MIRÓ, Wences Rambla, Edita CAM, Alacant, 1998.
 LES REMOROSSES SOLEDATS, ANTONI MIRÓ ANTOLOGICA 1960-98, Vicent Andrés Estellés, Ed. Ajuntament d'Ibi, 1998.
 HI HA MOLTES MANERES, ANTONI MIRÓ ANTOLOGICA 1960-1998, Joan Fuster, Centre Cultural CAM, Benidorm, 1998.
 ANTONI MIRÓ I ELS SEUS PAPIERS COLLÉS, J. A. Blasco Carrascosa, Aula de Cultura CAM "La Llotgeta", València, 1998.
 ANTONI MIRÓ L'ENIGMA COME SEGNALE , F. de Santi, Rafaela Innella, Ed. Museo Mastroianni, Alpino (Itàlia), 1998.
 FORMA I EXPRESSIÓ EN LA PLÀSTICA D'ANTONI MIRÓ, Wences Rambla, Ed. Universitat de València, València, 1998.
 ANTONI MIRÓ DE LA PINTURA A LA MATÈRIA I L'OBJECTE, J.LL. Peris, Ed. Univ. d'Alacant P. Comtal, Cocentaina, 1998.
 LA TRAJECTÒRIA ARTÍSTICA D'A. MIRÓ, ANTOLOG. 1960-98, Romà de la Calle, Ed. Fund. Niebla, Casavells-Girona, 1998.
 ANTONI MIRÓ, VIVACE, DD AA, Ed. Centre Cultural D'Alcoi, 2ª Edició, Gener 1998.

BIBLIOGRAFIA DE REFERÈNCIA (RESUM)/ REFERENCE BIBLIOGRAPHY/ BIBLIOGRAFÍA DE REFERENCIA

- GLOSARI D'ARTISTES ALCOIANS. Adrià Miró. Alcoi. 1967.
- SALÓ DE MARÇ. Art Actual. Ajuntament de València. 1966-1968-1969-1970. València. 1966-70.
- SPANIEN-REPORT. Paul M. Bornkamp. Deutches/Aaslandmagazin. 1968.
- GRAN ENCICLOPEDIA CATALANA. Vol. 10, pag. 118. 1977. Vol. 16, pag. 554. Supl., 1983. Edicions 62. Barcelona. 1969.
- ANNUAIRE DE L'ART INTERNATIONAL. 1970-71, 1972-73. Max Fortuny. Ed. Annuaire de l'Art Inter. / Art et Industrie. París.
- EL PERSONATGE. F. Moltó Soler. Alcoi. 1970.
- CONTEMPORARY ARTISTS AND MASTERS. International Art Magazin. E. Contreras. Paternoster Corner Academy. London. 1972.
- LA PINTURA. Carlos Arean. Editorial Guadarrama. Madrid. 1972.
- INTERNAZIONALE D'ARTE. Teatro Sala Dante. Noto (Italia). 1972.
- PICCOLA EUROPA. Sassoferato (Italia). 1972.
- GRAN ENCICLOPEDIA DE LA REGION VALENCIANA. Vol. 1, pags. 125-126. Vol. 7, pag. 148. Editorial GERV. València. 1972.
- LA ESCUELA PICTÓRICA ALCOYANA. Adrià Espí Valdés. Alcoi, 1973.
- ANUARIO DEL ARTE ESPAÑOL 1973. José de Castro Arines. Ibérico-Europea de Ediciones, S.A. Madrid. 1973.
- HOMENATGE A MILLARES. Caixa d'Estalvis Provincial. Alacant. 1973.
- ANTOLOGIA DELLA Pittura. Penepinto Editore. La Spezia (Italia). 1973.
- EN ART. Ajuntament d'Elx (En-Art 1-2). Elx. 1973.
- LA PINTURA ESPAÑOLA ACTUAL. Raul Chavarri. Ibérico-Europea de Ediciones, S.A. Madrid. 1973.
- MUESTRA DE ARTES PLÁSTICAS. Ayuntamiento de Baracaldo. 1973.
- DICCIONARIO CRITICO DEL ARTE ESPAÑOL CONTEMPORÁNEO. A. M. Campoy. Iberico-Europea Madrid. 1973.
- PANORAMA DE L'ART D'AVUI (DIVUIT PRESENCIES). Ed. Galeria Alcoiarts d'Altea. 1973.
- MIEDZYNARODOWE BIENNALE GRAFIKI. Krakow (Polonia). 1974.
- MUSEO DE ARTE CONTEMPORANEO DE IBIZA. Ibizagrafic. Eivissa. 1974.
- ESCLUTURA Y ESCULTORES EN ALCOY. Adrià Espí. Alcoi. 1974.
- INTERNACIONAL DE PINTURA. Caixa d'Estalvis de Balears. Mallorca. 1974.
- ARTISTAS ESPAÑOLES CONT. La postguerra (vol. 2, Pag. 97 a 101 i 134). V. Aguilera Cerni. Minist. de Ed. y Ciencia. Madrid. 1975
- BATIK. Panorama general de las Arts. Barcelona. 1975.
- NUEVA FIGURACIÓN. CASE. Institut d'Estudis Alacantins. Alacant. 1975.
- CONVOCATORIA ARTES PLÁSTICAS. Diputación Provincial. Alacant. 1975.
- ENTRE LA ABSTRACCIÓN Y EL REALISMO. Galería Aviñón. Madrid. 1975.
- INTERNACIONAL DEL DEPORTE EN LAS BB.AA. Comité Olímpico Internacional. Barcelona. 1975.
- PEACE 75-76 UNO - SLOVENJ GRADEC. Slovenija (Iugoslavia). 1975.
- BIENAL DE PINTURA CONTEMPORÁNEA. Caixa d'Estalvis de Barcelona. Barcelona. 1975.
- CASA-MUSEO DE ANTEQUERA. 20 pintores contemporaneos. Diputación Provincial. Málaga. 1975.
- GAZETA DEL ARTE. Num. 82. Portada i paginas 4, 5 i 6. Luis Rodríguez Olivares. Madrid. 1976.
- A RAFAEL ALBERTI. Galeries de Barcelona. Barcelona. 1976.
- BIENNALE INT. DE LA GRAVURE. Krakow (Polonia). 1976.
- MUSEO CASTILLO DE SAN JOSE, LANZAROTE. Certamen Internacional. Del. Na. de Cultura. Madrid. 1975.
- BIENAL INTERNACIONAL DE PONTEVEDRA. Diputacion Provincial. Pontevedra. 1976.
- EDICIÓN GRÁFICA. Esti Arte. Madrid. 1976.
- ANALES DE LA SALA "PROVINCIA". Antonio Gamoneda i DD-AA.. Lleó. 1976.
- FORMA ABIERTA. Cuadernos de Creación. Alfredo Gómez-Gil. Alacant. 1976.
- BIENAL NACIONAL "CIUDAD DE OVIEDO" Ayuntamiento de Oviedo. Oviedo. 1976.
- ARTE ESPAÑOL. Volúmenes 76, 77 i 78. Editorial Lápiz. Madrid. 1976, 1977 i 1978.
- LA PINTURA CONTEMPORÁNEA DEL PAÍS VALENCIANO, 1900-1977. Manuel Muñoz Ibáñez. Ed. Prometeo. València. 1977.
- ARTES PLÁSTICAS. Amau Puig. Barcelona. 1977.
- SET ASPECTES. Joan Fuster i altres. Elx. 1977.
- HISTÒRIA D'ALCOI. Juli Berenguer. Alcoi. 1977.
- SALÓ DE MARÇ. Galería Ribera. València. 1978.
- PANORAMA-78. Museo Español de Arte Contemporáneo. Madrid. 1978.
- 7 MBG-78. Biennale Internationale. Krakow (Polonia). 1978.
- DICCIONARI DE L'ART MODERN. Ed. Fernando Torres. València. 1979.
- CRITICA D'ARTE OGGI. Revista d'Arte Contemporánea Int. Parma (Italia). 1979.
- ARTE Y CULTURA DEL PAÍS VALENCIANO (Proyecto Exp. de CC.SS. del P. V.). Ricard Blasco. Ed. Santillana. Madrid. 1979.
- GRANDE DIZIONARIO DEGLI ARTISTI ITALIANI CONTEMPORANEI. Accademia Italia delle Arti Salsomaggiore (Italia). 1979.
- QUÉ ES LA OBRA GRÁFICA ORIGINAL. Editorial Esti-Arte. Madrid. 1979.
- CATÁLOGO DE ARTE MODERNO Y CONT. Museo de BB AA de Bilbao Javier de Bengoechea. Banco de Vizcaya. Bilbao. 1980.
- MUSEO POPULAR DE ARTE CONTEMPORÁNEO DE VILAFAMÉS. Ed. Col. Of. Arquitectos, València. 1980.
- INVESTIGACIÓN PLÁSTICA ALICANTINA. Martínez Blasco. Inst. d'Estudis Alacantins. Alacant. 1980.
- CANIGÓ. Gonçal Castelló. Barcelona. 1980.
- LLETRES DE CANVI. Revista de Literatura. València. 1980.
- TRAYECTORIAS-80. Ministerio de Asuntos Exteriores. Madrid. 1980.
- OVIDI MONTLLOR. Enric Cerdán Tato. Col. Los Juglares. Ed. Júcar. Madrid. 1980.
- L'ESPILL núm. 9. Primavera. Edicions Tres i Quatre. València. 1981.
- PREMIERE CONVERGENCE JEUNE EXPRESSION. Societé JP-JE. París. 1981.
- REVISTA DE BANYOLES. núm.589. Museu d'Art Contemporàni. Banyoles. 1981.
- EL CONTE DEL DIUMENGE. Gonçal Castelló. Ed. Prometeo. València. 1981.
- MOSTRA CULTURAL DEL PAÍS VALENCIÀ. Ajuntament d'Alcoi. Alcoi. 1981.
- UNIVERSITA DEGLI STUDI DI URBINO. Palazzo Oliva. Sassoferato (Italia). 1982.
- ARTEDER-82. Feria Internacional de Muestras. Bilbao. 1982.

- LA CASA DEL PAVO. Suplement de "Ciudad". Esther Vizcarra. Alcoi. 1982.
- X BIENAL IBIZAGRAFIC. Museu d'Art Contemporàni. Eivissa. 1982.
- HISTÒRIA DEL PAÍS VALENCIÀ. Editorial Planeta (vol. VI). Barcelona. 1982.
- ALCOY, 1881-1980. Alfons Llorenç (pags. 15 i 228). Ed. Borja-Mora. Alcoi. 1983.
- ARTEDER-83. Feria de Arte Contemporáneo. Bilbao. 1983
- ESTATUT D'AUTONOMÍA VALENCIANA. Textos, il·lustracions de DD.AA. Generalitat Valenciana. València. 1984.
- PER A LA BONA GENT. Mon d'Antoni Miro (pags. 70-71). Salvador Espriu. Edicions el Mall. Barcelona. 1984.
- ITINERANT DEL MUSEU SALVADOR ALLENDE. Generalitat Valenciana. València. 1984.
- INTERGRAFIK-84. Verband Bildender Künstler der DDR. Berlin (Alemania). 1984.
- INTERNACIONAL D'ARTS PLÀSTIQUES. Palau de Congressos. Ciutat. Barcelona. 1984.
- MAJDANEK-85. Triennale Sztuki. Lublin (Polonia). 1985.
- EL TEMPS. J.V. Hernández i V. Berenguer. València. 1985.
- PLÀSTICA VALENCIANA CONTEMPORÀNIA. Edita Promocions Culturals del País Valencià. València. 1986.
- VERSOS PER ACOMPANYAR UNA ESPERANÇA. V. Andrés Estellés. Ed. Vanguardia. Madrid. 1986.
- MUSEU DE DIBUIX CASTELL DE LARRÉS. Sabiñánigo. 1986.
- TEXTOS, PRETEXTOS Y NOTAS. (Escritos escogidos 1953-1987). Vicent Aguilera Cerni. Edita Ajuntament de València. 1987.
- PAPERS DE LA COSTERA. Associació Amics de la Costera (núm 5). Xàtiva. 1987.
- PARANTEZ. Sopalto Ispanya Degildir. Mustafa Ozdemir. Eskisehir (Turquia). 1987.
- EXPOSICION HOMENAJE. Centro Cultural Conde Duque. Madrid. 1987.
- ART TEATRAL. Conselleria de Cultura. València. 1987.
- LA ESTAMPA CONTEMPORÁNEA EN ESPAÑA. Calcografía Nacional. Real Academia de BB.AA. de San Fernando. Madrid. 1988
- ART-SUD (DE LA IMATGE A LA PARAULA). Romà de la Calle. Ed. Caixa d'Estalvis Provincial. Alacant. 1988.
- MUSEU D'ART CONTEMPORÀNI D'ELX. Ernest Contreras. Conselleria de Cultura. Elx. 1988.
- REVOLTA. Miquel Martínez. Barcelona. 1988.
- INICIACIÓN AL AJEDREZ. Ricard Caivo. Ediciones Cúbicas. Madrid. 1988.
- REVISTA ALICANTE. J.V. Hernández Más. Alacant. 1988.
- ALCOYANOS DE PERFIL. Adrià Miró. Alcoi. 1988.
- VALÈNCIA, 750 ANYS DE NACIÓ CATALANA. Josep Guia. Editorial Tres i Quatre. València. 1988
- A DOLORES IBARRURI. Artistes del País Valencià. Ed. FIM. València. 1988.
- EXPÓSITORES HOMENATGE. VICTIMES DEL FRANQUISME La LIotja. València. 1988.
- EXPOSICIÓN OMENALDIA. Museo de San Telmo. San Sebastián-Donostia. 1988.
- MIEDZYNARODOWE TRIENNALE SZTUKI. Przeciw Wojnie. Lublin (Polonia). 1988.
- MEDIO SIGLO DE PLÀSTICA ALICANTINA. Fondo de Arte. Ayuntamiento de Alicante. Alacant. 1988.
- FORMAS PLÀSTICAS. Romà de la Calle (núm 25, 1988). Néstor Basterretxea (núm 32, 1989). Madrid. 1988-89.
- DOBLE. Magazine of Arts (núm 1, 2, 3 i 4, 1989/núm. 5, 1990). Doble Magazine. Madrid. 1988-89-90.
- BCECBIT (núm 5, contraportadas, pags. 162 a 172). Alexander Butzenko. Kiev (Ucràina). 1989.
- EXPOSICIÓN HOMENAJE. Junta de Andalucía. Sevilla. 1989.
- EXTRA FESTES "CIUDAD". Xavier Llopis i Paco Grau. Alcoi. 1989.
- LA PRIMERA INTERNACIONAL. Juan Lorenzo. Rev. Polémica (Juny 89 n° 38). Ed. Fondo Laboral de Cultura. Barcelona. 1989.
- MUSEO DEL DIBUJO "CASTILLO DE LARRÉS". DD.AA. Ed. Diputació de Huesca. Sabiñánigo. 1989.
- CANELOBRE. Entorn a Joan Valls. Inst. de Cultura "Juan Gil Albert. Alacant. 1990.
- NUEVO RUMBO (nún 97, 1990 i portada núm 100). Ernesto Castro. Madrid. 1990.
- A JOANA FRANCÉS. Romà de la Calle. Intitut de Cultura J. Gil Albert. Alacant. 1990.
- IMATGE DE VALLS. Associació Cultural Alcoià-Comtat. Ed. Ajuntament d'Alcoi. Alcoi. 1990.
- IBERICO 2000. Art Contemporani, 1989-90 i 1990-91. Barcelona. 1990.
- HISTÒRIA DEL PAÍS VALENCIÀ. La recerca d'una cultura moderna(Vol. V, pag. 409). Marc Baldó. Edicions 62. Barcelona. 1990
- 10 MIRADAS. Pep Bataller. Casa de Cultura. Villena. 1990.
- CASA DE CULTURA. Pastor, Bataller, Lloret. Elda. 1990.
- MIRADES. Museu Marià Benlliure. Josep A. Aznar. Ed. El Cresol. Crevillent. 1990.
- A JOANA FRANCÉS. Homenatge El Paso i Art-Sud. Jordi Botella, A. Blasco, Romà de la Calle. Casa Cultura Alcoi. 1991.
- NUEVO RUMBO. Erasmo Moro. Madrid. 1991.
- SÈRIE 10. Segundo García, R. de la Calle. La Lluna i Generalitat Valenciana. Alacant. 1991.
- A JOANA FRANCÉS. A. Blasco, R. de la Calle. Museu d'Art Contemporani. Elx. 1991.
- SELECCION DE FONDOS MUSEO DE LA SOLIDARIDAD SALVADOR ALLENDE. J. Lerma, H. Bussi, J.A. Blasco Carrascosa. IVAM, Generalitat Valenciana, Ajuntament de València. València. 1991.
- 30 ARTISTES AMB CREU ROJA. Galería Montejano, CEPA. Alacant. 1991.
- 3 IEDZYNARODOWE TRIENNALE SZTUKI PRZECIW WOJNIE. Lublin(Polonia). 1991.
- EL PARAISO. Carpetes 6-7-8-10-11 i 12. Campal. Asturias. 1991.
- BCECBIT (núm. 7, pag. 194 a 203 i contraportada). Rev. de Literatura "Art a l'Estat Espanyol". O. Butsenko. Kiev (Ucràina). 1991.
- XV APLEC EXCURSIONISTA DELS PAÏSOS CATALANS (Portada, etc.). CEA. Alcoi. 1991.
- EXPO RETROSPECTIVA SALÓ DE TARDOR. M. Muñoz Ibáñez. Caixa. Sagunt. 1991.
- ALCOIART DESPRES D'ALCOIART. CEA I UNESCO. Intitut de Cultura J. Gil Albert. Dip. Alacant. Alcoi. 1991.
- PINTORES CON CENTROAMÉRICA. Mario Benedetti. Las Segovias. València. 1991.
- ARQUITECTURA Y DECORACIÓN. Manuel Rodríguez. Edidec. Madrid. 1991.
- CASA JARDÍN. Antoni Miró compromiso personal (núm 191, pag. 18 a 20). García de Angela. Madrid. 1991.
- LAS SEGOVIAS. Miguel Nuñez, Blasco Carrascosa. Palau dels Scala. Diputació de València. 1991.
- HOSTELERIA ARQUITECTURA. Manuel Rodríguez. Edidec. Madrid. 1991.
- CARTE INCISE SEGNI NELLA STORIA. Museo Etnográfico Tiranese. Tirano (Italia). 1991.
- BIENAL INTERNACIONAL DE GRAVAT J. RIBERA. Casa de Cultura. Xàtiva. 1991.
- ENCICLOPEDIA DEL ARTE ESP. DEL SIGLO XX (p. 528 a 530). Fco. Calvo Serraller. Mondadori Arco-Ifema. Madrid. 1991.
- EL VALENCIÀ DE LA MARINA BAIXA. Lèxic. Jordi Colomina. Ed. Generalitat Valenciana. València. 1991.
- IRUDIAK-IMÁGENES. Foto "Homenaje 1989". Jesús M. Peman. Ed. Diput. Foral de Gipuzkoa. Donostia. 1992.

- HISTORIA DEL ARTE DE VALÈNCIA. Felipe Mª Garin i Pascual Patuel. (II. Pag. 435). Ed. Bancaixa. València. 1992.
- UDALA. Lehen Mail-Art Eibarren. Mª Luisa Cid. (II. Pag. 18). Ed. Udala-Kultura. Eibar. 1992.
- FORMAS PLÁSTICAS. El arte español en el exterior. Marcos Martín. (Rev. n° 47, gener-92). Madrid. 1992.
- L'URLO. Catálogo Mail-Art. Luciano Olivato. Ed. Gennaio. Verona (Italia). 1992.
- REVISTA LAS SEGOVIAS. Pintors valencians. P. Olmos. (II. Pag. 23 i 24) Madrid-Barcelona. 1992.
- ANTOLOGÍA POÉTICA COMENTADA: V. A. ESTELLES. Lluís Alpera. (Portada llibre). Col. Aljub. Ed. Aguaclara. Alacant. 1992.
- HOJA DE VALENCIA. Art. Miguel Abad. Pag. 2 i 57. València. 1992.
- EL PARAISO. Carpetes Mail-Art (Col. postals n° 13 a 21). Ed. Campal. Astúries. 1992.
- ENC. DEL ARTE ESP. DEL SIGLO XX. 2 El Contexto. F. Calvo Serraller (pag. 18 i 295). Ed. Arco/Ifema, Mondadori. Madrid. 1992.
- A MIGUEL HERNÁNDEZ 50X50. DD. AA. (Portada i disseny pag. 93). Ed. Institut de Cultura Gil-Albert. Alacant. 1992.
- A MIGUEL HERNÁNDEZ. ART ESTOIG 1 i 2 (Disseny). Ed. Inst. De Cultura Gil-Albert. Alacant. 1992.
- CATÀLEG BENIGNO ANDREU. Ed. Casa de Cultura d'Ibi. Ibi. 1992.
- ROC CANDELA. Catàleg exposició. Ed. Centre Cultural. Alcoi. 1992.
- CATÀLEG PEDRO MARCO. Presentació (Castellà e Italià). Ed. Casa de cultura de Villena. Diputació d'Alacant. Villena. 1992-93.
- ALICANTE APARTE. José Vicente Mateo. (Portada). Ed. Institut de Cultura Gil-Albert. Alacant. 1992.
- EL MAS DEL DIABLE. Isabel Clara Simó. (Novel·la amb un personatge real). Area-edicions Contemporànies. Barcelona. 1992.
- ANTONI MIRÓ IMAGE CRÍTICA. Rev. FORMAS PLÁSTICAS (Abril-92, n° 49). Madrid. 1992.
- EL TEMPS. Del Mas al món (Entrevista). Xavier Minguez. Re. N° 413 (pag. 5, 58, 59 i 60). València. 1992.
- GRAN LAROUSSE CATALÀ. Vol 7 pag. 3322. Edicions 62. Barcelona. 1992.
- NO ESTÁN LOS TIEMPOS PARA UTOPIAS. Gràfica d'A. Miró. Rafael Prats Ribelles. Ed. Levante/Art. València. 1992.
- ANTONI MIRÓ COMPAÑERO DEL TIEMPO. Javier Rubio Nombret. Ed. El Punto. Madrid. 1992.
- UKRAÍNE. ILLUSTRATED MONTHLY n° 4 i 5. Interview by Liubov Samoilenko. Ed. Ukrainian Society. Kiev. 1991.
- CUERPO DE TRANSICIÓN. Juan Oleza. (Portada La Fugida 1974). Ed. Aguaclara. Alacant. 1992.
- CATALOGUS. Bulletin Bibliographique 4t Trim. 92 "Recull de Somnis". Institut des Hautes Etudes en Arts Plastiques. Paris. 1992.
- IMAGES ABOUT YOUTH'S WORLD. La Testata/Project. Ed. Comune di Arezzo. Arezzo (Itàlia). 1992.
- MAIL-ART EIBAR-91. Catàleg Bizikleta. Ajuntament d'Eibar. Eibas. 1992.
- ARXIU D'ART VALENCIÀ. Aproximació al Grup d'Elx i Alcoiart. Romà de la Calle. Acadèmia de BB.AA. S.Carles. València. 1992.
- BIENAL INT. DE L'ESPORT A LES BELLES ARTS. Javier Gómez i L. Gonzalez Robles. Ed. Ministerio de Educación y Ciencia. Olimpiada Cultural. Ajuntament de l'Hospitalet. Barcelona. 1992.
- LA VERDAD. DD-AA. (II-Ilustracions la Sexta Columna des del 18-X-92). Alacant. 1992.
- ARTISTAS CON LATINOAMERICA. Blanca F. Pacheco. Sierra de Madrid. Ed. El Mundo. Madrid. 1992.
- CATÀLEG DE PINTURA SEGLES XIX-XX. Fons del Museu d'Art Modern -MNAC-. DD-AA. Ed. Ajunt. de Barcelona. 1992.
- EL MAS DEL DIABLE. Isabel Clara Simó. (Novel·la) Ed. Cercle de Lectors. Barcelona. 1992.
- ZEITSCHRIFT FÜR KATALANISTIK. F. Ferrando. Vol. 4 pag. 291). Ed. Deutsch-Katalanische Gesellschaft. Frankfurt. 1992.
- CATÀLEG LITERARI D'EDICIONES VALENCIANAS. Ed. Associació d'Editors del País Valencià. València. 1992.
- ELEFANZIBE. Ennio Pauluzzi. (Rev. n° 16). Firenze (Itàlia). 1992.
- ÀGORA DEL ARTE. Arteguía. Autobiogràfic espai (Portada i pag. 3-9). Ed. Arteguia. Madrid. 1992.
- NELLE NUVOLE: OPERE GRAFICHE DE MIRÓ A VALÈNCIA. Floriano de Santi. Bresciaoggi. Brèscia (Itàlia). 1992.
- CRITICA DEL ARTE: A. Miró-Macarrón. Pedro Fco. García Gutierrez. Ed. crítica de Arte. Madrid. 1992.
- MUSEO DE LA SOLIDARIDAD SALVADOR ALLENDE. DD-AA. Santiago de Chile. 1992.
- ABC CULTURAL. Antoni Miró-Galeria Macarrón. ABC DE LAS ARTES N° 29 pag. 39. Ed. ABC Cultural. Madrid. 1992.
- VERTEXIS 41(OCTOBER BIS DEZEMBER 1993). Ed. Buchlabor. Dresden (Alemania). 1993.
- CATALOGUS. Institut Des Hautes Etudes En Arts Plastiques (n° 22). Ed. I.H.E.A.P.. París. 1993.
- VALÈNCIA EN L'ESPAI CATALÀ. Xavier Ferré. Facultat de Ciències Econòmiques. Universitat de Barcelona. Barcelona. 1993.
- PINTURAS DE ANTONI MIRÓ, "Una Crónica Humanística". Doris Martinez. Ed. F. Plásticas. Madrid. 1993.
- ESTAMOS TODOS POR LA VIDA. DD-AA. Ed. Espiral. Alacant. 1993.
- II BIENAL INTERNACIONAL DE GRAVAT DE RIBERA. DD-AA. Ed. Casa de Cultura. Xàtiva. 1993.
- SIXTO. Patrici Falcó. Editor Roc Sepulcre. Elx. 1993.
- CARPETAS "EL PARAISO". Mail-Art n° 22, 23 i 24. Ed. Campal. Pola de Laviana. 1993.
- PÍNTALO DE VERDE. Carpeta n° 38 Mail-Art 16 Artistes. Ed. A. Gómez. Mérida. 1993.
- ALMANAQUE CULTURAL GRANDES MAESTROS DE LA PINTURA. Fco. Calvo Serraller. Ed. Círculo de Lectores. Barcelona. 1993.
- GENTES QUE HUYEN. Eduardo Trives. (Portada). Ed. Institut de Cultura Gil-Albert. Alacant. 1993.
- TRÍA DE CUENTOS. Arturo del Hoyo.(Portada) Ed. Institut de Cultura Gil-Albert. Narrativa. Alacant. 1993.
- CIMAL. J.A. Blasco Carrascosa. Rev. Cimal, Art Internacional n° 39-40. València. 1993.
- DKG. Ferran Ferrando. Rev. Katalanische Kulturbüro. Frankfurt (Alemania). 1993.
- CREATURES. DD-AA. Centre Cultural d'Alcoi. Alcoi. 1993.
- ANTONI MIRÓ. Francesc Verdú. Rev. Escaparate n° 14 (pag. 7). Ed. Món Gràfic. Ibi. 1993.
- CARPETAS "EL PARAISO". Mail-Art 25 a 33. Edita Campal. Pola de Laviana. 1994
- CANALS-FESTES 1994. DD-AA. Portada Programa de Festes. Ajuntament de Canals. 1994.
- ANTONI MIRÓ, ALTEA. Raúl Guerra. Ed. Ajuntament d'Altea. Butlleti Altea n° 176. Altea 1994.
- DIRECTORI DE LA DIPUTACIÓ D'ALACANT. DD-AA. Ed. Diputació d'Alacant. Alacant. 1994.
- MEMÒRIA 1988-92. DD-AA. Ed. Institut de Cultura Gil-Albert. Alacant. 1994.
- EL ARTE VALENCIANO EN LA DÉCADA DE LOS OCIENTOS. DD-AA. Ed. AVCA i Generalitat Valenciana. València. 1994.
- DAS CBN MAGAZIN. Peter Krähenbühl. Ed. Costa Blanca Nachrichten. Benissa. 1994.
- ANTONI MIRÓ, UN COMPROMISO PERSONAL. J. M. Sanchis. Rev. Tendencias n° 5. València. 1994.
- ALL-I-OLI: QUADERNS D'ENSENYAMENT DEL PAÍS VALENCIÀ. Joan Fuster. (Portada). Edita STEPV. València. 1994.
- ARTISTES PEL TERCER MÓN. Ramón La Piedra, J.A. Blasco, Aguilera Cerni i altres. Ed. U. de València.-Ibercaja. València. 1994.
- MIS MAS BELLAS DERROTAS. Raúl Guerra Garrido (Portada). Ed. Libertarias. San Sebastián. 1994.
- UN SIGLO DE PINTURA VALENCIANA 1880-1980 - IVAM-Centre Juli González. València. Madrid. Alacant. 1994.
- SAÓ (Entrevistas): A. MIRÓ, EL PINTOR D'ALCOI. Paco Blai. Rev. Saó n° 174. València. 1994.
- SAÓ(BELLES ARTS): L'OBRA D'A. MIRÓ VIATJA PEL PAÍS VALENCIÀ. Manuel Deasit. Rev Saó n° 174. València. 1994.
- SURREALISM AND THE SEA. Julio A. Sánchez i altres. Ed. Centro de Archivos Pictóricos de Aragón. Saragossa. 1994.
- IV TRIENNALE SZTUKI MAJDANEK-94. DD. AA. Ed. UNESCO i Ministra Kultury Sztuki. Majdanek (Polònia). 1994.

- SALVADOR ESPRIUS HINWENDUNG ZUR BILDENDEN KUNST... Heinrich Bihler. Ed. Europea. Frankfurt (Alemania). 1994.
- SAÓ MONOGRÀFIC. Ramón Lapiedra. Rev. Saó nº 175. València. 1994.
- A LOS VEINTICINCO AÑOS DE CACERENO. Raúl Guerra-Garrido. (Portada i interior). Ed. Fun. Alzate. -Donostia. 1994.
- ART PER LA PAU. DD.AA. (Portada, disseny i participació). Ed. Art per la pau. Ajuntament d'Alcoi, Muro i Cocentaina. Alcoi. 1994.
- HOMMAGE A KURT SCHWITTERS. Merz Mail(pag. 72). Ed. Merz-Mail. Barcelona. 1994.
- PRACTIQUEU L'AMOR I FEU L'ART PER CORREU (10 postals en català, anglés i castellà). Ed. de la Guerra. València. 1994.
- VIII FESTIVAL INTERNACIONAL D'ORQUESTRES JUVENILS. DD.AA. (Portada). Ed. Ajuntament de València. 1994.
- ALCOI, FAENA I FESTA. Josep Piera. Rev. El Temps nº 546. València. 1994.
- L'IMPROMPTA DE L'AVANTGUARDA EN EL MUSEU SANT PIUS V. J.A.Blasco i altres. Ed. CAM i M. Alacant. València. 1994.
- LA VIDA SEXUAL DE FERNANDO PESSOA. DD.AA. (Portada). Col. Eclèctica. Edicions Bromera. Alzira. 1994.
- EL ORO Y EL MORO. Dolores Soler.(Portada). Ed. Aguaclara. Alacant. 1994.
- A.MIRÓ, INQUIETO Y MORDAZ CRONISTA PLÁSTICO. Manuel Rodríguez Díaz. Rev. Antiquaria nº 123. Madrid. 1994.
- A MIGUEL HERNÁNDEZ 50X50. DD.AA. Carpeta amb 2 Vol. Ed. Caja General de Granada. Granada. 1994.
- CANART: CATÁLOGO NACIONAL DE ARTE. DD.AA. Edicions Anuart. Barcelona. 1994.
- V FORUM ARTIS: DICCIONARIO DE ARTISTAS Y ESCULTORES.DD.AA. Ed. Forum Artis. Madrid. 1994.
- A DEBAT 1 (LLENGUA ESO) Tudi Torró-Roderic-Brotons. Ed. Marfil/Ivori-Llibres. Alcoi. 1994.
- GUIA BIBLIOGRÀFICA DE L'ALCOIÀ-COMTAT. Ed. Ass. Cult. Alcoià-Comtat/Institut Gil-Albert/Ajunt. D'Alcoi. Alcoi. 1994.
- "JOAN FUSTER I LA CULTURA ARTÍSTICA". J.A. Blasco Ed. C.V.C. i Gen. Valenciana. València. 1994.
- JOINVILLE, CIDADE DAS FLORES E DAS BICICLETAS. Ed. Banco Brasil-Antartica. Joinville(Brasil). 1994
- "WER UNS IN RUHE LASST...". Volker Bredenberg das CBN-Magazin. Ed. CBN (Gener). Benissa. 1995.
- DIRECTORIO DE LA DIPUTACIÓN DE ALICANTE Y SUS ORGANISMOS. Ed. Diputación de Alicante. Alacant. 1995.
- CATÀLEG ASS. DE GALERIES D'ART CONTEMPORANI. Palau dels Scala. Conselleria de cultura. València. 1995.
- "-ANTONI MIRÓ, ESTÉTICA AMB ÉTICA". Xavier Ferré. Rev. Serra d'or (maig). Barcelona. 1995.
- 23 SONETOS 23. Adrià Espí. Ed. Autor. Alcoi. 1995.
- MIRÓ EXPONE EN VALENCIA SU SUITE ERÓTICA (Entrevista). J.R. Seguí. Ed. Levante. València. 1995.
- ERNEST CONTRERAS, HOMENATGE. Amorós, Mateo, Cerdán-Tato. Fundació Cultural Diputació d'Alacant. Alacant. 1995.
- EL EROTISMO SEGÚN MIRÓ. R. Ballester Añón. Ed -. Turia. València. 1995.
- ANTONI'S MIRÓ/SUITE ERÒTICO. Cécile Drovin. Ed. CBN-Magazin. Benissa. 1995.
- INTERPRETACIONES DE ARTE. Romà de la Calle. Ed. Formas Plásticas. Col Suplementos. Madrid. 1995.
- EL CAPITÀ CALIU I ALTRES CONTES MARINERS. Carles Illoca i Timoner. Colomar Editors. Oliva. 1995.
- ANTONI MIRÓ, SENSUALIDAD ERÓTICA. Nilo Casares. Posdata. Levante. València. 1995.
- RICORDANDO GIULIETTA: UN PROGETTO INT. A ROMA. Bonfiglioli/Boschi. Ed. Terzoocchio. Bologna (Itàlia). 1995.
- TALLERES DE ARTISTAS. 35 Artistas. Col. Suplementos de arte. Formas Plásticas. Madrid. 1995.
- PARA-POR MARCEL DUCHAMP. Angela Serna i DD. AA. Ed. Gala Naneres Eds.. Vitoria-Gasteriz. 1995.
- HOMENAJE A MARTI. Clemente Padín. Ed. AEBU-PIT-CNT Montevideo (Uruguay). 1995.
- REMEMBERING JULIETTA ACCADEMIA DI BELLE ART-CARRARA.Boschi-Todi-Spadoni..Vittoria-Roma.Carrara (Itàlia). 1995.
- OPEN EYE INTERNATIONAL. K. Nakamura. Ed. Keiichi Nakamura. Tokyo (Japó). 1995.
- 100 ANNI DELLA BIENALE-VENEZIA/MAILART. Foresteria Valdese di Venezia. DD-AA. Ed. Artestudio. Venezia (Itàlia). 1995.
- IDEOLOGÍA I NACIONALISME. Gustau Muñoz. Rev. El temps. València. 1995.
- RAIZES DA ARTE. Ass. Artistas Plásticos de Jundai. Ed. Banco do Brasil. Jundai (Brasil). 1995.
- AMAE/AS.MAIL-ARTISTAS ESPAÑOLES. DD. AA.Ed. Rev. AMAE nº 1. Alcorcón, 1995.
- CARPETAS "EL PARAISO" (Mail-Art nº 34-36) Edita Campal. Pola Laviana. 1995.
- ART CONTACT/TEN PLUS "INTERNATIONAL ART EXHIBITION" KARELIAN REPUBLIC ART MUSEUM. Masha Yuja i DD-AA. Ed. Karelian Rep. Ministri of Culture State Museum-zone Kizhi. Petrozavodsk (Rússia). 1995.
- EL MAS DEL DIABLE(3ª Ediciö). Isabel Clara Simó. Ed. Columna-Simó. Barcelona. 1995.
- MUSEO POPULAR DE ARTE CONTEMPORÁNEO DE VILAFAMÉS/CATÁLOGO GUÍA. Aguilera cerni/J.A. Blasco Carrascosa. Serie Minor. Ed. Consell Valencià de Cultura/Generalitat Valenciana. València. 1995.
- FOR HUMAN PROMOTION. DD-AA., Meda i Melis. Ed. Biblioteca Comunale. Ballao (Itàlia). 1995.
- BIENAL INTERN. DO COLÈGIO UNIVERSITAS/Cat. Exposició. Ed. Universitas. Santos-.Sao Paulo (Brasil). 1995.
- RACONTAMI UNA FIABA. DD-AA. Edita Danza Musicateatro. Cagliari (Itàlia). 1995.
- FONS D'ART CONTEMPORANI. DD. AA. I Romà de la Calle. Universitat Politècnica de València. València. 1995.
- SUBASTA DE CUADROS.FUNDACIÓN ESP. ESC.MULTÍPLE HOTEL PALACE.Ed. Ministerio AA.SS.-FEDEM. Madrid. 1995.
- ANTONI MIRÓ-SÁTIREFLEXIVA UNIVERSAL. Lourdes Martín. Rev. Antiquaria nº 134. Madrid. 1995.
- MAJESTAD, DE USTED DEPENDE. Rafael Escamilla. Rev. Interviu 4-10 Desembre. Madrid. 1995.
- HAVANA'95: INTERNATIONAL MAIL-ART SHOW. /Museo nacional/Palacio de bellas Artes. Habana (Cuba). 1995.
- EL GRAN LIBRO DE LA PROVINCIA, ALICANTE "LA VERDAD". Andreu López. Editorial Mediterráneo. Madrid. 1995.
- DIZIONARIO ENCICLOPEDICO D'ARTE CONTEMPORANEA 95-96, Casa Editrice Alba, Ferrara (Itàlia), 1996.
- WANN BEGNADIGT DER KÖNIG DEN KÖNIG, Cécile Drouin-Bredenberg, Costablanca (5-11/01/96), Benissa, 1996.
- PENSAT I FET, DEGANA DE LA PREMSA FALLERA, Toni Mestre, Ed. Turia, València, 1996.
- EL REI CAPGIRAT I L'ALCALDE CAPFICAT, Àlex Milian, El Temps (5/02/96), València, 1996.
- ANTONI MIRÓ EXPONE EN POLONIA, Ernesto Diaz, Ed. Pàginas&Arte, Madrid, 1996.
- ÉS JUST I NECESSARI, Ricard Huertas, El Temps, València, 1996.
- TIEMPOS EN VERSIÓN A. MIRÓ INTERNACIONAL, Tomás Paredes, El Punto de las Artes (2/02/96), Madrid, 1996.
- INTERNET, UNA OPORTUNIDAD PARA EL SUR: Pascal Renaud-Asdrad Torres, Le Monde Diplomatique nº 4, Madrid, 1996.
- ICONOGRAFÍA DE SANT JORDI, Jordi Roig, Avui Diumenge (21/04/96), Barcelona, 1996.
- UGARTE, SINGLADURA DE FERRO I PAPER, Centre Cultural d'Alcoi, Alcoi, 1996.
- MONOGRÁFICO PAUL ELUARD, Serna/Sanz, Ed. Texturas nº 5, Vitoria-Gasteriz, 1996.
- SZCZECIN-POLONIA ANTONI MIRÓ "VIVACE", Tomás Paredes, Ed. El Punto de las Artes, Madrid, 1996.
- BRAIN CELL 356 NETLAND, Ryosuke Cohen, Osaka (Japó), 1996.
- CARPETAS "EL PARAISO" N° 37 a 43, Ed. Campal, Pola Laviana, 1996.
- EL MAS DEL DIABLE, Isabel-Clara Simó (4ª Edicio), Ed. Columna, Barcelona, 1996.
- ANTONI MIRÓ SAMOUK Z KATALONII, Krzysztof Próchniewicz, Galeria Szpaka, Szczecin (Polònia), 1996.
- MIRÓ NA SPRZEDAZ, GAZETA NA POMORZU, Gazeta Wyborcza, Szczecin (Polònia), 1996.

- ANTONI MIRÓ: VIVACE PROPOZYCJE, Kurier-Informator Kulturalny, Szczecin (Polònia), 1996.
- WENN DALIS UHREN BEI MIRÓ DAHINSCHMELZEN, Martinschledde, Ed. Die Glocke, Rheda-Wiedenbrück (Alemanya), 1996.
- MIT GRAFIKEN VON A. MIRÓ STIMMT DIE VOLKS BANK, Neue Westfälische (17/04/96), Westfalen (Alemanya), 1996.
- GESELLCHAFTSKRITIK VOLLER SARKASMUS, Wb-Rheda, Westfalen-Baltt (23/04/96), Westfalen (Alemanya), 1996.
- EL PREGUNTÓN, Diari Informació (22/04/96), Alacant, 1996.
- MANI ART/ART POST, 21 Artistes-Belle Peinture, Ed. Pascal Lenoir, Grandfresnoy (França), 1996.
- PAISANATGE ALCOIÀ, Josep Sou, Ajuntament d'Alcoi/Institut Gil-Albert, Alcoi, 1996.
- EL JUEGO DE LA COMUNIDAD VALENCIANA/PREGUNTAS, Levante (24/05/96), València, 1996.
- RECERCA, REVISTA DE PENSAMENT I ANÀLISI: "PROVOCACIÓ EN EL REALISMO SOCIAL VALENCIANO", Pasqual Patuel, Wences Rambla, Universitat Jaume I, Castelló, 1996.
- EL PATRÓ SANT JORDI, HISTÒRIA, LLEGENDA, ART, N. Sayrach i F. Xiprers, Generalitat de Catalunya i Ed.92, Barcelona, 1996.
- CONTAINER N° 1 "PURA HIPOCRESIA" Art Postal (La Compañía), Ed. Escola d'Arts Aplicades i Oficis Artístics, Granada, 1996.
- INFORMATOR KULTURALNY, Antoni Miró Biuro Wystaw Artystycznych n° 52, Zielona Góra (Polònia), 1996.
- RODAK PICASSA/PLASTYKA, Paweł Janczarkiewicz, Gazeta Lubuska (Maig 96), Zielona Góra (Polònia), 1996.
- HISZPANSKI PREZENT DLA MUZEUM, Irena Klisowska, Sobota (27/05/96), Zielona Góra (Polònia), 1996.
- BULEVARD DE LA XENOFOBIA, CHRISTIAN DE BRIE, Le Monde/Diplomatique n° 8, Madrid, 1996.
- JARQUE, IMATGES VISCUDES, Centre Cultural d'Alcoi, Alcoi, 1996.
- END RACISM/ETHNIC HATRED ACCRA-NORTH/GHANA-AFRICA, Ayah Okwabi, Tam Publications, Tilburg (Holanda), 1996.
- EL DON PARADOJA Y SU FIEL SEÑORA CLÁSICA, Oleg Sidor-Guibelinda, Peiodic "City" Kiev (11/06/96), Kiev (Ucraïna), 1996.
- FUTURE COMUNICATION, Aksel Lessmann, Anne Vilboll, Ed. Post Denmark Museum, Copenhagen (Dinamarca), 1996.
- ACCADEMIA/PERIODICO DI ARTE CULTURA E SCIENZE, Coppa Regione della Liguria-Génova n° 6, Roma (Itàlia), 1996.
- PINTALO DE VERDE, 16 Artistas Internacionais, Ed. A. Gómez, Mérida, 1996.
- EXOSTISCHE FAHRÄNDER BEI UNS MINDEN, Westfalen-Blatt n° 218, Minden (Alemanya), 1996.
- FAHRRÄNDER-EXOSTISCH, REAL, SURREALISTISCH, HUMORVOLL, Renate Linder, Minden (Alemanya), 1996.
- ANTONI MIRÓ FAHRRAD-KUNSTWERKE AUS ALCOI IN DEUTSCHLAND, C. Drouin, Costablanca (27/09/96), Benissa, 1996.
- EL VAGABUNDEO DE LOS RESIDUOS TÓXICOS, J.L. Motchane y M. Raffoul, Le Monde/Diplomatique n° 11, Madrid, 1996.
- LOS ANIMALES SALVAJES VICTIMAS DEL COMERCIO, Alain Zecchini, Le Monde/Diplomatique n° 11, MADRID, 1996.
- ARTYSTYCZNY HIT SEZOV GRAFIKI ANTONI MIRÓ, Temat (13/09/96), Szczecinek (Polònia), 1996.
- ANTONI MIRÓ /KATALONCZYK W SZCZECINKU, Maciej Drewniak Temat n° 160, Szczecinek (Polònia), 1996.
- IRONÍA I MAGIA, Maciej Drewniak, Glos Koszalinski (4/09/96), Szczecinek (Polònia), 1996.
- SAÓ NÚM. 200 (Portada Collage "Pendrá torn 1995"), ed. Saó/Octubre, València, 1996.
- JOAN FUSTER, NOTES PER A LA CANÇÓ (Portada disc), ed. Bromera, València, 1996.
- BUTLLETÍ DE L'ASSOCIACIÓ JOAN FUSTER (Portada i dibuix), n° 3, Assoc. Joan Fuster, Sueca, 1996.
- FAHRRÄNDER VERWANDELN SICH IN FABELWESEN, Henneberg, Norwest-Zeitung 15/12/96, Edewecht, Alemanya, 1996.
- DAS FAHRRAD EINMAL KÜNSTLERISCH BETRACHTET, K. Groh, Bad Zwischenahn (5/12/96), Edewecht (Alemanya), 1996.
- FAHRRADVISIONEN EINES SPANISCHEN KÜNSTLERS, Drobinski, N. Zeitung (10/12/96), Edewecht (Alemanya), 1996.
- KUNSTFAHRRÄNDER VON ANTONI MIRÓ, Klaus Groh, Ammerländer Sonntagzeitung (1/12/96), Edewecht (Alemanya), 1996.
- I BIENNALE D'ARTE E VINO, Etnoteca regionale, Barolo (Itàlia), 1996.
- ANTONI MIRÓ/GALERIA 6 Febrero, Christian Parra-Duhalde, Levante/Pòsdata, València, 1996.
- TELEOLÓGIC ANTONI MIRÓ, Antoni Albala, Levante/Castelló, Castelló, 1996.
- EL TRAYECTO/EXILIO INTERIOR DE ANTONI MIRÓ, Rafael Prats Rivelles, Turia-Arte (23/12/96), València, 1996.
- LA GALERIA ARTE, Daniel García sala, La Cartellera (27/12/96), València, 1996.
- EL RETORN D'ANTONI MIRÓ A VALÈNCIA, Jordi Sebastià, El Temps (23/12/96), València, 1996.
- ESTÉTICA Y ÉTICA EN SINTONIA, "TRAJECTE INTERIOR", Antonio Galiana, Diario16 (15/12/96), València, 1996.
- A. MIRÓ REIVINDICA EL COMPROMISO DEL HOMBRE Y LA NATURALEZA, J. R. Seguí, Levante (12/12/96), València, 1996.
- MAIL ART PREHISTORY/COMUNE DI FORLÍ, Anna Boschi/Lia Garavinia, Edizioni Abaco, Forlì (Itàlia), 1996.
- RERE EL VII I LES ROSES EPIGRAMES LLICENCIOSOS, M. Valeri Marcial, Col-l. La Marrana, Ed. La Magrana, Barcelona, 1996.
- TRIBUTE TO GIUGLIERO DEISLER PEACE DREAM UNIVERS-VISUAL POETRY, H. Braumüller, Hamburg (Alemanya), 1996.
- INTERNATIONAL MAIL ART PROJECT GIUGLIERO MARCONI, F. M. Sensi, A. Boschi, Ed. Casa Risparmio, Imola (Itàlia), 1996.
- CUANDO LOS PATRONOS DUDAN, Serge Halimi, Le Monde Diplomatique n° 15, Madrid, 1997.
- CARPETAS EL PARAISO n° 44-49, Ed. Campal, Pola Laviana, 1997.
- BRAIN CELL-386, Ryosuke Cohen, Osaka (Japó), 1997.
- CALIENTE Y FRÍO EN EL FESTIVAL AGRO-ERÓTIC, Antonio M. Sánchez, La Cartellera (24/01/97), València, 1997.
- EL FESTIVAL AGRO-ERÓTIC CALENTO EL INVIERNO, Miguel Siurana, Guía Express (24/01/97), València, 1997.
- ¿QUIÉN CONTROLA LOS MERCADOS?, Ibrahim Warde, Le Monde Diplomatique n° 16, Madrid, 1997.
- ESPAZO VOLUME-PROPOSTAS ESCULTÓRICAS, Edicions do Estrume, C. Cultural Alborada, Caritel, 1997.
- ANTONI MIRÓ: BRAVO, MA, Alfredo Colombini, ed. Idea Fugente, Pisa (Itàlia), 1997.
- ANTONI MIRÓ: DALLA SPAGNA CON IDEE, B. Pollacci, Portobello Notizie, Lucca (Itàlia), 1997.
- AM-MOSTRA IN PROVINCIA - PISA, M. Pollduri, Il Tirreno, Livorno (Itàlia), 1997.
- UNEIXC. COM VULLI. I VOSTÉS..., Enguellsina Kostrukova, Edzenedellni Vestnik Kulturi, Kaliningrad (Rússia), 1997.
- UN PASEIG AMB MIRÓ PER LA HISTÒRIA, Guegam Bagpasarian, Kaliningradskalia Pravda, Kaliningrad (Rússia), 1997.
- EL MIRÒBIL ARRIBA AL MUSEU, Enguellsina Kostrukova, Svabodnaia Zona (23/02/97), Kaliningrad, 1997.
- EL PINTOR ENS PRESENTA UN JOC, Guegam Bagpasakian, Kaliningradskia Pravda (25/02/97), Kaliningrad (Rússia), 1997.
- ANTONI MIRÓ/PRESUNTAS ENTREVISTAS, Jordi Grau, Ciudad Semanal (22/03/97), Alcoi, 1997.
- IRONIA INFALBLE, J. M. Oleague, El Temps (19/03/97), València, 1997.
- MEHR ALS 100 KUNSTWERK AUS ALCOY IN KALSRUHE, Cecilia Provin, Das CBN Magazin (20/03/97), Benissa, 1997.
- LA CRUZADA DEL PRESIDENTE CLINTON, Paul-Marie de la Gorce, Le Monde Diplomatique n° 17, Madrid, 1997.
- EL CUERPO HUMANO EN EL MERCADO, Marie-Victoire Louis, Le Monde Diplomatique n° 17, Madrid, 1997.
- DU PONT DE NEMOURS, PESTICIDAS Y BENEFICIOS, Mohamed larbi Bouguerra, Le Monde Diplomatique n° 17, Madrid, 1997.
- PINTALO DE VERDE, 16 Artistas Internacionales Carpeta 95-91-88, A. Gómez, Mérida, 1997.
- PERFIL ANTONI MIRÓ, P. Patuel - W. Rambla, Revistar nº 15, Barcelona, 1997.
- LA PINTURA EN ALICANTE 1960-1990, Coleccionable Información, J. A. Mestre Moltó, Información (13/04/97), Alacant, 1997.
- FELI-FELIP (Làmina amb reproducció i text), Acció Cultural del P.V., València, 1997.

- VER LA POESIA: LA IMAGEN GRÀFICA DEL VERSO, Ínsula nº 603-604, Madrid, 1997.
- EXHIBITION "VIVACE SERIES", Valentina Novich, Naddneepzyanskaya Pravda nº 47, Kherson (Ucraïna), 1997.
- HISTÒRIA DE L'ALCOIÀ, EL COMTAT I LA FOIA DE CASTALLA, J. A. Mestre Moltó, Informació (23/04/97), Alacant, 1997.
- LOS "DIAS FELICES" DE LA CORRUPCIÓN A LA FRANCES, Cristian De Brie, Le Monde Diplomatique nº 18, Madrid, 1997.
- A CARLES LLORCA, DELS SEUS AMICS, Centre Cultura Els Poblets, Alacant, Dénia, 1997.
- EL SUSURRO DEL LEÓN, Escuela de Artes Aplicadas, Granada, 1997.
- V MIEDZYNARODOWE TRIENNALE STUKI, Panstwowe Muzeum na Majdanku, Lublin (Polònia), 1997.
- BRAIN CELL- 390, Ryosuke Cohen, Osaka (Japó), 1997.
- SEND A CAN IF YOU CAN A PROJECT OF FAN MAIL Francis Fan, Echternach (Luxembourg), 1997.
- EL MEDITERRÁNEO UN MODELO DE CIVILIZACIÓN, Edgar Morin, Le Monde Diplomatique nº 19, Madrid, 1997.
- HIMO-COSMIC THREAD WORLD, Reika Yamamoto, Toyonaka-Osaka(Japó), 1997.
- ILLES EN LA NIT/DIÀLEG, Ignasi Mora, Diari Avui (18/06/97), Barcelona, 1997.
- MILAGRO O ESPEJISMO EN LOS PAISES BAJOS, Domini de Vidal, Le Monde Diplomatique nº 21, Madrid, 1997.
- BAJO LA SACUDIDA DE LA "REVOLUCIÓN CONGOLEÑA", Phillip Leymarie, Le Monde Diplomatique nº 21 madrid, 1997.
- LAS POSIBILIDADES (FRUSTADAS) DE ...., Rene Passet, Le Monde Diplomatique nº 21, Madrid, 1997.
- LA HABANA "ANTONI MIRÓ: COORDENADAS...", Tomás Paredes, El Punto de las Artes I. nº 457, Madrid, 1997.
- EL FÚTBOL: UNA RELIGIÓN EN BUSCA DE DIOS, M. Vázquez Montalbán, Le Monde Diplomatique nº 22-23, Madrid, 1997.
- HORIZONTE: HAPPENING BEIM TENNISCLUB, Gisela Moftakhar, Friedberg Magazin nº 7, Friedberg-Dorheim (Alemanya), 1997.
- MISTERI D'ELX, Joan Castaño, PG Edicions-Ajunt. D'Elx, Elx, 1997.
- BRAIN CELL FRACTAL, Ryosuke Cohen, Brain Cell 398, Osaka (Japó), 1997.
- LIBERTAD A SYBILA, Hubert Hanssiers, Ass. De Pintores y Escult. de Chile, Santiago (Xile), 1997.
- THE MONA LISA M-A PROJECT, Leonardo Dum Fitchi, Tabloid Trash, Sacramento (Estats Units). 1997.
- P.O. BOX, "Suite Eròtica" Publicacions, Merz Mail, Barcelona, 1997.
- EL POP EN LA COL. DEL IVAM, Consorci de Museus de la Generalitat Valenciana., València, 1997.
- GRAN LAROUSSE CATALÀ, Vol 11 pag. 302, edicions 62, Barcelona, 1997.
- 9 GRAVADORS INTERPRETEN "AUSIÀS MARC", Bancaixa, València, 1997.
- EL "MILAGRO CHECO" SALVADO POR LAS AGUAS, Marie Lavigne, Le Monde Diplomatique nº 24, Madrid, 1997.
- ESPAI AUSIÀS MARCH, Jordi Botella, M. Rodriguez Castelló, Centre Cultural, Alcoi, 1997.
- CANELOBRE, Carpeta Homenatge a Enric Valor, DDAA, Ed. Institut Gil-albert, Tardor, nº 37-38, Alacant, 1997.
- ALGUNES RELFEXIONS SOBRE LA SITUACIÓ ACTUAL, Antoni Laporte, Ed. Fet a Barcelona/Papers, Novembre, Barcelona 1997.
- LA NUEVA ESTRATEGIA MILITAR DE ESTADOS UNIDOS, Michael Klare, Le Monde Diplomatique nº 25, Madrid, 1997.
- ONOMASTICON CATALONIAE, Joan Coromines, Sopälmo, Vol. VII, Ed. Curial Edicions Catalanes, La Caixa, Barcelona 1997.
- L'ODISSEA D'ANTONI MIRÓ, Masha Yuja, Ed. Gubernija, Pietrozavodsk (Rep. Karelia, Rússia), 1997.
- LA CITACIÓ COM A MITJÀ DE TRANSFORMACIÓ, Alexandre Pronin, Setmanari Pietrozavodsk, (Rep. Karelia, Rússia), 1997.
- ANTONI MIRÓ EN PIETROZAVODSK, Elena Polviko, Ed. Northern Courier, Pietrozavodsk (Rep. Karelia, Rússia), 1997.
- 9 GRAVADORS INTERPRETEN AUSIÀS MARCH, Ausiàs March i varis, catàleg exp. Itinerant, Bancaixa, València, 1997.
- FEM BONA SAÓ PER L'ANY 1998, Ausiàs March, Rois de Corella, Ed. Saó, València, 1997.
- LAS FALSIFICACIONES DE "UN LIBRO NEGRO" SOBRE EL COMUNISMO, Gilles Perrault, Ed. Le Monde D., Madrid, 1997.
- EXPOSICIÓN ITINERANTE DE POESÍA VISUAL "ARTE Y SIDA", López de Ael i altres, Ed. Arteragin, Vitoria-Gasteriz, 1997.
- ARTE, DICCCIONARIO DE PINTORES ESPAÑOLES (2ª mitad s. XX), A. Martínez cerezo, Ed. Época, Madrid, 1997.
- CATÁLOGO NAZIONALE D'ARTE CONTEMP. 1997-1998, Roberto i Flavio Puviani, Casa Editrice Alba, Ferrara (Itàlia), 1997.
- 9 ENCUENTRO DE MINI EXPRESIÓN GALERIA DEXA, Yolanda G. de Arrocha, Ed. Universitat de Panamá, Rep. Panamá, 1997.
- MURAL DEL PAÍS VALENCIÀ, Vol II: UN POBLE EN MARXA, V. A. Estellés, Edicions 3 i 4, València, 1997.
- ANTONI MIRÓ EN ALCOI, J. A. Mestre, Diari Informació, Alacant, 1997.
- ANTONI MIRÓ 10 ANYS DESPUÉS, J. A. Mestre, Diari Informació, Alacant, 1997.
- ANTONI MIRÓ DEDICA UN CICLO A OVIDI MONTLLOR, Lucia Gadea, Ed. El País, València, 1997.
- QUÉ HACER CON LOS DICHOSOS RESIDUOS, David Boilley, Le Monde Diplomatique, Gener., Madrid, 1998.
- LA ELECCIÓN DE LOS CIUDADANOS SUECOS, Mycle Schneider, Le Monde Diplomatique, Gener, Madrid, 1998.
- MERCANTILIZACIÓN DE LA SUPERVIVENCIA PLANETARIA, Monique Chemillier, Le Monde D., Gener, Madrid, 1998.
- TORMENTA SOBRE LOS MEDIOS DE COMUNICACIÓN RUSOS, Pascale Bonnamour, Le Monde D., Gener, Madrid, 1998.
- SANT ANTONI (MIRÓ), M. Rodríguez Castelló, Ed. Cindad, Alcoi, 1998.
- ANTONI MIRÓ RECUERDA A OVIDI MONTLLOR CON 7 EXPOSICIONES, J. V. Hernández, Ed. El Mundo, Alacant, 1998.
- UNA MUESTRA ANTOLÓGICA DE ANTONI MIRÓ, Lucía Gadea, Ed. El País, València, 1998.
- MIRÓ TANCA L'HOMANATGE A OVIDI MONTLLOR A ALCOI, J. R. Seguí, Ed. Levante, València, 1998.
- LA EXPOSICIÓ A. MIRÓ CULMINA EL CICLO A OVIDI, J. A. Mestre, Diari Informació, Alacant, 1998.
- ANTONI MIRÓ 40 AÑOS DE PINTURA, J. A. Mestre, Diari Informació, Alacant, 1998.
- DESDE LOS ESPEJOS DE ALCOI A. MIRÓ EXPONE EN 7 SALAS, J. A. Mestre, Arte y Letras, Diari Informació, Alacant, 1998.
- ACUMULACIÓN DE OPERACIONES DUDOSAS, François Chesnais, Le Monde Diplomatique, Febrer, Madrid, 1998.
- LA IZQUIERDA NORTEAM. DESCUBRE LA JUSTICIA ECOLÓGICA, Eric Klinenberg, Le Monde D., Febrer, Madrid, 1998.
- ANTONI MIRÓ, NO SOY EN ABSOLUTO COMPETITIVO, Adrián López, Ed. El Mundo, Alacant, 1998.
- UN SUBTIL ITINERARI DE MISSATGES, J. LL. Peris, Ed. Ciudad, Alcoi, 1998.
- ANTONI MIRÓ LA BELLEZA ÉS UN ACTE MORAL, Olga Koscheleva, Diari Polius, Cherñiajovsk, Rússia, 1998.
- ANTONI MIRÓ: ALCOI MUESTRA LA INTEGRAL DE SU OBRA, Tomás Paredes, Ed. El punto de las artes, Madrid, 1998.
- MIRÓ BIS, Pilar Terol, Diari Ciudad, Alcoi, 1998.
- CRÒNIQUES DEL SUBSOL, Antoni Albalat, Diari Levante EMV, València, 1998.
- ANTONI MIRÓ, Sara Català Reig, Diari Ciudad, Alcoi, 1998.
- RAMBLA DISECCIONA EL ARTE DE MIRÓ, Ramón Marín, El periodico Mediterraneo, Castelló, 1998.
- CARPETAS EL PARAISO, Mail-Art 51, 52 i 53, ed. campal, Pola Laviana, Astúries, 1998.
- CIUDAD SEMANAL: EL MAS DEL DIABLE, Isabel Clara Simó, Diari Ciudad, Alcoi, 1998.
- TRES DECADAS DE PINTURA EN ALICANTE (lámmina), Diari Informació, Alacant, 1998.
- A CARLES LLORCA DELS SEUS AMICS, Centre Cultural CAM, Benidorm, 1998.
- HIROSHIMA, MISSATGE DE PAU, Diversos autors, Museu de BBAA, Consorci Museus Generalitat, València, 1998.
- ALCOI, MOROS I CRISTIANS, Ed. El Mundo de Alicante, Alacant, 1998.

231

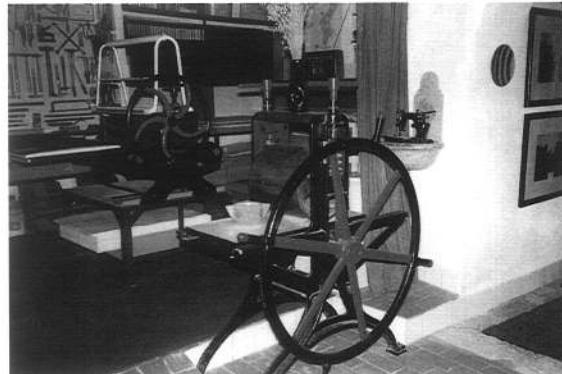
MAS SOPALMO.

- ANTONI MIRÓ LA BELLEZA DEL DIÀLEG, Diversos autors, Ed. Saó, Quadern 216, València, 1998.
MONTAJE FALLIDO PARA UNA NUEVA GUERRA DEL GOLFO, Eric Rouleau, Le Monde D., Madrid, 1998.
WASHINGTON Y EL ENEMIGO IRAQUÍ, Faleh A. Jabbar, Le Monde D., Madrid, 1998.
CUANDO NUESTRO AMIGO SADDAM GASEABA A SUS KURDOS, Kendal Nezan, Le Monde D., Madrid, 1998.
LENGUAJE Y SEXISMO, Agnes Callamard, Le Monde D., Madrid, 1998.
XVIII CERTAMEN CICERONIANUM ARPINAS, F. de Santi i altres, Edizioni Teliform, Arpino (Itàlia), 1998.
TOTEM, Diversos autors, Ed. Dammann, Baragá, Michigan (Estats Units), 1998.
PINTURA I NATURA, FUNDACIÓ LECASSE, F. Bernàcer, J. A. Mestre, Ed. Gerencia de Medi Ambient, Alcoi, 1998.
RENAU, QUADERNS DE L'ESCOLA, Catàleg Exposició Renau, Antoni Miró, ed. Universitat Politècnica, València, 1998.
ANTONI MIRÓ, UNA ENTREVISTA PERSONAL, V. pardo, D. Puig, E. Monllor, Ed. Gargots, Batoi, IES, Alcoi, 1998.
COMUNICAZIONE LIBERA MAIL-ART PROJECT, A. Sassu, Ed. SASSU, Torreglia (Itàlia), 1998.
ANTONI MIRÓ EL SUEÑO DESPIERTO, Ed. Escaparate /Escapate, IBI 1998.
EL PINTOR A.M. MUESTRA UNA ANTOLOGIA DE SU OBRA EN BENIDORM, Ed. Información, Alacant 1998.
ANTONI MIRÓ EXPONE SU OBRA EN LA CAM, Yolanda Bravo, Ed. Canfali/Cultura, Benidorm 1998.
ANTONI MIRÓ PRESENTA ELS SEUS COLLAGES A LA LLOTGETA DE LA CAM, Rossana Melià, Ed. El Temps, València 1998.
ANTONI MIRÓ INAUGURA EN LA LLOTGETA, Ed. ABC/Gente, València 1998.
A.M. NUESTRA SU FACETA MÁS ÍNTIMA COMO ARTISTA, J.R. Seguí, Ed. Levante, València 1998.
LA CAM EXHIBE LOS "COLLAGES" ICONOGRAFICOS DE ANTONI MIRÓ, F.B.- Jordi Vicent, Ed. El País, València 1998.
A.M. PRESENTA SUS "COLLAGES" MÁS IRÓNICOS EN LA LLOTGETA, I.G., El Mundo, València 1998.
EL CARTEL DE GENOVÉS, Emili Soler, Ed. El Dominical/Información, Alacant 1998.
HUMANA CONSTANCIA, Rafael Mengual, Ed. Grafiques Ciudad, Alcoi 1998.
LOS AZARES, A. Gresh, NUESTRA UTOPIA, S. Halimi, QUIÉN FIJA EL PRECIO, J. Martinez, Le Monde/Diplomatique, Madrid 1998.
LA PINTURA VALENCIANA DEL SEGLE XX, M. Muñoz Ibañez, Ed. Federico Domenech SA, València 1998.
DOS ALCOIANS LLIGATS PER LA MÚSICA I LA PINTURA, Ed. Empar Marco, Ed. Avui-Cultura, Barcelona 1998.
THE NOTEBOOK PROJECT, Guido Vermeulen, Ed. Notebooks, Brussels (Bèlgica) 1998.
NORT AMERICAN CATALAN SOCIETY, Nove Col-loqui, Institut d'Estudis Catalans, Ed. NACS, Barcelona 1998.
CATALOGO NACIONAL DE ARTE, Canart 1997-98, DD AA, Ed. Anvart, Barcelona 1998.

COL·LECCIONS INTERNACIONALS/INTERNATIONAL COLLECTIONS/COLECCIONES INTERNACIONALES

- A. G. Gil, NEW BRITAIN, Estats Units (EUA)
 A. Soarani, BRÈSCIA, Itàlia
 A.A. Bote, HABANA, Cuba
 A.G.L. Tuns, ROTTERDAM, Holanda
 Aaron, DERBYSHIRE, R. Unit
 Abel Magalhaes G. Pereira, HAASRODE, Bèlgica
 Abelardo Colomé, HABANA, Cuba
 Abelardo Mena, HABANA, Cuba
 Academia Internacional d'Autors, ANDORRA
 Adam Styka, WARSAWA, Polònia
 Ade L. Vice, LONDON, R. Unit
 Aime Proost, ANTWERPEN, Bèlgica
 Alain Dumont, MORAGNE, França
 Alberto Carbone, PARÍS, França
 Alexander Zhurba, KHERSON, Ucraïna
 Alfredo Guevara, HABANA, Cuba
 Amici del Pomero, RHO-MILANO, Itàlia
 Andrea Ovcinnicoff, GÉNOVA, Itàlia
 Andree Alteens, BRUSSEI-IES, Bèlgica
 Andrey Docker, CHADDERTON-OLDHAM, R. Unit
 Angel Garma, BUENOS AIRES, Argentina
 Angie Torres O'zak, ENSENADA, Mèxic
 Anna Pia C. Temperini, PÉRGOLA, Itàlia
 Anna Resuik, PARÍS, França
 Annette Longreen, BIRBEROD, Dinamarca
 Annikki Vanh Konen, HELSINKI, Finlàndia
 Antonello Negri, MILANO, Itàlia
 Aquilino Mario, FOGGIA, Itàlia
 Arche Contemporain-Ministère de Culture, ATENES, Grècia
 Artstamps Seattle Center, SEATTLE, Estats Units (EUA)
 Art-Start, MIDDELBURG, Holanda
 Arturo G. Fallico, SARATOGA, Estats Units (EUA)
 Asociación ACSUR, MANAGUA, Nicaragua
 Ass. Artisti Bresciani, BRÈSCIA, Itàlia
 Ass-Artistas Plásticos, JUNDIAÍ, Brasil
 Assoziacione di Solarietá, PÉRGOLA, Itàlia
 Assunta Pittalunga, QUARTU, Itàlia
 Aurelia Galletti, BRÈSCIA, Itàlia
 Ava Gallery, LEBANON, Estats Units (EUA)
 Ayah Okwabi, ACCRA NORTH, Ghana
 B.H. Corner Gallery, LONDON, R. Unit
 B.K. Mehra, LONDON, R. Unit
 B. Wichrowski, OVERATH, Alemanya
 Banana Rodeo Gallery, YOUNGSTOWN, Estats Units (EUA)
 Barbara Warzenska, SZCZECIN, Polònia
 Baudhuun Simon, HABAY, Bèlgica
 Bceebit, KIEV, Ucraïna
 Beatriz Castedo, MÉXICO DF, Mèxic
 Bellini Francesca, FANO, Itàlia
 Bernhard Munk, FREIBURG, Alemanya
 Biblioteca di Carfenedolo, CARFENEDOLO, Itàlia
 Birgita Von Euler, UPPSALA, Suècia
 Bo Larson, NACKA, Suècia
 Bob Van Haute-Proost, ZWYNDRECHT- ANTWERPEN, Bèlgica
 Bones Art, POST MILLS, Estats Units (EUA)
 Bottega delle Stampe, BRÈSCIA, Itàlia
 Brian Leeslye, LONDON, R. Unit
 Brita Kinlstrom, LULEA, Suècia
 Bruce R. Taylor, FOLKESTONE, R. Unit
 Bruno Rinaldi, BRÈSCIA, Itàlia
 Buchlabor im Gartenhaus, DRESDEN, Alemanya
 C. Marber, FORLÍ, Itàlia
 C. Ortolà, NEW BRITAIN, Estats Units (EUA)
 C.P.J.M. Melkelbach, AMSTERDAM, Holanda
 Carlo Paini, BRÈSCIA, Itàlia
 Carola Van der Heyden, LEIDEN, Holanda
 Casa Nostra de Suïssa, WINTERTHUR, Suïssa
 Cassandra Aruedo, ANCONA, Itàlia
 Centro Culturale per l'Informazione Visiva, ROMA, Itàlia
 Centro Intern. di Brera, MILANO, Itàlia
 Circolo Culturale di Brèscia, BRÈSCIA, Itàlia
 Ciska Gerard Zwaan, AMSTERDAM, Holanda
 Claudia Romeu, CANNES, França
 Claudio Zilioli, BRÈSCIA, Itàlia
 Clemente Padin, MONTEVIDEO, Uruguai
 Collection MMS Tiptoe, LONDON, R. Unit
 Collezione Università d Urbino, URBINO, Itàlia
 Comic International, BUENOS AIRES, Argentina
 Comune di Parigi, MILANO, Itàlia
 Congrès Zentrum, HAMBURG, Alemanya
 Consejo Nacional de Cultura, CARACAS, Veneçuela
 Contemporary Art Contact, PETROZAVOSDK-KARELIA, Rússia
 Cultur Centrum Heusden Zolder, HASSELT, Bèlgica
 Charles de Chambrun, SAINT-GILLES, França
 Charles Narioch, JOINVILLE, Brasil
 D. Henderson, GLASGOW, Escòcia
 Daniele Massini, FORLÍ, Itàlia
 David Heilbrunn, ONTARIO, Canadà
 David Sampson, LONDON, R. Unit
 Davide Rinaldi, BRÈSCIA, Itàlia
 Dendarietta, LIEGE, Bèlgica
 Denie Ferdy, LIERDE, Bèlgica
 Desa Gallery, KRAKOW, Polònia
 Different Opinion, NÀPOLS, Itàlia
 Dolores Torres, CARACAS, Veneçuela
 Doris Steffen, KAISERSESCHE, Alemanya
 Doris Steffen, LANGHECK, Alemanya
 Dorothy Unwin, LONDON, R. Unit
 Dr. Appy, STUTTGART, Alemanya
 Dr. Ehebald, HAMBURG, Alemanya
 Dr. Fisch, BUENOS AIRES, Argentina
 Dr. Jacques Aldebert, NIMES, França
 Dr. Johannes Teisser, ARNSBERG, Alemanya
 Dr. Ohlmeier, STANFENBERG, Alemanya
 Duncan, LIVERPOOL, R. Unit
 E. Lombardo, BRUSSEI-IES, Bèlgica
 E.Griffiths, GRASSCROFT, R. Unit
 Ecole Hyacinthe-Delorme, MONTREAL, Canadà
 Eddhillier Chaos Inc., BEESTON-NOTTM, R. Unit
 Eduard Toda, LONDON, R. Unit
 Encuentro de Culturas, SANTO DOMINGO,
 Rep. Dominicana
 Erich Wäschle, LAMPERTHEIM, Alemanya
 Erik Strandholm, VANTAA, Finlàndia
 Erio Bonatti, FORLÍ, Itàlia
 Esa Roos, HELSINKI, Finlàndia
 Esther Aznar, CARACAS, Veneçuela
 Eugenia Gortchakowa, OLDENBURG, Alemanya
 Ewa Choung-Fux, VIENA, Austria
 Ewa i Jolanta Studzinska, WROCTAW, Polònia
 F. Albiol, MARSEILLE, França
 F. Fellini Omaggio, BOLOGNA, Itàlia
 Fabrik K-14, OBERHAUSEN, Alemanya
 Factor X, EXETER -DEVON, R. Unit
 Fernando Aguiar, LISBOA, Portugal
 Fernando González, HABANA, Cuba
 Floriano de Santi, BRÈSCIA, Itàlia
 Fondazione Labranca, PATIGLIATE, Itàlia
 Fran Ruth Cycon, STUTTGART, Alemanya
 Francis Van Maele-Editions Phi, ECHTERNACH, Luxemburg
 Frank Oxford, LONDON, R. Unit
 Fransquin et Chaibani, BRUSSEI-IES, Bèlgica
 Fred Sackmann, BÜHL, Alemanya
 Friedrich Winnes, BERLIN, Alemanya
 G. Donaldi, TORINO, Itàlia
 G. J. Teunissen, MONTREAL, Canadà
 G.P.Turner, DOVER-KENT, R. Unit
 Gabrielle Castelli, BÉRGAMO, Itàlia
 Galeria Kierat, SZCZECIN, Polònia
 Galeria Sztuks Współczesnej, LUBLIN, Polònia
 Galerie Miroir, MONTPELLIER, França
 Galerie Multiples, MARSEILLE, França
 Galerie St. Georg, HAMBURG, Alemanya
 Galerie de Arta, SUCEAVA, Romania
 Galleria d'Arte Moderna "Il Ponte", VALDARNO, Itàlia
 Galleria de la Francesca, FORLÍ, Itàlia
 Galleria Kursaal, IÉSOLO LIDO, Itàlia
 Galleria l'Agrifoglio, MILANO, Itàlia
 Galleria lo Spazio, BRÈSCIA, Itàlia

- Galleria Vittoria, ROMA, Itàlia
 Georges Vanandenaerde, ARDOOIE, Bèlgica
 Gian Piero Valentini, CALCINATO, Itàlia
 Ginfhendem Belin, HAMBURG, Alemanya
 Gino Zangheri, CESENA, Itàlia
 Giorgio Gradara, ANCONA, Itàlia
 Giovanni Strada, RAVENNA, Itàlia
 González Enloe, MEXICO DF, Mèxic
 Goodman Gallery, ILLINOIS, Estats Units (EUA)
 Grau-Garriga, ANVERS, França
 Grzegorz Mazurek, LUBLIN, Polònia
 Guillermo Deisler, HALLE-SALLE, Alemanya
 H. Braumüller, HAMBURG, Alemanya
 H. Karnac, LONDON, R. Unit
 Handwork Belarus, MINSK, Bielorússia
 Hans Blaumüller, ÑUÑOA/SANTIAGO, Xile
 Henri Verburgh, UTRECHT, Holanda
 Henry M. Goodman, NILES-ILLINOIS, Estats Units (EUA)
 Herman Bödeker, HAMBURG, Alemanya
 Herve Pouzet des Isles, MARSEILLE, França
 Herzog August Bibliothek, WOLFENBÜTTEL, Alemanya
 Horacio Etchengoyen, BUENOS AIRES, Argentina
 Hotel Carrefour d l'Europe, BRUSSEI-IES, Bèlgica
 Hotel Central, DOVER, R. Unit
 Hotel de Ville, SAINT-GILLES, França
 Hungarian Consulate of Neoism, DEBRECEN, Hongria
 Igor Gereta, JERNOPIL, Ucraïna
 Igor Podolchak, LVIV, Ucraïna
 Images About Younths World "La Testata", AREZZO, Itàlia
 Inna Kapp, FRANKFURT, Alemanya
 International Management Group, LONDON, R. Unit
 International Psychoanalytical Association, LONDON, R. Unit
 Ira Brenner, PHILADELPHIA, Estats Units (EUA)
 Irene Fix, BAGNEUX, França
 Ivor Panchyskyn, IVANO-FRANKIVSK, Ucraïna
 J. Groen-Prakken, AMSSTELVEEN, Holanda
 J. Levinkind, DUBLIN, Irlanda
 J. M. Pardo, HABANA, Cuba
 J. Wallingna, EELDE, Holanda
 Jaana K, ESPOO/SUOMI, Finlandia
 Jacques Galand, LOT LE RACANEL, França
 Jaime Ardmore, PHILADELPHIA, Estats Units (EUA)
 Jaquelin Pereg, OUTREMONT, Canadà
 Jean Baxton, LONDON, R. Unit
 Jean Boissieu, MARSEILLE, França
 Jean Paul Blot, PARÍS, França
 Jens Hagen, KOLN, Alemanya
 Jens Hundrieser, CLADHECH, Alemanya
 Jeremy Palmer Tomkinson, LONDON, R. Unit
 Jiri Veselka, BUDÈJOVICE, Repùblica Txeca
 Joachim Hauff, BERLIN, Alemanya
 Joachim Opitz, BERLIN, Alemanya
 Jocelyn S. Malkin, MARYLAND, Estats Units (EUA)
 Jochen Lorenz, HAGEN, Alemanya
 Joel Zac, STUTTGART, Alemanya
 John M. Bennett, COLUMBUS, Estats Units (EUA)
 Jon de la Riba, HABANA, Cuba
 Jose Blades, FREDERICTON, Canadà
 Josefikowa Damta, KRAKOW, Polònia
 Joseph Kadar, PARÍS, França
 Jules Davis, SAN LUIS OBISPO, Estats Units (EUA)
 Juli Labernia, MONTPELLIER, França
 Julian Pacheco, CALCINATO, Itàlia
 K.H. Mathes, HINDENBURG, Alemanya
 Kaf Future Beauty, GÖTEBORG, Suècia
 Kar Skogen, KONGSBERG, Noruega
 Karen Brecht, HEILDELBERG, Alemanya
 Karl Frech, SINSHEIM, Alemanya
 Kathleen McNerney, MOUNT MORRIS, Estats Units (EUA)
 Keiichi Nakamura, TOKIO, Japó
 Keith Bates/L. Ryan, MANCHESTER, R. Unit
 Ken Keeoobe /City University, KOWLOON TONG, Hong Kong
 Kent Parks and Rec., KENT, Estats Units (EUA)
 Kentucky Art and Craft Foundation, LOUISVILLE, Estats Units (EUA)
- Ketil Brenna Lund, FEDRWSTAD, Noruega
 Klaus Brenkle, KOLN, Alemanya
 Klaus Wilde, STUTTGART, Alemanya
 KLS Belgium, BRUSSEI-IES, Bèlgica
 Kreisvolkshochschule, WOLFENBÜTTEL, Alemanya
 Kulturverein der Katalinish, HANNOVER, Alemanya
 Kunshaus Fischinger, STUTTGART, Alemanya
 Kunstverein Kult-uhr, STOCHKHAUSEN, Alemanya
 Kyran, SURREY, R. Unit
 Larry Angelo, NEW YORK, Estats Units (EUA)
 Laura Vitulano, MONTEROTONDO, Itàlia
 Laura Vitulano, ROMA, Itàlia
 Lebedyanzev Sergei, BASHKIRIA, Rússia
 Leena Llotti, HELSINKI, Finlàndia
 Leon Tihange, COMBLAIN-LA-TOUR, Bèlgica
 Les Vrais Folies Bergères, CAMARES, França
 Libreria Feltrinelli, PARMA, Itàlia
 Libreria Internazionali Einaudi, MILANO, Itàlia
 Life on Earth Project, SANTIAGO DE CHILE, Chile
 Lilian Gethic, MANCHESTER, R. Unit
 Luciano Olivato, VERONA, Itàlia
 Luis Pellisari, RIMINI, Itàlia
 M. Avlanier, MONTGERON, França
 M. Figuerola, MANAGUA, Nicaragua
 M. Hoepffuer, BERLIN, Alemanya
 M. Rouvier, MARSEILLE, França
 M.E. Ardjomandi, GOTTINGEN, Alemanya
 M.Thorner, DOVER-KENT, R. Unit
 Made Balbaj, TALLINN, Estonia
 Maestri Remo, CALCINATO, Itàlia
 Malok Quassa Nova, WAUKAU, Estats Units (EUA)
 Mandrágora, CASCAIS, Portugal
 Manfred Winards, HAMBURG, Alemanya
 Manolita d'Abiol, LA CIOTAT, França
 Marcin Gajownik, NOWY TARG, Polònia
 Mare Renbins, NEW YORK, Estats Units (EUA)
 Marek Giannajo Poulo, CORFU, Grècia
 Marg Gallery, NOWY TARG, Polònia
 Margarita Ruiz, HABANA, Cuba
 María Carolina Pérez, SANTIAGO, Xile
 Maria Yufa Art Contact Ten Plus, PETROZAVODSK-KARELIA, Rússia
 Marian Sneider, MIAMI-FLORIDA, Estats Units (EUA)
 Mario Aronne, CALCINATO, Itàlia
 Marisol Martell, HABANA, Cuba
 Marlyse Schmid, NIJMEJEN, Holanda
 Martha Maldonado, BOGOTÁ, Colombia
 Match Book, IOWA CITY, Estats Units (EUA)
 Matilde Romagosa, WOLFENBÜTTEL, Alemanya
 Matteo Cagnola, BUSTO ARSIZIO, Itàlia
 Mc Neese State University, LAKE CHARLES, LOUISIANA, Estats Units (EUA)
 Michel Julliard, GISSAC, França
 Miejski Osrodek Kultury, CHELM, Polonia
 Miguel Herberg, ROMA, Itàlia
 Mike Dyar, SAN FRANCISCO, Estats Units (EUA)
 Modern Art Gallery, ANTWERPEN, Bèlgica
 Moldavian Cultural, KISHINEV, Moldavia
 Mona Brenna, DOVER-KENT, R. Unit
 Moortemans, BRUSSEI-IES, Bèlgica
 Museum Oldham, LANCASHIRE, R. Unit
 Nail Vagapov, BASHKIRIA, Rússia
 Natalio Kuik, BUENOS AIRES, Argentina
 New Hampshire Art Association, BOSCAWEN, Estats Units (EUA)
 Nick Jonhson, EUGENE, Estats Units (EUA)
 Nicola Coward, CANTERBURY, R. Unit
 Norbert Garcia, SISTERON, França
 Norman Shapiro, BRIGHTWATERS, Estats Units (EUA)
 North American Cultural Society, NEW YORK, Estats Units (EUA)
 Oleksander Butsenko, KIEV, Ucraïna
 Olli Seppala, HELSINKI, Finlàndia
 Open Wound - Ferida Oberta, SARAJEVO, Bosnia-Herzegovina
 Our Blue Beautiful Earth, CASTEL S. GIORGIO (SALERNO), Itàlia
 Painted Envelopes Summer, TASSIGNY, França

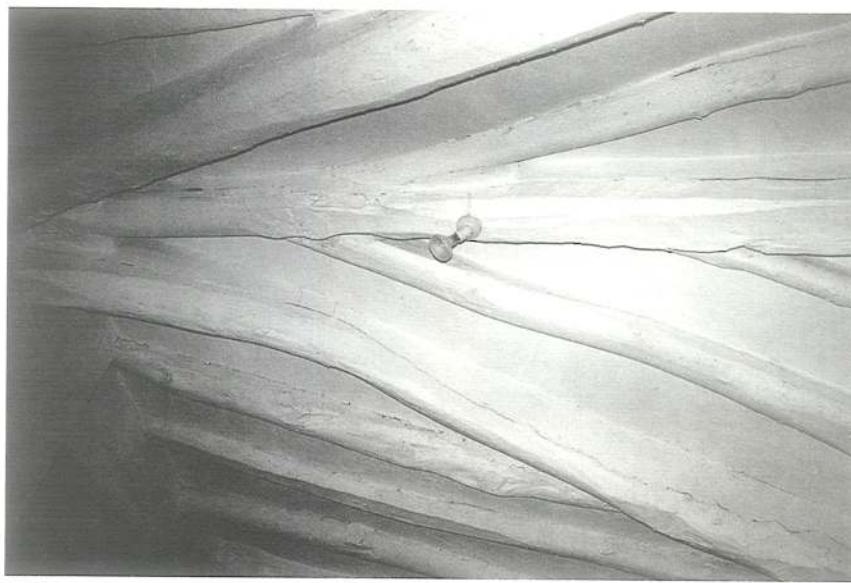
MAS SOPALMO.

- Palacio Epasa, CHÔNE-BOUGERIES-GENEVE, Suïssa
 Palazzo del Parco, BORDIGHERA, Itàlia
 Parker Owens, CHICAGO-ILLINOIS, Estates Units (EUA)
 Pascal Lenor, GRANDFRESNOY, França
 Pat Collins, TEDDINGTON, R. Unit
 Paterloo Gallery, MANCHESTER, R. Unit
 Paul Polzin, ESSEN, Alemanya
 Pedro Luces, LISBOA, Portugal
 Pedro Orlando, HABANA, Cuba
 Peter Burke, LONDON, R. Unit
 Peter C. Cardwell, WELLING-KENT, R. Unit
 Peter Cranzler, HEILDELBERG, Alemanya
 Peter Ford, BRISTOL, R. Unit
 Peter Schuster, VIENA, Austria
 Philip Mc Intyre, ARLINGTON, Estates Units (EUA)
 Philip Thomas, GRASSCROFT, R. Unit
 Piero Airaghi, RHO-MILANO, Itàlia
 Pischel Fav., BOCHUM, Alemanya
 Poone Dick, DOVER-KENT, R. Unit
 Post Spiritualism Buckwheat Tornado, SEATTLE, Estates Units (EUA)
 Predrag Popovic Pedja, KRAGUJEVAC, Iugoslàvia
 Probe Plankton, LEICESTER, R. Unit
 Public Library, FINALELIGURE, Itàlia
 R. Boni, SUZZARA, Itàlia
 R. Edmondo, FORLÌ, Itàlia
 Regina N. de Winograd, BUENOS AIRES, Argentina
 Rene Henny, GRANDUAUX, Suïssa
 Reynald Round, VILLENEUVE ST. GEORGES, França
 Reynolds Recycling Center, CISTERNA, Itàlia
 Richard, LONDON, R. Unit
 Riverside Station, ZRUC, Repùblica Txeca
 Roberto Bogarelli, CASSTIGLIONE, Itàlia
 Roberto Carghini, PÉRGOLA, Itàlia
 Rod Summers, MAASTRICHT, Holanda
 Rosen Renee, SEHOTEN, Bèlgica
 Rossana Cerrett, BRÈSCIA, Itàlia
 Rubber Stamp Exchange, LONDON, R. Unit
 Rubber Stamps, ROSWELL, Estates Units (EUA)
 Rubber Tricks Inc., SAN DIEGO (CA), Estates Units (EUA)
 Rubén Jimenez, CUERNAVACAS, Mèxic
 Russell Sage College Gallery/Schacht Fine Arts, TROY- NEW YORK, Estates Units (EUA)
 Ruth Miller, LONDON, R. Unit
 Ruud Janssen, DAR-ES-SALAAM, Tanzania
 Ryosuke Cohen, OSAKA, Japó
 Sakari Niemel, TURKU, Finlandia
 Sala Comunale, ANGIARI, Itàlia
 Sala Olstein Sinay, BUENOS AIRES, Argentina
 Sala Partecipanza-Pinacoteca Civica, PIEVE DI CENTRO, Itàlia
 Sallone della Cooperativa, PEDEMONTE, Itàlia
 Samantha Andrews, GOONELLABA, Australia
 Sandra Mason Smith, GREENFIELD, R. Unit
 Sari Oltra-Biri, LONDON, R. Unit
 Schollaert, WOLUWE, Bèlgica
 Sharkey Jean, DOVER-KENT, R. Unit
 Shepherd House, CHADDERTON, R. Unit
 Shigerv Tamaru, FUSHIMI - KYOTO, Japó
 Shozo Shimamoto, HIROSHIMA, Japó
 Silvana Sabbatce, PÉRGOLA, Itàlia
 Simone Fagioli, PISTOIA, Itàlia
 Sonja Frediksson, SPANJA, Suècia
 Spanish-American Cultural, NEW BRITAIN, Estates Units (EUA)
 Stanislaw Baldiga, LUBLIN, Polònia
 Stazione di Ricerca Artistica Europio, MILANO, Itàlia
 Stefan J. Holfter, OVERATH, Alemanya
 Stina Berger, HELSINKI, Finlàndia
 Studio Vaum, BRÈSCIA, Itàlia
 Sujetlana Mimica, SPLIT, Croatia
 Svengard, KUNGALU, Suècia
 Svitovyd Centre Cultural, KIEV, Ucraïna
 Tahnee Berthelsen, TUGUN, Austràlia
 Tensemended Networker, PRESTON PARK, Estates Units (EUA)
 The Unknown Project, MANILA, Filipines
 Thomas Nehls, LEVERKUSEN, Alemanya
 Tonino Mengarelli, ANCONA, Itàlia
 Ubrirh Sporel, MUNSTER, Alemanya
 Universitas Col-legi, SANTOS- SÃO PAULO, Brasil
 Univesal Art, ONTARIO, Canadà
 V. Schröer, HAMBURG, Alemanya
 Verband Bildender Künstler der, BERLIN, Alemanya
 Vermont Pataphysical Association, BRATTLEBORD UT, Estates Units (EUA)
 Victor Kordun, KIEV, Ucraïna
 Victor Marynink, ODESSA, Ucraïna
 Visual Art Center, NÀPOLS, Itàlia
 Volodymyr Tsipko, ODESSA, Ucraïna
 Wages of Fear, CAMBRIDGE, Estates Units (EUA)
 Wang Art Gallery, EVERE, Bèlgica
 Werkgroes Ratlla, PIETERBUREN, Holanda
 Wheeler Gallery (University of Massachussets), ANHERST, Estates Units(EUA)
 Who's on Third, DENALI PARK (ALASKA), Estates Units (EUA)
 Willem Weerdestegijn, DORDRECHT, Holanda
 William Stephen Berry, OXFORD, R. Unit
 Willie Marlowe, ALBANY-NEW YORK, Estates Units (EUA)
 Wolf D. Grahmann, HAMBURG, Alemanya
 Woodsmek Gallery, LONDON, R. Unit
 Xavier Menard, CHATEAUBRIANT, França
 Yaroslav Doukan, IVANO-FRANKIVSK, Ucraïna
 Yevguen Korpaohnv, KIEV, Ucraïna
 Z. Franco "S. Tomaso", MILANO, Itàlia
 Zetetics, DALLAS, Estates Units (EUA)

M U S E U S / M U S E U M S / M U S E O S

Museu d'Art Modern de Barcelona, BARCELONA
Museo de Arte Contemporáneo de Bilbao, BILBAO
Museu Municipal de Mataró, MATARÓ
Museum Oldham, LANCSHIRE, Regne Unit
North Chadderton Modern School, LANCS, Regne Unit
Museu d'Art Contemporani de Vilafamés, VILAFAMÉS
Palau de la Diputació d'Alacant, ALACANT
Collection NMS Tiptoe, LONDRES, Anglaterra
Cívico Museo di Milano, Comune di Parigi, MILÀ, Itàlia
Museu de Pintura "Azorín", MONÒVER
Museo de Arte Contemporaneo de León, LLEÓ
Comune di Pesaro, PESARO, Itàlia
Musei d'Arte Moderna di Sassoferato, SASSOFERRATO, Itàlia
Museo de Arte (Palacio Provincial), MALAGA
Museu d'Art Contemporani d'Eivissa, EIVISSA
Casa Municipal de Cultura i Ajuntament d'Alcoi, ALCOI
Museo de Arte Moderno del Altoaragón, HUESCA
Musée d'Art a Lodz, LODZ, Polònia
Museo Nacional de Arte Moderno, HABANA, Cuba
Museo de Arte Contemporáneo de Sevilla, SEVILLA
Musee d'Art Slovenj Gradec, SLOVENIE, Eslovènia
Muzeum Narodowe w Kraków, CRACOVIA, Polònia
Museo de Arte Contemporáneo de Lanzarote, LANZAROTE
National Museum in Bytom, BYTOM, Polònia
Museo Internacional de la Resistencia "Salvador Allende", SANTIAGO DE CHILE, Xile
Museu Intemacional Escarré, CUXÀ, Catalunya Nord
Museu del Monestir de Vilabertran, VILABERTRAN
Museu d'Art Contemporani d'Elx, ÈLX
Museu d'Art Contemporani dels Països Catalans, BANYOLES
Museu de Tenerife Fons d'Art, TENERIFE
Real Academia de BBAA de San Fernando, Calcografía Nacional, MADRID
Collezione Università d'Urbino, URBINO, Itàlia
Museo Etnogràfic Tiranese, TIRANO, Itàlia
Palazzo delle Manifestazioni, SALSSOMAGIORE, Itàlia
Palau de l'Ajuntament d'Alacant, ALACANT
Museu Pierrot-Moore, Fons Gràfic, CADAQUÉS
Kupferstichkabinette der Staatlichen Museum, BERLIN, Alemanya
Museen Kunstsammlungen Dresdens, DRESDENS, Alemanya
Museo de Sargadelos, LUGO
Sigmund Freud Museum, VIENA, Austria
Museo de Dibujo "Castillo de Larrés", SABIÑÁNIGO
Verband Bildender Künstler der, BERLÍN, Alemanya
Museu de Belles Arts Sant Pius V, VALÈNCIA
Musee Ariana d'Art et d'Histoire, GINEBRA, Suïssa
Museum der Bildender Künste zu Leipzig, LEIPZIG, Alemanya
Herzog August Bibliothek, WOLFENBÜTTEL, Alemanya
Museu de l'Obra Gràfica del Reial Monestir, EL PUIG
Museu de la Festa. Casal de Sant Jordi, ALCOI
San Telmo Museoa, DONOSTIA - SAN SEBASTIÁN
Panstowowe Muzeum na Majdanku, LUBLIN, Polònia
Ukrainian Museum Art, IVANO-FKANKIVSK, Ucraïna
Fons d'Art, Xarxa Cultural, BARCELONA
Museu de Belles Arts Arte Eder Museoa, VITORIA-GASTEIZ
Museo Nacional d' Art, LVIV, Ucraïna
Museu de l'Almudí, XÀTIVA
Occidental Museum of Art, KIEV, Ucraïna
Muzeum Narodowe, SZCZECIN, Polònia

MAS SOPALMO.

Museo Picasso, MÁLAGA

Museum of a Space Exploration in Kherson Planetarium, KHERSON, Ucraïna
Biblioteca Nacional, MADRID
Fons d'Art Contemporani, Universitat Politècnica, VALÈNCIA
Centro de Arte Moderno Quilmes, BUENOS AIRES, Argentina
Greenville Museum Art, GREENVILLE, Estats Units
Kassák Muzeum, BUDAPEST, Hongria
City Museum and Art Gallery, STOKE-ON-TRENT, Anglaterra
Musée Arche Contemporaine Park Solvay, BRUSSEL-LES, Bèlgica
Museo del Grabado Espanyol Contemporaneo, MARBELLA
The City Art Museum of Kaliningrad, KALININGRAD, Rússia
Danish Post Museum, COPENHAGEN, Dinamarca
The UFO Museum, PORTLAND, Oregon Estats Units
Central Kherson Art Museum, KHERSON, Ucraïna
Museo Cívico, Pinacoteca Nazionale della Resistenza, CALDAROLA, Itàlia
Museo Hudson, BUENOS AIRES, Argentina
National Gallery of Art, MINNEAPOLIS, Estats Units
Ernst Múzeum, BUDAPEST, Hongria
Museo Casa das Dues Nacions (Centro Cultural Alborada), CARITEL
Fundació Miguel Hernández, ORIOLA
Musée d'Art Moderne de Hajdúszoboszló, HAJDÚSZOBOSZLÓ, Hongria
Museum der Arbeit, HAMBURG (Alemanya)
Middelsex University/School of Fine Art, LONDON (Anglaterra)
Museum für Post und Kommunikation, BERLÍN (Alemanya)
Museu de l'Erótica, BARCELONA
Museo Guayasamin, LA HABANA (Cuba)
Museu del Misteri d'Elx- Casa de la Festa, ELX
Musee de l'Art du Collage, CHEVILLY LARVE (França)
Narodni Muzej Kragujevac, KRAGUJEVAC (Iugoslàvia)
Trevi Flash Art Museum, TREVI (Itàlia)
Museum of the World Ocean, KALININGRAD (Rússia)
IVAM/Centre Juli González, VALÈNCIA

T A U L A

Presentació	
Fundació Bancaixa	7

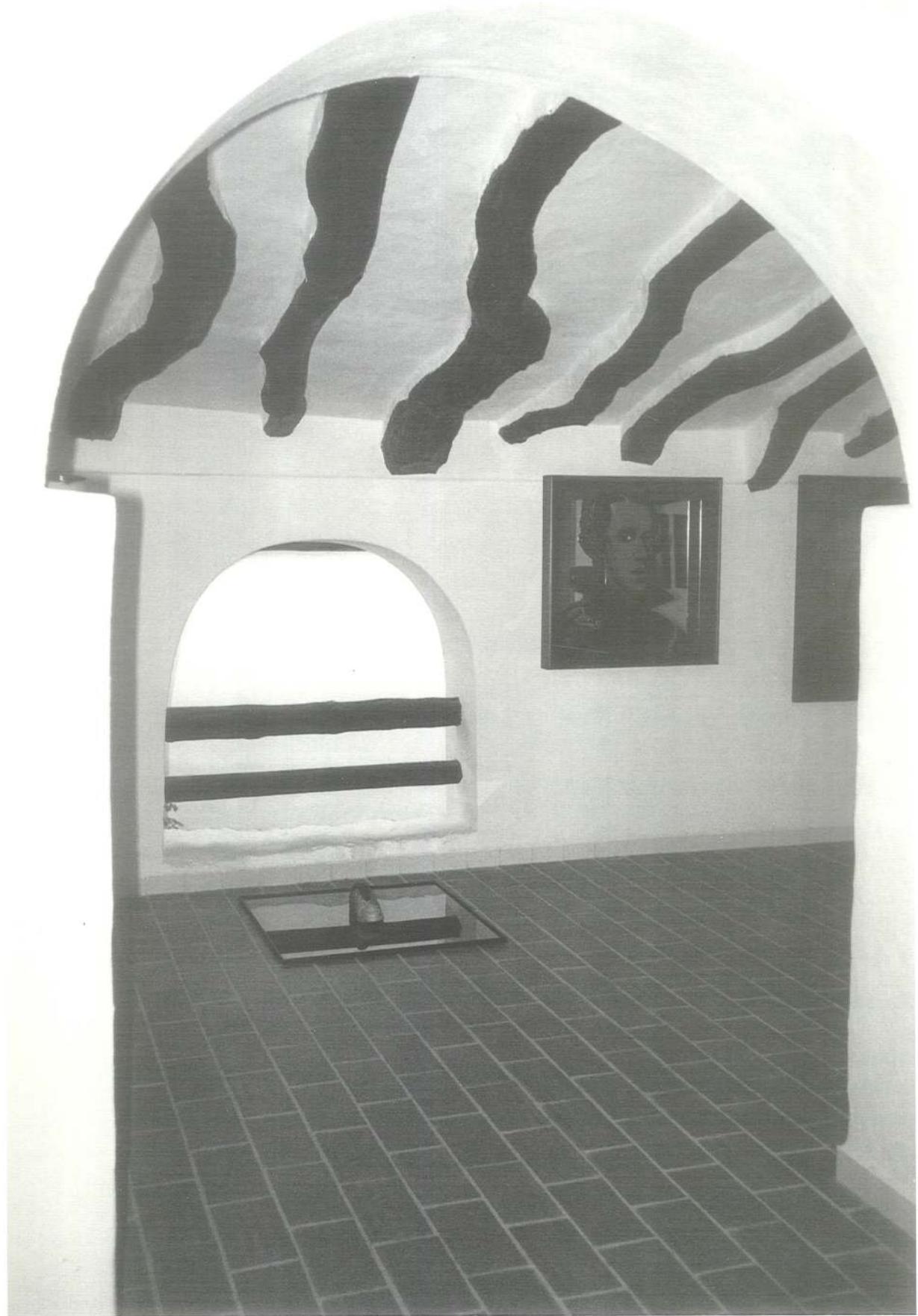
Poesia	
Jordi Botella	9
Text	
Joan F. Mira	11
Traduccions	19

237

I Part (Sèrie Vivace)	
Pintura 1991-98	41

II Part (Sèrie Vivace)	
Collage	153
Dibuix	166
Escultura	180
Pintura-Objecte	190

Nota biogràfica	
Resum	209
Exposicions individuals 1965-98	211
Premis i distincions 1960-98	213
Exposicions col·lectives 1963-98	215
Monografies	223
Bibliografia de referència	225
Col·leccions internacionals	232
Museus	235
Justificació	239

MAS SOPALMO.

Aquest llibre, editat per la Fundació Bancaixa amb motiu del cicle d'exposicions de l'artista plàstic Antoni Miró, recull gran part de la sèrie *Vivace*, la qual pretén sensibilitzar-nos en la tasca de protegir la natura tot buscant la llibertat personal i col·lectiva.

239

Valencia 1999

BANCAIXA

BANCAIXA

CENTRE CULTURAL BANCAIXA
SALA DAMIÀ FORMENT
GENER - FEBRER
VALÈNCIA 1999